

การจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดชลบุรี

จารุภาส พลดี

คุณฉันทน์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมคุษฎีนิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ ได้พิจารณา
คุษฎีนิพนธ์ของ จารุภาส พลดี้อ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมคุษฎีนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรตน์ อนันทนารชร)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิระ ประทีป)

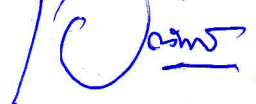

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีชร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรตน์ อนันทนารชร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์)

..... กรรมการ
(ดร.ธีระพงษ์ ฐิริปาณิก)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีชร)

วันที่..... 24 ..เดือน..... เมษายน..... พ.ศ. 2563

ประกาศคุณูปการ

งานคุณุณิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี ก็ด้วยความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายท่านที่ได้ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ท่านที่มีพระคุณท่านแรกที่ขอระลึกถึง คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรตน์ อนันตนาทร อาจารย์ที่ปรึกษาคุณุณิพนธ์ฉบับนี้ และเป็นประธานหลักสูตรยุทธศาสตร์และความมั่นคง ที่ท่านได้ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และแนวทางที่ถูกต้อง ตั้งแต่เริ่มต้นหัวข้อการวิจัย การวิเคราะห์ผลจนกระทั่งสำเร็จเป็นงานนิพนธ์ฉบับนี้

ขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ที่สอนในระดับปริญญาเอกทุกท่าน รวมทั้งเจ้าหน้าที่โครงการปริญญาเอก ที่ช่วยประสานงาน และอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แก่ข้าพเจ้าเสมอมา และทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลทั้งจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำงานงานคุณุณิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

งานคุณุณิพนธ์ฉบับนี้ อาจไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ หากปราศจากกำลังใจและความช่วยเหลือจากสมาชิกทุกคนในครอบครัว คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นสิ่งบูชาพระคุณของบิดา มารดา รวมถึงคุณครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน และหวังว่าคุณุณิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไป

จารุภาส พลดี

57820018: สาขาวิชา: ยุทธศาสตร์และความมั่นคง; ร.ค. (ยุทธศาสตร์และความมั่นคง)

คำสำคัญ: อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม/ การจัดการเพื่อความมั่นคง/ ชลบุรี

จากรุทาส พลดี: การจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
ในจังหวัดชลบุรี (THE MANAGEMENT FOR MAKING SECURITY OF LOCAL SMALL
AND MEDIUM-SIZED INDUSTRIES IN CHONBURI) คณะกรรมการควบคุมคุณภาพ
อนูรัตน์ อนันทนาธร, D.P.A., 246 หน้า, ปี พ.ศ. 2563.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดของผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ และเพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่มได้แก่ 1. กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี จำนวน 398 ตัวอย่าง เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำรวจโดยใช้แบบสอบถามการวิจัย และ 2. ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญต่อสถานการณ์ทางธุรกิจและสภาพปัญหาในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี จำนวนทั้งสิ้น 8 ท่าน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis: MRA) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (Coefficient of Determination: R²) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า 1. นโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยที่สำคัญสามารถสรุปนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กลุ่มธุรกิจชุมชน ธุรกิจขนาดเล็กซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมาก ที่มีความสำคัญของระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินกิจการ 2. ปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านแรงงาน รองลงมาคือด้านข้อระเบียบและกฎหมาย ด้านการตลาด ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ ด้านเงินลงทุน ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต และ ด้านความสามารถในการจัดการ ตามลำดับ 3. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้นอยู่ในระดับมาก 2 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ และด้านการตลาด และมีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางอีก 5 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ด้านเงินลงทุน รองลงมาคือด้านแรงงาน ด้านความสามารถในการจัดการ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีทางการผลิต ตามลำดับ

57820018: MAJOR: STRATEGY AND SECURITY; D.POL.SC. (STRATEGY AND SECURITY)

KEYWORDS: SMALL AND MEDIUM-SIZED INDUSTRIES/ THE MANAGEMENT FOR MAKING SECURITY/ CHONBURI PROVINCE

JARUPAS POLTUE: THE MANAGEMENT FOR MAKING SECURITY OF LOCAL SMALL AND MEDIUM-SIZED INDUSTRIES IN CHONBURI PROVINCE.

ADVISORY COMMITTEE: ANURAT ANANTANATORN, D.P.A., 246 P., 2020.

The purpose of this research was to study a government policy to promote Thai small and medium-sized industries. To study a problems and limitations of SMEs entrepreneurs in accessing the policies of the government. And to study the management strategies of SMEs entrepreneurs for making security. The sample groups used in this research is divided into 2 groups, namely: 1. SMEs entrepreneurs in Chonburi province, for 398 samples and 2. Data providers for the in-depth interviews was the management group of the federation of Thai industries Chonburi chapter and The Chonburi chamber of commerce. , totaling 8 persons. The instrument used in this study was a questionnaire. Data analysis is processed using statistical software packages. The statistics used are Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation. In hypothesis testing, the multiple linear regression analysis (MRA) is used with the coefficient of determination (R^2), and the statistical significance level is set at 0.05.

The results of the research are as follows: 1. The government policy to promote Thai small and medium-sized industries were emphasizing the foundation economic development, innovations, and technologies. 2. Overall, most SMEs entrepreneurs in Chonburi province have a moderate level of problems and limitations of SMEs entrepreneurs in accessing the policies of the government When considered individually, it was found that all 7 issues are at a moderate level in descending order as follows labor, regulations and laws, marketing, Accessing to government services, investment, production technology and management ability, respectively. 3. Overall, most SMEs entrepreneurs in Chonburi province have a moderate level of management strategies for making security, it was found that 2 issues are at a high level in descending order as follows Accessing to government services and marketing, moreover it was found that 5 issues are at a moderate level in descending order as follows investment, labor, management ability, regulations and laws and production technology, respectively.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของการศึกษา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดด้วยอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดการความมั่นคงขององค์กร.....	20
นโยบายและมาตรการภาครัฐในการบริหารจัดการส่งเสริมความมั่นคงของ อุตสาหกรรม.....	41
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมไทย.....	67
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดชลบุรี.....	89
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	93
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	101
สมมติฐานการวิจัย.....	103
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	104
การวิจัยเชิงปริมาณ.....	104
การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	111

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการศึกษา.....	115
ตอนที่ 1 ผลการศึกษานโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมของไทย.....	115
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัญหาและข้อจำกัด และวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้าง ความมั่นคงในการดำเนินกิจการ.....	122
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการภาครัฐใน การส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความมั่นคงใน การดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสมต่อไป.....	158
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	194
สรุปผล.....	195
อภิปรายผล.....	205
ข้อเสนอแนะ.....	211
บรรณานุกรม.....	215
ภาคผนวก.....	222
ภาคผนวก ก.....	223
ภาคผนวก ข.....	232
ภาคผนวก ค.....	237
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	245

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1-1 อัตราการขยายตัวของผลผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ของภาคอุตสาหกรรม.....	2
1-2 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านผลิตภาพในภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย..	3
1-3 อันดับตัวชี้วัดสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD).....	4
1-4 อันดับตัวชี้วัดสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยการประชุมเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF).....	5
1-5 มูลค่าและอันดับผลิตภาพในภาคอุตสาหกรรม (Productivity in industry) ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ.....	6
1-6 จำนวนโรงงานและเงินลงทุนในจังหวัดชลบุรี.....	7
1-7 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2553 – 2557.....	8
2-1 จำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	16
2-2 สรุปแนวคิดทางด้านกระบวนการบริหารจัดการของแนวคิดแต่ละท่าน.....	26
2-3 สรุปยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและย่อม.....	57
2-4 ภาวะเศรษฐกิจ และการผลิตภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยที่สำคัญในไตรมาส 1 ปี 2559.....	69
2-5 อัตราการขยายตัวของ GDP และการขยายตัวของปัจจัยการผลิตและผลผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศ.....	77
2-6 อัตราการขยายตัวของผลผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ของภาคอุตสาหกรรม.....	77
2-7 รายงานความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ จำนวน 140 ประเทศในระดับโลกประจำปี พ.ศ. 2558-2559 (The Global Competitiveness Report 2015-2016).....	85
2-8 อันดับตัวชี้วัดสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยการประชุมเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF).....	86
2-9 การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพของจังหวัดชลบุรี (SWOT analysis).....	91
3-1 ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient).....	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
3-2	รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant)..... 112
4-1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง..... 123
4-2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยองค์กร..... 124
4-3	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริม อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านเงินลงทุน..... 127
4-4	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริม อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านการตลาด..... 128
4-5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริม อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านแรงงาน..... 129
4-6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริม อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านความสามารถในการจัดการ..... 130
4-7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริม อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต..... 131
4-8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริม อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ..... 132
4-9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริม อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย..... 133
4-10	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริม อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ในภาพรวม..... 134

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-11	135
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านเงินลงทุน.....	135
4-12	136
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านการตลาด.....	136
4-13	137
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านแรงงาน.....	137
4-14	138
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านความสามารถในการจัดการ.....	138
4-15	139
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต.....	139
4-16	140
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ.....	140
4-17	141
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย.....	141
4-18	142
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม.....	142
4-19	143
การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามตำแหน่ง.....	143

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-20	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ..... 143
4-21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม..... 144
4-22	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ..... 145
4-23	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจ..... 146
4-24	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจ กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ..... 147
4-25	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ..... 148
4-26	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ..... 149
4-27	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามจำนวนพนักงาน..... 150
4-28	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามจำนวนพนักงาน กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ..... 150

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-29 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการจำแนกตามช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการที่ใช้มากที่สุดในปัจจุบัน.....	151
4-30 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการจำแนกตามกลุ่มลูกค้าหลัก.....	152
4-31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามกลุ่มลูกค้าหลักกับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ.....	152
4-32 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่ได้จากความถดถอยพหุคูณของปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ องค์กร ที่มีอิทธิพลกับกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม.....	153
4-33 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของของปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ องค์กร ด้านความเข้มข้นการตรวจสอบ ที่มีต่อกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม.....	154
4-34 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของของปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย ที่มีต่อกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม.....	155
4-35 สรุปสมมติฐานการวิจัย.....	157
4-36 ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลการวิจัย.....	158
5-1 หน่วยงานหลักของภาครัฐที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม.....	199
5-2 อันดับของปัญหาและข้อจำกัดของผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ สูงสุด และต่ำสุดของแต่ละด้าน.....	201

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5-3	อันดับของกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ สูงสุด และต่ำสุดของแต่ละด้าน.....

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2-1 องค์ประกอบของความสามารถทางการแข่งขัน ที่นำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขัน	30
2-2 ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันภายใต้การเปลี่ยนแปลง แบบพลวัต.....	35
2-3 แบบจำลองเพชร (Diamond model).....	40
2-4 สรุปนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2562.....	48
2-5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	102
4-1 ผลการศึกษาเหตุผลของการขาดทุนของธุรกิจ SMEs.....	161
4-2 ผลการศึกษาการวางแผนในการใช้เงินทุนของธุรกิจ SMEs.....	163
4-3 ผลการศึกษาด้านการสร้างความแตกต่างให้กับธุรกิจของธุรกิจ SMEs.....	165
4-4 ประมาณการสัดส่วนประชากรไทยตามกลุ่มอายุ.....	169
4-5 ปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายการภาครัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรม ขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย.....	181
4-6 แนวทางในการปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรม ขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการ.....	193
5-1 สรุปนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2562.....	197
5-2 ปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายการภาครัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรม ขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ประกอบการไทย.....	201
5-3 โมเดลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ.....	205

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบททั้งที่เป็น โอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้มีภูมิคุ้มกันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดขึ้นในขณะเดียวกันเศรษฐกิจไทยต้องเผชิญวิกฤตสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการลงทุน เช่น ปัญหาการเมืองในประเทศที่ยังสร้างความกังวลต่อนักลงทุนรวมถึงความแตกแยกของคนในประเทศและปัญหาการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโดยรวมทั้งในและต่างประเทศพื้นฐานทางเศรษฐกิจมหภาคต้องสามารถสร้างให้เกิดเสถียรภาพและมีภูมิคุ้มกันที่เอื้อต่อการปรับตัวเมื่อได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวรวมทั้งจะต้องมีสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันสูงทั้งนี้จะต้องให้ความสำคัญต่อการเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและภายนอกประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและรู้เท่าทันมีการปรับโครงสร้างการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิตแทนการเพิ่มการใช้ปัจจัยการผลิตก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกิจกรรมในภาคเกษตรอุตสาหกรรมและบริการรวมทั้งเชื่อมโยงธุรกิจขนาดใหญ่มากับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างสมดุลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการที่ตรงกับความต้องการของตลาดภายในและภายนอกประเทศตลอดจนสร้างความแปลกใหม่เพื่อนำตลาดนำไปสู่การเพิ่มการจ้างงานการยกระดับรายได้ที่แท้จริงและคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ (คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข.), 2554)

โดยภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคเศรษฐกิจที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ภาคการผลิต) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั้งหมด (GDP) และมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมต่อมูลค่าส่งออกรวมของประเทศ ปี 2557 อยู่ที่ร้อยละ 37.4 และ 84.72 ตามลำดับ ในด้านอัตราการขยายตัวของปัจจัยการผลิต ได้แก่ แรงงาน ที่ดินทุน และผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) มีผลต่ออัตราการขยายตัวของ GDP ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่าในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2542-2550) และช่วงเฉลี่ยแผน 10 (ปี 2550-2554) ผลิตภาพการผลิตรวมลดลงส่งผลกระทบต่ออัตราการขยายตัวของ GDP อย่างมาก หากพิจารณาทางด้านผลิตภาพ การผลิตรวมของภาคอุตสาหกรรมแล้วจะพบว่า มีแนวโน้มการขยายตัวที่ลดลง เนื่องจากใช้ปัจจัยการผลิตโดยรวมอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จุดอ่อนของ

ภาคอุตสาหกรรมไทยจากผลการประเมินของ International Institute for Management Development: IMD ที่พบว่า ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะในด้านผลิตภาพ (Productivity) ยังเป็นจุดอ่อนที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ดังตารางที่ 1-1 (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

ตารางที่ 1-1 อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ของภาคอุตสาหกรรม

ผลิตภาพภาคการผลิต	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
เกษตร	-3.53	-0.33	-1.12	-7.38	2.20	-0.39	-1.17
อุตสาหกรรม	2.70	2.60	7.02	10.51	-5.36	3.10	-1.53
บริการและอื่น ๆ	1.99	-1.03	-2.93	2.47	1.52	4.97	3.65
ผลิตภาพการผลิตรวม	2.16	-0.27	-4.23	4.94	-1.45	3.38	0.73

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2557 อ้างถึงใน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

หากพิจารณาการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development) ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา (2548-2558) อันดับผลิตภาพของประเทศไทยโดยภาพรวมจะอยู่ในตำแหน่งช่วง 50-56 สำหรับการจัดอันดับผลิตภาพในปี 2558 ผลิตภาพภาคเกษตรอยู่อันดับที่ 58 จากการจัดอันดับทั้งหมด 61 ประเทศ โดยผลิตภาพภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม อยู่อันดับที่ 53 และ 51 ตามลำดับ (ตารางที่ 1-2) (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558) และพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยหลายด้านยังอยู่ในอันดับต่ำ (ตารางที่ 1-3) อาทิ ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะในด้านผลิตภาพ (Productivity) โครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยี ศักยภาพด้านการศึกษา รวมถึงประสิทธิภาพของภาครัฐในการบริหารและด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ โดยการเสริมสร้างให้ปัจจัยเหล่านี้มีคุณภาพและเพียงพอเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและต้องทำให้เกิดขึ้นให้ได้เนื่องจากเป็นปัจจัยที่จะทำให้ภาคการผลิตมีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนทั้งนี้การฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยการสร้างเสถียรภาพและความเชื่อมั่นต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

โดยลำพังไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จำเป็นต้องพัฒนาพื้นฐานด้านการผลิตการค้าและบริการให้เข้มแข็งด้วย (คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข.), 2554) ซึ่งสอดคล้องกับผลการจัดอันดับของการประชุมเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ในปี 2558 ซึ่งพบว่าปัจจัยดังกล่าวของประเทศไทยก็มีอันดับที่ต่ำเช่นกัน ดังตารางที่ 1-4 ดังนั้น การเสริมสร้างให้ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีประสิทธิภาพ มีความทันสมัย และมีความเพียงพอจึงเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากเป็นปัจจัยที่จะทำให้ภาคอุตสาหกรรมของไทยมีความเข้มแข็งและมีความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

ตารางที่ 1-2 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านผลิตภาพในภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย

ประเภท	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
อันดับความสามารถในการแข่งขันกับระดับโลก (World competitiveness ranking)	25	29	33	27	26	26	27	30	27	29	30
ผลิตภาพของประเทศไทยโดยภาพรวม (Overall productivity)	55	56	51	50	53	54	54	55	55	56	56
ผลิตภาพภาคแรงงาน (Labour productivity)	56	51	50	53	54	55	56	56	57	57	56
ผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม (Productivity in industry)	48	54	42	42	45	49	49	51	52	55	51
ผลิตภาพภาคการบริการ (Productivity in service)	53	52	50	48	50	53	52	53	55	55	53
ผลิตภาพภาคการเกษตร (Productivity in agriculture)	55	55	48	49	51	53	55	57	57	57	58

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2558)

หมายเหตุ: อันดับดังกล่าวนี้เปรียบเทียบจาก 61 ประเทศทั่วโลก

ตารางที่ 1-3 อันดับตัวชี้วัดสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการ แข่งขัน (Competitiveness factor)	ปัจจัยย่อย (Sub-factor)	อันดับ ปี 2557	อันดับ ปี 2558	ความ เปลี่ยนแปลง
ประสิทธิภาพของเศรษฐกิจ (Economic performance)	เศรษฐกิจในประเทศ (Domestic economy)	33	46	-13
ประสิทธิภาพของภาค ธุรกิจ (Business efficiency)	ด้านผลิตภาพ และ ประสิทธิภาพ (Productivity & efficiency)	44	49	-5
ประสิทธิภาพของรัฐบาล (Government efficiency)	ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินธุรกิจ (Business legislation)	43	51	-8
โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)	โครงสร้างพื้นฐานด้าน เทคโนโลยี (Technology infrastructure)	47	41	+6
	โครงสร้างพื้นฐานทางด้าน วิทยาศาสตร์ (Scientific infrastructure)	40	46	-6
	ศักยภาพด้านการศึกษา (Education)	51	54	-3
	สุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health & environment)	53	54	-1

ที่มา: สถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development (2558 อ้างถึงใน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

หมายเหตุ: อันดับดังกล่าวนี้เปรียบเทียบจาก 61 ประเทศทั่วโลก

ตารางที่ 1-4 อันดับตัวชี้วัดสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดย
การประชุมเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อ	ปัจจัยย่อย (Sub-factor)	อันดับ ปี 2557	อันดับ ปี 2558	ความ เปลี่ยนแปลง
ความสามารถในการ แข่งขัน (Competitiveness factor)				
ความต้องการขั้น พื้นฐาน (Basic requirement)	โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ด้านสุขภาพและการศึกษาเบื้องต้น (Health and primary education)	48	44	+4
กลุ่มเสริม ประสิทธิภาพ (Efficiency enhancers)	ด้านการศึกษาระดับสูงและการ ฝึกอบรม (Higher education and training)	59	56	+3
	ด้านความพร้อมทางเทคโนโลยี (Technological readiness)	65	58	+7
กลุ่มนวัตกรรมและ ระดับการพัฒนา (Innovation and sophistication)	ระดับการพัฒนาของธุรกิจ (Business sophistication)	41	35	+6
	ด้านนวัตกรรม (Innovation)	67	57	+10

ที่มา: การประชุมเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) (2558 อ้างถึงใน สำนักงาน
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

หมายเหตุ: อันดับดังกล่าวนี้เปรียบเทียบจาก 61 ประเทศทั่วโลก

หากพิจารณาการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยทางด้านผลิต
ภาพในภาคอุตสาหกรรม โดย สถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for
Management Development, 2558 อ้างถึงใน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวง
อุตสาหกรรม, 2558) ในปี 2558 พบว่า ประเทศไทยมีอันดับผลิตภาพที่ต่ำ โดยมีอันดับที่ 51 จาก 61
ประเทศทั่วโลก ซึ่งต่ำกว่าประเทศคู่แข่งอย่างประเทศเกาหลีใต้ สิงคโปร์ ใต้หวัน มาเลเซีย ญี่ปุ่น
และฮ่องกง ดังตารางที่ 1-5

ตารางที่ 1-5 มูลค่าและอันดับผลิตภาพในภาคอุตสาหกรรม (Productivity in industry) ของ
ประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ
หน่วย: เหรียญสหรัฐ

ประเทศ	2554	2555	2556	2557	2558	อันดับใน ปี 2558
เกาหลีใต้	97,974	100,862	102,138	105,528	105,087	15
สิงคโปร์	103,455	107,092	106,339	101,039	103,358	18
ไต้หวัน	73,533	73,686	74,636	76,674	80,831	28
มาเลเซีย	70,084	69,643	73,286	75,556	79,315	29
ประเทศไทย	51,800	50,416	54,207	51,774	49,073	51
อินโดนีเซีย	42,550	42,906	43,470	47,818	46,637	53
ฟิลิปปินส์	31,004	30,827	31,866	33,725	35,077	57
อินเดีย	14,864	18,242	18,600	19,343	20,870	60

ที่มา: สถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development (2558 อ้างถึงใน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

จากสภาวะการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ปัจจัยการผลิตโดยรวมของภาคอุตสาหกรรมยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการพัฒนาที่ผ่านมายังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) เพื่อสร้างความเข้มแข็งภายในกลุ่มอุตสาหกรรมจึงส่งผลให้โครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมไทยขาดความสมดุลและขาดภูมิคุ้มกันที่ดี จากรายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 บ่งชี้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย หลายด้านยังอยู่ในระดับต่ำ อาทิ ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะในด้านผลิตภาพ (Productivity) และความเข้มแข็งของ SMEs เนื่องจากถือเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีจำนวนมากที่สุดมีจำนวนรวมกันทั้งประเทศกว่า 3 ล้านแห่ง คิดเป็นร้อยละ 99.7 ของจำนวนวิสาหกิจทั้งหมด มีจำนวนแรงงาน 10.5 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.3 ของการจ้างงานทั้งประเทศ ผลิตภัณ์มวลรวมในประเทศของ SMEs (GDP-SMEs) มีมูลค่า 5,212 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 39.6 ของ GDP รวมทั้งประเทศ มีอัตราการการเติบโตร้อยละ 0.2 ในปี 2557 เทียบกับ GDP ทั้งประเทศที่ขยายตัวร้อยละ 0.9 (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560) กอปรกับปัจจัยที่เคยสร้างความสามารถในการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ (Comparative advantage) ที่ประเทศเคยมีเริ่มมีข้อจำกัด เช่น ต้นทุนค่าแรง ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างจำกัด รวมถึงการปรับตัวของ

เศรษฐกิจโลกและกฎกติกาใหม่ของโลกหลายด้านที่ส่งผลให้ทุกประเทศต้องปรับตัว อาทิ มาตรฐานสินค้าและมาตรฐานการผลิตที่สูงขึ้นของประเทศคู่ค้า เป็นต้น

จากสถานการณ์ดังกล่าวถือเป็นสัญญาณอันตรายของภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากผลิตภาพ แรงงานและประสิทธิภาพการดำเนินงานของ SMEs ถือเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันผลิตภาพของ ภาคอุตสาหกรรมให้สามารถเติบโตได้ และเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของ ภาคอุตสาหกรรมไทย ดังนั้นการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยจึงเป็นโจทย์ที่ท้าทายสำหรับรัฐบาลในการที่จะต้องเร่งสร้างศักยภาพของอุตสาหกรรมท้องถิ่นในการแข่งขันกับทุนยักษ์ใหญ่ระดับโลก ข้ามชาติ รวมถึงธุรกิจจากต่างประเทศเพื่อให้สามารถเติบโตได้ในสภาวะตลาดที่มีการแข่งขันที่รุนแรง

โดยเฉพาะจังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มีนิคมอุตสาหกรรมถึง 5 แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมเหมราชชลบุรี, นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร, นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง, นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง (แหลมฉบัง) และนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว พาณิชยกรรมของประเทศไทย ศูนย์กลางการพัฒนาชิ้นส่วนรถยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีระบบการคมนาคมขนส่งทั่วถึง และสะดวกในทุกด้านทั้งการขนส่งทางบก ทางเรือ และทางอากาศเป็นเมืองท่าการส่งออกชั้นนำของโลกโดยปี 2557 นั้นมีจำนวนโรงงานกว่า 4,847 โรงงานมีคนงาน จำนวนทั้งสิ้น 277,147 คน เงินลงทุน จำนวนทั้งสิ้น 512,515 ล้านบาท (ตารางที่ 1-6) ซึ่งผู้วิจัยมองว่าเป็นแหล่งขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศโดยจากข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชลบุรี ในปี 2557 พบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชลบุรีนั้นอยู่ในลำดับต้น ๆ ของประเทศไทยโดยอุตสาหกรรม และการบริโภคที่สำคัญได้แก่ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนรองลงมาคือ การไฟฟ้าแก๊ส และการประปาและธุรกิจการขนส่งสถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม (ตารางที่ 1-7) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558ข)

ตารางที่ 1-6 จำนวน โรงงานและเงินลงทุนในจังหวัดชลบุรี

รายการ	2553	2554	2555	2556	2557
จำนวน โรงงาน	3,853	4,030	4,205	4,571	4,847
เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	438,166	447,929	452,432	467,534	512,515
จำนวนคนงาน (คน)	248,569	252,586	259,065	267,530	277,147
ชาย	174,292	177,723	183,370	190,405	198,058
หญิง	74,277	74,863	75,695	77,125	79,089

ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2559)

ตารางที่ 1-7 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2553 – 2557

สาขาการผลิต	2553	2554	2555	2556	2557
ภาคเกษตร	17,785	21,218	17,185	19,171	19,398
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	16,809	20,126	16,063	18,059	18,289
การประมง	977	1,091	1,122	1,111	1,109
ภาคนอกเกษตร	-	-	-	-	-
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	2,124	2,582	2,610	2,863	3,029
อุตสาหกรรม	#####	#####	#####	#####	#####
การไฟฟ้า แก๊สและการประปา	34,472	35,819	42,050	55,805	59,073
การก่อสร้าง	14,053	14,995	14,725	20,551	20,741
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	65,047	66,572	65,725	68,730	73,706
โรงแรมและภัตตาคาร	18,127	20,942	22,913	28,423	27,193
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	43,607	43,029	49,580	53,281	50,876
ตัวกลางทางการเงิน	11,600	13,315	15,469	18,984	22,184
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	22,168	27,474	32,910	31,536	36,395
การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	24,258	24,786	37,162	39,771	36,361
การศึกษา	5,708	6,491	7,571	8,038	8,678
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	6,521	6,767	7,755	8,039	8,145
การให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	2,001	2,189	2,727	2,971	3,021
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	395	261	309	313	573
ประชากร (1,000 คน)	1,554	1,573	1,592	1,610	1,627

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2558ข)

จากข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในข้างต้น รวมถึงจากข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs ชาวไทยผู้วิจัยเห็นควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมและกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการส่งเสริมความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงการเสนอแนวทางในการปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสมต่อไป

ปัญหาการวิจัย

1. นโยบายและมาตรการภาครัฐกับการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการเป็นอย่างไร
2. ปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยในการเข้าถึงนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมของภาครัฐ เป็นอย่างไร
3. ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีกลยุทธ์ในการจัดการกิจการเพื่อให้เกิดความมั่นคงในการดำเนินกิจการอย่างไร
4. แนวทางในการปรับปรุงนโยบายและมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสมควรมีวิธีการใด

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษานโยบายและมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ
4. เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงนโยบายและมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสมต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเพื่อการจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี
มีขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหาของการศึกษา

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาดังนี้

1. ศึกษานโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมของไทย

2. ศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายการภาครัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ประกอบการไทย โดยทำการศึกษาทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ 1. ด้านเงินลงทุน 2. ด้านการตลาด 3. ด้านแรงงาน 4. ด้านความสามารถในการจัดการ 5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต 6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ และ 7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

3. ศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์การจัดการของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมของไทยในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยทำการศึกษาทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ 1. ด้านเงินลงทุน 2. ด้านการตลาด 3. ด้านแรงงาน 4. ด้านความสามารถในการจัดการ 5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต 6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ และ 7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

4. เสนอแนวทางที่เหมาะสม ในการส่งเสริมความมั่นคงอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษา

การศึกษานี้เลือกศึกษาเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดศูนย์กลางของอุตสาหกรรมของประเทศไทยและมีนักลงทุนที่เป็นบริษัทขนาดใหญ่ของประเทศไทยและบริษัทข้ามชาติมาลงทุนจำนวนมาก และในขณะเดียวกันจังหวัดชลบุรียังมีผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ที่เป็นกิจการของคนไทยและคนท้องถิ่น

ขอบเขตด้านเวลา

เริ่มศึกษาตั้งแต่เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2563 โดยดำเนินการเก็บแบบสอบถาม และสัมภาษณ์เก็บข้อมูลในเดือน มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. 2562

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี ที่มีจำนวน 65,806 ราย คำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ 398 ตัวอย่าง ใช้สูตร

สำหรับคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ด้วยการยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนที่ 5% ระดับความเชื่อมั่น 95%

สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญต่อสถานการณ์ทางธุรกิจและสภาพปัญหาในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรีเป็นอย่างดี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารของสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี และหอการค้าจังหวัดชลบุรี ที่ถูกเลือกมาจำนวน 8 ท่าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถนำผลการศึกษาดังกล่าวไปพัฒนากลยุทธ์การให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถส่งเสริมความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรีให้มีเกิดความยั่งยืนในการประกอบธุรกิจ

2. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของจังหวัดชลบุรี สามารถนำข้อมูลไปใช้สำหรับประกอบการพิจารณาในการออกแบบกลยุทธ์การจัดการธุรกิจทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านเงินลงทุน 2. ด้านการตลาด 3. ด้านแรงงาน 4. ด้านความสามารถในการจัดการ 5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต 6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ และ 7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงของธุรกิจได้ต่อไปในอนาคต

นิยามศัพท์เฉพาะ

อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึงผู้ประกอบการ SMEs ชาวไทยที่จดทะเบียนการค้ากับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าโดยมีชื่อผู้ถือหุ้นทั้งหมดเป็นชาวไทยและเป็นธุรกิจประเภทเกี่ยวกับการผลิตสินค้าที่มีฐานการผลิตอยู่ในจังหวัดชลบุรี และจำหน่ายสินค้าในตราหรือแบรนด์ของตนเอง โดยมีพนักงานไม่เกิน 200 คน และจำนวนเงินลงทุนไม่เกิน 200 ล้านบาท

นโยบายและมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง

นโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง นโยบายภาครัฐตามมาตรการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 ปี พ.ศ. 2560-2564 ใน 4 มาตรการหลักได้แก่ การยกระดับเทคโนโลยี นวัตกรรมและผลิตภาพทางการผลิต การเข้าถึงแหล่งทุน การเข้าถึงตลาดและแหล่งตลาดและการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ

ปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายการภาครัฐ หมายถึง อุปสรรคของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรีในการดำเนินการทางธุรกิจ รวมถึงการเข้าถึงการให้บริการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ แบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านเงินลงทุน 2. ด้านการตลาด 3. ด้านแรงงาน 4. ด้านความสามารถในการจัดการ 5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต 6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ และ 7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

ปัญหาและข้อจำกัดด้านเงินลงทุน หมายถึง อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจทางด้านความสามารถในการบริหารจัดการเงินทุนให้มีสภาพคล่องและมั่นคงต่อการเผชิญวิกฤติ รวมถึงความสามารถของการหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการ

ปัญหาและข้อจำกัดด้านการตลาด หมายถึง อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจทางด้านองค์ความรู้ทางการตลาดทุกรูปแบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์คู่แข่ง ทำแผนการตลาด ศึกษาผู้บริโภค กลุ่มเป้าหมาย เพื่อแข่งขันส่วนแบ่งทางการตลาด

ปัญหาและข้อจำกัดด้านแรงงาน หมายถึง อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจทางด้านการจัดการทรัพยากรบุคคลภายในองค์กร ตั้งแต่การจัดการต้นทุนค่าจ้างและสวัสดิการ การจัดหาบุคลากรที่มีทักษะฝีมือในการทำงาน การจูงใจให้พนักงานทำงานในระยะยาว

ปัญหาและข้อจำกัดด้านความสามารถในการจัดการ หมายถึง อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจทางด้านความรู้และความเข้าใจในการวางแผนธุรกิจ การบริหารการเงิน และการบริหารวัตถุดิบที่มีประสิทธิภาพ

ปัญหาและข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีทางการผลิต หมายถึง อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจทางด้านเทคโนโลยี/เครื่องจักร ที่ใช้ในการผลิตที่ไม่ทันสมัย ต้นทุนของเทคโนโลยีรุ่นใหม่ที่มีราคาสูง ไม่มีช่างเทคนิคในองค์กรที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะคอยควบคุมดูแลเทคโนโลยี/เครื่องจักร รวมถึงการขาดหน่วยงานให้คำปรึกษาเรื่องเทคโนโลยีการผลิต

ปัญหาและข้อจำกัดด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ หมายถึง อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจทางด้าน การเข้ารับบริการจากภาครัฐของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในเรื่องของกรแจ้งข่าวสาร สถานที่ในการให้บริการที่เดินทางสะดวก ขั้นตอนการขอรับบริการจากหน่วยงานรัฐที่มีความยุ่งยากและล่าช้า รวมถึงการให้บริการของเจ้าหน้าที่ที่มีความใส่ใจในการให้บริการ

ปัญหาและข้อจำกัดด้านข้อระเบียบและกฎหมาย หมายถึง อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจทางด้าน การไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการดำเนินธุรกิจ ความซ้ำซ้อนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องยากต่อการทำความเข้าใจ มีความไม่ทันสมัย รวมถึงการที่กฎระเบียบเอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็ก เสียเปรียบ

กลยุทธ์การจัดการ หมายถึง แผนการดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและสามารถบริหารกิจการให้มีความมั่นคงได้ ในที่นี้แบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านเงินลงทุน 2. ด้านการตลาด 3. ด้านแรงงาน 4. ด้านความสามารถในการจัดการ 5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต 6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ และ 7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

กลยุทธ์การจัดการด้านเงินลงทุน หมายถึง การดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในเรื่องของการเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อเพื่อการลงทุนทำธุรกิจ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันการเงิน การจัดทำงบการเงิน และมีการวางแผนจัดการระบบการจัดการการเงินที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การจัดการด้านการตลาด หมายถึง การดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในเรื่องของการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ของตลาด ความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย การเพิ่มช่องทางการตลาดให้มากขึ้น มีการติดตามผลของลูกค้า สอบถามความพึงพอใจและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงความต้องการของลูกค้า

กลยุทธ์การจัดการด้านแรงงาน หมายถึง การดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในเรื่องของการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลให้มีความเหมาะสมและให้ความสำคัญกับความสุขพนักงานควบคู่กับผลประโยชน์ที่ดี พัฒนาพนักงานโดยเน้นการสร้างทักษะและความจงรักภักดี และมีการนำระบบการจ้างช่วงภายนอกมาใช้เพื่อลดต้นทุนและความเสี่ยงด้านแรงงาน

กลยุทธ์การจัดการด้านความสามารถในการจัดการ หมายถึง การดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในเรื่องของการปรับโครงสร้างและกลยุทธ์เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ มีการนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการบริหารจัดการ และมีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายของอุตสาหกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ด้านการจัดการ

กลยุทธ์การจัดการด้านเทคโนโลยีทางการผลิต หมายถึง การดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในเรื่องของการลงทุนจัดซื้อเทคโนโลยีการผลิตมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการผลิต ทำการซ่อมบำรุงและพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้เพื่อชะลอการลงทุนและรักษาผลิตภาพของการผลิต และร่วมกับสถาบันการศึกษาในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อนำมาใช้ในกิจการ

กลยุทธ์การจัดการด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ หมายถึง การดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในเรื่องของการจดทะเบียนทางธุรกิจ การจ่ายภาษีต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อรับการสนับสนุนจาก

หน่วยงานภาครัฐ และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อการได้รับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ

กลยุทธ์การจัดการด้านข้อระเบียบและกฎหมาย หมายถึง การดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในเรื่องของการให้ความสำคัญกับด้านข้อระเบียบและกฎหมาย ได้แก่ การจ้างพนักงานที่จบกฎหมายมารับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย โดยเฉพาะผู้บริหารระดับสูง สนใจในการเรียนรู้และทำความเข้าใจกับกฎหมายมากขึ้น และจ้างที่ปรึกษากฎหมายเพื่อให้คำแนะนำและดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมใน
จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นพื้นฐานดังนี้

1. แนวคิดว่าด้วยอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดการความมั่นคงขององค์กร
3. นโยบายและมาตรการภาครัฐในการบริหารจัดการส่งเสริมความมั่นคงของ
อุตสาหกรรม
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมไทย
5. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดชลบุรี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย
8. สมมติฐานการวิจัย

แนวคิดว่าด้วยอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

ลักษณะของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กรมสรรพากร (2561) ได้กล่าวว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) เป็นธุรกิจที่มีจำนวนมากในประเทศไทย ผู้ประกอบการส่วนมาก
ประกอบการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือกิจการร่วมค้า ซึ่งจะประกอบธุรกิจขายสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือ
ให้บริการ หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทยมักจะใช้กำหนดลักษณะตามกฎกระทรวงอุตสาหกรรม
กำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545
(กรมสรรพากร, 2561)

ตามกฎกระทรวงอุตสาหกรรม ได้กำหนดลักษณะของอุตสาหกรรมขนาดกลางและ
ขนาดย่อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ได้กำหนด
ลักษณะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีหลักเกณฑ์ดังตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 จำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ลักษณะวิสาหกิจ	จำนวนการจ้างงาน (คน)		จำนวนสินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	
	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง
กิจการผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25	26-50	ไม่เกิน 50	51-200
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15	16-30	ไม่เกิน 30	31-60
กิจการให้บริการ	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200

ที่มา : กรมสรรพากร (2561)

การแบ่งประเภทของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้แบ่งประเภทของธุรกิจ SME หรือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นธุรกิจที่ดำเนินการครอบคลุมกิจการ 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ การผลิต การค้า และ การบริการ ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560)

1. ด้านการผลิต หมายความครอบคลุมถึง การผลิตที่เป็นลักษณะของการประกอบการ อุตสาหกรรมทุกประเภท โดยความหมายที่เป็นสากลของการผลิตก็คือการเปลี่ยนรูปวัตถุดิบให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ด้วยเครื่องจักรกล หรือเคมีภัณฑ์โดยไม่คำนึงว่างานนั้นทำโดยเครื่องจักรหรือด้วยมือ ทั้งนี้กิจการผลิตสินค้าในที่นี้รวมถึงการแปรรูปผลิตผลการเกษตรอย่างง่ายที่มีลักษณะเป็นการอุตสาหกรรม การผลิตที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจชุมชน และการผลิตที่เป็นการประกอบอุตสาหกรรม ในครัวเรือนด้วย

2. ด้านการบริการ หมายความครอบคลุมถึง การศึกษา การสุขภาพ การบันเทิง การขนส่ง การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ การโรงแรมและหอพัก การภัตตาคาร การขายอาหารการขาย เครื่องดื่ม ของภัตตาคารและร้านอาหาร การให้บริการเช่าสิ่งบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการส่วนบุคคล บริการในครัวเรือน บริการที่ให้กับธุรกิจ การซ่อมแซมทุกชนิด และการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว

3. ด้านการค้าส่ง หมายถึง การให้บริการเกี่ยวกับการค้า โดยที่การค้าส่ง หมายถึง การขายสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้แก่ผู้ค้าปลีกผู้ใช้งานในอุตสาหกรรม งานพาณิชย์กรรม สถาบัน ผู้ใช้ในงานวิชาชีพ และรวมทั้งการขายให้แก่ผู้ค้าส่งด้วยตนเอง ส่วนการค้าปลีก หมายถึง การขายโดยไม่มี การเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไปเพื่อการบริโภคหรือ

การใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน การค้าในที่ที่มีความหมายรวมถึง การเป็นนายหน้า หรือ ตัวแทนการซื้อขาย สถานีบริการน้ำมัน และสหกรณ์ผู้บริโภค

ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อระบบเศรษฐกิจไทย

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2560) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญในการเป็นฐานราก การพัฒนาที่ยั่งยืนและเน้นกลไกหลักในการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจและเสริมสร้าง ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาความยากจน วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมมีบทบาทอย่างสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่

1. ก่อให้เกิดการจ้างงาน
2. เป็นจุดกำเนิดของผู้ที่จะสนใจลงทุนเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ เนื่องจากกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้เงินทุนไม่สูงและมีความเสี่ยงน้อยกว่าการลงทุนในอุตสาหกรรม ขนาดใหญ่
3. เป็นแหล่งฝึกอาชีพของแรงงานประเภทต่าง ๆ ซึ่งสามารถฝึกฝนเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง
4. ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกับกิจการขนาดใหญ่หรือกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. เพิ่มมูลค่าให้วัตถุดิบในประเทศเพราะเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรในประเทศเป็นหลัก
6. สร้างรายได้ให้ประเทศโดยเฉพาะจากภาคการผลิตเพื่อการส่งออกและภาคการท่องเที่ยว
7. ป้องกันการผูกขาดในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมช่วยทำให้เกิดการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจและการแข่งขันที่เป็นธรรมจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อระบบ เศรษฐกิจโดยรวม

ปัญหาของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้สรุปถึงปัญหาของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในประเทศไทยไว้ 7 ประการดังนี้

1. ปัญหาทางด้านการตลาด

โดยธรรมชาติของธุรกิจขนาดย่อมนั้น จะตอบสนองความต้องการของตลาดในท้องถิ่นหรือในประเทศ เป็นหลัก สิ่งหนึ่งที่ประสบก็คือ ผู้ประกอบการบางราย ยังขาดความรู้ความสามารถในด้านการตลาดในวงกว้าง โดยเฉพาะในตลาดต่างประเทศยิ่งในปัจจุบัน โลกเปลี่ยนไปมาก เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนในทุกภาคส่วน ส่งผลให้ ผู้ประกอบการต้องปรับตัวในเรื่องการทำการตลาด

ให้กับธุรกิจมากขึ้น และอีกสิ่งหนึ่งที่มองข้ามไม่ได้ ก็คือ การเปิดเสรีทางการค้า กอปรกับความสะดวกรวดเร็วในการขนส่ง ทำให้วิสาหกิจขนาดใหญ่ และสินค้าจากต่างประเทศ เข้ามาแข่งขันกับสินค้าในภาคท้องถิ่นมากขึ้น สร้างความยากให้กับผู้ประกอบการรายย่อยหนักเข้าไปอีก

2. ปัญหาเรื่องการเงินลงทุน

จากที่ผ่านมามีการพบว่า ธุรกิจขนาดย่อมส่วนหนึ่ง ประสบปัญหาเรื่องของการขอกู้เงิน จากสถาบันทางการเงิน เพื่อมาลงทุนหรือขยายการลงทุน หรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน เหตุผลหนึ่งสืบเนื่องมาจาก ไม่มีการทำบัญชีที่เป็นระบบ หรือ การขาดหลักทรัพย์ในการค้ำประกันเงินกู้ ส่งผลให้ผู้ประกอบการหันไปพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ และต้องพบกับภาระที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูง

3. ปัญหาเรื่องแรงงาน

ปัญหาหนึ่งของผู้ประกอบการรายย่อย ก็คือ การเข้าออกของแรงงานมีตัวเลขค่อนข้างสูง เมื่อคนทำงานฝีมือและมีความชำนาญมากขึ้นก็จะย้ายออกไปทำงานโรงงานที่มีขนาดใหญ่ที่มีระบบ รายได้ สวัสดิการ ที่มากกว่า ปัญหาจึงเกิดกับผู้ประกอบการรายย่อย ทำให้คุณภาพแรงงานไม่สม่ำเสมอ การพัฒนาขาดความต่อเนื่อง ส่งผลไปถึงประสิทธิภาพ คุณภาพสินค้าได้

4. ปัญหาข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการผลิต

สำหรับธุรกิจขนาดย่อมแล้ว เทคนิคที่ใช้กับการผลิตที่ไม่ซับซ้อน เนื่องจากการลงทุนต่ำ รวมไปถึงผู้ประกอบการและพนักงานขาดความรู้พื้นฐานที่รองรับเทคนิควิชาที่ทันสมัย จึงทำให้ขาดการพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าที่ดี

5. ปัญหาในเรื่องของการจัดการ

เรื่องของการจัดการที่ถูกต้องและเหมาะสม ถือเป็นปัญหาหนึ่งของผู้ประกอบการรายย่อย ส่วนใหญ่มักจะใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้เป็นหลัก เรียนถูกเรียนผิด อาจจะมีคนในครอบครัวหรือญาติเข้ามาช่วยงานได้บางส่วน แต่หากว่า เมื่อถึงเวลาที่กิจการต้องขยายตัว หากไม่มีการปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีระบบอาจจะเกิดขึ้นได้

6. ปัญหาการเข้าถึงบริการการส่งเสริมของภาครัฐ

ต้องยอมรับกันว่า ยังมีธุรกิจขนาดย่อมจำนวนมากมีการจัดตั้งที่มีรูปแบบไม่เป็นทางการ เช่น ผลิตตามบ้าน หรือผลิตในโรงงานในลักษณะที่ค่อนข้างปิดตัวเอง ซึ่งการดำเนินธุรกิจเหล่านี้ จะพยายามค่อนข้างปิดตัวเองในการเข้าใช้บริการของภาครัฐ อาจจะเป็นเนื่องมาจากการปฏิบัติตัวไม่ค่อยถูกต้องในเรื่องของการเสียภาษี การรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม หรือรักษาความปลอดภัยตามกฎหมายกำหนด นั่นเอง

7. ปัญหาข้อจำกัดด้านบริการส่งเสริมพัฒนาขององค์กรภาครัฐและเอกชน

ที่ผ่านมา มีหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานที่มีส่วนในการส่งเสริมพัฒนาธุรกิจขนาดย่อม อาทิ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม หอการค้า สภาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการค้าส่งออก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรม เป็นต้น แต่เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วประเทศ ขณะที่หน่วยงานภาครัฐก็มีข้อจำกัด อาทิ บุคลากร งบประมาณ จำนวนสำนักงานสาขาตามภูมิภาค การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนด้านต่าง ๆ จึงอาจสนองตอบไม่ทั่วถึงและเพียงพอ

8. ปัญหาข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสารข้อมูล

จากปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมา ส่งผลให้ผู้ประกอบการขนาดย่อมโดยทั่วไป มีจุดอ่อนในการรับรู้ข่าวสารด้านต่าง ๆ ได้ เช่น นโยบายและมาตรการของรัฐ ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด เป็นต้น

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ปัทมา อินทรจันทร์ และพุลิยา ชีระชัยศิริกุล (2562) ได้รวบรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จด้าน ผู้ประกอบการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไว้ 5 ประการด้วยกัน ได้แก่

1. บุคลิกการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial orientation) มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์กร เนื่องจากเป็นลักษณะที่สำคัญและจำเป็นของการดำเนิน ธุรกิจ เช่น การตัดสินใจ ความกล้าเสี่ยง ความคิด สร้างสรรค์ ความสามารถในการแข่งขัน เป็นต้น ปัจจัย ข้อนี้แม้สามารถเกิดขึ้นเองได้โดยธรรมชาติหรืออาศัย ประสบการณ์ที่ผ่านมา แต่การได้รับการฝึกอบรม ฝึกฝน ทักษะต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสมส่งผลให้ผู้ประกอบการ มีบุคลิกการเป็นผู้ประกอบการที่ดีและมีประสิทธิภาพ มากขึ้น เพราะบุคลิกการเป็นผู้ประกอบการที่ดีเป็น องค์ประกอบสำคัญและมี ความสัมพันธ์ในทางบวกต่อ ความสำเร็จขององค์กร (Kunene, 2009)

2. ประสบการณ์การทำงาน (Prior work experience) ประสบการณ์ หมายถึง การรอบรู้จากการได้เห็น ได้สัมผัส ได้ลงมือปฏิบัติบ่อย ๆ มิใช่มีความรู้ด้านวิชาการ แต่เพียงอย่างเดียว ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานมีแนวคิด ทักษะคิด การรับมือและการแก้ไขปัญหาจากประสบการณ์ที่ผ่านมา ทำให้สามารถเห็นภาพรวมของการทำงานได้ดี บุคคลที่มีประสบการณ์การทำงานมาก่อน แม้จะเป็น ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว สามารถ นำมาเรียนรู้และปรับใช้กับองค์กรได้ ซึ่งประสบการณ์ ของผู้ประกอบการส่งผลให้องค์กรพัฒนาได้เร็ว ธุรกิจ ที่เริ่มต้นจาก ประสบการณ์เป็นการเพิ่ม โอกาสในการ ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน (Chandler & Hanks, 1994)

3. ทักษะการบริหารจัดการ (Management skills) เป็นทักษะที่ผู้ประกอบการควรมีไม่ว่าจะเป็นการสั่งงาน ควบคุมงาน ดำเนินงาน เป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มศักยภาพ การทำงานของผู้ประกอบการ เพื่อสามารถดำเนินธุรกิจให้ดำรงอยู่ได้และเป็นไปตามเป้าหมาย แม้จะเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ แต่สามารถวัดและประเมินผลได้ ทักษะการบริหารจัดการทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยสามารถฝึกฝนพัฒนาเพิ่มขึ้นได้ผู้ประกอบการที่มีทักษะการบริหารจัดการที่ดีจะสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร

4. ความพร้อมของเงินทุน (Availability of capital) เงินทุนมีความสำคัญต่อธุรกิจ เพราะเป็นปัจจัยในการดำเนินธุรกิจตั้งแต่เริ่มตั้งกิจการและระหว่างดำเนินกิจการเงินทุนทำให้การผลิตการซื้อขายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ธุรกิจขยายตัวได้อย่างรวดเร็วซึ่งมีความสำคัญในการขยายธุรกิจให้เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนความสำเร็จของธุรกิจนั้น นอกจากผู้ประกอบการนำเงินมาลงทุนอย่างเหมาะสมแล้ว ยังต้องอาศัยความพร้อม และพื้นฐานทางการเงินที่มั่นคง เพื่อให้ธุรกิจประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

5. ระดับการศึกษา (Education level) แม้ไม่สามารถวัดผลได้อย่างชัดเจนว่าส่งผลต่อความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใดแต่เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของผู้ประกอบการที่จะช่วยเพิ่มความสามารถในการเป็น ผู้ประกอบการและโอกาสในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จได้

และหนึ่งในปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญที่สุดคือ ผู้ประกอบการที่มีสัญชาตญาณของความเป็นผู้ประกอบการ การเป็นผู้ประกอบการที่ดีอาจไม่จำเป็นต้องมีปัจจัยความสำเร็จครบทุกข้อให้พิจารณาว่าตนเองหรือองค์กรของตนนั้นขาดข้อใดบ้างหรือข้อใดที่เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและความเป็นไปได้ตามสภาพแวดล้อม ความเป็นจริงของธุรกิจ อันสมควรที่จะนำมาใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุดกับองค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดการความมั่นคงขององค์กร

การศึกษาการจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เพื่อนำความรู้หลักการ และแนวทางที่เหมาะสมมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์ประชาชน ของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของการบริหารจัดการ

จากการศึกษา ค้นคว้า และวิเคราะห์ข้อมูล ได้พบว่ามีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ที่น่าสนใจไว้หลายท่านดังนี้

สโตนเนอร์ และฟรีแมน (Stoner & Freeman, 1992, p. 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการว่าหมายถึง กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ ภาวะผู้นำ และการควบคุมการทำงานของสมาชิกขององค์การ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

แคส และโรเซนไวร์ก (Kast & Rosenzweig, 1995, p. 17) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการว่าหมายถึง การร่วมมือและประสานงานกันระหว่างมนุษย์และทรัพยากรทางวัตถุอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้

คูนท์ (Koontz, 1998, p. 29) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการว่าหมายถึง กระบวนการทำงานที่ไม่ใช่การทำงานเพื่อให้งานเสร็จสิ้น ไปแต่เพียงอย่างเดียวในภาวะปัจจุบันซึ่งวิทยาการก้าวหน้า การจัดการจึงจำเป็นต้องใช้หลักวิชาการเข้ามาช่วย มิใช่ประสบการณ์แต่เพียงอย่างเดียว การศึกษาวิชาการจัดการมาประยุกต์ให้ เหมาะสมกับงานย่อมจะเกิดคุณค่าหลายประการได้แก่

1. คุณค่าในด้านการประหยัด หมายถึง จะทำให้การใช้จ่ายเงินทุนเกิดประโยชน์สูงสุดได้กำไรหรือผลตอบแทนสูงสุด ประหยัดทั้งคน เงิน วัสดุสิ่งของ และเวลา

2. คุณค่าในด้านประสิทธิผล การทำงานให้ลุล่วงไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรือที่คาดหวังไว้ เรียกว่าการจัดการนั้นมีประสิทธิผล แต่ผลสำเร็จของงานดังกล่าวนี้ อาจไม่ประหยัดหรือไม่มีประสิทธิภาพได้ หากไม่ใช่หลักวิชาการเข้ามาช่วยในการจัดการ

3. คุณค่าในด้านประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และให้ได้รับประโยชน์สูงสุดโดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

4. คุณค่าด้านความเป็นธรรม การจัดการงานหากปฏิบัติตามความพอใจของผู้จัดการ โดยมิได้ยึดหลักเกณฑ์และทฤษฎีต่าง ๆ เป็นหลัก ย่อมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นโดยมิได้ตั้งใจ ทำให้ขวัญในการทำงานของคนในหน่วยงานไม่ดี ซึ่งจะส่งผลไปถึงคุณภาพของงานที่ปฏิบัติด้วย

5. คุณค่าในเกียรติยศชื่อเสียง ผู้จัดการที่ดีมีประสิทธิภาพในทุกสาขางานและในทุกระดับ ย่อมจะเป็นผู้ได้รับการยกย่องสรรเสริญ ตรงข้ามกับผู้จัดการที่บริหารงานตามใจตนเองปราศจากหลักเกณฑ์ เล่นพวกพ้อง ดังนั้น การศึกษาวิชาการบริหารและการจัดการจะช่วยให้มีความเข้าใจลึกซึ้งมองเห็นลู่ทางที่จะบริหารงานให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สว้อยตระกูล (ตีพานนท์) อรรถมานะ (2543, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการว่าหมายถึง เป็นการร่วมกันประสานงานรูปแบบหนึ่งที่มีระดับของความมีเหตุผลอย่างสูง การบริหารไม่จำเป็นจะต้องเป็นความร่วมมือประสานงานที่มีเหตุผลเพียงรูปแบบเดียวทั้งนี้อาจมี

การร่วมมือประสานงานในเชิงการเป็นศัตรูหรือในระบบการแข่งขันระหว่างบริษัทเอกชนต่าง ๆ เป็นต้นส่วนการจัดการนั้นเป็นชีวภาพการกระทำหน้าที่และมีลักษณะเป็นพลวัตองค์การซึ่งเปรียบเสมือนกับร่างกายและจิตใจที่ต้องขึ้นต่อกันและกันในเรื่องมีชีวิตหนึ่ง ๆ

จากความหมายที่ถูกรวบรวมในข้างต้น สามารถสรุปความหมายได้ว่า การบริหารจัดการหมายถึง กระบวนการที่จะทำให้งานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ด้วยการวางแผน การจัดองค์การ การประสานงาน และการควบคุมเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเส้นทางที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละองค์การ แผนกงาน และจนไปถึงแต่ละบุคคล

ความสำคัญของการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อมนุษย์มาตั้งแต่อดีตกาล ทั้งในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม หรือการทำงานทุกประเภท การบริหารจัดการที่ดีย่อมส่งผลให้การทำงานสำเร็จตามเป้าหมายด้วยดี จากที่ได้กล่าวมานั้นยังสามารถนำมาใช้ได้กับสังคมปัจจุบัน ซึ่งอาจสรุปถึงความสำคัญของการจัดการได้ดังนี้

เสนาะ ตีเขาว์ (2544, หน้า 1-2) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการบริหารจัดการ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นการจัดการคน เพราะการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ต้องอาศัยคน ซึ่งจะใช้คนมากน้อยขนาดไหนนั้นขึ้นอยู่กับขนาด และความยากง่ายของงาน ซึ่งการกบริหารจัดการที่ดีนั้นจะทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพ
2. ทำให้งานบรรลุ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนทุกคน และอาศัยการวางแผน และการบริหารจัดการที่ดีจึงจะทำให้สำเร็จลงได้
3. เป็นการสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพคำว่า ประสิทธิภาพหมายความว่าทำงานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดส่วนคำว่าประสิทธิผลหมายความว่าทำงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดหรือเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด โดยการบริหารจัดการที่ดีจะทำให้ทรัพยากรที่มีในองค์การให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด
4. การบริหารจัดการเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด
5. การบริหารจัดการจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถคาดคะเนเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องและสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น

ปัจจัยในการบริหารจัดการ

การบริหารกิจการต่าง ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมทรัพยากรอันเป็นปัจจัยพื้นฐาน ซึ่งแนวคิดส่วนใหญ่จะกล่าวถึงปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการ แต่บางแนวคิดมี 5-6 ประการ โดยแต่ละ

แนวคิดส่วนมีปัจจัยพื้นฐานที่เหมือนกันอาจจะแตกต่างกันบางที่รายละเอียด ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรอันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารจัดการ ไว้ดังนี้

1. บุคคล (Man) การสร้างความสามารถในการแข่งขันขององค์การผ่านทรัพยากรมนุษย์ เช่น การส่งพนักงาน ไปฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดตั้ง การดำเนินการสหกรณ์ เป็นต้น (มัลลิกา ต้นสอน, 2545, หน้า 57-58)

1.1 คน (Man) คือ ทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญมากที่สุดที่จะสร้างความสำเร็จในกิจกรรมมากนักน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในองค์กรนั้น (Donnelly et.al., 1987, p. 22 อ้างถึงใน นิรมล กิติกุล, 2551, หน้า 14)

2. เงินทุน (Money) เป็นการบริหารเงินทุนขององค์การ โดยผู้ก่อตั้งสหกรณ์จะต้องมีเงินทุนส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งคือการขายหุ้นให้แก่สมาชิกเพื่อนำมาเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการบริหารงาน (มัลลิกา ต้นสอน, 2545, หน้า 57-58)

2.1 เงิน (Money) คือ ทรัพยากรที่เอื้ออำนวยหรือสนับสนุนกิจการขององค์การให้ดำเนินไปด้วยดี (Donnelly et.al., 1987, p. 22 อ้างถึงใน นิรมล กิติกุล, 2551, หน้า 14)

3. เครื่องจักร (Machine) คือเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จให้ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน (Donnelly et.al., 1987, p. 22 อ้างถึงในนิรมล กิติกุล, 2551, หน้า 14)

4. วัสดุอุปกรณ์ (Material) ประสิทธิภาพในการแปรรูปขององค์การตลอดจนการพัฒนาผลิตภาพ (Productivity) ของธุรกิจ (มัลลิกา ต้นสอน, 2545, หน้า 57-58)

4.1 วัสดุสิ่งของ คือ ทรัพยากรที่เอื้ออำนวยหรือสนับสนุนกิจกรรมขององค์การให้ดำเนินไปได้ด้วยดี (Donnelly et.al., 1987, p. 22 อ้างถึงใน นิรมล กิติกุล, 2551, หน้า 14)

5. การบริหารจัดการ (Management) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับองค์การและความสามารถในการบริหารงาน เช่น การจัดโครงสร้างของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ การวางแผนนโยบาย เป็นต้น การที่กลุ่มประชาชนนำเอาเงินมาซื้อหุ้น หรือฝากแก่สหกรณ์เพื่อการออมเงิน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การดำเนินงานจำเป็นจะต้องโปร่งใส ชัดเจน เพื่อความยั่งยืนและประโยชน์ที่แท้จริงของสหกรณ์ (มัลลิกา ต้นสอน, 2545, หน้า 57-58)

6. ข่าวสารข้อมูล (Information) คือ ทรัพยากรที่จะช่วยให้ทราบข่าวสารความก้าวหน้าของสหกรณ์อื่น ๆ ฤดูระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการสหกรณ์ (Donnelly et.al., 1987, p. 22 อ้างถึงใน นิรมล กิติกุล, 2551, หน้า 14)

กระบวนการบริหารจัดการ

การศึกษาเรื่อง กระบวนการจัดการ มีนักวิชาการหลาย ๆ ท่านให้ความเห็นว่า การจัดการสามารถพิจารณาในแง่ของกระบวนการที่เชื่อมโยงกับงาน หรือภารกิจทางการจัดการ อย่างที่ได้

อธิบายไปแล้วเกี่ยวกับความหมายของการบริหารจัดการ ว่าเป็นกระบวนการที่จะทำให้งานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ด้วยการการวางแผน การจัดองค์การ การประสานงาน และการควบคุมเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเส้นทางที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละองค์การ แผนงาน และจนไปถึงแต่ละบุคคล ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการไว้มากมายซึ่งมีทั้งที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันกันบ้างในรายละเอียดโดยผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศไว้ทั้ง ท่าน ได้แก่ 1. Fayol (1949, p. 43) วิศวกรเหมืองแร่ชาวฝรั่งเศส ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็น “บิดาแห่งทฤษฎีการจัดการแนวใหม่” และเป็นเจ้าของทฤษฎี POCCC อีกด้วย 2. Gulick and Urwick (1937) ผู้เขียนหนังสือเรื่อง Papers on the Science of Administration : Notes of the Theory of Organization โดยเสนอแนวคิดกระบวนการบริหาร ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี ชื่อว่า ‘ POSDCoRB’ อันเป็นคำย่อของภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร 7 ประการ 3. วิโรจน์ สารรัตนะ (2542, หน้า 11) และ 4. ธงชัย สันติวงษ์ (2541, หน้า 24-25) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นการวางเค้าโครงการกิจกรรมซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Gulick & Urwick, 1937)

1.1 การวางแผน (Planning) การศึกษาข้อมูลในปัจจุบันและคาดการณ์ในอนาคตและวางเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติไว้ (Fayol, 1949, p. 43)

1.2 การวางแผน หมายถึงหน้าที่ทางการจัดการในการกำหนดจุดมุ่งหมายและการตัดสินใจเลือกวิธีการที่ดีที่สุดที่จะให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2542, หน้า 11)

1.3 การวางแผน หมายถึง การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเป็ผลกระทบท่อธุรกิจ และกำหนดขึ้นเป็นแผนปฏิบัติงาน หรือวิถีทางที่จะปฏิบัติขึ้นไว้เป็นแนวทางการทำงานในอนาคต (ธงชัย สันติวงษ์, 2541, หน้า 24-25)

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน เป็นกรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Gulick & Urwick, 1937)

2.1 การจัดองค์การ (Organizing) การจัดโครงสร้างของหน่วยงาน หรือองค์การ ออกเป็นหน่วยงานย่อย ๆ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน การจัดสรรคนเข้าทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ (Fayol, 1949, p. 43)

2.2 การจัดองค์การ หมายถึง การจัดให้มีโครงสร้างของงานต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่ให้อยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสมจะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2541, หน้า 24-25)

2.3 การจัดองค์การ หมายถึง กำหนดอำนาจหน้าที่และตำแหน่งต่าง ๆ อย่างชัดเจน (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2542, หน้า 11)

3. การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน (Staffing) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้ (Gulick & Urwick, 1937)

4. การอำนวยการ (Directing) เป็นภาระกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ การจูงใจ และการตัดสินใจ เป็นต้น (Gulick & Urwick, 1937)

4.1 การสั่งการ (Commanding) การสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานตามที่มอบหมายงานให้ตามภารกิจของหน่วยงาน (Fayol, 1949, p. 43)

4.2 การบังคับบัญชาสั่งการ หมายถึง การสั่งการงานต่าง ๆ แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีและต้องเข้าใจผู้ปฏิบัติงานด้วย ตลอดจนเข้าใจถึงข้อตกลงในการทำงานของคนงานและองค์การที่มีอยู่ รวมถึงการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรด้วย (ธงชัย สันติวงษ์, 2541, หน้า 24-25)

4.3 การนำ หมายถึง ความพยายามทำให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2542, หน้า 11)

5. การประสานงาน (Coordinating) เป็นการประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น (Gulick & Urwick, 1937)

5.1 การประสานงาน หมายถึง การเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้และไปสู่เป้าหมายเดียวกันในที่สุด (ธงชัย สันติวงษ์, 2541, หน้า 24-25)

5.2 การประสานงาน (Coordinating) การจัดระเบียบการทำงานไม่ให้ก้าวก่ายกัน ติดต่อประสานงานให้หน่วยงานต่าง ๆ ขององค์การ และประสานพนักงานให้ทำงานโดยราบรื่นไม่ให้ขัดแย้งกัน (Fayol, 1949, p. 43)

6. การควบคุม (Controlling) การควบคุมให้พนักงานปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบให้ผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ หรือควบคุมให้ทำงานตามระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ (Fayol, 1949, p. 43)

6.1 การควบคุม หมายถึง การที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้น สามารถเข้ากันได้กับแผนที่วางไว้แล้ว (ธงชัย สันติวงษ์, 2541, หน้า 24-25)

6.2 การควบคุม หมายถึง การมุ่งเน้นที่จะก่อให้เกิดความมั่นใจว่าสมาชิกในองค์กร ได้ประพฤติปฏิบัติในทิศทางที่จะทำให้บรรลุผลตามมาตรฐานหรือจุดมุ่งหมายมุ่งเน้นให้เกิด พฤติกรรมที่พึงประสงค์และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลง (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2542, หน้า 11)

7. การรายงาน (Reporting) เป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา ตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสารในองค์กรอยู่ด้วย (Gulick & Urwick, 1937)

8. การงบประมาณ (Budgeting) เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำงานซึ่งการ ควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง (Gulick & Urwick, 1937)

จะเห็นได้ว่ากระบวนการทางการบริหารจัดการที่ผู้วิจัยรวบรวมมานั้นมีทั้งความ สอดคล้องกัน และแตกต่างกัน ไปบ้างแต่มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือสามารถนำไปสู่การบรรลุ เป้าหมายที่องค์กรได้วางไว้ สรุปดังตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2-2 สรุปแนวคิดทางด้านกระบวนการบริหารจัดการของแนวคิดแต่ละท่าน

กระบวนการบริหาร	นักวิชาการ			
	Gulick and Urwick (1937)	Fayol (1949)	ธงชัย สันติวงษ์ (2541)	วิโรจน์ สารรัตนะ (2542)
1. การวางแผน (Planning)	✓	✓	✓	✓
2. การจัดองค์การ (Organizing)	✓	✓	✓	✓
3. การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน (Staffing)	✓	-	-	-
4. การอำนวยการ (Directing), การสั่งการ (Commanding), การนำ	✓	✓	✓	✓
5. การประสานงาน (Coordinating)	✓	✓	✓	-
6. การควบคุม (Controlling)	-	✓	✓	✓
7. การรายงาน (Reporting)	✓	-	-	-
8. การงบประมาณ (Budgeting)	✓	-	-	-

จากแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการจะเห็นได้ว่ากระบวนการที่นักวิชาการทุกท่านให้ความสำคัญก็คือ 1. การวางแผน (Planning) 2. การจัดองค์การ (Organizing) 3. การอำนวยการ (Directing) หรือ การสั่งการ (Commanding) หรือการนำ 4. การประสานงาน (Coordinating) และ 5. การควบคุม (Controlling) ซึ่งเป็นกระบวนการพื้นฐานในการดำเนินการในองค์กรได้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรนำไปใช้ อีกส่วนหนึ่งที่แต่ละองค์กรต้องมีการบริหารจัดการที่ดีก็คือ ปัจจัยพื้นฐานในการบริหารงาน ซึ่งได้แก่ 1. ทรัพยากรบุคคล (Man) 2. เงินทุน (Money) 3. เครื่องมือ (Machine & Material) และ 4. การบริหารจัดการ (Management) ซึ่งทั้งหมดเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสามารถทางการแข่งขันที่ให้แก่แต่ละองค์กรเกิดความได้เปรียบคู่แข่ง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

แนวคิดการพัฒนาและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่วิสาหกิจ SMEs

เป้าหมายสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน ก็คือความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กร โดยการดำเนินงานที่มีต้นทุนที่ต่ำกว่าและมีความสามารถในการทำกำไรได้มากกว่าคู่แข่งอื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้องค์กรสามารถรักษาลูกค้าเดิมไว้ได้และเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับลูกค้ารายใหม่ที่สนใจในสินค้า (ทวิศักดิ์ เทพพิทักษ์, 2550) เป็นผลทำให้สามารถเอาชนะคู่แข่งและอยู่รอดได้ในธุรกิจ องค์กรจะต้องสามารถสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าให้กับลูกค้าได้ดีกว่าคู่แข่ง การที่จะทำได้ดีกว่าในสายตาลูกค้าจะประกอบด้วยหลักการ 4 ประการคือ (พัชสิริ ชมภูคำ, 2552)

1. ความได้เปรียบในเรื่องของต้นทุน ในยุคที่ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลหลากหลายได้ง่ายขึ้น ซึ่งไม่เป็นการยากสำหรับผู้บริโภคที่จะตรวจสอบข้อมูล เปรียบเทียบราคาของสินค้าและบริการก่อนตัดสินใจซื้อธุรกิจใดที่สามารถนำเสนอสินค้าได้ในราคาที่ต่ำ จึงมีความได้เปรียบในการแข่งขันมากกว่า วิธีการหนึ่งคือ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและมีของเสียหรือความเสียหายให้น้อยที่สุด ซึ่งถึงแม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย หากธุรกิจไม่มองข้ามแล้วจะสามารถช่วยประหยัดต้นทุนและทำให้สามารถตั้งราคาสินค้าหรือบริการที่ดึงดูดใจลูกค้าได้

2. คุณภาพ ปัจจุบันลูกค้ามีความต้องการมากขึ้นไม่เพียงแต่ต้องการสินค้าและบริการที่มีราคาถูก แต่ยังต้องการสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ คำว่า คุณภาพ ถูกใช้คำจำกัดความโดยสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติว่า หมายถึง คุณลักษณะและรูปร่างทั้งหมดของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ซึ่งก่อให้เกิดความพึงพอใจตามที่ลูกค้าต้องการการใช้ผลิตภัณฑ์สินค้าหรือบริการได้อย่างเหมาะสมพอดี มีคุณค่าต่อผู้บริโภค โดยลูกค้าเป็นผู้ตัดสินนั่นคือ คุณภาพอยู่ที่ความพอใจของลูกค้าในอดีตที่ผ่านมาผ่านการควบคุมคุณภาพเกิดขึ้นเมื่อสินค้าผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้วและได้รับการตรวจสอบ

ข้อมูลตัวเลข ดูจำนวนสินค้าที่ชำรุดเสียหายก่อนที่จะถึงมือลูกค้า แต่ในปัจจุบันการควบคุมคุณภาพ จะเห็นตั้งแต่ในแนวทางป้องกัน เพื่อไม่ให้ความเสียหายเกิดขึ้นโดยใช้แนวคิดของการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกด้านของการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามไม่เพียงแต่ธุรกิจที่ผลิตสินค้าเท่านั้นที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพ ธุรกิจในส่วนของการบริการก็เน้นในเรื่องของคุณภาพของการบริการเช่นกัน มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการรักษาคุณภาพของการบริการให้เป็นหนึ่ง เพื่อสร้างความพึงพอใจกับลูกค้า อันจะนำมาซึ่งความเป็นหนึ่งของธุรกิจ

3. ความรวดเร็วตรงต่อเวลา นอกจากราคาและคุณภาพแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่ลูกค้าต้องการคือ ความรวดเร็ว ถ้ากำหนดให้ทุกอย่างเท่ากัน ใครที่เร็วกว่าย่อมเป็นผู้ชนะ ไม่ว่าจะเป็นความรวดเร็วในการคิดค้นพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ความเร็วในการนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดความรวดเร็วในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าความรวดเร็วจะสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้ อย่างดี โดยเฉพาะเมื่อธุรกิจรวดเร็วกว่าคู่แข่ง บางธุรกิจใช้ความเร็วเป็นจุดขาย

4. การให้บริการแก่ลูกค้า เป็นการสร้างความพึงพอใจ เมื่อลูกค้าได้รับการส่งมอบสินค้า ที่มีราคาถูก สินค้ามีคุณภาพดีไม่ชำรุดหรือได้รับความเสียหาย ระหว่างการส่งมอบและมีความรวดเร็วถูกต้องตรงต่อเวลา เนื่องจากลูกค้ามีความต้องการที่หลากหลายแตกต่างกันไปและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาการตอบสนองความต้องการจึงต้องครอบคลุม ครบถ้วนและมีความยืดหยุ่น เพื่อเป็นการรักษาลูกค้าเดิมและเพิ่มฐานลูกค้าใหม่การทำให้ลูกค้าเดิมมีความประทับใจ และมีความพึงพอใจ ในขณะเดียวกันต้องสร้างความสนใจให้กับกลุ่มเป้าหมายใหม่ ๆ เพราะจะเป็นหนทางในการทำให้เกิดการตัดสินใจเข้ามาอยู่ในฐานข้อมูลลูกค้า เนื่องจากจำนวนลูกค้าที่มีอยู่ ส่งผลต่อยอดขายและผลประกอบการอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการทำงานไม่ควรมุ่งเน้นเฉพาะการสร้างฐานลูกค้าใหม่ เพียงอย่างเดียว แต่ต้องให้ความสำคัญต่อการรักษาลูกค้าเดิมไปพร้อมกัน หากสามารถทำเช่นนี้ได้ก็จะทำให้ธุรกิจมีความเข้มแข็ง และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันจากการจัดการขนส่ง และการจัดการคลังสินค้าที่มีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจ SMEs

การสร้างความสามารถทางการแข่งขันเป็นการสร้างความได้เปรียบอย่างแท้จริงขององค์กรดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น โดยจะต่างไปจากการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่จะมุ่งเน้นในการสร้างความได้เปรียบโดยสร้างให้เกิดกฎหรือกติกาที่ไม่เป็นธรรมมีผลทำให้คู่แข่งใช้มาตรการเช่นเดียวกัน อันจะทำให้เกิดการทำลายหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางลบต่อโครงสร้างของการแข่งขันตัวอย่างเช่นการกีดกันทางการค้าเพื่อเป็นการเสริมหรือช่วยอุตสาหกรรมภายในประเทศในขณะที่ความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมภายในประเทศยังไม่ถึงขั้นแข่งขันได้ในตลาดโลกหากภาคเอกชนไม่ใช้ช่วงเวลาที่ภาครัฐสร้างกติกาให้มีความได้เปรียบนั้นเพื่อปรับปรุง

พัฒนาความสามารถของอุตสาหกรรมในประเทศเมื่อการค้าเสรีเปิดกว้างขึ้นจะทำให้ไม่สามารถแข่งขันได้ในที่สุดเช่นเดียวกับภาครัฐควรมั่นตรวจสอบกติกาหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่บังคับให้เกิดความไม่เป็นธรรมด้วยการต่อรองให้เกิดความเป็นธรรมต่อการแข่งขันในภาคธุรกิจของประเทศมิเช่นนั้นจะทำให้ความสามารถทางการแข่งขันระดับประเทศด้อยลงไป โดยมีนักวิชาการทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ ได้คิดค้นปัจจัย องค์ประกอบ และสิ่งที่สำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรธุรกิจ ไว้มากมาย ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

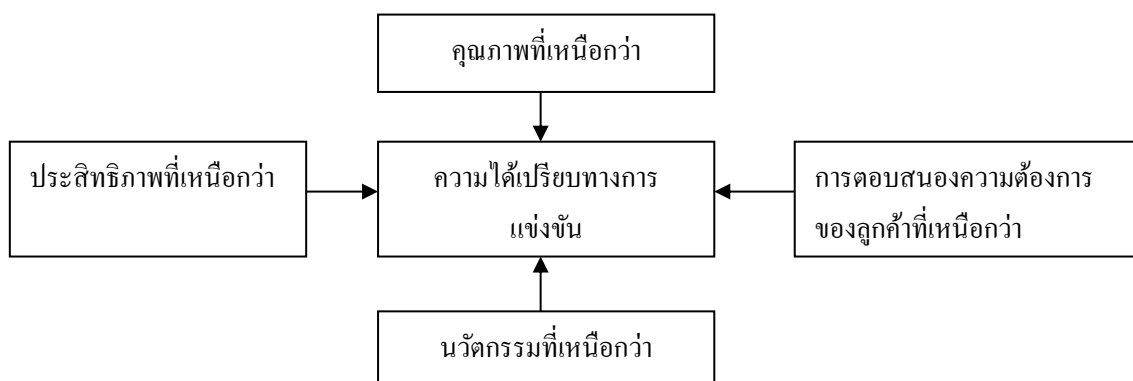
ธนชัย ชมจินดา (2545, หน้า 193) กล่าวว่า ปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาการแข่งขันในปัจจุบันทำให้องค์กรต้องมีการยกระดับคุณภาพในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นหนักใน 4 ประเด็นดังนี้

1. คุณภาพของสินค้าและบริการ
2. ต้นทุนในการผลิตสินค้าและบริการ
3. ความรวดเร็วในการนำสินค้าและบริการออกสู่ตลาด
4. นวัตกรรมในการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่

ในอดีตองค์การไม่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับทุกประเด็นข้างต้นแต่ในปัจจุบันภายใต้การแข่งขันที่รุนแรงลูกค้ามีความต้องการที่ไม่จำกัด กล่าวคือต้องการสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ ราคาถูกต้องทางเลือกในการใช้สินค้าที่หลากหลายทำให้องค์กรต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้

การปรับตัวเช่นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของธนชัย ชมจินดา (2552, หน้า 193-200) กล่าวว่า ความสามารถทางการแข่งขันเป็นเครื่องมือในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยตัดสินใจว่าจะให้คุณค่า (Value) ใดกับลูกค้าจะให้เพียงคุณค่าที่ตัวผลิตภัณฑ์ (Product value) อย่างเดียวหรือจะให้คุณค่าต่อผู้ใช้ (User value) ด้วยในการกำหนดการคุณค่านี้จะต้องพิจารณา กำหนดองค์ประกอบของความสามารถทางการแข่งขันว่าจะให้ความสำคัญที่องค์ประกอบใดจึงจะสามารถสร้างคุณค่าตามที่ต้องการในส่วนของการใช้ความสามารถทางการแข่งขันเป็นเครื่องมือ นำสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันนี้ฮิลล์ และ โจนส์ (Hill & Jones, 1998) ให้ความเห็นว่าควรมุ่งเน้นในองค์ประกอบ 4 ด้านคือประสิทธิภาพที่เหนือกว่า (Superior efficiency) คุณภาพที่เหนือกว่า (Superior quality) นวัตกรรมที่เหนือกว่า (Superior innovation) และการตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เหนือกว่า (Superior customer responsiveness) ดังภาพที่ 2-2

มีข้อสังเกตว่าความได้เปรียบทางการแข่งขันจอร์จ (George, 2008) เห็นว่าควรมีพื้นฐานมาจากองค์ประกอบดังนี้คือ มีทักษะที่เหนือกว่า (Superior skill) มีทรัพยากรที่เหนือกว่า (Superior resources) มีตำแหน่งทางการแข่งขันที่เหนือกว่า (Superior position)

ภาพที่ 2-1 องค์ประกอบของความสามารถทางการแข่งขัน ที่นำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขัน
(ธนชัย ชมจินดา, 2552, หน้า 193-200)

ฉันทพิชญ์ อาริยะโรจน์กุล (2554, หน้า 54 - 55) ได้กล่าวถึงการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในการที่องค์กรจะสามารถเป็นผู้นำได้นั้นต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. ทูมนมนุษย์องค์กรต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรเพราะทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและมีความเก่งนั้นจะสามารถนำมาซึ่งการเพิ่มกล่าวคือการสร้างองค์กรที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างองค์กรที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศคือทุนมนุษย์การพัฒนาศักยภาพขององค์กรและความสามารถในการแข่งขันขององค์กรมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับพนักงานขององค์กรทั้งในเรื่องการส่งมอบข้อมูลข่าวสารความรู้อำนาจในการบริหารงานและรางวัลแก่พนักงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรได้

2. ศักยภาพขององค์กรต้องมียุทธศาสตร์ที่นำตนเองไปสู่การเป็นที่ยอมรับและสามารถยกระดับผลการดำเนินงานของตนเองให้สูงขึ้นศักยภาพนี้ต้องเป็นศักยภาพที่เหนือคู่แข่งและสามารถทำให้องค์กรแข่งขันในตลาดได้และการพัฒนาศักยภาพทำได้โดยการออกแบบระบบการจัดการภายในองค์กรองค์กรควรมีศักยภาพในด้านต่าง ๆ เช่น การมุ่งเน้นในคุณภาพหรือลูกค้ามีต้นทุนการดำเนินงานต่ำมีการเรียนรู้ตอบสนองสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจได้อย่างรวดเร็วและผลิตสินค้าใหม่ ๆ ออกสู่ตลาดได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น

3. ความสามารถหลักขององค์กรความสามารถหลักนี้ต้องเป็นความสามารถที่เหนือกว่าคู่แข่งและเลียนแบบได้ยาก องค์กรต้องพยายามรักษาและพัฒนาความสามารถให้อยู่กับองค์กรได้นานที่สุด เพราะถ้าความสามารถหลักนี้หมดไปหรือถูกคู่แข่งเลียนแบบก็จะทำให้องค์กรหมดความ

ได้เปรียบในการแข่งขันจนอาจต้องออกจากการแข่งขันนั้นไปในที่สุด การค้นหาความได้เปรียบในการแข่งขันองค์กรจำเป็นต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงาน โดยพิจารณาจากวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร การดำเนินงานจะเป็นไปได้ดีถ้าหากผู้บริหารเข้าใจสิ่งแวดล้อมที่องค์กรจะต้องเผชิญ รวมทั้งความเกี่ยวข้องระหว่างการกำหนดกลยุทธ์กับความสามารถและศักยภาพขององค์กร

การศึกษาของโกศล จิตวิรัตน์ (2556) ได้รวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสรุปเอาไว้ที่น่าสนใจ มีปัจจัยดังนี้

1. การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial spiritual development) ผู้ประกอบการชาวไทยควรพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงแบบพลวัต โดยการพัฒนาและยกระดับความรู้ในเรื่องธุรกิจอย่างต่อเนื่องเพื่อหาทางใช้ประโยชน์จากนโยบายต่าง ๆ มีวิสัยทัศน์เชิงรุกด้วยการมีความมุ่งมั่นและกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสอันที่จะนำไปสู่การพัฒนา มีความกล้าเสี่ยงปรับทิศทางในการดำเนินงานอย่างรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อเห็นว่ามีโอกาสได้เปรียบทางการแข่งขันมีความมุ่งมั่นในการใช้แนวทางการจัดการเป้าหมายตามวัตถุประสงค์เพื่อเร่งให้เกิดความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง มีทัศนคติที่ดีต่อความล้มเหลว สามารถจัดการกับความล้มเหลวได้ โดยไม่ท้อถอยเมื่อเกิดความล้มเหลวและมีความสามารถในการหามุมมองใหม่ในการดำเนินงาน เพื่อพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสในทันที มีการใช้ภาวะผู้นำสร้างวิสัยทัศน์เพื่อยกระดับการจัดการให้เป็นมาตรฐานสากล มีการใช้ภาวะผู้นำสร้างวัฒนธรรมองค์กร เพื่อรองรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่แตกต่างจากเดิมหรือเพื่อสนับสนุนวิธีการทำงานใหม่ เพื่อให้เกิดศักยภาพสูงสุดรวมทั้งมีการใช้ภาวะผู้นำสร้างบารมีเพื่อกระตุ้นปลุกเร้าและโน้มน้าวให้พนักงานมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุซึ่งวิสัยทัศน์ และเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน

2. การพัฒนาทุนมนุษย์ (Human capital development) เป็นนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการองค์กรในอนาคตอยู่ที่ทุนมนุษย์หากองค์กรใดมีปัจเจกบุคคลที่ตกผลึกทางความรู้ความสามารถตลอดจนทักษะหรือความชำนาญที่สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรจะก่อเกิดเป็นทุนทางปัญญาที่ไม่มีวันสิ้นสุดขององค์กร ทำให้องค์กรนั้นเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้อย่างไม่สิ้นสุดอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งสามารถวัดได้จากการสรรหาและระบุตัวคนเก่งให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กร มีการมุ่งเน้นคัดเลือกคนเก่งเพื่อพัฒนาเป็นกลุ่มพนักงานที่มีศักยภาพสูงขององค์กร มีการนำเครื่องมือทางการจัดการมาใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะของพนักงาน มีการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์เพิ่มขึ้นโดยการส่งไปศึกษาต่อหรือดูงานในประเทศที่พัฒนาแล้วหรือภายในประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการ

แปรรูปเพื่อยกระดับการผลิตและมาตรฐานอื่น ๆ ให้ได้มาตรฐานในระดับสากลมีการผลักดันให้พนักงานนำความรู้ความสามารถและทักษะที่มีมาใช้ในการเกิดศักยภาพสูงสุดเพื่อทำให้เกิดต้นทุนต่ำลงหรือสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะได้หลากหลายขึ้นหรือเพื่อทำให้เกิดนวัตกรรมหรือเพื่อสามารถตอบสนองความต้องการลูกค้าได้อย่างรวดเร็วขึ้น

3. วัฒนธรรมองค์การ (Organization cultures) เป็นการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนวิสัยทัศน์ที่ซึ่งเป็นแก่นหลักขององค์การทั่วทั้งองค์การส่งผลทำให้มีการนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติหรือการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางการจัดการเพื่อให้เกิดความสามารถในการแข่งขันสูงสุด ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยการสร้างพันธะสัญญาแก่พนักงานในการมุ่งมั่นไปสู่การบรรลุซึ่งวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันมีการสร้างหรือกำหนดวัฒนธรรมการทำงานของพนักงานทั่วทั้งองค์การให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และแผนการปฏิบัติงานขององค์การมีการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การแห่งการเรียนรู้นำมาซึ่งการตกผลึกทางความรู้ความสามารถและทักษะเพื่อนำมาใช้พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีต้นทุนต่ำหรือเกิดเป็นนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องมีการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมด้วยการวางแผนและสนับสนุนให้พนักงานใช้ความคิดสร้างสรรค์และกล้ายอมรับความเสี่ยงอย่างชาญฉลาดเพื่อคัดแปลงหรือแปรรูปวัตถุดิบให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดอื่น ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่มีการสร้างวัฒนธรรมความรับผิดชอบต่อสังคม เพราะเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปรับตัวเข้าสู่ระดับสากลนำมาซึ่งความเชื่อมั่นต่อผลิตภัณฑ์มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารมาใช้ทั่วทั้งองค์การเพื่อติดต่อประสานงานทั้งภายในและภายนอกทำให้สามารถตอบสนองความต้องการกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะในระดับสากลได้มากขึ้น

4. การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) เป็นการจัดการที่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญโดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ต้องการด้วยการปฏิบัติตามขั้นตอนที่สำคัญที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกันคือ การตรวจสอบสภาพแวดล้อมการจัดทำกลยุทธ์การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติการควบคุมและการประเมินผลกลยุทธ์เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและความเจริญเติบโตของกิจการ ซึ่งสามารถวัดได้จากมีการนำปัจจัยภายนอกภายในมาวิเคราะห์หาจุดแข็งจุดอ่อนโอกาสและอุปสรรคแล้วนำผลมากำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์พันธกิจและวัตถุประสงค์ของกิจการมีการจัดทำกลยุทธ์เพื่อสร้างความแตกต่างหรือทำให้ต้นทุนต่ำหรือมุ่งเน้นตลาดเป้าหมายโดยเฉพาะหรือตอบสนองความต้องการลูกค้าได้อย่างรวดเร็วมีการนำเครื่องมือทางการจัดการมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนให้สอดคล้องกับการกำหนดนโยบายอย่างเหมาะสมมีการกำหนดวัฒนธรรมองค์การให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์แผนปฏิบัติงานรวมทั้งสอดคล้องกับเครื่องมือทางการจัดการที่นำมาประยุกต์ใช้มีการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการได้อย่าง

เหมาะสมสู่การปฏิบัติทั่วทั้งองค์กรทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์มีการควบคุมกลยุทธ์โดยการนำเครื่องมือหรือเกณฑ์มาวัดผลการดำเนินงานแล้วทำการปรับปรุงเพื่อเริ่มต้นพัฒนากลยุทธ์ใหม่เพื่อเป็นเพิ่มความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง

5. โลจิสติกส์ และซัพพลายเชน (Logistic & Supply chain) เป็นความตื่นตัวที่มุ่งเน้นหาวิธีการเพื่อลดต้นทุนที่สามารถตอบสนองความต้องการผู้บริโภคด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุดลดขั้นตอนการสร้างกำไรและเพิ่มคุณค่าในกระบวนการไหลของสินค้าบริการและข้อมูลทั่วทั้งองค์กรตั้งแต่นั้นขั้นตอนการเริ่มต้นในการจัดหาวัตถุดิบจนกระทั่งไปสิ้นสุดถึงจุดที่มีการบริโภคปลายทางอาจถือได้ว่าเป็นที่มาของความสามารถในการแข่งขันที่ดีที่สุดในยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งสามารถวัดได้จากกิจกรรมมีวิธีการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการมุ่งใช้ยี่ห้อหรือตราสินค้าเพื่อประโยชน์ทางการตลาดอย่างต่อเนื่องกิจกรรมมีวิธีการนำเทคโนโลยีโลจิสติกส์มาใช้เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบเช่นใช้ในการตรวจสอบการจัดเก็บหรือเบิกสินค้าคงเหลือตรวจสอบการขนส่งฯกิจกรรมมีวิธีการประหยัดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือด้วยการใช้ประโยชน์จากการที่โรงงานตั้งอยู่ในแหล่งวัตถุดิบหรือใกล้แหล่งวัตถุดิบแล้วทำการผลิตแบบทันเวลาพอดีส่งผลทำให้มีต้นทุนในการผลิตต่ำกว่าคู่แข่งกิจกรรมมีวิธีการประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งอยู่เสมออาทิเช่นการรวมสินค้าที่จะจัดส่งให้กับลูกค้าหลาย ๆ รายเพื่อการจัดส่งร่วมกันหรือรับจ้างขนส่งสินค้าในเที่ยวเดียวกับการขนส่งผลิตภัณฑ์ไปขายทุกครั้ง ฯลฯ กิจกรรมมีวิธีการเพื่อให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงและสามารถตั้งชื่อผลิตภัณฑ์ได้ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องเช่นมีการใช้เทคโนโลยีสื่อสารทางการตลาดมีการใช้คนกลางทางการตลาดหรือการใช้พนักงาน ฯลฯ เพื่อสามารถตอบสนองกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะได้มากขึ้นกิจกรรมมีการนำเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยมาทำการผลิตเพื่อให้ได้เปรียบคู่แข่งอย่างต่อเนื่องมีการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหากิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินงานตั้งแต่กิจกรรมต้นน้ำถึงปลายน้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง

6. เครือข่ายวิสาหกิจที่ยั่งยืน (Sustainable cluster) เป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อเชื่อมโยงกิจกรรมและความร่วมมือกันอย่างยั่งยืนเป็นการยกระดับการแข่งขันที่สามารถแข่งขันกับกิจการขนาดใหญ่กว่าหรือทำการแข่งขันในระดับโลกได้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการปรับตัวอันที่จะนำไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับธุรกิจเพื่อแสวงหาโอกาสในอนาคตได้อย่างไม่มีวันสิ้นสุดซึ่งสามารถวัดได้จากกรณีแนวทางการปรับตัวเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันระยะยาวด้วยการริเริ่มสร้างเครือข่ายและมีการกำหนดกรอบวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่สำคัญ ๆ ด้วยการเชื่อมโยงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำของสมาชิกเข้าด้วยกันมีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่

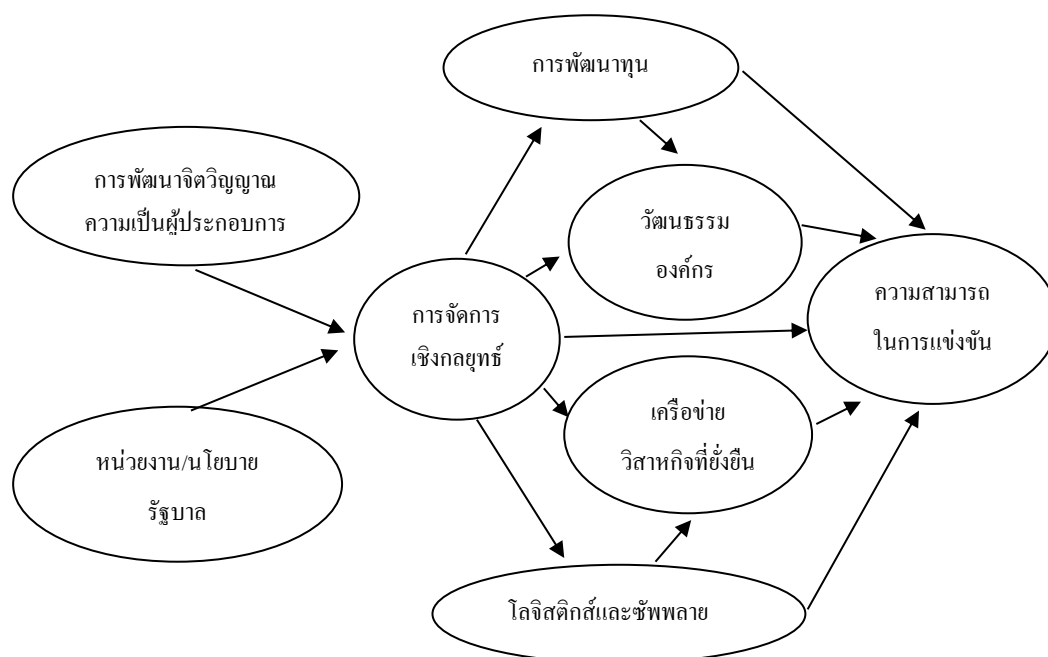
จะประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมของเครือข่ายมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเชื่อมโยงกิจกรรมและความร่วมมือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงานที่รวดเร็วเป็นการเพิ่มความได้เปรียบทางการแข่งขันนำมาซึ่งการตอบสนองกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะได้อย่างรวดเร็วและหลากหลายมีการให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศที่ดีเพื่อให้เกิดความสามัคคีร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักเสมอว่าความสำเร็จของเครือข่ายคือความสำเร็จของผู้ประกอบการนำไปสู่ความยั่งยืนที่ได้เปรียบทางการแข่งขันมีการไว้วางใจกันสูงด้วยการสนับสนุนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีการสื่อสารอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา สามารถอธิบายถึงเหตุผลในการตัดสินใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจนและรวดเร็วเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานนำมาซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขันมีกลุ่มผู้บริหารใช้ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงทิศทางดำเนินงานในเชิงรุกบนหลักการบริหารกิจการที่ดีสามารถนำไปสู่การเป็นเครือข่ายอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันที่เอื้อต่อการพัฒนาในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง

7. หน่วยงาน/นโยบายรัฐบาล (Government policy) เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการเป็นการเอื้อประโยชน์เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้ในระยะยาวผู้ประกอบการสามารถหาวิธีการเพื่อนำนโยบายมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีผู้ประกอบการจำนวนมากที่สามารถสร้างความสามารถในการแข่งขันได้ด้วยการเชื่อมโยงกับหน่วยงานหรือนโยบายรัฐบาลซึ่งสามารถวัดได้จากมีวิธีการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกด้วยการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ประเทศพัฒนาแล้วให้กับประเทศที่กำลังพัฒนาหรือสิทธิประโยชน์ที่ประเทศกำลังพัฒนาให้กันเองหรือสิทธิประโยชน์ที่ประเทศพัฒนาแล้วให้กับกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด ฯลฯ มีวิธีการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการหาทางใช้สิทธิประโยชน์จากนโยบายการเปิดเสรีทางการค้าจากแต่ละประเทศในกลุ่มเอเชียใต้กลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ฯลฯ มีวิธีการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการใช้สิทธิประโยชน์ทางการเงินจากนโยบายการเพิ่มความแข็งแกร่งทางด้านการเงินของรัฐบาล เช่น การขอรับสนับสนุนสินเชื่อ ฯลฯ มีวิธีการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมที่รัฐบาลจัดขึ้นเพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง อาทิ การพัฒนาความรู้ด้านนวัตกรรมให้กับแรงงาน ฯลฯ มีวิธีการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการใช้สิทธิประโยชน์เขตปลอดอากร

เช่น เครื่องจักรวัตถุดิบต่าง ๆ ที่นำเข้ามาใช้ในโรงงานเพื่อการผลิตส่งออกจะได้รับการยกเว้นภาษีอากรทั้งหมด เป็นต้น

จากแนวคิดดังกล่าวของ โกศล จิตวิรัตน์ (2556) พบว่า การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์หน่วยงานหรือ นโยบายรัฐบาล มีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์มีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อวัฒนธรรมองค์กรและความสามารถในการแข่งขันวัฒนธรรมองค์กรมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขันเครือข่ายวิสาหกิจที่ยั่งยืนมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขันโลจิสติกส์ และซัพพลายเชนมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อเครือข่ายวิสาหกิจที่ยั่งยืนและความสามารถในการแข่งขันการจัดการเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อการพัฒนาทุนมนุษย์วัฒนธรรมองค์กรเครือข่ายวิสาหกิจที่ยั่งยืน โลจิสติกส์ และซัพพลายเชน และความสามารถในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงถึงความสัมพันธ์ดังภาพที่ 2-2

ภาพที่ 2-2 ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันภายใต้การเปลี่ยนแปลงแบบพลวัต (โกศล จิตวิรัตน์, 2556)

จากการรวบรวมแนวคิดข้างต้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาในเรื่องกลยุทธ์การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นคงของอุตสาหกรรมที่ผู้ประกอบการเป็นทุนท้องถิ่น กรณีศึกษาอุตสาหกรรมทุนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีแนวคิดทฤษฎีหลัก คือ แนวคิดทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขัน (The theory of competitive advantage) ของ Porter (1990) ได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมขึ้น คือ แบบจำลอง โดมเดลเพชร (Diamond model) เพื่อให้สามารถหาแนวทางปรับตัวให้แข่งขัน เพิ่มระดับขีดความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนั้นแนวคิดนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ “นวัตกรรม” โดยเห็นว่านวัตกรรมมีส่วนในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลข่าวสารการร่วมมือกันในการพัฒนาทักษะเชิงบุคลากร การทำวิจัย หรือการทำการตลาดซึ่งจะช่วยทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องในเครือข่ายวิสาหกิจนั้นสามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตและบริการที่มีคุณภาพและราคาถูกลง และสามารถสร้างนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีแบบจำลองเพชร (Diamond model)

การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขัน มีแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่พูดถึงความสามารถในการแข่งขันมากมาย แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันโดยใช้แนวคิดทฤษฎีหลัก คือ แนวคิดทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขัน (The theory of competitive advantage) ตามแนวคิดของ พอเทอร์ (Porter, 1990) ในปี ค.ศ. 1990 ได้ตีพิมพ์หนังสือ ชื่อ Competitive advantage of nations เป็นการนำเสนอทฤษฎีใหม่หลังจากที่ได้ทำการศึกษาและวิจัยในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่โดดเด่นของทั่วโลก ประมาณ 10 ประเทศ ทำให้เกิดทฤษฎีแบบจำลองเพชร กล่าวถึงเรื่องของการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของระดับประเทศ ซึ่งเป็นผลงานจากการไปศึกษาและเก็บข้อมูลแต่ละอุตสาหกรรมของประเทศต่าง ๆ โดยได้เสนอแบบจำลองเพชรแห่งความได้เปรียบของชาติ (Diamond model of national advantage)

ในการศึกษาครั้งนี้ พอเทอร์ (Porter) ได้ศึกษาและการสังเกตโดยตั้งข้อสังเกตเอาไว้ว่าทำไมบางประเทศ หรือในบางพื้นที่ของประเทศจึงมีอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงอยู่หลายอุตสาหกรรม ทั้งนี้เนื่องจากประเทศหรือเขตพื้นที่นั้น ๆ มีปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อให้บริษัทในอุตสาหกรรมต่าง ๆ สามารถปรับปรุงและพัฒนาผลิตภาพ (Productivity) ของตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นในการประเมินความสามารถในการแข่งขันของเครือข่ายวิสาหกิจจึงจำเป็นต้องพิจารณาว่าปัจจัยแวดล้อมของเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ มีคุณภาพสูงและเอื้อต่อการเพิ่มผลผลิตของบริษัทในเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ หรือไม่ เพียงไร ทำให้เกิดแบบจำลองเพชรขึ้น

แบบจำลองเพชรแห่งความได้เปรียบ หรือ ทฤษฎีเพชรพลวัต คือ กรอบแนวคิด หรือ ตัวแบบสำหรับการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของเครือข่ายวิสาหกิจ หรือ คลัสเตอร์ (Cluster)

โดยเป็นการพิจารณาและประเมินสภาพการณ์ปัจจุบันของปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจที่สำคัญ 4 ด้าน ประกอบไปด้วย 1. เงื่อนไขด้านปัจจัยการผลิต (Factor conditions) 2. เงื่อนไขด้านอุปสงค์ (Demand condition) 3. อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน (Supporting and related industries) และ 4. บริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm strategy, structure and rivalry)

ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ด้านนั้นจะมีผลกระทบต่อความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ของบริษัทหรือธุรกิจที่อยู่ในเครือข่ายวิสาหกิจ อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ โดยในท้ายที่สุดจะพบว่า ปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจ 4 ด้านนั้น มีลักษณะ ที่จะเป็นการเอื้อหรือจะเป็นอุปสรรคต่อการปรับปรุงหรือพัฒนาผลิตภาพของธุรกิจในเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ หรือไม่ อย่างไรและมากน้อยเพียงใด รวมไปถึงการวิเคราะห์บทบาทของภาครัฐที่จะมีผลต่อปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้านที่กล่าวมาด้วย

ประโยชน์ของแบบจำลองโมเดลเพชร คือ ถ้าทำให้ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งใน 4 ด้านนี้ดีขึ้น ย่อมส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ ทั้งนี้ปัจจัยทางด้านสภาวะแวดล้อมในการดำเนินงานดังกล่าว มีรายละเอียด ดังนี้

1. เงื่อนไขด้านปัจจัยการผลิต (Factor conditions) เป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยการผลิตและโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการแข่งขันในเครือข่ายวิสาหกิจหนึ่ง ๆ โดยปัจจัยการผลิตในที่นี้จะมีความหมายอย่างกว้าง ประกอบด้วย แรงงาน (Labor) ที่ดิน (Arable land) ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural resources) ทุน (Capital) และสาธารณูปโภค (Infrastructure) ในที่นี้เทคโนโลยีในการผลิตถือว่าเป็นปัจจัยการผลิตเช่นเดียวกัน ดังนั้นสภาพปัจจัยการผลิตในความหมายของ Porter จะหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่กิจการมี และเกี่ยวข้องกับการผลิตของกิจการและมีผลกระทบต่อความได้เปรียบและเสียเปรียบในการแข่งขัน กล่าวโดยสรุปสภาพปัจจัยการผลิตในที่นี้จะครอบคลุมทรัพยากร (Resources) ต่าง ๆ ในประเทศที่มีอยู่ ซึ่งจะประกอบไปด้วยต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ทรัพยากรมนุษย์ (Human resources) หากเครือข่ายวิสาหกิจนั้นมีกลุ่มบุคลากรที่มีทักษะและความรู้เฉพาะหรือขั้นก้าวหน้า (Skilled and advanced/ Sprxalized human resource) เช่น มีบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านเทคนิคที่อาศัยฝีมือและความเชี่ยวชาญพิเศษ และด้านการวิจัยและพัฒนาอยู่เป็นจำนวนมาก ก็จะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการเพิ่มผลิตภาพในเครือข่ายวิสาหกิจนั้น

1.2 โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ (Physical infrastructure) เช่น ถนน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท และสาธารณูปโภคต่าง ๆ รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ โดยพิจารณาจากความพอเพียง คุณภาพ และค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงและการใช้บริการ ซึ่งจะมีผลต่อต้นทุนการผลิตของบริษัทในเครือข่ายวิสาหกิจ

1.3 ทรัพยากรทุน (Capital resource) พิจารณาจากความพอเพียงของแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจ เงื่อนไขหรือมีความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน รวมทั้งการมีเครื่องมือหรือกลไกการจัดสรรทุนที่มีประสิทธิภาพ

1.4 ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural resource) โดยพิจารณาจากความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นวัตถุดิบสำหรับการผลิตของประเทศ รวมทั้งความได้เปรียบจากสภาพแวดล้อมทางภูมิประเทศ หรือภูมิอากาศ

1.5 วัฒนธรรม (Culture) เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ละเอียดอ่อนของประเทศ แต่สามารถเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมในประเทศได้

2. เงื่อนไขด้านอุปสงค์ (Demand conditions) เป็นการวิเคราะห์ถึงคุณภาพของอุปสงค์หรือความต้องการภายในประเทศ (Quality of home demand) มากกว่าปริมาณ เนื่องจากประเทศที่มีขนาดของอุปสงค์ของสินค้าและบริการมาก อันเกิดมาจากการมีประชากรมาก ได้หมายความว่าประเทศนั้นมีความสามารถในการแข่งขันมากกว่าประเทศอื่น หากอุปสงค์ที่มีอยู่นั้นไม่ได้ช่วยส่งเสริมให้บริษัทในประเทศมีการปรับปรุงผลิตภาพทางตรง ในทางตรงข้ามประเทศที่มีขนาดของอุปสงค์ในประเทศเล็กกว่า อาจมีความสามารถในการแข่งขันสูงได้ หากมีลักษณะของอุปสงค์ภายในประเทศนั้นมีคุณภาพและช่วยผลักดันหรือกระตุ้นในบริษัทต้องปรับปรุง คิดค้นพัฒนาและสร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการของตนอย่างเสมอ

นอกจากนี้ลักษณะของอุปสงค์ในประเทศที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งความได้เปรียบเชิงแข่งขันของประเทศประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

2.1 ขนาดและแนวโน้มการเติบโตของตลาดการที่อุปสงค์ภายในประเทศมีขนาดใหญ่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการรองรับการผลิตจำนวนมากซึ่งทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลงได้จากการประหยัดต่อขนาดและการสะสมความชำนาญในการผลิต

2.2 องค์ประกอบของตลาด (Segment of composition of market) ในอุตสาหกรรมเดียวกันตลาดบางส่วนมีอุปสงค์ในประเทศคล้ายกับตลาดโลกในขณะที่บางส่วนแตกต่างจากตลาดโลกมากกิจการมักจะมีข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันระหว่างประเทศในตลาดที่คล้ายคลึงกับความต้องการของโลก

2.3 การที่ความนิยมในประเทศมีอิทธิพลต่อผู้บริโภคในตลาดต่างประเทศ อุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองอุปสงค์ในประเทศจะได้เปรียบด้านการแข่งขันระหว่างประเทศ หากอุปสงค์ต่อสินค้านั้นเกิดขึ้นในประเทศนั้นก่อนประเทศอื่น

3. อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน (Relater and Supporting industries) การวิเคราะห์การเชื่อมโยงตามแนวตั้งและแนวนอนตามแบบจำลองเพชร จะพิจารณาใน 2 ลักษณะ คือ

3.1 ความเชื่อมโยงกิจกรรม (Activity linkages) เป็นการวิเคราะห์ถึงการมีอยู่ (Availability) และคุณภาพของผู้ผลิต/ จัดหาวัตถุดิบในท้องถิ่น (Local supplies) ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ห่วงโซ่อุปทานมีความเข้มแข็งและต่อเนื่อง

3.2 ความเชื่อมโยงความร่วมมือ (Cooperation linkages) ซึ่งวิเคราะห์จากระดับ การประสานร่วมมือการของธุรกิจต่าง ๆ ในเครือข่ายวิสาหกิจ เช่น การแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูล ข่าวสารการร่วมมือกันในการพัฒนาทักษะเชิงบุคลากร การทำวิจัย หรือการทำการตลาดซึ่งจะช่วยทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องในเครือข่ายวิสาหกิจนั้นสามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตและบริการที่มีคุณภาพ และราคาถูกลง และสามารถสร้างนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องวิเคราะห์ถึงบทบาทขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างความร่วมมือภายในเครือข่ายวิสาหกิจ เช่น สมาคมการค้า หรือการรวมกลุ่มในลักษณะต่าง ๆ ของธุรกิจเอกชนสมาคมวิชาชีพสถาบันเฉพาะทางเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

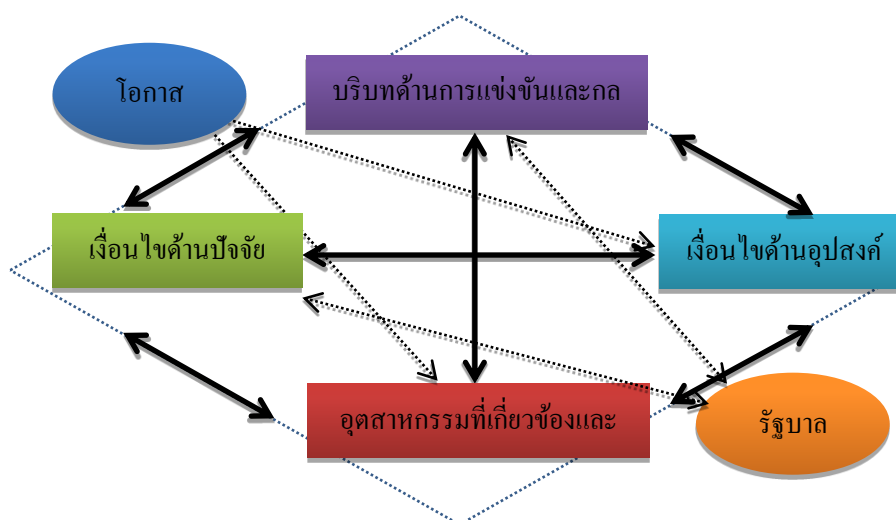
4. บริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Context for firm. Structure and rivalry) การจัดการ โครงสร้างและระบบการบริหารอย่างเหมาะสมของผู้ผลิตในอุตสาหกรรมนั้นและ การแข่งขันของผู้ผลิตในอุตสาหกรรมชนิดเดียวกันภายในประเทศ จะทำให้เกิดการปฏิบัติตาม การบริหารและการผลิตที่มีประสิทธิภาพของผู้ผลิตในอุตสาหกรรมมากขึ้น และเป็นแรงกดดัน ในการที่จะทำให้เกิดการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพและรูปแบบที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น ซึ่งจะทำให้มีความได้เปรียบด้านการแข่งขันมากขึ้น

สภาพการแข่งขันในประเทศเป็นตัวกำหนดหนึ่งที่มีความสำคัญมากต่อการกำหนด ความได้เปรียบเชิงแข่งขันของประเทศ การแข่งขันที่รุนแรงในประเทศสำหรับอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่ง จะทำให้อุตสาหกรรมนั้นประสบความสำเร็จในตลาดระหว่างประเทศในระดับที่สูงมาก เนื่องจากจะเกิดแรงกดดันต่อกันและกันให้มีการพัฒนามากขึ้น ซึ่งการแข่งขันในประเทศไม่ได้หมายถึงแต่เฉพาะการแข่งขันทางด้านราคาเท่านั้น การแข่งขันในด้านอื่น ๆ ได้แก่ เทคโนโลยีอันจะนำไปสู่ความได้เปรียบเชิงแข่งขันที่ยั่งยืนกว่าและการแข่งขันในประเทศที่เข้มข้นมักจะกดดันให้เกิดการส่งออกเพื่อแสวงหาตลาดเพิ่มเติมเพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบด้านต้นทุนที่ลดลงเมื่อมีการผลิตครั้งละปริมาณมาก ๆ กระบวนการแข่งขันจะมีประโยชน์เพิ่มขึ้นอีกมากถ้าผู้แข่งขันในอุตสาหกรรมเดียวกันไม่อยู่กระจัดกระจายไปทั่วประเทศ แต่กระจุกตัวอยู่ในอาณาเขตเดียวกันมีการติดต่อและ ทำธุรกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตลอดเวลา และมีการเปิดตลาดโดยไม่กีดกันการนำเข้า เพื่อที่จะทดแทนการขาดแคลนสภาพการแข่งขันในประเทศที่เข้มข้นได้บ้างสำหรับประเทศเล็ก ๆ นอกจากนี้จำนวนผู้แข่งขันเพียงอย่างเดียวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์หากขาดซึ่งคุณภาพดังนั้นจุดที่สำคัญคือ

คุณภาพของการแข่งขันต้องเข้มข้นด้วย เพราะสภาพการแข่งขันในประเทศที่เข้มข้นจะทำให้ทรัพยากรที่สำคัญของประเทศถูกนำไปใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. รัฐบาล (Government) รัฐบาลส่งผลกระทบและพร้อม ๆ กับได้รับผลกระทบจากตัวกำหนดทั้งสี่ โดยในบางกรณีเป็นผลทางด้านบวก ในบางกรณีก็เป็นผลทางด้านลบ บังคับการผลิตในประเทศได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาลทางด้านตลาดหลักทรัพย์ ด้านการศึกษา ด้านเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล เป็นต้น อุปสงค์ในประเทศได้รับผลกระทบจากนโยบายด้านมาตรฐานสินค้าและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ซื้อผู้บริโภค รวมทั้งรัฐบาลยังเป็นผู้ซื้อรายใหญ่ของสินค้าและบริการหลาย ๆ ชนิด อุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวเนื่องในประเทศได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐบาลด้านการโฆษณาและด้านอื่น ๆ ยุทธการ โครงสร้าง และสภาพการแข่งขันในประเทศของบริษัทได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐบาลด้านภาษี ด้านการป้องกันและผูกขาด เหล่านี้ เป็นต้น

6. โอกาส (Chance) การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และความเป็นไปได้ที่อาจจะคาดการณ์ล่วงหน้าไม่ได้ ล้วนมีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เช่น การมีนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้นหรือความไม่ต่อเนื่องของเทคโนโลยีหลักที่เปิดช่องให้มีคู่แข่งรายใหม่เข้ามาได้ การเปลี่ยนแปลงอย่างมากของตลาดการเงิน โลกหรืออัตราแลกเปลี่ยน ตลอดจนการเกิดสงคราม ตัวแปรเหล่านี้มีความสำคัญ เพราะทำให้เกิด “ความไม่ต่อเนื่อง” ที่เปิดช่องให้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งในการแข่งขัน หรือล้มล้างข้อได้เปรียบที่มีอยู่เดิมและเปิดช่องให้ธุรกิจใหม่ ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นจนเกิดความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้นตัวแปรนี้มีบทบาทโดยการเข้าไปเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในแบบจำลองเพชร โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นก็จะแตกต่างกันไป เนื่องจากแต่ละประเทศก็จะมีตัวบ่งชี้ในแบบจำลองเพชรที่แตกต่างกัน

ภาพที่ 2-3 แบบจำลองเพชร (Diamond model) (Porter, 1990)

นโยบายและมาตรการภาครัฐในการบริหารจัดการส่งเสริมความมั่นคงของอุตสาหกรรม

จากแนวคิดของโกศล จิตวิรัตน์ (2556) และพอร์ทเตอร์ (Porter, 1990) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาครัฐในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมในประเทศไว้ว่ายุทธศาสตร์ภาครัฐในการบริหารจัดการส่งเสริมความมั่นคงของอุตสาหกรรมนั้นเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการเป็นการเอื้อประโยชน์เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้ในระยะยาวผู้ประกอบการสามารถหาวิธีการเพื่อนำนโยบายมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โดยมีผู้ประกอบการจำนวนมากที่สามารถสร้างความสามารถในการแข่งขันได้ด้วยการเชื่อมโยงกับหน่วยงานหรือนโยบายรัฐบาลซึ่งสามารถวัดได้จากมีวิธีการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกดังนี้

1. ด้วยการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ประเทศพัฒนาแล้วให้กับประเทศที่กำลังพัฒนาหรือสิทธิประโยชน์ที่ประเทศกำลังพัฒนาให้กันเองหรือสิทธิประโยชน์ที่ประเทศพัฒนาแล้วให้กับกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด ฯลฯ

2. ใช้วิธีการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการหาทางใช้สิทธิประโยชน์จากนโยบายการเปิดเสรีทางการค้าจากแต่ละประเทศในกลุ่มเอเชียใต้กลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ฯลฯ

3. ใช้วิธีการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการใช้สิทธิประโยชน์ทางการเงินจากนโยบายการเพิ่มความแข็งแกร่งทางการเงินของรัฐบาล เช่น การขอรับสนับสนุนสินเชื่อ ฯลฯ

4. ใช้วิธีการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมที่รัฐบาลจัดขึ้นเพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง อาทิ การพัฒนาความรู้ด้านนวัตกรรมให้กับแรงงาน ฯลฯ

5. ใช้วิธีการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการใช้สิทธิประโยชน์เขตปลอดอากร เช่น เครื่องจักร วัตถุดิบต่าง ๆ ที่นำเข้ามาใช้ในโรงงานเพื่อการผลิตส่งออกจะได้รับการยกเว้นภาษีอากรทั้งหมด เป็นต้น

โดยจากข้อมูลดังกล่าวเกี่ยวกับนโยบายภาครัฐในการบริหารจัดการนั้นมีความสามารถส่งเสริมความมั่นคงของอุตสาหกรรม ให้ผู้ประกอบการในประเทศนั้นมีขีดความสามารถทางการแข่งขันในการต่อสู้กับทุนข้ามชาติที่มีศักยภาพ โดยแบทลีย์ และลาร์บี้ (Batley & Larbi, 2004, p. 16 อ้างถึงใน ธารพงศ์ ลิ้มสุทธิวันภูมิ, 2558) ได้กล่าวถึงบทบาทของรัฐทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยบทบาททางตรง ได้แก่

1. การจัดการบริการส่งผ่านการจัดการแบบกระจายอำนาจและกลไกการตลาดภายในหน่วยงานภาครัฐ

2. การจัดหาบริการโดยตรงผ่านการบริหารของภาครัฐและบทบาททางอ้อม

3. นโยบายและการวางกฎเกณฑ์เช่นการวิเคราะห์ทางเลือกนโยบายการระบุชื่อความต้องการสำหรับการแทรกแซงตลาดรอบการจัดตั้งและผลกระทบจากการควบคุม

4. การบังคับและการสนับสนุนกฎหมาย

5. การวางระเบียบทางการตลาดเช่นการรักษาเงื่อนไขทางการแข่งขันหรือการทำให้เกิดความมั่นใจในช่วงที่ไม่มีการแข่งขันกัน

6. การทำให้ผู้จัดเตรียมมีความสามารถในการอำนวยความสะดวกการจัดการทางการตลาดการให้เงินทุนและการสนับสนุนผู้ผลิตและการจัดหาข้อมูลไปให้ผู้ผลิตและผู้บริโภค

7. ผู้จัดหาอิสระที่มีสัญญาต่อกันในเรื่องการออกแบบการจัดการและสัญญาการควบคุมเหมือนการทำให้เกิดมั่นใจว่าจะสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบายได้

ออสบอร์น และแก็บบเลอร์ (Osborne & Gaebler, 1992 cited in Denhardt & Denhardt, 2007, pp. 16-18) ได้อธิบายโดยใช้แนวคิดด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) ที่ประกอบด้วยหลักการหรือสาระสำคัญ 10 ประการดังนี้

1. รัฐบาลทำหน้าที่เป็นผู้วางแผนกำหนดทิศทางมากกว่าให้หน่วยงานราชการลงมือทำงานเอง (Catalytic government, steering rather than rowing)

2. ชุมชนเป็นเจ้าของโดยรัฐบาลมอบอำนาจให้กับประชาชนไปดำเนินการเองมากกว่าที่จะเป็นกลไกคอยให้บริการแต่อย่างเดียว (A community-owned government, empowering rather than serving)

3. ระบบราชการต้องแข่งขันกันในการให้บริการสาธารณะ (Competitive government, injecting competition into service delivery)

4. ระบบราชการต้องขับเคลื่อนด้วยภารกิจมากกว่าขับเคลื่อนด้วยกฎระเบียบ (Mission-driven government, transforming rule-driven organization)

5. ภาครัฐต้องเน้นผลลัพธ์มากกว่าสนใจปัจจัยนำเข้า (Results-oriented government, funding outcomes, not inputs)

6. การบริหารภาครัฐต้องมุ่งตอบสนองต่อข้อเรียกร้องและความต้องการของลูกค้ามากกว่าที่จะสนองต่อความต้องการของตัวระบบราชการ (Customer-driven government, meeting the needs of the customer, not the bureaucracy)

7. ต้องการให้ระบบราชการดำเนินงานในลักษณะที่เป็นผู้ประกอบการมุ่งแสวงหารายได้มากกว่าการใช้จ่าย (Enterprising government, earning rather than spending)

8. ภาครัฐต้องมีระบบเฝ้าระวังป้องกันปัญหาล่วงหน้ามากกว่าที่จะตามแก้ปัญหา (Anticipatory government, prevention rather than cure)

9. รัฐบาลต้องกระจายอำนาจจากสายการบังคับบัญชาไปสู่การมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม (Decentralized government, from hierarchy to participation and team-work)

10. รัฐบาลต้องปรับเปลี่ยนไปตามกลไกของตลาด (Market-oriented government, leveraging change through the market)

สำหรับประเทศไทยรัฐบาลปัจจุบันได้กำหนดให้การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญเพราะในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนในทุกพื้นที่ของประเทศรวมทั้งต้องสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคให้มากขึ้นและเชื่อมโยงกับโลกด้วยโดยภาคเอกชนจะเป็นผู้เล่นที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในขณะที่ภาครัฐจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุนโดยการดำเนินนโยบายการปรับปรุงสถานะแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจเพื่อให้ประเทศก้าวต่อไปได้อย่างมั่นคงเศรษฐกิจมีความมั่งคั่งโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศในระยะยาวที่ยั่งยืนดังนั้นภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้เล่นหลักในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศจึงควรที่จะทราบสถานภาพหรือจุดอ่อนจุดแข็งของตัวเองรวมถึงของคนอื่น ๆ ซึ่งก็คือประเทศต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการก้าวเดินต่อไปในอนาคต (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรม, 2558) มีรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทภาครัฐในการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมจึงได้กำหนดให้การศึกษานโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยเข้ามามีส่วนสำคัญของการศึกษาในครั้งนี้ ดังจะสังเคราะห์นโยบายและมาตรการดังกล่าวในส่วนของผลการศึกษาต่อไป

นโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยจากการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี ที่จะแถลงต่อรัฐสภา โดยพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 162 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 นั้นมี 12 นโยบายหลัก และมี 12 นโยบายเร่งด่วน โดยจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยนั้นเห็นว่า มี 2 นโยบายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและ

ขนาดย่อมเป็นอย่างมาก มีรายละเอียดดังนี้

1. การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก เพื่อให้ประเทศไทยมีบทบาทนำในการพัฒนา และสร้างความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภาคเศรษฐกิจคือส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแสวงหาโอกาสทางการค้า การลงทุน องค์กรความรู้และนวัตกรรมกับประเทศที่มีศักยภาพในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก อาทิ ยุโรป ตะวันออกกลาง เอเชียใต้และสนับสนุนการขยายธุรกิจในสาขาที่ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพ ส่งเสริมความร่วมมือทางวัฒนธรรมของไทยด้วยการส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม เพื่อสร้างการรับรู้ที่กว้างขวางมากขึ้นในเวทีโลก

2. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

นโยบายด้านนี้มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย โดยรัฐบาลจะมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร การท่องเที่ยว เทคโนโลยี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม นั้นมีนโยบายการพัฒนาดังนี้

2.1.1 พัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพเศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green (BCG) Economy)

2.1.2 พัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี หรือแนวโน้มการค้าโลก โดยคำนึงถึงศักยภาพ ความสามารถในการแข่งขันแนวโน้มความต้องการของตลาดในประเทศและตลาดโลก เพื่อให้อุตสาหกรรมไทยมีระดับผลิตภาพที่สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก สร้างนวัตกรรมใหม่ที่มีมูลค่าสูงในอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และอุตสาหกรรมอนาคต

2.1.3 สร้างกลไกสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการรายใหม่ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงเทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ การเข้าถึงแหล่งเงินการพัฒนา

2.1.4 พัฒนาระบบและกลไกภาครัฐและสภาพแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนผู้ประกอบการ

2.2 พัฒนาภาคเกษตร นั้นมีนโยบายการพัฒนาดังนี้

2.2.1 รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกรในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด โดยผ่านเครื่องมือและมาตรการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ

2.2.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ โดยจัดให้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่การปรับโครงสร้างต้นทุนการผลิต

2.2.3 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ สินค้าเกษตร เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร

2.2.4 ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ และให้ความรู้ในการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการปลูกบำรุงรักษา ดูแล และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

2.2.5 ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมการตลาด วิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ และสัตว์พื้นบ้าน

2.2.6 ฟื้นฟูและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืนบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรทางการประมงและทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง

2.3 พัฒนาภาคการท่องเที่ยวที่มีนโยบายการพัฒนาดังนี้

2.3.1 พัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว โดยส่งเสริมพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับโลกที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นบนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการขยะและของเสีย เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบหลายประเทศจุดมุ่งหมายเดียวกัน

2.3.2 ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รายได้สูง โดยมุ่งเน้นขยายตลาดคุณภาพพร้อมกับรักษาตลาดเดิม รวมทั้งนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.3 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

2.3.4 ดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด

2.3.5 ส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน โดยพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจหลักธุรกิจรอง ธุรกิจสนับสนุน และการพัฒนาเชื่อมโยงในเชิงกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของท้องถิ่น ชุมชน และสถาบันการศึกษา เพื่อสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและทำธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มากขึ้น

2.4 พัฒนาการค้าการลงทุนเพื่อมุ่งสู่การเป็นชาติการค้า การบริการและการลงทุนในภูมิภาค โดยทำการพัฒนาการค้าชายแดน และส่งเสริมธุรกิจการค้าปลีกพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

(e-Commerce) ข้ามพรมแดน โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาสินค้าและบริการของผู้ประกอบการรายย่อยให้เหมาะสมสำหรับการค้าออนไลน์ข้ามพรมแดน เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้ผู้บริโภคในประเทศเพื่อนบ้านสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการได้โดยตรง พร้อมทั้งพัฒนาแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมผ่านระบบดิจิทัลทั้งทางการตลาด การเงินและระบบโลจิสติกส์

2.5 พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน นวัตกรรมนโยบายการพัฒนาดังนี้

2.5.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศและสามารถรองรับการขนส่งและการเดินทางต่อเนื่องหลายรูปแบบได้อย่างไร้รอยต่อ สนับสนุนการพัฒนารถไฟความเร็วสูง และเริ่มต้นการปรับปรุงระบบรถไฟเพื่อสนับสนุนให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งสินค้าของประเทศและให้ความสำคัญกับการบูรณาการการพัฒนาระบบขนส่งกับการพัฒนาพื้นที่และเมืองการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ให้บริการภาคขนส่งและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว การกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

2.5.2 แก้ไขปัญหาจราจรติดขัดในพื้นที่เขตเมือง โดยการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะเมืองหลักในภูมิภาค

2.5.3 เสริมสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

2.6 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและการมุ่งสู่การเป็นประเทศอัจฉริยะ นวัตกรรมนโยบายการพัฒนาดังนี้

2.6.1 รักษาคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม อันเป็นสมบัติของชาติให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน และลงทุนในอินเทอร์เน็ตเคดเวฟและเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายในระบบ 5G เพื่อให้การติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง รองรับบริการเชื่อมต่อจำนวนมากและแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ สนับสนุนนโยบายด้านสังคม

2.6.2 พัฒนาการอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนธุรกิจการค้า การนำเข้าส่งออกและโลจิสติกส์ในรูปแบบดิจิทัล โดยพัฒนาการค้าในรูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้สามารถเชื่อมโยงการค้า การชำระเงิน และการขนส่งสู่ระบบออนไลน์ และให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากการแบ่งปันทรัพยากรหรือพื้นที่ในการขนส่งสินค้า พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีนวัตกรรมเข้ามาใช้ในการดำเนินงาน

2.6.3 ส่งเสริมการค้าในรูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยทั้งในภาคการผลิตและบริการในการเข้าถึงตลาด โดยการสร้างความเชื่อมั่นระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย และจูงใจให้เกิดการค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ด้วยการทบทวนกฎหมายเพื่อ

ยกระดับมาตรฐานด้านความปลอดภัยไซเบอร์ การคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งการแก้ไขปัญหาการ
ดำเนินธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศให้มีประสิทธิภาพ

2.7 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนา และ
นวัตกรรม ด้วยการพัฒนาสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่เอื้อต่อการส่งเสริมวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม สร้างระบบจัดการข้อมูลเพื่อรองรับการบริหาร
จัดการงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานด้าน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.8 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่ นั้นมีนโยบายการพัฒนาดังนี้

2.8.1 พัฒนาระบบนิเวศเพื่อรองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่ อาทิ เศรษฐกิจ
แบบแบ่งปัน (Sharing economy) เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจชีวภาพเศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจ
สีเขียว เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจวัฒนธรรม

2.8.2 เร่งรัดพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในภาคการ
ผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้

2.8.3 ดึงดูดบุคลากรที่มีทักษะสูงเข้ามาช่วยบ่มเพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและ
ขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย

3. นโยบายการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค การใช้
ประโยชน์จากศักยภาพและโอกาสของพื้นที่จะช่วยกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและสร้างโอกาส
การพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ลดความเหลื่อมล้ำของการพัฒนา ลดการกระจุกตัวของ
การพัฒนาและประชากรของเมืองใหญ่ในปัจจุบัน โดยการสร้างสังคมชนบทเป็นสังคมเมืองที่สงบสุข
เพียงพอ และแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายถิ่นฐาน

4. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก รัฐบาลให้ความสำคัญกับชุมชนในการนำ
ความรู้และทรัพยากรในพื้นที่มาผลิตเป็นสินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจฐานราก
ให้สามารถสร้างรายได้กระจายรายได้สู่ชุมชน สนับสนุนสินค้าชุมชนและยกระดับวิสาหกิจชุมชน
ให้มีความเข้มแข็งพัฒนาช่องทางการตลาดเชื่อมโยงกับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และสร้างพลัง
สังคม พลังชุมชนรวมทั้งสร้างการเรียนรู้ ฝึกอาชีพกลุ่มอิสระในการร่วมขับเคลื่อนและพัฒนา
ประเทศ

จากข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นถึงนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลพลเอก
ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งเน้นการพัฒนา
เศรษฐกิจฐานราก กลุ่มธุรกิจชุมชน ธุรกิจขนาดเล็ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมาก ที่มีความสำคัญของ
ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการ
การดำเนินกิจการ ซึ่งนวัตกรรมนั้นหมายรวมถึงนวัตกรรมด้านสิ่งประดิษฐ์ กระบวนการความคิด

ฯลฯ การสนับสนุนการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เข้ามามีส่วนทางการค้าขาย เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางการแข่งขันซึ่งจากนโยบายดังกล่าว สรุปได้ดังภาพที่ 2-4

ภาพที่ 2-4 สรุปนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2562

2. แผนยุทธศาสตร์ภายใต้นโยบายการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

จากหัวข้อก่อนหน้าเกี่ยวกับนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2562 ตามที่รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นรัฐบาลที่ต่อเนื่องมาจากกลุ่มรัฐบาลเดิมที่บริหารงานมาตั้งแต่ พ.ศ. 2557 หลาย ๆ ประเด็นจึงเป็นนโยบายต่อเนื่องมาจึงมีแผนยุทธศาสตร์หลาย ๆ ฉบับที่มีความสอดคล้องกัน โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปแผนยุทธศาสตร์ภายใต้นโยบายการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อเป็นทิศทาง การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและการดำเนินงานของกระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรอบแนวคิดแผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564 นี้ ให้ความสำคัญต่อความสอดคล้องกับแผนและนโยบายในระดับต่าง ๆ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ประเด็นสำคัญตามมติและข้อสั่งการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นโยบายรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (นายจักรมณท์ ภาสุกวนิช) แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555-2574 รวมทั้งให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งในด้านภาวะเศรษฐกิจและสังคมไทยในช่วงที่ผ่านมา รวมถึงจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด (Positioning) ซึ่งแสดงถึงศักยภาพของพื้นที่ที่มีความต้องการในการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อก่อให้เกิดการเชื่อมโยงในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรมและมุ่งไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2559)

กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564 ได้ครอบคลุมการพิจารณาและวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงอุตสาหกรรม (SWOT analysis) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal factors) จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External factors) โอกาสและอุปสรรคในมิติต่าง ๆ ที่มีผลต่อด้านอุตสาหกรรม ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการให้บริการ และจากการวิเคราะห์ดังกล่าวจึงนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงอุตสาหกรรม

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. วิสัยทัศน์

กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นองค์กรนำการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่ความยั่งยืน

2. พันธกิจ

2.1 กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พร้อม
ทั้งชี้แนะ และเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม ให้ก้าวทันโลก

2.2 สร้างโอกาสและพัฒนา สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการประกอบ
กิจการ

2.3 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง และสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

2.4 กำกับดูแลการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมให้มีการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน
เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ชุมชน และสังคม

2.5 บูรณาการและติดตามการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนา
อุตสาหกรรมกับหน่วยงาน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันให้เกิดประสิทธิผล

3. ยุทธศาสตร์

ในการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้น จำเป็นต้องผลักดันให้ภาคการผลิตมีความสมดุล มั่นคง
และยั่งยืนซึ่งการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นฐานของประเทศ
การนำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ จะก่อให้เกิดการเพิ่มผลิต
ภาพ มูลค่า และมาตรฐานรวมถึงพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้มีความเข้มแข็ง และแข่งขัน
ได้ในเวทีโลก ซึ่งสามารถทำได้โดยการพัฒนาปัจจัยสนับสนุน ทั้งในด้านกฎหมายและกฎระเบียบ
การอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการ การรวมกลุ่มคลัสเตอร์ และการบูรณาการนโยบาย/
แผนงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะเอื้อให้เกิดการลงทุนและลดอุปสรรคในธุรกิจอุตสาหกรรม
นอกจากนี้การส่งเสริมสถานประกอบการที่เป็นมิตรต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จะอาศัยการกำกับ
ดูแลอย่างทั่วถึง การถ่ายทอดองค์ความรู้และการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
เป็นกลไกในการขับเคลื่อน อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยากไม่ได้ คือ การพัฒนาองค์กรและบุคลากรของ
กระทรวงอุตสาหกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการอย่าง
ต่อเนื่อง

3.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มศักยภาพของ
ภาคอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นฐานของประเทศ
โดยเน้นการใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มผลิตภาพและมาตรฐาน ให้
ภาคอุตสาหกรรมมีความสามารถในการแข่งขันในระดับที่สูงขึ้น มีกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้

- 3.1.1 ประยุกต์ใช้ดิจิทัล วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม
- 3.1.2 เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการ โลจิสติกส์ และโซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรมให้มีความได้เปรียบในการแข่งขัน
- 3.1.3 พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรภาคอุตสาหกรรม
- 3.1.4 เสริมสร้างศักยภาพการรวมกลุ่มของอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- 3.1.5 พัฒนามาตรฐาน การตรวจสอบรับรอง และการควบคุมกำกับดูแลเพื่อเอื้อต่อความปลอดภัยของประชาชนและพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 3.1.6 พัฒนาวัตถุดิบต้นน้ำและอุตสาหกรรมพื้นฐาน
- 3.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อสร้างโอกาสและลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม มีกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้
- 3.2.1 ปรับปรุงกฎหมายที่เอื้อต่อการลงทุนและการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม
- 3.2.2 กำหนดทิศทาง การพัฒนาอุตสาหกรรม และพัฒนาระบบข้อมูลเชิงลึกด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เพื่อบูรณาการการทำงาน และประกอบการตัดสินใจในการลงทุน
- 3.2.3 พัฒนานิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรม
- 3.2.4 แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 3.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรกับสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อลดปัญหาการก่อกมลภาวะและสร้างความยั่งยืนให้กับภาคอุตสาหกรรม มีกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้
- 3.3.1 ส่งเสริมสถานประกอบการให้มีการพัฒนากระบวนการผลิตและยกระดับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว
- 3.3.2 พัฒนาปัจจัยแวดล้อมเพื่อผลักดันและจูงใจให้สถานประกอบการมีการปรับปรุงระบบเพื่อเป็นมิตรกับสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 3.3.3 บริหารจัดการภาคอุตสาหกรรมครบวงจร
- 3.3.4 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่สะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 3.3.5 พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังและจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน

3.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสมรรถนะองค์กรเพื่อพัฒนาระบบและความสามารถของบุคลากรในการให้บริการแก่ผู้ประกอบการและประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล มีกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้

3.4.1 ปรับโครงสร้างองค์กร พัฒนาระบบบริหารจัดการ จัดหาเครื่องมือจัดการองค์ความรู้เพื่อยกระดับศักยภาพการปฏิบัติงาน

3.4.2 พัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กรให้สามารถผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน

3.4.3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการบริหารและการบริการที่มีประสิทธิภาพ

3.4.4 ส่งเสริมธรรมาภิบาลและสร้างความปลอดภัยในการปฏิบัติราชการ เพื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564 ไปสู่การปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งจากภาครัฐ ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงอุตสาหกรรม ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้สามารถบูรณาการความร่วมมือและดำเนินการโดยยึดแนวทางของแผน ยุทธศาสตร์ฯ แปลงไปสู่แผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการทรัพยากร และการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลในการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมของประเทศในอนาคต

2.2 ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรม(2558) ได้จัดทำยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมพ.ศ. 2559-2564 โดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพให้กับการผลิตของภาคอุตสาหกรรมให้สูงขึ้น โดยให้สามารถดำเนินการได้ 2 แนวทางควบคู่กันคือการปรับปรุงกระบวนการ/เปลี่ยนวิธีการทำงานจะเป็นการยกระดับประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตแบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental change) และการยกระดับมูลค่าเพิ่มของสินค้า/การเปลี่ยนฐานเทคโนโลยีใหม่ในกระบวนการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ตามแนวคิด Industry 4.0 จะเป็นเครื่องมือในการสร้างผลิตภาพแบบก้าวกระโดด (Transformational change)

เนื่องจากการเพิ่มผลิตภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมและช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจของ

ประเทศได้อย่างยั่งยืนจึงได้มีแผนแม่บทการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564 ขึ้นเพื่อต่อยอดการพัฒนาผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรมไทยอย่างต่อเนื่องไปสู่ Industry 4.0 โดยในแผนแม่บทฯจะมุ่งเน้นการดำเนินการใน 3 ส่วนกล่าวคือการเพิ่มผลิตภาพสถานประกอบการ โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลนวัตกรรมและระบบการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตพร้อมทั้งสนับสนุนการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตซึ่งถือเป็นการปรับกระบวนการผลิตสู่ Industry 4.0 การเพิ่มผลิตภาพแรงงานหรือบุคลากรภาคอุตสาหกรรมโดยการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการเพิ่มผลิตภาพด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อม (Enabling factor) ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและอนาคตซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถภาคอุตสาหกรรมให้รองรับกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ช่วยยกระดับประสิทธิภาพและผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรมตั้งแต่ระดับสถานประกอบการและเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนพร้อมทั้งให้ความสำคัญและสร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการตามแผนแม่บทฯจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (%GDP Contribution) และมีแนวโน้มการเติบโตในอนาคต

1. วัตถุประสงค์

เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมของไทยสู่ระดับควอร์ไทล์ที่ 3 ตามการจัดลำดับประเทศของ IMD (จากอันดับปัจจุบันที่ 51 ไปสู่อันดับที่ 45 ขึ้นไป) ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทรัพยากรมนุษย์และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานรัฐรวมถึงการส่งเสริมเครือข่ายระหว่างภาครัฐเอกชนและสถาบันการศึกษา

2. กลุ่มเป้าหมาย

2.1 สถานประกอบการ โดยให้ความสำคัญกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) ตลอดห่วงโซ่อุปทานในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย

2.2 บุคลากรและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องอาทิอุตสาหกรรมแรงงานการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ

3. เป้าประสงค์

3.1 ผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) ของภาคอุตสาหกรรม มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (% CAGR) ร้อยละ 3

3.2 ผลผลิตภาพแรงงาน (Labor productivity) ของภาคอุตสาหกรรมมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (% CAGR) ร้อยละ 5

3.3 ระดับความสำเร็จของการรวมกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ

3.4 อัตราความพึงพอใจเฉลี่ยต่อบริการภาครัฐไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

4. ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแม่บทการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม

4.1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมไทยโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมและระบบบริหารจัดการสมัยใหม่ โดยมีการดำเนินงานยุทธศาสตร์ดังนี้

4.1.1. กลยุทธ์ที่ 1 สนับสนุนการนำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพและผลิตภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์

4.1.2 กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการนาระบบการบริหารจัดการที่เป็นเลิศและเครื่องมือการบริหารจัดการสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในองค์กรและ/หรือเครือข่ายการผลิตเพื่อให้เกิดผลิตภาพตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า (Value chain) และห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain)

4.1.3 กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพการผลิตให้มีกระบวนการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลโดยพิจารณาตามความเหมาะสมกับลักษณะการผลิต

4.1.4 กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยผลักดันให้มีการนำแนวคิดเรื่อง Green Productivity มาออกแบบในกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการภายในองค์กรรวมถึงให้มีการนำแนวคิดเรื่องการสร้างคุณค่าร่วมระหว่างธุรกิจและสังคมควบคู่ไปพร้อมกัน (Creating Share Value: CSV)

4.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับผลิตภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะรอบด้านสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีการดำเนินงานยุทธศาสตร์ดังนี้

4.2.1 กลยุทธ์ที่ 1 ยกระดับผลิตภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรมไทยให้สามารถแข่งขันได้ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก

4.2.2 กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านผลิตภาพ (Productivity facilitator & Productivity specialist) ที่พร้อมด้วยความสามารถในการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ (Management excellence skill)

4.2.3 กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการให้กับผู้ประกอบการ/บุคลากรในเรื่องการจัดการด้านผลิตภาพนวัตกรรมและความเสี่ยงรวมถึงสร้างความตระหนักในเรื่องการเติบโตอย่างยั่งยืนและแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency economy)

4.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพของปัจจัยแวดล้อมเพื่อสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพที่นำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินงานยุทธศาสตร์ดังนี้

4.3.1 กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ (Clusters) บนพื้นฐานความสัมพันธ์ในห่วงโซ่อุปทานและส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างกัน

4.3.2 กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารจัดการองค์กรภาครัฐแบบเป็นองค์รวม (Holistic approach) ที่สอดคล้องกับบริบทภายในและภายนอกประเทศ

4.3.3 กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาให้มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านผลิตภาพ (Productivity specialist) ในภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.3.4 กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมปัจจัยสนับสนุนในการยกระดับผลิตภาพ

ภาคอุตสาหกรรม

2.3 แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้มีการจัดทำแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อแผนแม่บทสำหรับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีเนื้อหาสาระสำคัญดังนี้

1. วิสัยทัศน์

“SME ไทยเติบโต เข้มแข็งแข่งขันได้ในระดับสากลเพื่อเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ” การส่งเสริม SME ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) จะมุ่งเน้นให้ SME สามารถอยู่รอดและเติบโตได้อย่างแข็งแกร่ง ภายใต้บริบทการแข่งขันทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว SME ไทยจะต้องมีความรู้ มีทักษะในการประกอบธุรกิจ สามารถสรรสร้างสินค้า/บริการที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีมูลค่าสูง แข่งขันได้ทั้งตลาดในประเทศและตลาดโลก เพื่อให้ SME ไทยก้าวขึ้นเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศได้อย่างแท้จริง

2. พันธกิจ

2.1 พัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ SME

2.2 ยกกระดับขีดความสามารถในการประกอบธุรกิจของ SME ให้มีประสิทธิภาพพร้อมเข้าสู่การแข่งขันอย่างมืออาชีพ

2.3 เพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของ SME เพื่อสร้างมูลค่า ตอบโจทย์อนาคตประเทศไทย

3. เป้าประสงค์

เป้าหมายสูงสุดของแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 อยู่ที่การเพิ่มสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศให้สูงขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2564 ซึ่งจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อ SME สามารถเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้มากขึ้น มีการลงทุนเพิ่มขึ้น และมีศักยภาพในการแข่งขันทั้งในประเทศและในระดับสากลสูงขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลจาก Policy Guidebook for SME Development in Asia and The Pacific ระบุว่า ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง โดยเฉลี่ยแล้วสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ จะอยู่ที่ร้อยละ 51 อย่างไรก็ตาม พบว่า ในปี 2557 สัดส่วน SME GDP ต่อ GDP รวมของไทยอยู่ที่ร้อยละ 39.6 แสดงให้เห็นถึงช่วงห่างจากค่าเฉลี่ยของประเทศในกลุ่มรายได้สูงซึ่งมีสัดส่วนที่ร้อยละ 51 อยู่มาก แต่ยังมีโอกาสที่ SME ไทยจะได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งและมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

4. ประเด็นยุทธศาสตร์

4.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น

เป็นการส่งเสริมและพัฒนา SME ในแต่ละประเด็นที่มีความสำคัญต่อการเติบโตและขีดความสามารถของ SME ทั้งในส่วนการพัฒนา SME ให้มีทักษะความสามารถเพิ่มมากขึ้น และส่วนที่เป็นการพัฒนาระบบนิเวศหรือปัจจัยแวดล้อมที่ช่วยสนับสนุนให้ SME เติบโตและเข้มแข็งได้ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้

4.1.1 กลยุทธ์ที่ 1 ยกระดับเทคโนโลยี นวัตกรรม และผลิตภาพ

4.1.2 กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

4.1.3 กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล

4.1.4 กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ

4.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม

เป็นการส่งเสริมและพัฒนา SME เฉพาะกลุ่มซึ่งจะมีสถานการณ์ ปัจจัยแวดล้อม สภาพปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือที่แตกต่างกันจึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการส่งเสริมและการพัฒนาเฉพาะ (Tailor-made) สำหรับแต่ละกลุ่มประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้

4.2.1 กลยุทธ์ที่ 1 สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีมูลค่าสูง (High value startup)

4.2.2 กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ

ของ SME

4.2.3 กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพฐานรากให้เข้มแข็ง

4.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่างเป็นระบบ

เป็นการพัฒนาระบบสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การส่งเสริมและพัฒนา SME เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้นประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

4.3.1 กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาเครื่องมือการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ

4.3.2 กลยุทธ์ที่ 2 ทบทวน ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบสิทธิประโยชน์เพื่อเอื้อและลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของ SME

จากการรวบรวมข้อมูลนั้นสามารถสรุปยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและย่อมตามนโยบายการพัฒนาได้ดังนี้

ตารางที่ 2-3 สรุปยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและย่อม

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564	ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตทางการผลิตของภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564	แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564)
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคอุตสาหกรรม	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับผลผลิตภาคอุตสาหกรรมไทยโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมและระบบบริหารจัดการสมัยใหม่	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น ทั้งการยกระดับเทคโนโลยี การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการตลาด และส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรม	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับผลผลิตทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะรอบด้านสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมทั้งในปัจจุบันและอนาคต	ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรกับสังคมและสิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพของปัจจัยแวดล้อมเพื่อสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพที่นำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาทั่วโลกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่างเป็นระบบ
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสมรรถนะองค์กร	-	

หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จากข้อมูลของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมนั้น ได้สรุปข้อมูลของหน่วยงานหลักของภาครัฐ ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมไว้ 15 หน่วยงานดังนี้ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2562)

1. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

เป็นหน่วยงานของรัฐบาล มีหน้าที่ในการวางนโยบายต่าง ๆ เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน มีบทบาทในการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME มีหน้าที่ในการผลักดัน พัฒนาระบบ ส่งเสริม SME รวมถึงดูแลเรื่องความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้ขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติงานให้บรรลุผล มีหน้าที่ในการพัฒนาองค์ความรู้และข้อมูลอยู่เสมอ เพื่อประโยชน์ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมถึงบริหารกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้เป็นเครื่องมือในกาสนับสนุน “ธุรกิจ SME” อย่างมีประสิทธิภาพ

2. บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

บสย. เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐบาล ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง เป็นบริษัทประกันสินเชื่อให้ อุตสาหกรรมขนาดย่อม เนื่องจากการขอเงินจากแหล่งเงินทุนที่ไหนก็ตามย่อมจำเป็นต้องใช้ผู้ค้ำประกัน แต่ในความเป็นจริงบางธุรกิจก็ไม่ได้หาผู้ค้ำประกันได้ง่าย ๆ อาจจะมาจกหลายปัจจัย ทั้งความน่าเชื่อถือไม่มากพอ หรือธุรกิจยังใหม่เกินไป บสย. จึงเข้ามา มีบทบาทในส่วนนี้ โดยการเป็นสถาบันในการค้ำประกัน ทำให้ SME เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น เพื่อให้สถาบันการเงินเองก็มีความมั่นใจในการให้สินเชื่อแก่ SME มากยิ่งขึ้น

นอกจากจะเป็นผู้ค้ำแล้ว ยังมีบทบาทในการพัฒนา ธุรกิจ SMEs ให้มีคุณภาพในการประกอบกิจการของตน ในขณะที่เดียวกันก็พัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ บสย.จึงมี ประสิทธิภาพและมีความน่าเชื่อถือ

3. สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เป็นสถาบันที่เน้นพัฒนาผู้ประกอบการรายเดิม และ สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับ SME กิจกรรมหลักคือ การถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ประกอบการในรูปแบบการฝึกอบรม สัมมนา เรียนรู้ทางไกล และอื่น ๆ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ทั้งในเรื่องทำการตลาด การปรับปรุงกิจการ รวมถึงลงทุนและร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการที่ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุน ร่วมมือระหว่างภาคเอกชนต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank)

เป็นสถาบันการเงินของภาครัฐ ภายใต้การดูแลของกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์ในการให้สินเชื่อ ค้ำประกัน ร่วมลงทุน ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำ สำหรับกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีหน้าที่หลักในการพัฒนา ส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุนการจัดตั้ง รวมถึงการขยายกิจการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

5. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

บทบาทของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ต่อ SME คือ เป็นส่วนที่คอยทำหน้าที่สนับสนุนผู้ประกอบการ SME ในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพราะเมื่อ SME มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีมากขึ้น ก็ย่อมมีศักยภาพในการแข่งขัน และเพิ่มโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

6. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีหน้าที่หลักในการจดทะเบียนบริษัทให้แก่ธุรกิจ SME ที่เริ่มต้นประกอบธุรกิจ ในปัจจุบันสามารถทำการ จดทะเบียนผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ เว็บไซต์ www.dbd.go.th นอกจากนี้ยังให้บริการแนะนำ ส่งเสริม และเผยแพร่มาตรฐานในการจัดทำบัญชีแก่ผู้ประกอบการ ให้คำปรึกษาข้อกำหนด ระเบียบปฏิบัติ ขั้นตอนและวิธีการจดทะเบียนหรือการขออนุญาตตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและงานอื่นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

7. กรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นหน่วยงานพัฒนาระบบคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทาง

ปัญญา เสริมสร้างความรู้ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ พร้อมทั้งให้ผู้ประกอบการ จดทะเบียน คุ้มครอง และป้องกันสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันผู้ประกอบการสามารถตรวจสอบเครื่องหมายการค้าออนไลน์ ในส่วนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าสามารถยื่นคำขอทางเว็บไซต์ www.ipthailand.go.th กรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องส่งต้นฉบับคำขอจดทะเบียนและเอกสารประกอบไปยัง กรมฯ ภายใน 15 วัน โดยสามารถยื่นด้วยตนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

8. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เป็นหน่วยงานราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการ ส่งเสริมการลงทุนทั้งในประเทศและการลงทุนของไทยในต่างประเทศ โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรม การสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม และการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

9. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (DITP) เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทช่วยเหลือการนำเข้า – ส่งออก โดยเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางการตลาดที่จัดเพื่อช่วยเหลือ SME เช่น งานสัมมนา อบรม หรือเทรดแฟร์ต่าง ๆ นอกจากนี้ เจ้าของธุรกิจยังสามารถสมัครเป็นสมาชิกผ่านทางเว็บไซต์ Thaitrade.com เว็บไซต์นี้รวบรวมสินค้าของเมืองไทยที่ทำการส่งออกไปยังต่างประเทศ หากมีผู้สนใจ ผู้ประกอบการสามารถทำการซื้อขายผ่านทางเว็บไซต์ได้โดยตรงรวมถึงการจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งออกอีกด้วย

10. หอการค้าไทย

หอการค้าไทยมีหน้าที่ในการบริการจับคู่ธุรกิจ (Business matching) โดยผู้ประกอบการสามารถแสดงความประสงค์ได้ว่าต้องการทำการค้ากับประเทศใด และยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การค้า ของแต่ละประเทศในการส่งออกผู้ประกอบการยังสามารถขอใบ CO หรือใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of origin) กับหอการค้า ชุดการข้อมั่นสินค้าที่มีใบ CO ยืนยันแหล่งผลิต มากกว่าสินค้าที่ไม่ทราบที่มาชัดเจน ดังนั้นในการทำธุรกิจระหว่างประเทศ ผู้ซื้อจะร้องขอผู้ส่งออกให้ขอใบ CO แนบกำกับมาพร้อมสินค้าเสมอ

11. กรมศุลกากร

กรมศุลกากรมีหน้าที่หลักในการจัดเก็บภาษีนำเข้าสำหรับผู้นำเข้าสินค้า แน่นนอนว่าการนำสินค้าต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายย่อมถูกควบคุมโดยกรมศุลกากรอย่างเข้มงวด ผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้าจำเป็นต้องยื่นเรื่องกับกรมศุลกากรเพื่อบันทึกข้อมูลและตรวจสอบสินค้าเพื่อให้กรมศุลกากรออกใบเลขที่ส่งสินค้าขาเข้า และผู้ประกอบการสามารถนำไปขนสินค้านี้ไปชำระภาษีอากร

12. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม โดยให้บริการปรึกษาผ่านหน่วยงานที่มีชื่อว่า BSC หรือ Business Service Center ซึ่งมีสาขาถึง 14 แห่ง BSC มีทีมที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการ การผลิต เทคโนโลยี การเงินการบัญชี ให้ข้อมูลทางอุตสาหกรรม การลงทุน โอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม ผู้ต้องการเริ่มต้นธุรกิจ และบุคคลทั่วไปที่สนใจข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ Business service center นอกจากให้คำปรึกษาแล้ว กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ยังจัดสัมมนาที่ให้ความรู้แก่ SME เป็นประจำ โดยหัวข้อสัมมนาครอบคลุมทั้งในส่วนการผลิต การทำการตลาด ออนไลน์ เทคโนโลยี และการเงิน

13. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

สมอ. คือหน่วยงานให้การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และรับรองคุณภาพให้กับองค์กรต่าง ๆ ตามมาตรฐาน ISO, OHS, HACCP ฯลฯ ซึ่งมาตรฐานเหล่านี้จะเพิ่มความ

นำเชื่อถือให้กับอุตสาหกรรมของคุณ โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่ต้องการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ การมีเครื่องหมายเหล่านี้จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับอุตสาหกรรมของคุณ ทั้งนี้จะต้องทำการศึกษาเพิ่มเติมว่าสินค้านั้นจำเป็นต้องมีเครื่องหมายมาตรฐานใดบ้าง

14. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นหน่วยงานที่ควบคุมดูแลมาตรฐานของธุรกิจ SME ที่ทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอาหาร, ยา, เครื่องสำอาง, เครื่องมือแพทย์, วัตถุอันตราย (ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางการสาธารณสุข), หรือ วัตถุเสพติด (วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทและยาเสพติดให้โทษ) ให้ต้องทำการขอเครื่องหมายอย. เพื่อสร้างความไว้วางใจจากผู้บริโภคว่าผลิตภัณฑ์นั้นปลอดภัย

15. สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA)

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนทั้ง SME และสตาร์ทอัพที่มีธุรกิจเชิงนวัตกรรม โดยผู้ประกอบการสามารถสมัครขอทุนของโครงการ Open Innovation โดยมีเงินทุนสนับสนุน (เงินให้เปล่า) สูงสุด 1,500,000 บาท นอกจากนี้สตาร์ทอัพที่ได้รับการรับรองจาก NIA ยังมีสิทธิได้ข้อเสนอเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำด้วยเช่นกัน

จากหน่วยงานข้างต้นนั้นเป็นเพียงหน่วยงานหลักที่ส่งเสริมการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรง แต่ยังมีหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องอีกมากมายตามกฎหมาย อาทิ ด้านแรงงาน ด้านการพาณิชย์ ด้านการเกษตร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจในประเทศไทย

มาตรการภาครัฐที่ใช้ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการภาครัฐที่ใช้ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นพบว่ามียากมากในหลายประเด็นแต่ในการศึกษาคั้งนี้จะทำการนำเสนอมาตรการภาครัฐหลักที่ดำเนินการมานานแล้วมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2563 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการกรอบแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมครบวงจร มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาค่าเงินบาทแข็ง เพื่อช่วยเหลือ SME ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2562-2563 จำนวนกว่า 10,665 ล้านบาท โดยมีมาตรการดังนี้

1. มาตรการการจัดสรรเงินกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อใช้ในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมครบวงจร ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2563 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการกรอบแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมครบวงจร รวม 7 ด้าน 13 มาตรการ (มาตรการ MSME

2020) ตามที่สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เสนอ เพื่อสนับสนุน SME รายย่อย และแก้ 5 ปัญหาสำคัญของ SME ทั้งปัญหาแหล่งเงินทุน ความรู้/ ทักษะ/ การบริหาร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด และฟื้นฟูกิจการ โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณา ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปสำหรับกรอบแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจฯ ทั้ง 7 ด้าน รวม 13 มาตรการ มีดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560)

1.1 การปรับสถานะกองทุนภาครัฐที่เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับ MSME ให้เป็นเงินทุนหมุนเวียน (Revolving fund)

1.2 การเพิ่มรูปแบบการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ SME (Direct approach/ Direct guarantee) โดยในระยะเริ่มต้นให้ดำเนินการในวงเงินจำกัดไม่เกิน 1,500 ล้านบาท โดยทดลองการดำเนินการกับลูกค้าเดิมของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมรายย่อย (บสย.) โดยสถาบันการเงิน ต้องร่วมกันรับความเสี่ยงในอัตราที่เหมาะสมไม่เกิน 5-10 ล้านบาทต่อราย ระยะเวลาดำเนินการ 12 เดือน

1.3 สินเชื่อระยะสั้น – กลาง สำหรับผู้ประกอบการรายย่อย โดยมอบหมายให้ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) พิจารณาหาแนวทางในการจัดให้มีสินเชื่อระยะสั้น-กลางเพื่อใช้หมุนเวียนในธุรกิจ ระยะเวลาดำเนินการ 6 เดือน

1.4 พัฒนาระบบการให้ความรู้ในการดำเนินธุรกิจแบบครบวงจร (SME Academy 365) โดยมอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น OKMD ดำเนิน โครงการ SME Academy 365 เพื่อให้บริการองค์ความรู้ในการดำเนินธุรกิจให้แก่ SMEs อย่างเป็นระบบทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ วงเงินงบประมาณ 20 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 12 เดือน

1.5 การส่งเสริมการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจรายย่อย

1.5.1 การสนับสนุนให้ MSME ใช้ซอฟต์แวร์/แอปพลิเคชันในการจัดทำบัญชี

1.5.2 การสร้างนักบัญชีชุมชนและการจัดทำมาตรฐานบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชน

1.6 Voucher การพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับวิสาหกิจรายย่อย/วิสาหกิจชุมชน เพื่อโอกาสทางการตลาดมากขึ้น และให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดำเนินการจัดทำระเบียบเพื่อรองรับการสนับสนุนหรืออุดหนุนผู้ประกอบการด้วยระบบเงินสนับสนุน (Voucher) งบประมาณ 30 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 12 เดือน

1.7 พัฒนากลไกกลางในการพัฒนาช่องทางการตลาดให้แก่ SME โดยมอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดำเนินการจัดงาน SME fest ระดับประเทศ และสัญจรในภูมิภาค งบประมาณ 15 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 12 เดือน

1.8 มหกรรมการจำหน่ายสินค้า SME (SME fest) เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ SME และกระจายรายได้ให้เกิดการหมุนเวียนทั่วประเทศผ่านการจัดงาน SME FEST ระดับประเทศและสัญจรในภูมิภาค งบประมาณ 40 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 12 เดือน

1.9 MSME ล้มแล้วลุก

1.10 การลดอุปสรรคในการฟื้นฟูธุรกิจ โดยมอบหมายให้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการศึกษาจัดตั้งหน่วยงานกลางทำหน้าที่แก้ไขปัญหา SME ที่เป็นหนี้เสียของสถาบันการเงิน เช่น ศูนย์ฟื้นฟูกิจการ SME การจัดตั้ง Asset Management Company (AMC) รวมทั้งศึกษากฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการฟื้นฟูธุรกิจของ MSME ระยะเวลาดำเนินการ 6 เดือน

1.11 มาตรการพัฒนาระบบการประเมินศักยภาพ MSME (SME Scoring) และฐานข้อมูล SME Big Data โดยมอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลศักยภาพ SME (SME Scoring) เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ฐานข้อมูล SME Big Data งบประมาณ 20 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 12 เดือน

1.12 มาตรการการพัฒนาระบบให้เอกชนสามารถเป็นหน่วยงานในการให้การส่งเสริม MSME (Business Development Service: BDS) โดยมีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนให้ SME งบประมาณ 80 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 12 เดือน

1.13 มาตรการต้นแบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมการพัฒนาระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) โดยมอบหมายกรมโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการมาตรการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการพัฒนาระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) กลุ่มเป้าหมายอุตสาหกรรมพลาสติก ฟอกหนัง และเกษตรแปรรูป งบประมาณ 20 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 24 เดือน

1.14 มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาค่าเงินบาทแข็ง เพื่อช่วยเหลือ SME ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงิน งบประมาณปี 2562-2563 ดังนี้

1.14.1 การจัดสรรเงินกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการสนับสนุน SMEs รายย่อย กรอบวงเงินงบประมาณ 10,000 ล้านบาท ภายใต้มาตรการเพื่อการกระตุ้นการบริโภคและการลงทุนภายในประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2563

1.14.2 โครงการส่งเสริมความรู้ด้านบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนและสนับสนุน SME ที่ทำการค้าระหว่างประเทศ (FX Option) เสนอโดยธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อผ่อนคลายของผู้ประกอบการและแรงกดดันจากค่าเงินบาทแข็ง วงเงิน 450 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ๆ แรก วงเงินงบประมาณ 225 ล้านบาท และระยะที่ 2 วงเงินงบประมาณ 225 ล้านบาท พิจารณานอมนำเงินอุดหนุน 100,000 บาทต่อราย ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการที่ทำการค้าระหว่างประเทศมีความรู้จากโครงการดังกล่าว จำนวน 2,000 ราย โดยมีธนาคารรัฐ 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และธนาคารเอกชน 8 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกร ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทย ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย และ ธนาคารยูโอบี เป็นหน่วยร่วมดำเนินงาน

1.14.3 การจัดสรรเงินกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อดำเนินโครงการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (Do Business) ระยะที่ 3 งบประมาณ 40 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินโครงการ 2 ปี เพื่อจัดทำนโยบายการปฏิรูปปรับปรุงแผนปฏิบัติการและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อช่วยผลักดันอันดับของประเทศไทยในรายงานความยากง่ายในการประกอบธุรกิจให้ดีขึ้น ซึ่งตัวชี้วัดสำคัญที่ธนาคารโลกต้องการให้ปรับปรุงคือ การเข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของ SMEs โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

2. การจัดสรรเงินกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการสนับสนุน SMEs รายย่อย กรอบวงเงินงบประมาณ 10,000 ล้านบาท ภายใต้มาตรการเพื่อการกระตุ้นการบริโภคและการลงทุนภายในประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2563 แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ส่วนดังนี้

2.1 โครงการสนับสนุน SMEs รายย่อย ผ่านกองทุนสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วงเงิน 5,000 ล้านบาท มีผู้ประกอบการที่จะได้รับการสนับสนุน ไม่น้อยกว่า 4,890 ราย แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ บุคคลธรรมดา วงเงินกู้ไม่เกิน 500,000 บาท นิติบุคคล หรือบุคคลธรรมดา ที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม วงเงินกู้ไม่เกิน 3 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 1.0 ต่อปี

ระยะเวลาไม่เกิน 7 ปี ระยะปลอดชำระคืนเงินต้นไม่เกิน 1 ปี ดำเนินการโดย ธนาคารพัฒนา
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธพว.)

2.2 สนับสนุนงบประมาณ โครงการบสย. SMEs สร้างไทย โดยสำนักงานส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จ่ายเงินสมทบในการจ่ายค่าประกันชดเชยให้กับบริษัทประกัน
สินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) จำนวน 5,000 ล้านบาท วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ
อุดหนุน SMEs ระยะเวลาค้ำประกันไม่เกิน 10 ปี โดยให้เป็นเงินสมทบในการจ่ายค่าประกันชดเชย
ให้ บสย. ในอัตราร้อยละ 10 ส่วน บสย. จ่ายค่าประกันชดเชยในอัตราร้อยละ 30 รวมเป็นค่าประกัน
ชดเชยร้อยละ 40 ทั้งนี้จะมีผู้ประกอบการที่ได้รับความช่วยเหลือไม่น้อยกว่า 70,000 ราย

3. โครงการส่งเสริมความรู้ด้านบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนและ
สนับสนุน SME ที่ทำการค้าระหว่างประเทศ (FX option) เสนอ โดยธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อ
ผ่อนคลายของผู้ประกอบการและแรงกดดันจากค่าเงินบาทแข็ง วงเงิน 450 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น 2
ระยะ ๆ แรก วงเงินงบประมาณ 225 ล้านบาท และระยะที่ 2 วงเงินงบประมาณ 225 ล้านบาท
พิจารณาอนุมัติวงเงินอุดหนุน 100,000 บาทต่อราย ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการที่ทำการค้าระหว่าง
ประเทศมีความรู้จากโครงการดังกล่าว จำนวน 2,000 ราย โดยมีธนาคารรัฐ 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคาร
อาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และธนาคารเอกชน 8 แห่ง ได้แก่ ธนาคาร
กรุงเทพ ธนาคารกสิกร ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหาร
ไทย ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย และ ธนาคารยูโอบี เป็นหน่วยร่วมดำเนินงาน

4. โครงการการจัดสรรเงินกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อดำเนิน
โครงการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (Do business) ระยะที่ 3
งบประมาณ 40 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินโครงการ 2 ปี เพื่อจัดทำนโยบายการปฏิรูปปรับปรุง
แผนปฏิบัติการและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อช่วยผลักดันอันดับของประเทศไทยในรายงาน
ความยากง่ายในการประกอบธุรกิจให้ดีขึ้น ซึ่งตัวชี้วัดสำคัญที่ธนาคารโลกต้องการให้ปรับปรุงคือ
การเข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของ SMEs โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
(ก.พ.ร.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

5. มาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสำหรับ SME ที่ดำเนิน กิจการที่ได้รับการ
ส่งเสริมการลงทุนจาก BOI สามารถทำการสมัครเพื่อรับสิทธิประโยชน์ต่อไปนี้ สิทธิประโยชน์ด้าน
ภาษี ดังนี้

5.1 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 13 ปี (ขึ้นกับประเภทกิจการและเงื่อนไข)

5.2 ลดหย่อนภาษีเงินได้ 50% อีก 5 ปี (เฉพาะเขตส่งเสริมการลงทุน)

5.3 ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร

5.4 ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบผลิตเพื่อการส่งออก

5.5 ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนาสิทธิ

ประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษี

5.6 อนุญาตต่างชาติถือหุ้น 100% (ยกเว้นกิจการตามบัญชีหนึ่งท้ายพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวหรือที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ)

5.7 อนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน

5.8 อนุญาตให้ช่างฝีมือ/ผู้ชำนาญการเข้ามาทำงาน

จากข้อมูลข้างต้นเกี่ยวกับมาตรการในการส่งเสริมกลุ่มธุรกิจ SME ในช่วงปี 2562 – 2563 นั้นภาพรวมมาตรการส่งเสริม SME ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แบ่งเป็นมาตรการด้านการเงิน 10,450 ล้านบาท ได้แก่โครงการสนับสนุน SME รายย่อย ผ่านกองทุนสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5,000 ล้านบาท อุดหนุนผ่านโครงการ บสย. สร้างไทย 5,000 ล้านบาท โครงการ FX Option 450 ล้านบาท รวมทั้งสนับสนุน มาตรการ MSME 2020 วงเงิน 215 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 10,665 ล้านบาท ซึ่งทั้งหมดนี้ จะเป็นแนวทางการทำงานของ สสว. ในการขับเคลื่อน SME เพื่อนำไปปรับปรุง ช่อมแซม ขกระดับการพัฒนาการให้บริการและขยายกำลังการผลิต ซึ่งจะช่วยให้กิจการสามารถดำเนินงานต่อไปได้ ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้จะทำให้เศรษฐกิจเกิดการหมุนเวียนของเงินทุนในระบบ และยังเป็นการรักษาการจ้างงาน หรือเกิดการจ้างงานเพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมาในข้างต้นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ภาครัฐในการบริหารจัดการส่งเสริมความมั่นคงของอุตสาหกรรมนั้นชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมของประเทศไทยในช่วงปีปัจจุบัน – พ.ศ. 2564 ว่าภาครัฐนั้นพยายามเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมประเทศไทยด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มผลิตภาพและมาตรฐานส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ประกอบ มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามการเติบโตของอุตสาหกรรมนั้นจะต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมไทย

ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ประเทศไทยจะยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ ๆ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิตความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) ทำให้รัฐบาลปัจจุบันได้กำหนดให้การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญเพราะในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนในทุกพื้นที่ของประเทศรวมทั้งต้องสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคให้มากขึ้นและเชื่อมโยงกับโลกด้วยโดยภาคเอกชนจะเป็นผู้เล่นที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในขณะที่ภาครัฐจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุน โดยการดำเนินนโยบายการปรับปรุงภาวะแวดล้อมต่างๆที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจเพื่อให้ประเทศก้าวต่อไปได้อย่างมั่นคงเศรษฐกิจมีความมั่งคั่ง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศในระยะยาวที่ยั่งยืนดังนั้นภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้เล่นหลักในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศจึงควรที่จะทราบสถานภาพหรือจุดอ่อนจุดแข็งของตัวเองรวมถึงของคนอื่นๆซึ่งก็คือประเทศต่างๆเพื่อเป็นแนวทางในการก้าวเดินต่อไปในอนาคต (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558) โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ ด้านอุตสาหกรรม โดยเฉพาะทางด้านความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย และอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรีมีรายละเอียดดังนี้

ภาพรวมเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจโลกในปี 2558 IMF คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.1 ภาพรวมเศรษฐกิจของโลกฟื้นตัวดีขึ้น จากการที่เศรษฐกิจของหลายๆประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2557 เศรษฐกิจสหรัฐขยายตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องปัญหาการว่างงานลดลงอย่างต่อเนื่องเศรษฐกิจสหภาพยุโรปขยายตัวแต่ยังคงมีปัญหาอัตราการว่างงานที่อยู่ในระดับสูงเศรษฐกิจญี่ปุ่นขยายตัวเล็กน้อยอันเป็นผลมาจากการปรับเพิ่มขึ้นของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับเศรษฐกิจประเทศจีนยังคงชะลอตัวต่อเนื่อง (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

สถานการณ์การเงินโลกธนาคารกลางหลายๆประเทศยังคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายให้อยู่

ในระดับต่ำเนื่องจากอัตราเงินเฟ้อยังอยู่ในระดับต่ำและยังคงใช้มาตรการแบบผ่อนคลายเป็นเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

สถานการณ์ราคาน้ำมันโลกมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลมาจากกลุ่มประเทศโอเปกตัดสินใจคงกำลังการผลิตและยังมีผู้ผลิตน้ำมันดิบจากชั้นหินดินดาน (Shale oil) ในสหรัฐฯและแคนาดาจึงส่งผลให้อุปทานน้ำมันโลกยังคงล้นตลาดโดยราคาน้ำมันดิบ (Dubai) เหลือ 11 เดือนอยู่ที่ 52.7 USD:Barrel โดยล่าสุดราคาน้ำมันดิบ NYMEX ส่งมอบเดือนมกราคม (ณวันที่ 9 ธันวาคม 2557) มีราคาอยู่ที่ 37.5 USD:Barrel (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

สำหรับในไตรมาส 1 ปี 2559 เศรษฐกิจโลกชะลอตัวในหลายๆประเทศเช่น สหรัฐอเมริกาจีนเศรษฐกิจโลกยังคงมีความผันผวนเนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจของตลาดเกิดใหม่และการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจจีนอัตราการว่างงานของสหภาพยุโรปยังคงอยู่ในระดับสูง

ราคาน้ำมันดิบดูไบในไตรมาส 1 ปี 2559 อยู่ที่ 30.7 USD/Barrel ลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาส 1 ปี 2558 อยู่ที่ 52.5 USD/Barrel สำหรับสถานการณ์น้ำมันในตลาดโลกมีแนวโน้มราคาลดลงโดยราคาน้ำมันดิบ NYMEX ส่งมอบเดือนมิถุนายน (ณวันที่ 4 พฤษภาคม 2559) อยู่ที่ 43.65 USD/Barrel ปัจจัยที่ส่งผลให้ราคาน้ำมันดิบปรับตัวลดลงเช่นความกังวลเกี่ยวกับภาวะอุปทานน้ำมันล้นตลาดโดยประเทศตะวันออกกลางรวมถึงอิหร่านและอิรักเพิ่มปริมาณการผลิตน้ำมันดิบและปริมาณการผลิตน้ำมันดิบเบรนท์จากทะเลเหนือในเดือนมิถุนายนอาจจะเพิ่มสูงขึ้นรวมทั้งสต็อกน้ำมันดิบของสหรัฐฯคาดว่าจะเพิ่มขึ้น

ภาวะเศรษฐกิจ และการผลิตภาคอุตสาหกรรมของประเทศที่สำคัญ สรุปดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-4 ภาวะเศรษฐกิจ และการผลิตภาคอุตสาหกรรมของประเทศที่สำคัญในไตรมาส 1 ปี
2559

ประเทศ	ภาวะเศรษฐกิจ	ภาวะการผลิตภาคอุตสาหกรรม
สหรัฐอเมริกา	ชะลอตัว อันเนื่องมาจากการบริโภคภาคเอกชน ชะลอตัวและการลงทุนภาคเอกชนที่หดตัว การ จ้างงานดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และอัตราเงินเฟ้อยัง อยู่ในระดับต่ำ	อยู่ที่ระดับ 102.2 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับ ไตรมาส 1 ปี 2558 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 101.7
จีน	เศรษฐกิจจีนยังคงชะลอตัวอย่างต่อเนื่องการ ลงทุนในสินทรัพย์ชะลอตัวและการ ส่งออกหดตัว	ขยายตัวร้อยละ 6.1 ลดลงเมื่อเทียบกับ ไตรมาส 1 ปี 2558 ที่ขยายตัวร้อยละ 6.8
ญี่ปุ่น	ในไตรมาส 4 ปี 2558 ยังคงขยายตัวอันเป็นผล มาจากการบริโภคภาคเอกชนและการ ลงทุนในภาคก่อสร้างและในไตรมาส 1 ปี 2559 คาดว่าเศรษฐกิจญี่ปุ่นอาจจะหดตัว	อยู่ที่ระดับ 96.1 ลดลงเมื่อเทียบกับ ไตรมาส 1 ปี 2558 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 99.3
สหภาพยุโรป	ไตรมาส 4 ปี 2558 ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากการบริโภคและการผลิตที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น แต่อัตราการว่างงานยังคงอยู่ในระดับสูงและ ไตรมาส 1 ปี 2559 คาดว่าจะขยายตัวต่อเนื่อง	ในไตรมาส 4 ปี 2558 อยู่ที่ระดับ 106.7 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2557 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 104.7 สำหรับดัชนีการ ผลิตภาคอุตสาหกรรมใน เดือนมกราคมและกุมภาพันธ์อยู่ที่ระดับ 108.3 และ 107.5 ตามลำดับ
ฮ่องกง	ในไตรมาส 4 ปี 2558 GDP ขยายตัวร้อยละ 1.9 ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากการบริโภคของ ภาคเอกชนขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงขณะที่ ภาคการลงทุนการส่งออกสินค้าที่แท้จริงและ ภาคการท่องเที่ยวหดตัว	ในไตรมาส 4 ปี 2558 อยู่ที่ระดับ 95.1 หดตัวร้อยละ 1.3 เมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2557 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 96.4
เกาหลีใต้	ในไตรมาส 1 ปี 2559 GDP ขยายตัวร้อยละ 2.7 โดยได้รับแรงสนับสนุนจากการบริโภคของ ภาครัฐที่ขยายตัวประกอบกับการลงทุนในภาค ก่อสร้างที่ขยายตัวคืออย่างไรก็ตามการลงทุนใน สิ่งเอื้ออำนวยและ โครงสร้างพื้นฐานรวมถึงการ ส่งออกสินค้าที่แท้จริงกลับหดตัวในไตรมาสนี้	ในไตรมาส 1 ปี 2559 อยู่ที่ระดับ 104.4 หดตัวร้อยละ 0.7 เมื่อเทียบ กับไตรมาส 1 ปี 2558 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 105.2 โดยดัชนีอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง

ตารางที่ 2-4 (ต่อ)

ประเทศ	ภาวะเศรษฐกิจ	ภาวะการผลิตภาคอุตสาหกรรม
สิงคโปร์	ในไตรมาส 1 ปี 2559 ตัวเลข GDP ภาคการขยายตัวร้อยละ 1.8 ตามภาคการผลิตที่ยังหดตัวอย่างต่อเนื่องอย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจยังได้รับแรงสนับสนุนจากภาคการก่อสร้างและภาคการบริการที่ขยายตัว	ในไตรมาส 1 ปี 2559 อยู่ที่ระดับ 98.1 หดตัวร้อยละ 1.0 เมื่อเทียบกับไตรมาส 1 ปี 2558 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 99.0
อินโดนีเซีย	ในไตรมาส 1 ปี 2559 GDP ขยายตัวร้อยละ 4.9 จากแรงสนับสนุนจากการลงทุนของภาครัฐที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานรวมถึงการบริโภคภาคเอกชนที่ขยายตัวต่อเนื่องอย่างไรก็ตาม การส่งออกสินค้าที่แท้จริงยังคงหดตัว	ในไตรมาส 4 ปี 2558 อยู่ที่ระดับ 129.9 ขยายตัวร้อยละ 5.0 เมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2557 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 123.7 ทั้งนี้ดัชนีฯ ในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2559 ขยายตัวร้อยละ 3.7 และ 2.9 ตามลำดับ
มาเลเซีย	ในไตรมาส 4 ปี 2558 GDP ขยายตัวร้อยละ 4.5 เมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2557 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยอุปสงค์ภายในประเทศการใช้จ่ายของภาครัฐและการบริโภคของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นรวมทั้งดุลการค้าเกินดุล	ในไตรมาส 4 ปี 2558 อยู่ที่ระดับ 124.8 ขยายตัวร้อยละ 2.9 เมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2557 ที่อยู่ที่ระดับ 121.3
ฟิลิปปินส์	ในไตรมาส 4 ปี 2558 GDP ขยายตัวร้อยละ 6.1 ลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2557 เป็นผลมาจากภาคเกษตรที่หดตัวประกอบกับการส่งออกไปยังประเทศสำคัญหดตัวเช่นกัน	ในไตรมาส 4 ปี 2558 อยู่ที่ระดับ 198.7 หดตัว ร้อยละ 3.9 เมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2557 ที่อยู่ที่ระดับ 206.8 โดยดัชนีฯ ในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2559 อยู่ที่ระดับ 196.9 และ 155.1 ตามลำดับ ขยายตัวร้อยละ 25.8 และ 2.7 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน
อินเดีย	ในไตรมาส 4 ปี 2558 GDP ขยายตัวร้อยละ 8.8 ลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2557 ที่ขยายตัวร้อยละ 9.8 เป็นผลมาจากนโยบายสนับสนุนการลงทุนของรัฐบาล	ในไตรมาส 4 ปี 2558 อยู่ที่ระดับ 177.1 ขยายตัวร้อยละ 1.6 เมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2557 ที่อยู่ที่ระดับ 174.4

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม (2558)

สภาพเศรษฐกิจประเทศไทยโดยรวม

จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (2558) ที่จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 เพื่อระดมความคิดเห็นในการพัฒนาจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 โดยมีการสรุปสถานะด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวม นั้นพบว่า 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 11 เริ่มแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในการขยายตัวทางเศรษฐกิจแม้ว่าเศรษฐกิจของไทยในระยะที่ผ่านมา (ยกเว้นช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจปี 2540-2541) จะขยายตัวได้ดีเฉลี่ยประมาณร้อยละ 5 ต่อปีจนทำให้รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNP Per Capital) ในปี 2557 มาอยู่ที่ประมาณ 196,240 บาทหรือประมาณ 6,041 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปีซึ่งทำให้ประเทศไทยได้ขยับฐานะขึ้นมาเป็นประเทศรายได้ปานกลางขั้นสูง (Upper middle income country) แต่ในระยะ 8 ปีที่ผ่านมาการขยายตัวทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงและมีความผันผวนโดยขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 3.2 ชะลอจากร้อยละ 5.7 ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 9 ซึ่งต่ำกว่าศักยภาพของระบบเศรษฐกิจและต่ำกว่าระดับที่จะทำให้ประเทศไทยหลุดจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางในระยะเวลาอันควร โดยสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งมาจากการชะลอตัวของการลงทุนโดยรวมอย่างต่อเนื่องดังจะเห็นได้จากสัดส่วนการลงทุนรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ลดลงจากร้อยละ 41.3 ในช่วงปี 2534 – 2539 เป็นร้อยละ 25.5 ในช่วงปี 2543 – 2557 นอกจากนี้เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคจะพบว่าอัตราการขยายตัวของการลงทุนของไทยโดยเฉลี่ยในช่วงปี 2543 - 2557 อยู่ที่ประมาณร้อยละ 4.9 ต่ำกว่าสิงคโปร์และมาเลเซียซึ่งมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือ GDP บางส่วนของปี 2558 พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือ GDP ในไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 ขยายตัวร้อยละ 2.9 ขยายตัวจากไตรมาสที่ 2 ของปี 2558 ที่ขยายตัวร้อยละ 2.8 และขยายตัวเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 3 ของปี 2557 ที่ขยายตัวร้อยละ 1.0 โดยปัจจัยที่ทำให้ขยายตัวจากไตรมาสที่ 2 ของปี 2558 คือในด้านการใช้จ่ายการส่งออกบริการและการลงทุนภาครัฐขยายตัวสูงการใช้จ่ายภาคครัวเรือนและภาครัฐขยายตัวต่อเนื่องในขณะที่การส่งออกสินค้ายังได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกชะลอตัวและการลงทุนภาคเอกชนลดลงในด้านการผลิตสาขาโรงแรมและภัตตาคารและสาขาก่อสร้างขยายตัวในเกณฑ์ดีสาขาบริการอื่น ๆ ขยายตัวต่อเนื่องสาขาอุตสาหกรรมกลับมาขยายตัวและสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้มากขึ้นในขณะที่สาขาเกษตรกรรมได้รับผลกระทบจากภัยแล้งและเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

ในส่วนของ GDP สาขาอุตสาหกรรมในไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 ขยายตัวร้อยละ 0.8 ขยายตัวจากไตรมาสที่ 2 ของปี 2558 ที่หดตัวร้อยละ 0.6 แต่ขยายตัวจากไตรมาสที่ 3 ของปี 2557 ที่ขยายตัวร้อยละ 0.4 โดยเป็นผลมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการค้าปลีกในประเทศและการปรับตัวเข้าสู่ภาวะปกติของการผลิตรถยนต์เนื่องจากการปรับเปลี่ยนสายพานการผลิตรถยนต์เพื่อการพาณิชย์รุ่นใหม่ของผู้ผลิตรายใหญ่เสร็จสิ้นลงในขณะที่การผลิตเพื่อส่งออกปรับตัวลดลงตามการลดลงของปริมาณการส่งออกกลุ่มอุตสาหกรรมที่ขยายตัว ได้แก่ ปีโตรเลียม ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์เคมี และยาสูบ กลุ่มอุตสาหกรรมที่ลดลง ได้แก่ สิ่งทอ เครื่องแต่งกาย เครื่องหนัง ยางและพลาสติก ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ หลอดอิเล็กทรอนิกส์ อาหารและเครื่องดื่ม เครื่องจักรและอุปกรณ์เฟอร์นิเจอร์ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคาดว่าเศรษฐกิจไทยในปี 2558 จะขยายตัวร้อยละ 2.9 ซึ่งขยายตัวจากปี 2557 ที่หดตัวร้อยละ 0.4 และเศรษฐกิจไทยในปี 2559 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.0-4.0

สำหรับตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจในช่วงเดือนมกราคม – ตุลาคม 2558 พบว่าบางตัวมีการปรับตัวลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2557 ได้แก่ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมและอัตราการใช้กำลังการผลิตโดยอุตสาหกรรมที่มีการผลิตลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2557 ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ เลื่อยไม้และการไสไม้ ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ อาหารทะเลกระป๋องและแช่แข็ง ผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า เป็นต้น และเมื่อพิจารณาตัวเลขมูลค่าการส่งออกในภาพรวมหดตัวร้อยละ 5.3 (ม.ค.- ต.ค.58) เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2557 โดยมีสินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ เป็นต้น

ในส่วนของการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนและการลงทุนภาคเอกชนปรับตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2557 สำหรับดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรมลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ส่วนดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคและธุรกิจปรับตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2557 เช่นกัน โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้คาดการณ์ทิศทางของการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยปี 2559 ซึ่งมีปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยเสี่ยงดังนี้ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

1. ปัจจัยสนับสนุนสำหรับเศรษฐกิจไทย

1.1 การเร่งขึ้นของการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐซึ่งได้รับปัจจัยสนับสนุนจากกรอบการขาดดุลงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2559 ในวงเงิน 390,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากกรอบการขาดดุล 250,000 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2558 และแนวโน้มความคืบหน้าของโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.2 แรงขับเคลื่อนจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ (ระยะที่ 3) ในช่วงครึ่งหลังของปี 2558 รัฐบาลได้ประกาศมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจสำคัญๆเพิ่มเติมจำนวน 6 มาตรการประกอบด้วย 1. มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อยและมาตรการกระตุ้นการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ 2. มาตรการการเงินการคลังเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในระยะเร่งด่วน 3. มาตรการการเงินการคลังเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจภาคอสังหาริมทรัพย์ 4. มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศ 5. มาตรการเร่งรัดการลงทุนของ BOI 6. มาตรการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชาวสวนยางแม้ว่าแรงขับเคลื่อนจากวงเงินสินเชื่อและวงเงินงบประมาณส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในช่วงปี 2558 ก็ตามแต่แรงขับเคลื่อนจากมาตรการภาษีจะยังคงมีต่อเนื่องไปจนถึงปี 2559

1.3 การฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ของเศรษฐกิจโลกและราคาสินค้าส่งออกซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้มูลค่าการส่งออกในปี 2559 เริ่มกลับมาขยายตัวอย่างช้า ๆ และสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น

1.4 การอ่อนค่าของเงินบาทซึ่งจะช่วยสนับสนุนรายรับและสภาพคล่องในรูปเงินบาทของผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง

1.5 การปรับตัวดีขึ้นอย่างช้า ๆ ของราคาสินค้าเกษตร

1.6 ราคาน้ำมันที่ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ และทรงตัวอยู่ในระดับต่ำซึ่งช่วยสนับสนุนกำลังซื้อที่แท้จริงของประชาชนและเอื้ออำนวยต่อการดำเนินนโยบายการเงินเพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

1.7 การขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวในปี 2559 คาดว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งสิ้นประมาณ 32.5 ล้านคน สร้างรายรับจากการท่องเที่ยวรวมประมาณ 1.65 ล้านล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 7.5 และร้อยละ 9.3 ตามลำดับ

2. ปัจจัยเสี่ยง

2.1 การชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนและประเทศที่มีปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจอ่อนแอ โดยประเทศจีนยังมีความเสี่ยงที่จะชะลอตัวลงเร็วกว่าการคาดการณ์ ในขณะที่ประเทศที่มีปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจอ่อนแอ โดยเฉพาะประเทศที่มีหนี้สินต่างประเทศสูงอีกพึงพิงการส่งออก

สินค้าขั้นปฐมและค่าเงินอ่อนค่าอย่างรวดเร็วยังมีความเสี่ยงต่อวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องเงินบาทดังกล่าวอาจทำให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและราคาสินค้าในตลาดโลกฟื้นตัวล่าช้ากว่าที่คาดการณ์ไว้

2.2 การอ่อนค่าของสกุลเงินสำคัญๆในประเทศคู่ค้าและคู่แข่งโดยเฉพาะเงินหยวนซึ่งมีแนวโน้มอ่อนค่าลงตามนโยบายการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจและการเงินการลดลงของทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศและความจำเป็นในการดูแลสภาพคล่องในประเทศซึ่งจะทำให้การแทรกแซงเพื่อพยุงค่าเงินมีข้อจำกัดมากขึ้น

2.3 ผลกระทบจากสถานการณ์ภัยแล้งยังมีแนวโน้มที่จะมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องตามสถานการณ์ปริมาณน้ำที่ใช้ได้ในเขื่อนขนาดใหญ่ 4 เขื่อนหลัก (เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์)

ซึ่งจากข้อมูลล่าสุดสถานการณ์การค้าในไตรมาสที่ 1 ของปี 2559 หดตัวลงเนื่องจากการนำเข้าที่ยังคงหดตัวอย่างต่อเนื่องจากความต้องการภายในประเทศที่ลดลงและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกปรับตัวลดลงซึ่งการนำเข้ามีมูลค่าลดลงร้อยละ 11.99 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนสำหรับการส่งออกกลับมาขยายตัวเล็กน้อยที่ระดับร้อยละ 0.90 โดยการค้าต่างประเทศของไทยในไตรมาสที่ 1 มีมูลค่าทั้งสิ้น 99,469.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯซึ่งเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 53,829.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯและมูลค่าการนำเข้าเท่ากับ 45,640.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ 4 ของปี 2558 นั้นมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.89 และมูลค่าการนำเข้าลดลงร้อยละ 6.75 สำหรับดุลการค้าในไตรมาสที่ 1 นี้อยู่ในสถานะเกินดุลการค้าโดยมีมูลค่า 8,189.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปี 2559 จากข้อมูลเบื้องต้นของธนาคารแห่งประเทศไทยการลงทุนสุทธิในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์มีมูลค่ารวม 86,844.6 ล้านบาทซึ่งการลงทุนโดยตรงสุทธิในเดือนมกราคมมีมูลค่า 46,729.5 ล้านบาทสำหรับเดือนกุมภาพันธ์มีมูลค่าเงินลงทุนสุทธิ 40,115.1 ล้านบาทเมื่อพิจารณาการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมตลอดทั้ง 2 เดือนแรกในไตรมาสที่ 1 ของปี 2559 นั้นพบว่า มูลค่าการลงทุนในเดือนมกราคมมีมูลค่าการลงทุนสุทธิ 34,547.7 ล้านบาท และในเดือนกุมภาพันธ์มีมูลค่าการลงทุนสุทธิ 23,545.1 ล้านบาท การลงทุนรวมในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ของสาขาอุตสาหกรรมมีมูลค่าการลงทุนสุทธิ 58,092.8 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 11.26 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีมูลค่าการลงทุนสุทธิ 51,549.5 ล้านบาท

เมื่อพิจารณาตามหมวดของการเข้ามาลงทุนพบว่าประเภทกิจการที่ได้รับการอนุมัติการ

ส่งเสริมการลงทุนที่มีเงินลงทุนมากที่สุดคือหมวดเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตรมีเงินลงทุน 20,810 ล้านบาท รองลงมาคือ หมวดอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีเงินลงทุน 14,640 ล้านบาทและหมวดกิจการบริการและสาธารณูปโภคมีเงินลงทุน 13,170 ล้านบาท สำหรับแหล่งทุนในช่วง 2 เดือนแรกของไตรมาสที่ 1 ปี 2559 พบว่า นักลงทุนจากประเทศหลักที่มีมูลค่าการลงทุนมากที่สุดคือ ประเทศญี่ปุ่น โดยได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนทั้งสิ้น 179 โครงการคิดเป็นมูลค่าการลงทุน 58,439 ล้านบาท รองลงมาคือ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้รับการอนุมัติลงทุนจำนวน 19 โครงการมีเงินลงทุน 21,948 ล้านบาท ประเทศไต้หวันมีจำนวน 22 โครงการที่ได้รับการอนุมัติซึ่งมีเงินลงทุน 11,850 ล้านบาท และประเทศสิงคโปร์มีจำนวนโครงการที่ได้รับการอนุมัติ 32 โครงการ โดยคิดเป็นเงินลงทุน 6,770 ล้านบาท

สถานการณ์ทั่วไปของอุตสาหกรรมไทย

ภาวะอุตสาหกรรมภาพรวมปี 2557 เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ 0.9 เมื่อเทียบกับปีก่อนที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.9 เนื่องมาจากผลกระทบทางด้านการเมืองในช่วง 2 ไตรมาสแรกทำให้ยอดการบริโภคในประเทศและการส่งออกลดลงทำให้การขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไม่ค่อยดีการใช้จ่ายภาคครัวเรือนขยายตัวร้อยละ 0.3 เท่ากับการขยายตัวในปีก่อนหน้าส่วนการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนมีการหดตัวทั้งสองภาคส่วนทำให้ส่งผลกระทบต่อขยายตัวทางเศรษฐกิจการลงทุนรวมลดลงร้อยละ 2.8 โดยการลงทุนภาครัฐลดลงร้อยละ 6.1 และการลงทุนภาคเอกชนลดลงร้อยละ 1.9 การส่งออกมีแนวโน้มที่ไม่ค่อยดีช่วง 2 ไตรมาสแรกมาดีขึ้นในช่วงไตรมาสสุดท้าย มูลค่าการส่งออกมีผลกระทบทางด้านค่าเงินตราถึงแม้ปริมาณการส่งออกจะเพิ่มมากขึ้นแต่จำนวนเงินที่ได้รับจากการส่งออกกลับมีจำนวนน้อยลงอันเนื่องมาจากการแข็งค่าของเงินบาทโดยการส่งออกมูลค่าการส่งออกสินค้าลดลงร้อยละ 0.3 โดยปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 แต่ราคาลดลงร้อยละ 1.0 เมื่อคิดในรูปของเงินบาททำให้มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4 โดยในส่วนของภาคอุตสาหกรรมมีการหดตัวโดยภาพรวมร้อยละ 1.1 และมีอัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตที่โดยรวมร้อยละ 60 ซึ่งลดลงจากปีก่อน

โดยจากข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2559) พบว่าจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 นั้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีจำนวน 141,247 โรงงาน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2556 ร้อยละ 2.22 แต่มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 10 ปีก่อนคือ พ.ศ. 2548 ถึงร้อยละ 15.48 โดยมีแรงงานในภาคอุตสาหกรรมเป็นจำนวนกว่า 4,079,659 คน มีทุนจดทะเบียนถึง 5,779,510 ล้านบาท

โดยที่ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม (Thai Industries Sentiment Index: TISI) จัดทำโดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยพบว่าในช่วงเดือนมกราคม-ตุลาคม 2558 ดัชนีโดย

เฉลี่ยมีค่า 85.6 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2557 (86.7) การที่ค่าดัชนีอยู่ระดับที่ต่ำกว่า 100 แสดงว่าผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมมีความเชื่อมั่นต่อการประกอบการในระดับที่ไม่ดีนอกจากนี้ เดือนตุลาคม 2558 ดัชนีเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ 84.7 จากระดับ 82.8 ในเดือนกันยายน 2558 โดยเป็นผลจากการปรับเพิ่มขึ้นขององค์ประกอบยอดคำสั่งซื้อโดยรวมยอดขายโดยรวมปริมาณการผลิตและผลประกอบการเนื่องจากการสำรวจพบว่ายอดขายในประเทศมีทิศทางที่ดีขึ้นจากเดือนก่อนหน้า โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าไม่คงทนเนื่องจากในช่วงท้ายปีผู้ประกอบการต่างจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายเพื่อกระตุ้นกำลังซื้อในประเทศรวมทั้งยังได้รับผลดีจากการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและผู้ประกอบการมีความเห็นว่ามาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้ผู้ประกอบการได้มีข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ ได้แก่ ขอให้ภาครัฐเพิ่มวงเงินสินเชื่อแก่ SMEs เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้มากขึ้นสนับสนุนให้นักลงทุนไทยไปลงทุนในกลุ่มประเทศ CLMV เพื่อเปิดตลาดใหม่และสร้างโอกาสในการแข่งขันส่งเสริมการพัฒนาทักษะและศักยภาพแรงงานไทยทั้งสายวิทยาศาสตร์และสายอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ และเร่งแก้ไขปัญหาก็แล้งรวมถึงให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ

คาดว่าในปี 2559 ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรมจะปรับตัวดีขึ้นจากปี 2558 เนื่องจากการเร่งขึ้นของการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐเร่งส่งจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและการฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ของเศรษฐกิจโลกและราคาส่งออกจะส่งผลให้เศรษฐกิจไทยปรับตัวดีขึ้นและผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นดีขึ้นจากปี 2558

ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคเศรษฐกิจที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ภาคการผลิต) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั้งหมด (GDP) และมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมต่อมูลค่าส่งออกรวมของประเทศ ปี 2557 อยู่ที่ร้อยละ 37.4 และ 84.72 ตามลำดับ ในด้านอัตราการขยายตัวของปัจจัยการผลิต ได้แก่ แรงงาน ที่ดิน ทุน และผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) มีผลต่ออัตราการขยายตัวของ GDP ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่าในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2542-2550) และช่วงเฉลี่ยแผน 10 (ปี 2550-2554) ผลิตภาพการผลิตรวมลดลงส่งผลกระทบต่ออัตราการขยายตัวของ GDP อย่างมาก ดังตารางที่ 2-5 หากพิจารณาทางด้านผลิตภาพการผลิตรวมของภาคอุตสาหกรรมแล้วจะพบว่าแนวโน้มการขยายตัวที่ลดลง เนื่องจากใช้ปัจจัยการผลิตโดยรวมอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จุดอ่อนของภาคอุตสาหกรรมไทยจากผลการประเมินของ International Institute for Management

Development (IMD) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะในด้านผลิตภาพ (Productivity) ยังเป็นจุดอ่อนที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ดังตารางที่ 2-6 (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

ตารางที่ 2-5 อัตราการขยายตัวของ GDP และการขยายตัวของปัจจัยการผลิตและผลิตภาพการผลิต รวมของประเทศ

	ปี 2525- 2539	ปี 2540- 2541	ปี 2542- 2550	ปี 2550- 2554 เฉลี่ย 10 เฉลี่ย 10	ปี 2555-2556 เฉลี่ย 2 ปี เฉลี่ย 11
อัตราการขยายตัวของ GDP*	8.00	-5.94	4.96	2.63	4.70
อัตราการขยายตัวของปัจจัยการผลิต					
- แรงงาน	0.77	-0.48	0.70	0.49	0.36
- ที่ดิน	0.02	0.00	0.02	0.01	0.01
- ทุน	6.65	2.43	1.38	1.90	2.28
- ผลิตภาพการผลิตรวม (TFP)	0.56	-7.89	2.86	0.23	2.05

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2557 อ้างถึงใน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

ตารางที่ 2-6 อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ของภาคอุตสาหกรรม

ผลิตภาพภาค การผลิต	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
เกษตร	-3.53	-0.33	-1.12	-7.38	2.20	-0.39	-1.17
อุตสาหกรรม	2.70	2.60	7.02	10.51	-5.36	3.10	-1.53
บริการและอื่น ๆ	1.99	-1.03	-2.93	2.47	1.52	4.97	3.65
ผลิตภาพการผลิตรวม	2.16	-0.27	-4.23	4.94	-1.45	3.38	0.73

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2557 อ้างถึงใน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือ GDP บางส่วนของปี 2558 พบว่าในส่วนของ GDP สาขาอุตสาหกรรมในไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 ขยายตัวร้อยละ 0.8 ขยายตัวจากไตรมาสที่ 2 ของปี 2558 ที่หดตัวร้อยละ 0.6 แต่ขยายตัวจากไตรมาสที่ 3 ของปี 2557 ที่ขยายตัวร้อยละ 0.4 โดยเป็นผลมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการบริโภคในประเทศและการปรับตัวเข้าสู่ภาวะปกติของการผลิตรถยนต์เนื่องจากการปรับเปลี่ยนสายพานการผลิตรถยนต์เพื่อการพาณิชย์รุ่นใหม่ของผู้ผลิตรายใหญ่เสร็จสิ้นลงในขณะที่การผลิตเพื่อส่งออกปรับตัวลดลงตามการลดลงของปริมาณการส่งออกกลุ่มอุตสาหกรรมที่ขยายตัว ได้แก่ ปีโตรเลียม ยานยนต์ผลิตภัณฑ์เคมีและยาสูบกลุ่มอุตสาหกรรมที่ลดลง ได้แก่ สิ่งทอ เครื่องแต่งกาย เครื่องหนัง ยางและพลาสติก ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ หลอดอิเล็กทรอนิกส์ อาหารและเครื่องดื่ม เครื่องจักรและอุปกรณ์เฟอร์นิเจอร์โดยจำนวนการผลิตของกลุ่มอุตสาหกรรมในแต่ละสาขามีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

1. เหล็กและเหล็กกล้า ปริมาณการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญในปี 2558 มีประมาณ 6,662,377 เมตริกตัน (ไม่รวมผลิตภัณฑ์เหล็กกึ่งสำเร็จรูปเหล็กแผ่นรีดเย็นเหล็กแผ่นเคลือบและท่อเหล็กเพื่อไม่ให้เกิดการนับซ้ำ) ลดลงร้อยละ 1.94 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนและเมื่อพิจารณาในรายผลิตภัณฑ์พบว่าผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตที่ลดลงมากที่สุดคือเหล็กแผ่นเคลือบดีบุกและเหล็กแผ่นเคลือบโครเมียมลดลงร้อยละ 13.44 เหล็กแผ่นรีดร้อนลดลงร้อยละ 13.38 แต่เหล็กทรงยาวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.35 เนื่องจากเหตุผลทางด้านเทคนิคกล่าวคือวิธีการคำนวณการผลิตเหล็กทรงยาวส่วนหนึ่งจะนำมาจากข้อมูลการนำเข้าวัตถุดิบของเหล็กทรงยาว (เหล็กแท่งเล็กบิลเล็ต) ซึ่งในช่วง 3-4 เดือนที่ผ่านมาได้มีการนำเข้าเหล็กแท่งเล็กบิลเล็ตเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากราคาเหล็กที่ลดลงทำให้ผู้ผลิตเหล็กเส้นที่ไม่มีเตาหลอมและใช้วัตถุดิบเหล็กแท่งเล็กบิลเล็ตมารีดนำเข้าวัตถุดิบมากขึ้น) สำหรับการจำหน่ายในประเทศประมาณ 17,116,251 เมตริกตันลดลงร้อยละ 1.28 โดยเหล็กทรงแบนลดลงร้อยละ 3.94 แต่เหล็กทรงยาวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.53 สำหรับมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 19.2 มูลค่าการนำเข้าลดลงร้อยละ 12.13

2. ยานยนต์ ปริมาณการผลิตรถยนต์ของประเทศไทยในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2558 (ม.ค.-ต.ค.) มีปริมาณการผลิตรถยนต์ 1,430,994 คันเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนซึ่งมีปริมาณการผลิต 1,568,300 คัน ลดลงร้อยละ 8.76 โดยมีปริมาณการผลิตรถยนต์นั่ง 585,504 คัน รถยนต์ปีกอัท 1 คันและอนุพันธ์ 820,473 คัน ลดลงร้อยละ 4.68 และ 12.46 ตามลำดับส่วนรถยนต์เพื่อการพาณิชย์อื่น ๆ 25,017 คัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 48.82 เมื่อพิจารณาปริมาณการผลิตโดยรวมพบว่าเป็นการผลิตเพื่อการส่งออกจำนวน 1,019,576 คัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.25 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

3. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สภาวะการผลิตอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในปี 2558 มีดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 107.71 ลดลงร้อยละ 3.56 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยมาจากกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ปรับตัวลดลงร้อยละ 2.98 เมื่อเทียบกับปีก่อนเนื่องจากความต้องการคอมพิวเตอร์และโน้ตบุ๊กในตลาดโลกลดลงประกอบกับเศรษฐกิจโลกชะลอตัวทำให้ความต้องการผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ในตลาดโลกลดลงส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้ามีการปรับตัวลดลงร้อยละ 4.13 เมื่อเทียบกับปีก่อนเนื่องจากกำลังซื้อในประเทศชะลอตัวลงจึงส่งผลให้ความต้องการเครื่องใช้ไฟฟ้าลดลงตามไปด้วยสำหรับเครื่องรับโทรทัศน์มีผู้ผลิตบางรายย้ายฐานการผลิตไปประเทศในกลุ่มอาเซียน

4. เคมีภัณฑ์การส่งออกเคมีภัณฑ์ในช่วง 10 เดือนแรก (ม.ค. – ต.ค.) ของปี 2558 มีมูลค่ารวม 5,764.588 ล้านดอลลาร์หรือคิดเป็นมูลค่าที่ลดลง 1,105.366 ล้านดอลลาร์หรือคิดเป็นมูลค่าที่มีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกสำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ เครื่องสำอางและเคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด คิดเป็นประมาณร้อยละ 33.14 26.08 และ 11.14 ตามลำดับส่วนการนำเข้าเคมีภัณฑ์ในช่วง 10 เดือนแรก (ม.ค. – ต.ค.) ของปี 2558 มีมูลค่ารวม 11,295.064 ล้านดอลลาร์หรือคิดเป็นมูลค่าที่ลดลง 1,101.784 ล้านดอลลาร์หรือคิดเป็นมูลค่าการนำเข้าสำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ และเคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด คิดเป็นประมาณร้อยละ 25.40 และ 21.38 ตามลำดับ

5. พลาสติก สภาวะเศรษฐกิจปี 2558 ผลิตภัณฑ์พลาสติกคาดว่าจะมีปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติก (3916-3926) เท่ากับ 1,085,942 ตันลดลงร้อยละ 4.37 เมื่อเทียบกับปีก่อน สินค้าที่มีการส่งออกลดลงได้แก่ใยยาวเดี่ยวพลาสติกปูพื้นและของที่ใช้ลำเลียงหรือบรรจุสินค้าโดยลดลงร้อยละ 148.42 19.27 และ 6.49 ตามลำดับเมื่อเทียบกับปีก่อนส่วนการนำเข้าคาดว่าจะมีปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติก (3916-3926) เท่ากับ 622,279 ตันเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.04 เมื่อเทียบกับปีก่อนโดยสินค้าที่มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น ได้แก่ พลาสติกปูพื้น เครื่องประกอบของอาคาร หลอดหรือท่อและใยยาวเดี่ยวโดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.15 19.70 12.83 และ 10.73 ตามลำดับ

6. ปิโตรเคมี อุตสาหกรรมปิโตรเคมีช่วง 10 เดือนแรก (ม.ค.-ต.ค.) ปี 2558 มูลค่าการส่งออกและนำเข้าโดยรวมมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 28.85 และ 20.24 ตามลำดับคาดว่าเกิดจากการปรับลดลงของระดับราคาน้ำมันดิบซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่ยังคงมีความเปราะบาง โดยเฉพาะภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นตลาดส่งออกหลักของไทย ได้แก่ ประเทศจีน สหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรป และประเทศญี่ปุ่น

7. เชื้อกระดาษกระดาษและสิ่งพิมพ์ การผลิตเชื้อกระดาษและกระดาษปี 2558 เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนคาดว่าเชื้อกระดาษ กระดาษพิมพ์เขียน และกระดาษลูกฟูกมีดัชนีผลผลิตลดลงร้อยละ 3.66 5.90 และ 2.09 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการบรรจุภัณฑ์ของอุตสาหกรรม

ต่อเนื่องเพื่อการส่งออกมีทิศทางลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวสำหรับกระดาษแข็งและกระดาษกราฟที่คาดว่าดัชนีผลผลิตจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.22 และ 7.09 ตามลำดับ เป็นผลมาจากความต้องการบรรจุภัณฑ์กระดาษสำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ เช่น อาหารสำเร็จรูป เครื่องสำอาง กลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภคซึ่งขยายตัวตามมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในของภาครัฐ

8. เซรามิก การจำหน่ายเซรามิกในประเทศปี 2558 ในภาพรวมลดลงจากการชะลอตัวของโครงการอสังหาริมทรัพย์ตามภาวะเศรษฐกิจในประเทศรวมทั้งปัญหาการค่าครองชีพและหนี้สินครัวเรือนของผู้บริโภคอยู่ในระดับสูงรายได้ของเกษตรกรลดลงจากราคาพืชผลเกษตรตกต่ำส่งผลให้กำลังซื้อของผู้บริโภคลดลงตามไปด้วยโดยการจำหน่ายกระเบื้องปูพื้นบุผนังในประเทศมีประมาณ 169.43 ล้านตารางเมตร และการจำหน่ายเครื่องสุขภัณฑ์ในประเทศมีประมาณ 4.08 ล้านชิ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนการจำหน่ายกระเบื้องปูพื้น บุผนังและเครื่องสุขภัณฑ์ในประเทศลดลงร้อยละ 3.29 และ 9.33 ตามลำดับ

9. ปูนซีเมนต์ การผลิตปูนซีเมนต์ปี 2558 คาดว่าจะมีปริมาณการผลิตปูนเม็ด 36.34 ล้านตันและปริมาณการผลิตปูนซีเมนต์ (ไม่รวมปูนเม็ด) 37.19 ล้านตันจากกำลังการผลิตปูนซีเมนต์ (ไม่รวมปูนเม็ด) ทั้งหมดในประเทศ 56 ล้านตันเมื่อเทียบกับปีก่อนการผลิตปูนเม็ดและปูนซีเมนต์ (ไม่รวมปูนเม็ด) ลดลงร้อยละ 13.43 และร้อยละ 15.64 ตามลำดับในภาพรวมอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์หดตัวลงจากปีก่อนค่อนข้างมากเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจที่ชะลอตัวต่อเนื่องตลอดทั้งปีประกอบกับที่ดินตามบริเวณแนวรถไฟฟ้ามหานครที่ก่อสร้างเสร็จแล้วและอยู่ระหว่างการก่อสร้างมีราคาสูงขึ้นมากผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์จึงต้องชะลอการขายโครงการต่าง ๆ ลงทำให้ภาคก่อสร้างหดตัวส่งผลให้มีความต้องการใช้ปูนซีเมนต์ในประเทศลดลงและมีปริมาณการผลิตปูนซีเมนต์ที่ลดลงตาม

10. สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม กลุ่มสิ่งทอสถานการณ์การผลิตอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มปี 2558 เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนเส้นใยสิ่งทอฯปรับตัวลดลงจากความต้องการใช้ในประเทศเนื่องจากผู้ผลิตมีสต็อกค่อนข้างมากในขณะที่การทอสิ่งทอ (ผ้าผืน) ลดลงทั้งในส่วนการผลิตและการจำหน่ายประกอบกับคำสั่งซื้อของตลาดส่งออกหลักลดลงโดยเฉพาะจากเวียดนามและจีนซึ่งเป็นตลาดคู่ค้าหลัก สำหรับกลุ่มเครื่องนุ่งห่มการผลิตลดลงในส่วนเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าทออย่างไรก็ตามการผลิตและจำหน่ายในส่วนเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าดิ้นยังขยายตัวได้ตามมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐและการส่งเสริมกลยุทธ์ทางการตลาดของภาคเอกชน

11. ไม้และเครื่องเรือน การผลิตเครื่องเรือนทำด้วยไม้ปี 2558 มีประมาณ 5.96 ล้านชิ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.18 ซึ่งปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อ

ส่งออกผลิตภัณฑ์เครื่องเรือนไม้ที่มีมูลค่าเพิ่มไม่สูงมากนักจึงทำให้มูลค่าการส่งออกเครื่องเรือนไม้ไม่เพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกับการผลิต

12. ยา การผลิตยาในปี 2558 คาดว่าจะมีปริมาณ 37,961.16 ตันลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.19 โดยเฉพาะในส่วนของยาน้ำและยาผงเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในประเทศอยู่ในภาวะชะลอตัวอย่างต่อเนื่องทำให้มียอดการสั่งซื้อยาจากทั้งโรงพยาบาลคลินิกและร้านขายยาลดลงถึงแม้ว่าการควบคุมการเบิกจ่ายในระบบสวัสดิการข้าราชการจะส่งผลให้โรงพยาบาลรัฐซึ่งเป็นตลาดหลักของผู้ผลิตยาค้นมาซื้อยาที่ผลิตในประเทศมากขึ้นเนื่องจากมีราคาถูกกว่ายานำเข้าแต่ยอดการสั่งซื้อที่ลดลงอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้ประกอบการหันมาผลิตเฉพาะยาตามใบสั่งซื้อเท่านั้น

13. ยางและผลิตภัณฑ์ยาง การผลิตยางแปรรูปขึ้นต้นปี 2558 คาดว่าจะลดลงร้อยละ 5.15 เมื่อเทียบกับปีก่อนสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ยางที่สำคัญในส่วนของกลุ่มผลิตภัณฑ์ยางล้อ ได้แก่ ยางนอกรถยนต์นั่ง/ รถกระบะ ยางนอกและยางในรถจักรยานยนต์/ จักรยาน ยางนอกรถบรรทุก/ รถโดยสาร/ รถแทรกเตอร์ ยางในรถบรรทุกและรถโดยสาร และยางล้อดอกเมื่อเทียบกับปีก่อน คาดว่าจะปรับตัวเพิ่มขึ้นทุกผลิตภัณฑ์ตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศถึงแม้ว่าจะชะลอตัวลงเล็กน้อยในไตรมาสที่ 2 ตามภาวะเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวเท่าที่ควร

14. อัญมณีและเครื่องประดับ ภาพรวมอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับปี 2558 เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนคาดว่าผลิตจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.43 ตามคำสั่งซื้อโดยเฉพาะเครื่องประดับแท้ อาทิสร้อยแหวนจี้และต่างหูจากตลาดหลัก ได้แก่สหรัฐอเมริกาฮ่องกงเยอรมนีจีนและสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ประกอบกับการผลิตเพื่อทดแทนการส่งออกสินค้าจากสต็อกด้านการส่งออก อัญมณีและเครื่องประดับโดยรวมคาดว่าจะมีมูลค่าการส่งออก 11,405.26 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.14 เนื่องจากมูลค่าการส่งออกทองคำยังไม่ขึ้นรูปเพิ่มขึ้นสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนแต่หากไม่รวมทองคำยังไม่ขึ้นรูปการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับคาดว่าจะมีมูลค่า 7,378.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยับตัวเพียงร้อยละ 1.06 โดยยังมีฮ่องกง สวิตเซอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญ

15. อาหาร ภาพรวมด้านการผลิตของอุตสาหกรรมอาหารปี 2558 คาดว่าจะมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.42 เนื่องจากการผลิตน้ำตาลและปศุสัตว์ที่เพิ่มขึ้นแต่หากไม่รวมการผลิตน้ำตาล การผลิตในภาพรวมจะชะลอตัวลงจากปีก่อนร้อยละ 0.71 เนื่องจากแนวโน้มเศรษฐกิจในประเทศยังคงชะลอตัวและความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจของผู้บริโภคยังไม่ดีนักส่วนการส่งออกปรับตัวลดลงจากปีก่อนร้อยละ 5.66 จากสินค้ากลุ่มประมง กลุ่มข้าวและธัญพืชจากคำสั่งซื้อของประเทศผู้นำเข้าลดลงด้วยแนวโน้มเศรษฐกิจโลกมีการฟื้นตัวที่ไม่ชัดเจนส่งผลให้การค้าการลงทุนลดลง

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

รัฐบาลปัจจุบันได้กำหนดให้การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญเพราะในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนในทุกพื้นที่ของประเทศรวมทั้งต้องสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคให้มากขึ้นและเชื่อมโยงกับโลกด้วยโดยภาคเอกชนจะเป็นผู้เล่นที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศในขณะที่ภาครัฐจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุนโดยการดำเนินนโยบายการปรับปรุงสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจเพื่อให้ประเทศก้าวต่อไปได้อย่างมั่นคงเศรษฐกิจมีความมั่งคั่งโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศในระยะยาวที่ยั่งยืน ดังนั้นภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้เล่นหลักในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศจึงควรที่จะทราบสถานภาพหรือจุดอ่อนจุดแข็งของตัวเองรวมถึงของคนอื่น ๆ ซึ่งก็คือประเทศต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการก้าวเดินต่อไปในอนาคต (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

จากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development) ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา (2548-2558) อันดับผลิตภาพของประเทศไทยโดยภาพรวมจะอยู่ในตำแหน่งช่วง 50-56 สำหรับการจัดอันดับผลิตภาพในปี 2558 ผลิตภาพภาคเกษตรอยู่อันดับที่ 58 จากการจัดอันดับทั้งหมด 61 ประเทศ โดยผลิตภาพภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม อยู่อันดับที่ 53 และ 51 ตามลำดับซึ่งต่ำกว่าประเทศคู่แข่งอย่างประเทศเกาหลีใต้ สิงคโปร์ ไต้หวัน มาเลเซีย ญี่ปุ่น และฮ่องกง (ตารางที่ 2-7, 2-8) (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558ก) และพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยหลายด้านยังอยู่ในอันดับต่ำ (ตารางที่ 2-9) อาทิ ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะในด้านผลิตภาพ (Productivity) โครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยี ศักยภาพด้านการศึกษา รวมถึงประสิทธิภาพของภาครัฐในด้านการบริหารและด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ โดยการเสริมสร้างให้ปัจจัยเหล่านี้มีคุณภาพและเพียงพอเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและต้องทำให้เกิดขึ้นให้ได้เนื่องจากเป็นปัจจัยที่จะทำให้ภาคการผลิตมีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนทั้งนี้การฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยการสร้างเสถียรภาพและความเชื่อมั่นต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมโดยลำพังไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จำเป็นต้องพัฒนาพื้นฐานด้านการผลิตการค้าและบริการให้เข้มแข็งด้วย (คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (กพข.), 2554)

เช่นเดียวกับผลการจัดอันดับของการประชุมเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum (WEF)) ที่เผยแพร่รายงานความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ จำนวน 140 ประเทศในระดับโลกประจำปี พ.ศ. 2558-2559 ที่มีชื่อว่า The Global Competitiveness Report 2015-2016 โดยใช้ดัชนีความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (Global Competitiveness Index หรือ GCI) เป็นตัวชี้วัดเปรียบเทียบในด้านต่าง ๆ ที่เทียบได้กับเสาหลัก (Pillar) ทั้งหมด 12 ด้านที่รวมเข้าเป็นดัชนีองค์รวมดังกล่าวได้แก่กลุ่มปัจจัยพื้นฐาน (Basic requirements) ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญสู่การผลักดันการเติบโตทางเศรษฐกิจประเทศประกอบด้วย 4 ด้านคือด้านสภาพแวดล้อมด้านสถาบัน (Institutions) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic environment) ด้านสุขภาพและการศึกษาเบื้องต้น (Health and primary education) กลุ่มที่สองคือกลุ่มเสริมประสิทธิภาพ (Efficiency enhancers) ซึ่งจะนำสู่ความมี

ประสิทธิภาพของประเทศประกอบด้วย 6 ด้านคือ ด้านการศึกษาขั้นสูงและการฝึกอบรม (Higher education and training) ด้านประสิทธิภาพของตลาดสินค้า (Goods market efficiency) ด้านประสิทธิภาพของตลาดแรงงาน (Labor market efficiency) ด้านพัฒนาการของตลาดการเงิน (Financial market development) ด้านความพร้อมทางเทคโนโลยี (Technological readiness) ขนาดของตลาด (Market size) และกลุ่มสุดท้าย คือ กลุ่มนวัตกรรม และระดับการพัฒนา (Innovation and sophistication) ซึ่งมุ่งเน้นการผลักดันระดับนวัตกรรมของประเทศ ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ระดับการพัฒนาของธุรกิจ (Business sophistication) และด้านนวัตกรรม (Innovation) โดยกำหนดให้ GCI มีค่าเป็นตัวเลขสูงสุดเท่ากับ 7 (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 32 ซึ่งใกล้เคียงกับปีที่แล้วซึ่งอยู่ในอันดับที่ 31 อันดับดีขึ้นในกลุ่มเสริมประสิทธิภาพ และกลุ่มนวัตกรรมและระดับการพัฒนา ในขณะที่กลุ่มปัจจัยพื้นฐานถดถอยลง 2 อันดับ ในปีนี้ประเทศที่ได้อันดับหนึ่งถึงสิบ คือ สวิตเซอร์แลนด์ ตามมาด้วย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกาเยอรมนี เนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่น ฮังการีฟินแลนด์ สวีเดน และสหราชอาณาจักรตามลำดับ โดยประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 32 โดยมีคะแนน 4.6 จากคะแนนเต็ม 7 คะแนน ซึ่งใกล้เคียงกับปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 31 และมีคะแนน 4.7 คะแนน ทั้งนี้อันดับดีขึ้นในกลุ่มเสริมประสิทธิภาพ (Efficiency enhancers) และกลุ่มนวัตกรรม และระดับการพัฒนา (Innovation and sophistication) ในขณะที่กลุ่มปัจจัยพื้นฐาน (Basic requirements) ถดถอยลง 2 อันดับ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศตลาดใหม่และกำลังพัฒนาในเอเชีย (Emerging and developing asia) ไทยมีอันดับสูงรองจากมาเลเซียและจีน และไทยมีคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศตลาดใหม่และกำลังพัฒนาในเอเชีย (Emerging and developing asia) ซึ่งประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มนี้ปรากฏว่าไทยซึ่งอยู่ในอันดับที่ 32 มีอันดับสูงรองจากมาเลเซียและจีนซึ่งอยู่ในอันดับที่ 18 และ 28 ตามลำดับ และไทยมีคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มเมื่อพิจารณาในรายละเอียดด้านที่ประเทศไทยได้รับค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มประเทศดังกล่าวอย่างเห็นได้ชัด คือด้านสาธารณูปโภค (Infrastructure) ด้านสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic environment) ด้านความพร้อมทางเทคโนโลยี (Technological readiness) ด้านการศึกษาขั้นสูงและการฝึกอบรม (Higher education and training) ด้านขนาดของตลาด (Market size) ด้านการพัฒนาตลาดการเงิน (Financial market development) ด้านระดับการพัฒนาธุรกิจ (Business sophistication) และด้านประสิทธิภาพตลาดสินค้า (Goods market efficiency) (ตารางที่ 2-6)

ในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ลาว กัมพูชาและเมียนมาร์ มีอันดับสูงขึ้นในขณะที่ไทยและอินโดนีเซียอันดับต่ำลง ทั้งนี้ประเทศเวียดนามมีอันดับสูงขึ้นถึง 12 อันดับสำหรับประเทศในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) ที่ได้รับการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันประจำปีค.ศ. 2015-2016 เปรียบเทียบกับปีก่อนหน้าประเทศที่อันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลกสูงขึ้นจากปีก่อน ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ลาว กัมพูชาและเมียนมาร์ ในขณะที่ประเทศไทยและอินโดนีเซียอันดับต่ำลงโดยประเทศบรูไนไม่มีการประเมินจัดอันดับในครั้งนี้อย่างนี้ ประเทศเวียดนามมีอันดับสูงขึ้นมาโดย

ตลอดตั้งแต่ปี 2012 ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 75 และขยับขึ้นมายู่ในอันดับที่ 56 ในปีปัจจุบัน โดยเฉพาะในปีนี้นี้เวียดนามขยับอันดับขึ้นมาถึง 12 อันดับจากอันดับที่ 68 ในผลการสำรวจปีที่แล้ว นอกจากนี้ประเทศขนาดใหญ่ในอาเซียน 5 อันดับแรกซึ่ง ได้แก่ มาเลเซีย ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ทั้งหมดทุกประเทศมีอันดับความสามารถในการแข่งขันอยู่ในครึ่งบนของการจัดอันดับทั่วโลก (ตารางที่ 2-7)

ตารางที่ 2-7 รายงานความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ จำนวน 140 ประเทศในระดับ
โลกประจำปี พ.ศ. 2558-2559 (The global competitiveness report 2015-2016)

ประเทศ	อันดับ (จาก 140 ประเทศ)	คะแนน (1-7)	อันดับในปี 2557-2558 (จาก 144 ประเทศ)
สวิตเซอร์แลนด์	1	5.76	1
สิงคโปร์	2	5.68	2
สหรัฐอเมริกา	3	5.61	3
เยอรมนี	4	5.53	5
เนเธอร์แลนด์	5	5.50	8
ญี่ปุ่น	6	5.47	6
ฮ่องกง	7	5.46	7
ฟินแลนด์	8	5.45	4
สวีเดน	9	5.43	10
สหราชอาณาจักร	10	5.43	9
มาเลเซีย	18	5.23	20
เกาหลีใต้	26	4.99	26
จีน	28	4.89	28
ประเทศไทย	32	4.64	31
อินโดนีเซีย	37	4.5	34
ฟิลิปปินส์	47	4.4	52
เวียดนาม	56	4.3	68
ลาว	83	4.0	93
กัมพูชา	90	3.9	95
พม่า	131	3.3	134

ที่มา: การประชุมเศรษฐกิจโลก(World Economic Forum (WEF) (2558 อ้างถึงใน สำนักงาน
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

ตารางที่ 2-8 อันดับตัวชี้วัดสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดย
การประชุมเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness Factor)	คะแนน (1-7)	อันดับ ปี 2558	อันดับ ปี 2557	ความ เปลี่ยนแปลง
ความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Requirement)				
ด้านสภาพแวดล้อมด้านสถาบัน (Institutions)	3.7	82	84	+2
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure)	4.6	44	48	+4
ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Environment)	5.7	27	19	-8
ด้านสุขภาพและการศึกษาเบื้องต้น(Health and Primary education)	5.8	67	66	-1
กลุ่มเสริมประสิทธิภาพ(Efficiency Enhancers)				
ด้านการศึกษาขั้นสูงและการฝึกอบรม (Higher Education and Training)	4.6	56	59	+3
ด้านประสิทธิภาพของตลาดสินค้า (Goods Market Efficiency)	4.7	30	30	0
ด้านประสิทธิภาพของตลาดแรงงาน (Labor Market Efficiency)	4.2	67	66	-1
ด้านพัฒนาการของตลาดการเงิน (Financial Market Development)	4.4	39	34	-5
ด้านความพร้อมทางเทคโนโลยี (Technological Readiness)	4.2	58	65	+7
ขนาดของตลาด(Market Size)	5.2	18	22	+4
กลุ่มนวัตกรรมและระดับการพัฒนา (Innovation and Sophistication)				
ด้านระดับการพัฒนาของธุรกิจ (Business Sophistication)	4.4	35	41	+6
ด้านนวัตกรรม (Innovation)	3.4	57	67	+10

ที่มา: การประชุมเศรษฐกิจโลก(World Economic Forum (WEF) (2558 อ้างถึงใน สำนักงาน
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

หมายเหตุ: อันดับดังกล่าวนี้เปรียบเทียบจาก 140 ประเทศทั่วโลก

นอกจากนี้เมื่อศึกษาในรายละเอียดในรายงานยังกล่าวถึงระดับความร่วมมือด้าน R&D ระหว่างภาคอุตสาหกรรมและสถานศึกษาไทยอยู่อันดับที่ 45 และเป็นลำดับที่ 4 ของอาเซียนซึ่งนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์บังคับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมตามนโยบายนี้ต้องร่วมมือกับสถาบันการศึกษาสถาบันวิจัยหรือ Center of Excellence ที่มีอยู่ในคลัสเตอร์ด้านระดับการพัฒนาธุรกิจ (Business sophistication) ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารจัดการและการตลาดตัวชี้วัดที่สำคัญได้แก่ความล้ำหน้าของกระบวนการผลิต (Production process sophistication) ไทยได้คะแนน 4.1 อยู่อันดับ 53 ลดลงติดต่อกันเป็นปีที่สามด้านความสำคัญของการตลาด (Extent of marketing) มีระดับคะแนน 4.9 อยู่อันดับที่ 29 อันดับสูงขึ้นมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2012 และด้านความพอใจในการกระจายอำนาจ (Willingness to delegate authority) ซึ่งหมายถึงความพอใจในการกระจายอำนาจจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงผู้ผู้ได้บังคับบัญชาประเทศไทยอยู่อันดับที่ 35 มีระดับคะแนน 4.2 เท่ากันกับปีที่ผ่านมามากกว่านี้ตัวชี้วัดอีกหนึ่งด้านที่สำคัญในส่วนของนวัตกรรม (Innovation) คือ ระดับความร่วมมือด้าน R&D ระหว่างภาคอุตสาหกรรมและสถานศึกษา (University industry collaboration in R&D) ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 45 มีระดับคะแนน 4.0 เท่ากันกับปีที่ผ่านมาอยู่ในลำดับที่ 4 ของอาเซียนรองจากสิงคโปร์ (อันดับที่ 5) มาเลเซีย (อันดับที่ 12) และอินโดนีเซีย (อันดับที่ 30) โดยประเทศฟินแลนด์มีระดับคะแนนสูงสุดที่ 6.0

ความร่วมมือด้าน R&D ระหว่างภาคอุตสาหกรรมและสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งทั้งนี้ในรายงานฉบับนี้ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่อาศัยปัจจัยด้านประสิทธิภาพเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (Efficiency-driven economies) จากที่ไทยมีจุดเด่นด้านแรงงานที่มีคุณภาพและราคาไม่สูงผนวกกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตมากขึ้นแต่ในอนาคตไทยคงไม่สามารถใช้จุดแข็งนี้สนับสนุนให้เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืนเนื่องจากไทยไม่มีทรัพยากรธรรมชาติที่มากพอจนใช้ได้ไม่มีวันหมดและค่าแรงงานที่เพิ่มขึ้น

ทางออกสำคัญคือต้องเร่งพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นเศรษฐกิจที่เติบโตด้วยนวัตกรรม (Innovation-driven) หรือการผลิตสินค้าหรือบริการที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์และมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นเพื่อให้เป็นที่ต้องการในตลาดซึ่งความร่วมมือด้าน R&D ระหว่างภาคอุตสาหกรรมและสถานศึกษาจะเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญทำให้ไทยก้าวไปสู่ประเทศที่อาศัยนวัตกรรมเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (Innovation driven economies) ซึ่งจะช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ในระยะยาวทั้งนี้ นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2558 ก็มีเงื่อนไขบังคับว่าทุกโครงการที่ได้รับการส่งเสริมตามนโยบายนี้จะต้องร่วมมือกับสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัยหรือ Center of Excellence ที่มีอยู่ในคลัสเตอร์

กล่าวโดยสรุปการสำรวจความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ โดย WEF (World Economic Forum) หรือดัชนีความสามารถทางการแข่งขันระดับโลก (Global Competitiveness Index: GCI) เป็นมาตรวัดที่สำคัญที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเฝ้ารอและจับตามองเนื่องด้วยนอกจากจะเป็นการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ แล้วยังสามารถชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและประเด็นที่ควรต้องพิจารณา

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ปัจจัยการผลิตโดยรวมของภาคอุตสาหกรรมยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการพัฒนาที่ผ่านมายังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) เพื่อสร้างความเข้มแข็งภายในกลุ่มอุตสาหกรรมจึงส่งผลให้โครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมไทยขาดความสมดุลและขาดภูมิคุ้มกันที่ดี จากรายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 บ่งชี้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย หลายด้านยังอยู่ในระดับต่ำ อาทิ ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะในด้านผลิตภาพ (Productivity) และ ความเข้มแข็งของ SMEs ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 99 ของวิสาหกิจภาคการผลิตทั้งหมด โครงสร้างกำลังคน และผลิตภาพแรงงาน ความพร้อมด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ประสิทธิภาพภาครัฐที่เอื้อต่อความสามารถในการแข่งขัน เป็นต้น กอปรกับปัจจัยที่เคยสร้างความสามารถในการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ (Comparative advantage) ที่ประเทศเคยมีเริ่มมีข้อจำกัด เช่น ต้นทุนค่าแรง ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างจำกัด รวมถึงการปรับตัวของเศรษฐกิจโลกและกฎกติกาใหม่ของโลกหลายด้านที่ส่งผลให้ทุกประเทศต้องปรับตัว อาทิ มาตรฐานสินค้าและมาตรฐานการผลิตที่สูงขึ้นของประเทศคู่ค้า เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นสัญญาณอันตรายของภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากผลิตภาพ แรงงานและประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจของ SMEs ถือเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันผลิตภาพของ ภาคอุตสาหกรรมให้สามารถเติบโตได้ และเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของ ภาคอุตสาหกรรมไทย ดังนั้น การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยจึงเป็นโจทย์ที่ทำท้าทายสำหรับรัฐบาลในการที่จะต้องเร่งสร้างศักยภาพของอุตสาหกรรมที่เป็นทุนท้องถิ่นในการแข่งขันกับทุนยักษ์ใหญ่ระดับโลก ข้ามชาติ รวมถึงธุรกิจจากต่างประเทศเพื่อให้สามารถเติบโตได้ในสภาวะตลาดที่มีการแข่งขันที่รุนแรง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในชลบุรี

จังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นพื้นที่เป้าหมายโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก เนื่องจากบริบทของประเทศมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อ ภาคอุตสาหกรรมทำให้โครงสร้างการดำเนินธุรกิจและ อุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงไป เช่น วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น และมีธุรกิจทางการค้า การบริการ และอุตสาหกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้น เป็นต้น ซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตของ ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นข้อมูลสถิติและ สารสนเทศโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ และอุตสาหกรรม จึงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับ ภาครัฐและเอกชนใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผน พัฒนาด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมทั้งในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจในตลาดโลก (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำสำมะโนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมภายในจังหวัดชลบุรี เมื่อปีพ.ศ. 2560 พบว่าข้อมูลสำคัญ

1. จำนวนสถานประกอบการ

สถานประกอบการธุรกิจและอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ตั้ง อยู่ในจังหวัดชลบุรีจำนวนทั้งสิ้น 65,806 แห่ง ส่วนใหญ่ เป็นสถานประกอบการเกี่ยวกับการขายปลีกจำนวน 21,676 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.9 รองลงมาเป็นสถานประกอบการเกี่ยวกับการบริการอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 12,250 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.6 และสถานประกอบการเกี่ยวกับกิจกรรมอื่น ๆ จำนวน 9,183 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.0 ส่วนสถานประกอบการเกี่ยวกับการ ขาย-ซ่อมแซมยานยนต์ และจักรยานยนต์มีจำนวน 5,509 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.4 สถานประกอบการ เกี่ยวกับกิจกรรมอสังหาริมทรัพย์มีจำนวน 5,326 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.1 สถานประกอบการเกี่ยวกับการผลิต มีจำนวน 5,067 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.7 กิจกรรม ทางเศรษฐกิจอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้นมีสัดส่วน ต่ำกว่าร้อยละ 3.0

2. ขนาดของสถานประกอบการ

ส่วนใหญ่สถานประกอบการธุรกิจและ อุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรีเป็นสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีคนทำงาน 1-15 คน มีจำนวน 62,451 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 94.9 รองลงมาเป็นสถานประกอบการที่มีคนทำงาน 16-25 คน มีจำนวน 1,253 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.9 สถานประกอบการที่มีคนทำงาน 51-200 คน มีจำนวน 805 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.2 และ สถานประกอบการที่มีคนทำงาน 31-50 คน มีจำนวน 525 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

3. จำนวนคนทำงาน และลูกจ้าง

จังหวัดชลบุรีมีจำนวนคนทำงานในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งสิ้น ประมาณ 253,120 คน ส่วนใหญ่อยู่ใน ในสถานประกอบการที่มีคนทำงาน 1-15 คน จำนวน 171,385 คน คิดเป็น ร้อยละ 67.70 และสถานประกอบการที่มีคนทำงาน 51-200 คน จำนวน 81,735 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในกิจกรรมการผลิตมากที่สุด ลงมาปฏิบัติงาน อยู่ในกิจกรรม การขายปลีก และกิจกรรมการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ที่เหลือปฏิบัติงานอยู่ใน กิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น

4. ระยะเวลาการดำเนินกิจการ

สถานประกอบการในจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่ ดำเนินกิจการมากกว่า 30 ปีมีจำนวน 30,056 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมาเป็นสถานประกอบการ ดำเนินกิจการ 20-29 ปีมีจำนวน 18,654 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 28.3 สถานประกอบการดำเนินกิจการ 10-19 ปีมีจำนวน 12,966 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.7 และ สถานประกอบการดำเนินกิจการน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 4,130 คิดเป็น ร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

5. รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย จังหวัดชลบุรีมีสถานประกอบการธุรกิจและ อุตสาหกรรมทั้งสิ้น 65,806 แห่ง ส่วนใหญ่จัดตั้งใน รูปแบบส่วนบุคคล มีจำนวน 57,724 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 87.7 รองลงมาจัดตั้งในรูปแบบบริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) มีจำนวน 6,975 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 10.6 จัดตั้งในรูปแบบห้างหุ้นส่วนสามัญนิติ บุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีจำนวน 1,033 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 1.6 ที่เหลือจัดตั้งในรูปแบบส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สหกรณ์ และจัดตั้ง ในรูปแบบอื่น ๆ มีจำนวน 74 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.1

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมซึ่งมีจำนวนมากเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศไทยถือเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทาง เศรษฐกิจ มีการจ้างงานสร้างรายได้เป็นจำนวนมาก ถือเป็นกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่มี อานุภาพอย่างยิ่งยวด ดังนั้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีความยั่งยืนทาง เศรษฐกิจถือเป็นสิ่งสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

ศักยภาพของจังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 2-9 การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพของจังหวัดชลบุรี (SWOT analysis)

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<p>1. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายที่มีชื่อเสียงระดับโลก (World Class Destination) เช่น พัทยา</p> <p>2. มีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม น้ำมัน สับปะรด อ้อย ไข่เนื้อ ไข่ไข่ และสุกร</p> <p>3. เป็นที่ตั้งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรม กลั่นน้ำมัน ชิ้นส่วนยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์</p> <p>4. เป็นศูนย์กลางทางค้า การลงทุน และธุรกิจบริการ รวมทั้งมีที่พักโรงแรม ขนาดใหญ่เหมาะแก่การจัดประชุมสัมมนาและให้บริการนักท่องเที่ยว</p> <p>5. มีท่าเรือขนาดใหญ่ที่สำคัญ คือ ท่าเรือแหลมฉบัง ทำให้มีโอกาสเป็นศูนย์กลางคมนาคม เพื่อการนำเข้าและส่งออกทางทะเลที่สำคัญ รวมทั้งเส้นทางเชื่อมโยงการขนส่งไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ</p> <p>6. มีสภาพภูมิศาสตร์/ภูมิประเทศที่เหมาะสมและปลอดภัย เช่น ไม่อยู่ในเขตแผ่นดินไหวรุนแรง การเกิดคลื่นสึนามิ รวมทั้งไม่มีอุทกภัยและดินถล่มรุนแรง</p> <p>7. มีความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งทรัพยากรป่าไม้/ป่าชายเลน สัตว์ป่า นิเวศบก นิเวศน้ำ นิเวศทะเล</p>	<p>1. แหล่งน้ำสำหรับการพัฒนามีจำกัดในการรองรับการขยายตัวในอนาคต</p> <p>2. การขยายตัวด้านอุตสาหกรรม กิจการอสังหาริมทรัพย์ ทำให้ขาดการควบคุมและบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม</p> <p>3. ปัญหาสังคมค่อนข้างสูงจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนจากสังคมเกษตรเป็นสังคมเมือง โดยเฉพาะปัญหาปัญหาเสพติด อาชญากรต่างด้าวเพิ่มมากขึ้น และความอ่อนแอของระบบครอบครัว</p> <p>4. โครงข่ายคมนาคมขนส่งยังไม่สามารถรองรับความต้องการได้มากเพียงพอ จึงทำให้มีปัญหาการจราจรติดขัดในเมืองใหญ่ และตามเส้นทางไปสู่แหล่งอุตสาหกรรมและเส้นทางไปสู่ท่าเรือส่งออก ทำให้สูญเสียค่าใช้จ่ายและเวลาในการขนส่งมาก</p> <p>5. ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม เช่น ป่าชายเลน บริเวณอ่าวชลบุรี และการกัดเซาะชายฝั่งบริเวณบางแสน พัทยา บางเสร่ คลองตำหรุ เป็นต้น</p> <p>6. การผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่เป็นไปไม่เชิงพาณิชย์ ทำให้มีการใช้สารเคมีใน การผลิตมาก มีผลต่อการส่งออกสินค้าจากมาตรการกีดกันทางการค้า รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน</p> <p>7. คุณภาพด้านการศึกษา ค่าเฉลี่ย O-Net และสถานบริการสุขภาพฯ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศค่อนข้างมาก</p> <p>8. พื้นที่ป่าไม้และปริมาณขยะ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศมาก ในส่วนของปริมาณขยะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เนื่องเป็นเมืองอุตสาหกรรม/ท่องเที่ยว</p> <p>9. สัดส่วนคดียาเสพติดสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศมาก 338.6 ต่อ 861.6 คดี/แสนคน และมีแนวโน้มสูงขึ้น</p>

ตารางที่ 2-9 (ต่อ)

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
<p>1. กฎกติกาใหม่ของโลก ได้แก่ กฎระเบียบด้านการค้าการลงทุนที่เน้นสร้าง ความโปร่งใส และนำเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและการแก้ไขปัญหาโลกร้อนมาถ่วงน้ำหนักการค้า จะเป็นเครื่องมือที่ผลักดันให้ผู้ประกอบการไทยต้องยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐานที่กำหนดเพื่อสามารถแข่งขันได้</p> <p>2. การปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์กลางรวมทั้งภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ อาทิ ฮองกง เกาหลี สิงคโปร์ ใต้หวัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จะต้องมีเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ</p> <p>3. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลกจะเป็นโอกาสของประเทศไทยในกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุและการให้บริการการแพทย์และสุขภาพ</p> <p>4. นโยบายของรัฐบาลให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ เช่น รถไฟความเร็วปานกลาง</p> <p>5. ความมั่นคงทางอาหารและพลังงานโลก อาจเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าภาคเกษตรเพื่อการส่งออก</p> <p>ร้านอาหารไทยในต่างประเทศ ธุรกิจสปา</p>	<p>1. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกส่งผลให้ภูมิอากาศแปรปรวน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ตลอดจนการก่อการร้ายสากล มีผลกระทบต่อด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว</p> <p>2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ถึงแม้จะเป็นโอกาสการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขณะเดียวกันอาจเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ เช่น จากระบบข้อมูลธุรกิจ ข้อมูลส่วนบุคคล การก่อการร้าย เป็นต้น และยังก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมอย่างหลากหลายที่ยังขาดแนวทางการคัดกรอง อาจนำไปสู่วิกฤติศีลธรรมและปัญหาสังคม</p>

แผนพัฒนาจังหวัดชลบุรี 4 ปี (พ.ศ. 2558-2561)

วิสัยทัศน์

ชลบุรีน่าอยู่คู่เศรษฐกิจชั้นนำ อุตสาหกรรมสะอาด ท่องเที่ยวนานาชาติ ประตูเศรษฐกิจโลก

เป้าประสงค์รวม

1. เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ความเสมอภาค เท่าเทียมกันทางสังคม และมีความปลอดภัยเป็นเมืองน่าอยู่
2. เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความอุดมสมบูรณ์และปราศจากมลภาวะ
3. เพื่อให้เศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และเกษตรกรรม มีความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างสถาบันครอบครัวและชุมชนให้มีความเข้มแข็ง
คุณภาพชีวิตที่ดี และมีความปลอดภัยเป็นเมืองน่าอยู่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย
กระบวนการมีส่วนร่วมให้เกิดความสมดุลในระบบนิเวศน์และการใช้ประโยชน์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบผังเมือง ระบบ Logistics โครงสร้างพื้นฐาน และ
แหล่งน้ำ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมสถานประกอบการอุตสาหกรรมและ
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวสินค้า
และบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายได้มาตรฐานสากล และเป็นที่ประทับใจของ
นักท่องเที่ยวระดับนานาชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรสู่ระบบการผลิตคุณภาพสูง
และพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการ
ภาครัฐ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปราณี ตปนียวรวงษ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง โมเดลการวิเคราะห์ปัจจัยความสามารถในการ
แข่งขันของอุตสาหกรรมส่งออกของไทย ผลการศึกษาพบว่า 1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมส่งออกของไทยในอนาคต ประกอบด้วย
ความพร้อมของทรัพยากรความพึงพอใจผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและการดำเนินกลยุทธ์การเติบโต
ของธุรกิจ 2. ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน พบว่า ความมุ่งมั่นในการส่งออก การทำงานเป็น
ทีม และการสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าเป็นตัวแทนวัดของความมุ่งมั่นขององค์กรได้และกลยุทธ์
การปรับเปลี่ยนสินค้าให้สอดคล้องกับตลาดส่งออก กลยุทธ์การเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ และการ
สื่อสารกับลูกค้าเป็นตัวแทนวัดการดำเนินกลยุทธ์ทางการค้าของธุรกิจได้

ชื่นจิตร อังวรวงษ์ และนงคณิษฐ์ จันทร์จรัส (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาแหล่งเงินทุน
ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาด
กลางและขนาดย่อมของไทย โดยพิจารณาจากด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสถาบันการเงิน ด้าน
ผู้ประกอบการ และด้านรัฐบาล พบว่า มีปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ ในระดับปานกลางถึงมาก โดย

ข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไขปัญหาแหล่งเงินทุน คือ รัฐบาลควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนเงินทุนแก่ธุรกิจ SMEs อย่างจริงจัง โดยมีการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติในการสนับสนุนที่ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม กำหนดให้มีหน่วยงานที่สามารถช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ได้โดยตรงและเป็นหน่วยงานที่สามารถทำงานได้อย่างเป็นอิสระในทุก ๆ ด้าน รวมถึงการสร้างจิตสำนึกของผู้ประกอบการในการออมและดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

โกศล จิตวิรัตน์(2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางพาราขนาดกลางและขนาดย่อมภายใต้การเปลี่ยนแปลงแบบพลวัต ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์หน่วยงานหรือ นโยบายรัฐบาลมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์มีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อวัฒนธรรมองค์กรและความสามารถในการแข่งขันวัฒนธรรมองค์กรมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขันเครือข่ายวิสาหกิจที่ยั่งยืนมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขัน โลจิสติกส์ และ ทรัพยากรมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อเครือข่ายวิสาหกิจที่ยั่งยืนและความสามารถในการแข่งขันการจัดการเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อการพัฒนาทุนมนุษย์วัฒนธรรมองค์กรเครือข่ายวิสาหกิจที่ยั่งยืน โลจิสติกส์ และ ทรัพยากรและความสามารถในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุดม สายะพันธุ์ และคณะ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถทางแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่สำคัญคือ การจ่ายค่าจ้างแรงงานสูง ค่าลังการซื้อของลูกค้าลดลง กฎระเบียบของรัฐไม่ยืดหยุ่น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง ผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย รวมถึงสภาวะทางการเมืองที่ไม่สงบ 2. การทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจ SME ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ความคิดเห็นต่อปัญหาภาวะเศรษฐกิจ ปัญหาการเมือง และการนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธราพงศ์ ลิ้มสุทธิวันภูมิ (2558) ได้ศึกษา เรื่องบทบาทของภาครัฐก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมโรงแรมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า 1. ปัจจัยบทบาทภาครัฐซึ่งประกอบด้วยปัจจัยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะทางคมนาคมกับปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน 2. ปัจจัยการ

มุ่งเน้นตลาด และ 3. ปัจจัยความพร้อมของ SMEs มาทดสอบระดับอิทธิพลของตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีต่อตัวแปรความได้เปรียบในการแข่งขันพบว่าตัวแปรอิสระดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรผันของตัวแปรความได้เปรียบในการแข่งขันได้ร้อยละ 20.4 โดยได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรอิสระทั้ง 3 ที่กล่าวมาและได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรบทบาทภาครัฐและการมุ่งเน้นตลาดโดยผ่านตัวแปรความพร้อมของ SMEs นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรความพร้อมของ SMEs มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดและมีอิทธิพลโดยรวมสูงสุดด้วยต่อตัวแปรความได้เปรียบในการแข่งขันเท่ากับร้อยละ 33.3

สุชน ทิพย์ทิพากร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการปรับตัวของการประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาทต่อวัน: กรณีศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า 1. รูปแบบของการประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นธุรกิจครอบครัว โดยเจ้าของธุรกิจเป็นผู้ตัดสินใจและมีอำนาจเบ็ดเสร็จในการสั่งการ มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการสูง แต่ขาดความคิดเห็นรอบด้าน มักใช้การจัดจ้างคนภายนอก 2. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาทต่อวัน เป็นธุรกิจที่ใช้แรงงานเข้มข้น ธุรกิจภาคเกษตรกรรมซึ่งราคาสินค้าเกษตรต่ำ ธุรกิจภาคบริการซึ่งต้องใช้แรงงานในการให้บริการ 3. ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ ผลกระทบด้านการบริหารงานบุคคล ผลกระทบด้านการเงิน ผลกระทบด้านการตลาด ผลกระทบด้านต้นทุนวัตถุดิบสูงขึ้น และผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว 4. พนักงานมีความพึงพอใจ มีรายได้สูงขึ้น มีเงินเก็บออม ส่วนผลกระทบต่อพนักงานด้านลบเกิดจากผลจากการปรับตัวของนายจ้าง พนักงานส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงาน แต่ค่าครองชีพที่ปรับสูงขึ้นทำให้คุณภาพชีวิตไม่ได้สูงขึ้นเท่าที่ควร 5. แนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ การจัดจ้างคนภายนอก การเปลี่ยนเครื่องจักรที่ทันสมัย การหาแหล่งวัตถุดิบจากแหล่งอื่น การว่าจ้างเป็นรายชิ้น การฝึกอบรมพนักงาน การบริหารทรัพยากรและการบริหาร โลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพ

อนิวัช แก้วจันทน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการประกอบการกับความพร้อมเพื่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม: กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมมีปัญหาในการประกอบการระดับปานกลาง โดยปัญหาที่เผชิญลำดับแรกคือด้านงบประมาณและลำดับสุดท้ายคือการบริหารคน สำหรับความพร้อมในการจัดการธุรกิจเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนพบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมทั้งหมดยังไม่มีความพร้อมด้วยเหตุผลสำคัญคือความรู้และทักษะในการทำธุรกิจกับ

ต่างประเทศโดยตรงเงินลงทุนกฎหมายระหว่างประเทศ ภาษาอังกฤษและคุณภาพมาตรฐานสินค้าตามลำดับ

พิทวัส เอื้อสังคมเศรษฐ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง อุปสรรคต่อการนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ผลการวิจัยพบว่า อุปสรรคด้านเทคนิคมีค่าเฉลี่ยสูงสุดต่อการนำอีคอมเมิร์ซมาใช้ในกิจการของไทย รองลงมาคือด้านเศรษฐกิจ กฎหมาย และข้อบังคับ สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานพบว่ากิจการที่ไม่ใช้อีคอมเมิร์ซมีค่าเฉลี่ยอุปสรรคด้านองค์การ กฎหมายและข้อบังคับสูงกว่ากิจการที่ใช้อีคอมเมิร์ซอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ขณะที่กิจการที่ทำธุรกิจส่งออกกับไม่ได้ทำธุรกิจส่งออกมีค่าเฉลี่ยอุปสรรคด้านองค์การที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้กิจการที่อยู่ต่างจังหวัดมีค่าเฉลี่ยอุปสรรคที่แตกต่างกับกิจการที่อยู่กรุงเทพและปริมณฑลในด้านเทคนิค องค์การ และกฎหมายและข้อบังคับ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สำหรับแนวทางในการลดอุปสรรคต่อการใช้อีคอมเมิร์ซในกิจการของไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถในการส่งเสริมให้ความรู้พื้นฐาน ด้านอีคอมเมิร์ซ ให้คำปรึกษาด้านความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ตและการชำระเงินของอีคอมเมิร์ซ รวมถึงจัดทำมาตรฐานและส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับทางธุรกิจอีคอมเมิร์ซสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

จิราพร ไชยสร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง บริบทของสภาพแวดล้อมและการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของการจัดการเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายใน อยู่ในระดับมาก ลำดับสุดท้ายคือการเติบโตของวิสาหกิจ อยู่ในระดับ ปานกลาง ผลการวิเคราะห์ด้วยสมการ โครงสร้างพบว่า บริบทของสภาพแวดล้อมภายนอกมี อิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของวิสาหกิจ รองลงมาบริบทสภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลทางตรง ต่อการเติบโตของวิสาหกิจ ลำดับต่อมาบริบทสภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการ เชิงกลยุทธ์ สภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ ลำดับสุดท้าย การจัดการเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของวิสาหกิจ

ปรัชญ์นันท์ เต็มฤทธิกุลชัย (2560) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การจัดการที่สำคัญในลำดับแรกของแต่ละองค์ประกอบเป็นดังนี้ ด้านผู้ประกอบการ คือ มุ่งมั่น ทุ่มเท และมี ความรับผิดชอบ ด้านการตลาด คือ สร้างความประทับใจโดยมุ่งเน้นการให้ลูกค้าซื้อซ้ำและบอกต่อด้านการดำเนินงาน คือ บริหารงาน โดยยึดหลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้ และด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศ คือ ปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบัน เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

นันทวัฒน์ พรเลิศกษกร, วาทีต อินทุลักษณะ และชาคริต ศรีสกุณ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายของการระดมทุนสาธารณะ สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ถือว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญอันดับต้น ๆ ของธุรกิจประเภทวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) คือเรื่องของการเข้าถึงแหล่งเงินทุนกับสถาบันทางการเงิน เพราะกิจการประเภทนี้มีไอเดียในการประกอบธุรกิจ มีนวัตกรรมใหม่ ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ แต่ขาดเงินทุนมาใช้หมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจให้เกิดสภาพคล่อง หรือลงทุนในเครื่องจักรอุปกรณ์ต่าง ๆ เนื่องจากเงื่อนไขที่ทางสถาบันการเงินได้กำหนดคุณสมบัติ และระเบียบวิธีการพิจารณาเอาไว้ซึ่งผู้ประกอบการหลายๆรายมีคุณสมบัติไม่เข้าตามหลักเกณฑ์ ดังนั้นการระดมเงินทุนแบบ Crowdfunding จึงเป็นหนึ่งทางเลือกที่มีความเหมาะสมกับผู้ประกอบการที่มีไอเดียในการประกอบธุรกิจ มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ แต่ขาดแหล่งเงินทุน และมีคุณสมบัติไม่ตรงตามที่สถาบันทางการเงินกำหนด อีกทั้งปัญหาเรื่องความน่าเชื่อถือของระบบการบันทึกบัญชีของธุรกิจ SMEs เป็นตัวเลขที่ยังไม่สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาสินเชื่อได้ในทันที เนื่องจากตัวเลข รายการต่าง ๆ ทางบัญชีไม่สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ และส่วนมากผู้ประกอบการรายใหม่จะขาดหลักทรัพย์เพื่อนำมาเป็นหลักประกันในการยื่นเรื่องขอวงเงินสินเชื่อกับทางสถาบันทางการเงิน จึงไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ แต่ Crowdfunding เป็นการระดมทุนรูปแบบใหม่ที่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือการบริการ ลักษณะการดำเนินงาน เงื่อนไขต่าง ๆ ผ่านทาง Funding Portal ซึ่งช่วยลดปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ที่ส่วนมากจะขาดหลักทรัพย์เพื่อนำมาเป็นหลักประกันในการยื่นเรื่องขอวงเงินสินเชื่อกับทางสถาบันทางการเงิน จึงไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

จิตติมา เกษมสุข (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทยกับกัมพูชาด้านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับการค้าชายแดน ความพร้อมของผู้ประกอบการ และการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทยกับกัมพูชา ด้านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดน มีดังนี้ 1.1 นโยบายของภาครัฐ คือ นโยบายบางส่วนไม่สามารถส่งเสริมความสามารถทางการแข่งขันให้ผู้ประกอบการในเขตชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 1.2 ความพร้อมผู้ประกอบการ คือ การไม่วิเคราะห์มุมมองในภาพรวมของการทำธุรกิจ การไม่มีแหล่งเงินทุนเป็นของตนเอง การกู้เงินนอกระบบเพื่อใช้หมุนเวียนกิจการ การรอให้ผู้ประกอบการจากฝั่งประเทศ

เพื่อนบ้านเข้ามารับสินค้ากลับไปจำหน่ายต่อ การขาดการหาพันธมิตรทางธุรกิจ และขาดการพัฒนา และการออกแบบให้เป็นสินค้าของตนเอง 1.3 การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน คือ การส่งเสริมจากภาครัฐด้านระบบโลจิสติกส์ยังไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษากัมพูชา นโยบายและการดำเนินงานยังไม่เป็นรูปธรรม กีดขวางนักลงทุนไทย นโยบายผ่อนปรนสำหรับผู้ประกอบการที่คิดบัญชีดำ (แบล็กลิสต์) ที่เป็นไปได้ยาก และการมีสินค้าตัวเลือกที่ไม่ได้ มาจากไทยเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น 2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยด้านที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด คือ ด้านปัจจัยดำเนินการ รองลงมา คือ ด้านกลยุทธ์องค์กร โครงสร้างและการแข่งขัน ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน และด้านความต้องการของตลาด 3. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย

ฮอฟเตอร์ (Hoefter, 2001 อ้างถึงใน ปราณี ตปนียวรงค์, 2552, หน้า 23) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมในประเทศกาน่า (The competitiveness of Ghana's industry) เป็นการศึกษาภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศ และของอุตสาหกรรมภายในประเทศกาน่า เพื่อค้นหาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้อุตสาหกรรมในประเทศกาน่ามีความได้เปรียบในการแข่งขัน และวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของประเทศตามแนวคิดของ พอเทอร์ (Porter) ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนจากภาครัฐ การสร้างนวัตกรรม การสร้างเครือข่ายความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมภายในประเทศ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน และความสามารถในการแข่งขันในตลาดการค้าโลก

โวลดี เลย์ตัน และอเดซัว (Woldie, Leighton, & Adesua, 2008) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะตัวของตัวผู้ประกอบการหรือผู้จัดการที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศที่กำลังพัฒนา (Factors influencing small and medium enterprises (SMEs): an exploratory study of owner/manager and firm characteristics) โดยสำรวจจากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งสิ้น 523 ตัวอย่าง จาก 5 เมืองหลักในประเทศไนจีเรีย ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ สถานะทางกฎหมาย และจำนวนของพนักงาน นั้นมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศที่กำลังพัฒนา ในส่วนของลักษณะเฉพาะตัวของตัวผู้ประกอบการหรือผู้จัดการ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และแรงจูงใจ 3 ประการ ได้แก่ เงินทุน การจ้างงาน และการปฏิบัติตามกฎนั้นมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งสิ้น

จูโซ (Jusoh, 2011) ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการเผชิญปัญหาของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของกลุ่มธุรกิจ โลจิสติกส์ ในประเทศมาเลเซีย (Involvement of Malaysian SMEs in Logistics: Potential and Prospects) เพื่อศึกษาความสามารถของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางในประเทศมาเลเซีย ได้แก่ คุณสมบัติของผู้บริหาร ความสามารถในการจัดการ ความสามารถด้านระบบคุณภาพ ความสามารถทางการเงิน ความสามารถทางเทคนิค ความสามารถของความคิดริเริ่ม และนวัตกรรม การจัดการ ได้แก่ ความสัมพันธ์กับลูกค้า และการแบ่งปันข้อมูล และสิ่งท้าทายที่บริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมของมาเลเซียในธุรกิจ โลจิสติกส์ต้องเผชิญ อาทิเช่น ปัญหาจากนโยบายและกฎหมายของรัฐบาล การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ ต้นทุนการขนส่ง การเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานในระบบเครือข่าย โลจิสติกส์ ไม่มีกฎหมายที่สนับสนุน โลจิสติกส์ ปัญหาของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคลังสินค้า การจัดเก็บสินค้าไม่ดี และอื่น ๆ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถ การจัดการ ปัญหาที่มีต่อประสิทธิภาพของธุรกิจ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ผลจากการวิจัยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา พบว่า การศึกษาด้านความสามารถของผู้ประกอบการ/ผู้จัดการมีคุณสมบัติของผู้บริหารมากที่สุด ส่วนทางด้านการจัดการของธุรกิจ โลจิสติกส์ระดับ SMEs พบว่า มีการนำการบริหารความสัมพันธ์ของลูกค้ามาใช้มากที่สุด ส่วนปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่มากที่สุดคือ ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายและกฎหมายของรัฐบาลและปัญหาการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้ประกอบการ การจัดการของบริษัท และปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของธุรกิจ ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรต้น 2 ตัวมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของธุรกิจอย่างสำคัญ ซึ่งหมายความว่าเมื่อระดับของตัวแปรตาม ซึ่งก็คือความสามารถของผู้บริหาร และการจัดการของบริษัทเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพของธุรกิจก็จะเพิ่มขึ้นด้วยการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยค่าสหสัมพันธ์ (r) ของความสามารถของผู้บริหารมีค่ามากที่สุด คือ 0.524 และตามด้วยการจัดการของบริษัท $r = 0.368$ แต่อย่างไรก็ตามค่า r ของปัญหาที่พบก็มีความสัมพันธ์เป็นเชิงบวกเช่นกัน ซึ่งก็หมายความว่าตัวแปรนี้ก็มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของธุรกิจเช่นกัน

อกราจารี และคณะ (Aghajari et al., 2014, pp. 127-147) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์องค์กร และการวางกลยุทธ์นวัตกรรมการดำเนินงานแบบควบคู่: การประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพการผลิตในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเชื่อมโยงกลยุทธ์การดำเนินงานขององค์กรกับกลยุทธ์นวัตกรรมการดำเนินงานแบบควบคู่ทั้งในปัจจุบันและอนาคต และเพื่อสำรวจและตรวจสอบผลการดำเนินงาน ที่เกิดจากการวางกลยุทธ์ทั้งสอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศมาเลเซีย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและวิเคราะห์ผลการศึกษาด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง ผลการศึกษาพบว่าการวางกลยุทธ์ขององค์กร (Strategic orientation) มีอิทธิพลทางตรง

ต่อ กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง (Related strategy) กลยุทธ์ที่ใช้ (Current strategy) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Operational performance) และประสิทธิภาพทางการเงิน (Financial performance) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง (Related strategy) มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน และประสิทธิภาพทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ กลยุทธ์ที่ใช้ มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน และประสิทธิภาพทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และยังพบว่า ขนาดของธุรกิจและระยะเวลาการดำเนินงานที่แตกต่างกันไม่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ($p = 0.061$ และ 0.076 ตามลำดับ) และ ประสิทธิภาพทางการเงิน ($p = 0.091$ และ 0.197 ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการสำรวจและตรวจสอบผลการดำเนินงานที่เกิดจากการวางกลยุทธ์ทั้งสอง สามารถอธิบายได้ว่า การวางกลยุทธ์องค์กรมีอิทธิพลอย่างมากต่อการวางกลยุทธ์นวัตกรรมการดำเนินงานแบบควบคู่ โดยจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพการดำเนินงานและประสิทธิภาพทางการเงินขององค์กร อีกทั้งยังเป็นกุญแจสำคัญของอุตสาหกรรมผลิตที่จะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานแบบควบคู่ไปกับกลยุทธ์นวัตกรรม จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ขององค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต

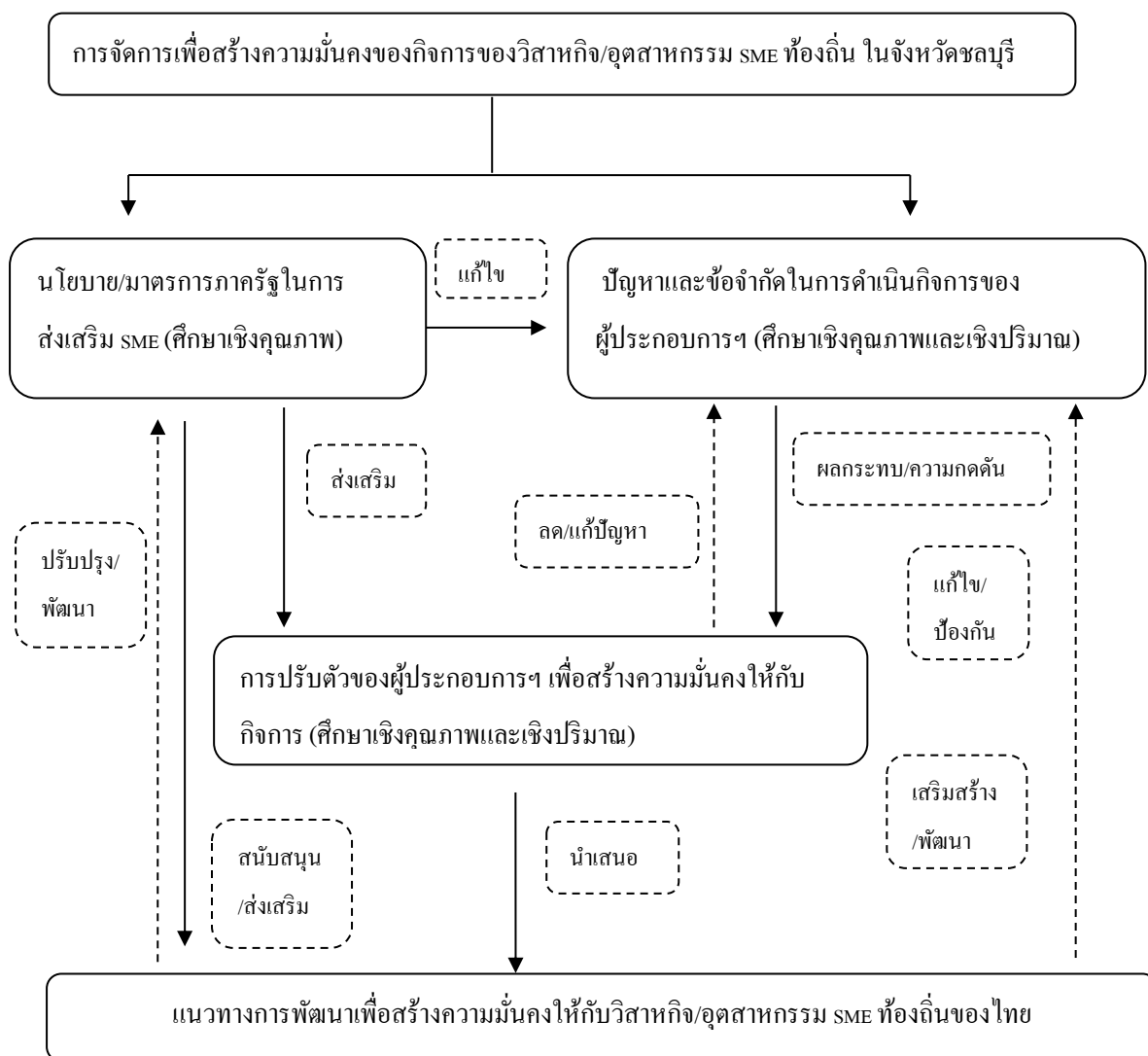
ซาน โตส (Santos, 2014) ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถทางการแข่งขันในระดับภูมิภาค: นวัตกรรม ผู้ประกอบการ และการประสานสามพลัง แห่งการสร้างนวัตกรรม (Regional Competitiveness: Innovation, Entrepreneurship and Triple Helix) เป็นการศึกษาถึงผลสะท้อน และการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลกับความสามารถทางการแข่งขันในระดับภูมิภาคของประเทศโปตุเกส และเพื่อเสนอกรอบแนวความคิดสำหรับการสร้างความสามารถทางการแข่งขันในระดับภูมิภาคของประเทศโปตุเกสซึ่งก็พบว่าทั้งปัจจัยทางด้านผู้ประกอบการ ด้านนวัตกรรม นั้นมีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขัน ทั้งสิ้น

เดสฮาติ (Deshati, 2016) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์ทางธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, ประเภทนวัตกรรม และปัจจัยที่ส่งผลต่อนวัตกรรม ศึกษากรณีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศอัลบาเนีย (Business Strategies of SME's, Innovation Types and Factors Influencing their Innovation: Albanian Case) พบว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศอัลบาเนีย นั้นมีแนวโน้มที่จะวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้วยการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางการตลาด และศึกษากิจกรรมทางการตลาดของกลุ่ม ทางด้านนวัตกรรมพบว่าก่อนที่จะนำเอาสินค้าเข้าสู่ตลาดนั้นจะมีการทดสอบการใช้งานในทุกองค์ประกอบอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยร้อยละ 46.7 ของผู้ประกอบการใช้เงินลงทุนร้อยละ 1-5 ในการพัฒนานวัตกรรม ส่วนผู้ประกอบการในภาคบริการถึงร้อยละ 70 ใช้เงินลงทุนร้อยละ 1-5 ในการวิจัย และพัฒนา ในประเด็นด้านปัญหาและอุปสรรคทั้งภายในและภายนอก ส่วนใหญ่ พบว่าการพัฒนานวัตกรรมนั้นมีต้นทุนสูง วิกฤต หรือ

ความไม่แน่นอนในตลาด และการถูกลอกเลียนแบบนวัตกรรมในการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสัมพันธ์ของทุกภาคส่วน นั้นส่งผลต่ออุปสรรคในการพัฒนานวัตกรรมทั้งภายในและภายนอก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการศึกษาการจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี ดังนี้

- > การมีผลทางตรง
- - -> การเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงปริมาณ

ภาพที่ 2-5 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยองค์กรที่แตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยแตกต่างกัน
  - 1.1 สมมติฐานที่ 1.1 อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีประเภทวิสาหกิจ/อุตสาหกรรม แตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน
  - 1.2 สมมติฐานที่ 1.2 อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีรูปแบบการดำเนินวิสาหกิจ/อุตสาหกรรมแตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน
  - 1.3 สมมติฐานที่ 1.3 อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจ/อุตสาหกรรมแตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน
  - 1.4 สมมติฐานที่ 1.4 อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีจำนวนพนักงานแตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน
  - 1.5 สมมติฐานที่ 1.5 อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีช่องทางหลักของการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการแตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน
  - 1.6 สมมติฐานที่ 1.6 อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีกลุ่มลูกค้าหลักแตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน
2. สมมติฐานที่ 2 ปัญหาและข้อจำกัดของการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ มีอิทธิพลต่อกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมใน จังหวัดชลบุรี เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เก็บข้อมูลวิจัยเชิง ผสมผสาน (Mixed-method design) ระหว่างเชิงปริมาณ (Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research) จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์การ จัดการเพื่อความมั่นคงของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย รวมถึง บทบาทและมาตรการของภาครัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อ เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมี ความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสมต่อไป จึงเป็นการศึกษาเพื่อศึกษาข้อเท็จจริง ทางสังคม (Social fact) เพื่อหาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคง ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย โดยการทดสอบสมมติฐาน ต่าง ๆ นั้นใช้วิธีการแบบนิรนัย (Deductive) และใช้วิธีการในทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method Empiricism) มาใช้ในการประเมินและวิเคราะห์การศึกษา ส่วนในการหาข้อสรุปในเชิงนโยบาย การนำผลไปสู่การจัดทำแผนกลยุทธ์นั้นจะใช้วิธีการแบบอุปนัย (Inductive) ระเบียบวิธีการวิจัยมี ขั้นตอนการทำวิจัย 2 ส่วนดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการออกแบบ ประเภทของการวิจัยจากหนังสือ และเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเทคนิคการวิจัย เชิงปริมาณ นั้นมีการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย และเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ซึ่งผู้วิจัยได้ ทำการสำรวจเพื่อตอบคำถามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดของ ผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อมของภาครัฐ และวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความ มั่นคงในการดำเนินกิจการ โดยมีระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ กลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี ที่มีจำนวน 65,806 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2562)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี จำนวน 398 ตัวอย่าง โดยได้มาจากการใช้สูตรสำหรับคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1973) กำหนดการยอมรับค่าความคลาดเคลื่อน 5% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% สูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ N = จำนวนประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ค่าของความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{65806}{1+(65806 \times (0.05)^2)}$$

$$n = 397.25$$

จากการคำนวณ ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามานะ ปรากฏว่าได้กลุ่มตัวอย่าง 397.25 คน คิดเป็นจำนวนเต็ม ได้ 398 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของแบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามที่มีโครงสร้าง เป็นคำถามปลายปิดมีคำตอบให้เลือก และคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบคำถามระบุคำตอบและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ แบ่งคำถามเป็น 3 ส่วนดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) เพื่อเลือกตอบตามระดับการวัดข้อมูลประเภทสเกลนามบัญญัติ (Nominal scale) และการวัดข้อมูลประเภทสเกลลำดับ (Ordinal scale) จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ 1. ตำแหน่ง 2. ประเภทวิสาหกิจ/อุตสาหกรรม 3. รูปแบบการดำเนินวิสาหกิจ/อุตสาหกรรม 4. ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจ/อุตสาหกรรม 5. จำนวนพนักงาน 6. ช่องทางหลักของการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ และ 7. กลุ่มลูกค้าหลัก

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อจำกัดของการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 32 ข้อ ประกอบไปด้วยปัจจัย 7 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านเงินลงทุน 2. ด้านการตลาด 3. ด้านแรงงาน 4. ด้านความสามารถในการจัดการ 5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต 6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ และ 7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 31 ข้อ ประกอบไปด้วยปัจจัย 7 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านเงินลงทุน 2. ด้านการตลาด 3. ด้านแรงงาน 4. ด้านความสามารถในการจัดการ 5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต 6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ และ 7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

ขั้นตอนการสร้าง และการทดสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลทฤษฎีจากตำราเอกสาร บทความ ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและข้อจำกัด และกลยุทธ์การปรับตัวของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดขอบเขตของการวิจัย และสร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องปัญหาอุปสรรค และกลยุทธ์การปรับตัวของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

3. นำแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ปรีกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษางาน
คุษฎีนิพนธ์ และปรับปรุงแก้ไขให้ตรงและครอบคลุมเนื้อหา

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษางานวิจัย แล้วนำไปดำเนินการ
ตรวจหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

4.1 การทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิทยานิพนธ์ และปรับปรุงแก้ไขให้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (Subject matter specialist) จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความชัดเจนของภาษา ถ้อยคำ และความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content validity) ความสอดคล้องข้อคำถามในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item congruency: IOC) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปสอบถามในการเก็บข้อมูลจริง (Rovinelli & Hambleton, 1977)

4.2 ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบแก้ไข
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.3 นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรของการศึกษาของการวิจัย จำนวน 30 คน ศึกษาในวันที่ 1 – 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

แล้วนำผลที่ได้จากแบบสอบถามไปทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ของครอนบัก (Cronbach, 1970) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้จะแสดงถึงระดับของความคงที่ของแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือก ผลที่ได้จะแสดงถึงระดับความคงที่ของแบบสอบถาม โดยจะมีค่าระหว่าง $0 \leq \alpha < 1$ ค่าที่ใกล้เคียงกับ 1 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง

เกณฑ์การแปลผลค่าความเชื่อมั่น (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2552, หน้า 144) มีดังนี้

0.00 – 0.20 หมายถึง มีความเชื่อมั่นต่ำมาก/ ไม่มีเลย

0.21 – 0.40 หมายถึง มีความเชื่อมั่นต่ำ

0.41 – 0.70 หมายถึง มีความเชื่อมั่นปานกลาง

0.71 – 1.00 หมายถึง มีความเชื่อมั่นสูง

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม หรือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's alpha coefficient) ที่ยอมรับจะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.70 ขึ้นไป โดยในการทดสอบมีค่าดังนี้

ตารางที่ 3-1 ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's alpha coefficient)

ตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
1. ปัญหาและข้อจำกัดของการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ	.949
2. กลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย	.956
ภาพรวม	.958

6. นำแบบสอบถามเสนอกรรมการจริยธรรม เพื่อประเมินความมีจริยธรรมของแบบสอบถาม

7. ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่กรรมการจริยธรรมแนะนำ และผ่านการอนุมัติการประเมินความมีจริยธรรมของแบบสอบถามในวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2562

8. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 398 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน ดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วเสร็จ ดังนี้

1. ทำหนังสือเสนอขออนุญาตต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย แก่กลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 398 คน

2. ปฏิบัติภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และให้ผู้ช่วยนักวิจัยที่ผ่านการชี้แนะจากผู้วิจัยและรับทราบเงื่อนไขของการวิจัยแล้ว ไปช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลให้

3. การดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน - มิถุนายน พ.ศ. 2562

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคม โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แยกตามส่วนของแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์คำถามส่วนที่ 1 ปัจจัยองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถามสถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 การวิเคราะห์คำถามส่วนที่ 2 ปัญหาและข้อจำกัดของการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (ไซเฟีย แวะหะมะ, 2561)

มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
มาก	กำหนดให้	4	คะแนน

ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

จากค่าเฉลี่ยของคะแนนดังกล่าวสามารถแปลความหมายของค่าคะแนนได้ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 การวิเคราะห์คำถามส่วนที่ 3 กลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (นิตินพงษ์ ส่องศรี โรจนัน, 2556)

มากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
มาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
น้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

จากค่าเฉลี่ยของคะแนนดังกล่าวสามารถแปลความหมายของค่าคะแนนได้ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	มีการใช้กลยุทธ์การจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	มีการใช้กลยุทธ์การจัดการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	มีการใช้กลยุทธ์การจัดการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	มีการใช้กลยุทธ์การจัดการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	มีการใช้กลยุทธ์การจัดการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics)

สถิติที่ใช้ประกอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis: MRA) ด้วย

ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Coefficient of Determination: R²) ด้วยวิธีการ ENTER กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ยูทช ไกยวรรณ, 2556, หน้า 131)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (MRA) หมายถึง การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนาย (x) ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป และตัวแปรตาม (y) 1 ตัวแปร ทั้งนี้ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณมีเป้าหมายในการวิเคราะห์ คือเพื่อทำนายหรือพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนายกับตัวแปรตามทีละตัว โดยมีการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรทำนายอื่น ๆ เพื่อที่ว่าตัวแปรทำนายแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามแบบใด ทิศทางใด เชิงบวกหรือเชิงลบ โดยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนาย หรือตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเอง หรือไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยจะใช้เกณฑ์ของ เบิร์น และ โกรฟ (Burn & Grove, 2005) ค่า r ต้องไม่เกิน 0.65 ขึ้นไป หรือถ้าใช้เกณฑ์ของสตีเวน (Steven, 1996 อ้างถึงใน ยูทช ไกยวรรณ, 2556, หน้า 141) ค่า r ต้องไม่เกิน 0.80 ถ้าเกินจะถือว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) (ยูทช ไกยวรรณ, 2556, หน้า 141) สูตรการคำนวณดังนี้

$$y = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_kx_k + e$$

แทนค่า y เป็นตัวแปรตาม

x เป็นตัวแปรอิสระ

β_0, b_0 เป็นจุดตัดของสมการถดถอย

β_i, b_i เป็นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย (Regression coefficient) ของตัวแปรอิสระ

ξ, ϵ, e เป็นค่าความคลาดเคลื่อน (Error or residual)

ข้อกำหนดเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (MRA) ได้แก่

ข้อที่ 1 ตัวแปรทำนาย หรือตัวแปรอิสระจะต้องเป็นตัวแปรที่ข้อมูลอยู่ในระดับอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เป็นอย่างต่ำ

ข้อที่ 2 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อน (e) จะมีค่าเท่ากับ 0 จะแสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

ข้อที่ 3 ขนาดของตัวอย่าง (n) จะมีค่าเท่ากับ 30 เท่าของตัวแปรทำนาย

ข้อที่ 4 ตัวแปรทำนาย หรือตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยจะใช้เกณฑ์ของ เบิร์น และ โกรฟ (Burn & Grove, 2005) ค่า r ต้องไม่เกิน 0.65 ขึ้นไป หรือถ้าใช้เกณฑ์ของ สตีเวน (Steven, 1996 อ้างถึงใน ยูทช ไกยวรรณ, 2556, หน้า 141) ค่า r ต้องไม่เกิน 0.80 ถ้าเกินจะถือว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

วิธีการศึกษา

การศึกษาเชิงคุณภาพใช้ในการศึกษาเพื่อค้นหาคำตอบในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษานโยบายและมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย และวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงนโยบายและมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสม และใช้ยืนยันผลการศึกษาเชิงปริมาณด้วย การศึกษาเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการศึกษา 2 แบบ คือ

1. การศึกษาข้อมูลเอกสาร โดยเบื้องต้นทางผู้วิจัยได้ดำเนินกระบวนการศึกษาตามระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาทั้งเอกสารชั้นต้น โดยเป็นข้อมูลที่ใช้หรือหน่วยงานที่ใช้เป็นผู้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ และเอกสารชั้นรอง เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร วิชาการ บทความ วารสาร รายงานการวิจัย ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ข้อระเบียบกฎหมาย เพื่อวิเคราะห์นโยบายมาตรการของภาครัฐในการส่งเสริมความมั่นคงให้อุตสาหกรรม SME ไทย

2. การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus group interview) ผู้ที่เป็น Key informant การกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักจะใช้เทคนิคการเก็บตัวอย่างในเชิงคุณภาพ คือ การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักโดยพิจารณาจากลักษณะของการมีข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย และกระบวนการสัมภาษณ์จนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว (Data satiation) ผู้ให้ข้อมูลหลัก มีรายชื่อดังตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
1. ดร.สาโรจน์ วสุวานิช ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, รองประธานกรรมการบริหาร บริษัท ไทยซัมมิท ฮาร์เนส จำกัด (มหาชน)
2. คุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง รองประธานหอการค้าจังหวัดชลบุรี, กรรมการรองผู้จัดการ บริษัท อาร์ ซี เค รุ่งเจริญ จำกัด
3. คุณกิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์ เลขานุการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, กรรมการผู้จัดการบริษัท แมทล์ บิวท์ (ประเทศไทย) จำกัด
4. คุณวิศิษฐ์ จารุกุล ประธานฝ่ายแรงงานหอการค้าจังหวัดชลบุรี, ประธานบริษัท ยูไนเต็ด อินสเป็คชั่น เซอร์วิส จำกัด
5. คุณณัฐชนน สารทจินพงษ์ กรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, ผู้จัดการทั่วไป บริษัท ไทยเทครอน คอร์เปอเรชั่น กรุ๊ป จำกัด
6. คุณวรวุฒิ พัฒนสิน กรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, ประธานกรรมการห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงน้ำแข็งบางละมุง
7. คุณสมบัติ เตมียสถิต รองประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, กรรมการผู้จัดการบริษัท บี.ที.โอโต้พาร์ท จำกัด
8. คุณธีรจิตร สอนแจ้ง กรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, หุ้นส่วนบริษัทปลาพโลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการพูดคุย สอบถาม สังเกต และสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์เอกสารตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายและมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสม ในการส่งเสริมความมั่นคง ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่ง โครงสร้าง (Semi-structure interviews) ซึ่งเป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้างจะถามอะไรก่อนหลังก็ได้ ผู้วิจัยเตรียมประเด็นคำถามต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้คำตอบครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงของ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทย

2. วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการเพื่อสร้างความ มั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทย

3. กำหนดแนวทางในการสัมภาษณ์

4. สร้างแบบสัมภาษณ์ และพัฒนาปรับปรุง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสำรวจโดยใช้วิจัยเชิงการสัมภาษณ์เชิงลึก วิธีการเข้าถึงข้อมูล และเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review data) และ การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review data)

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ศึกษาวิธีการสร้างคำถามในการสัมภาษณ์จาก เอกสารงานวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหา จะได้มีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ศึกษาจากแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) และโครงการศึกษาด้านโครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่มีนัยต่อการดำเนินนโยบาย ของธนาคารแห่งประเทศไทย (2561) และข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องผ่านทาง อินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้ในการหาผลการศึกษาให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยร่วมกับการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากช่องทางอื่น ๆ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 นัดสัมภาษณ์ โดยการขอความอนุเคราะห์จากดร.สาโรจน์ วสุวานิช ประธานสภา อุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี และดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการบริหาร บริษัท ไทยซัมมิท ฮาร์เนส จำกัด (มหาชน) ในการประสานกับสมาชิกของประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี

และประธานหอการค้าจังหวัดชลบุรี เพื่อเชิญและนัดหมายสมาชิกในการขอทำการสัมภาษณ์กลุ่ม โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่ม ณ หอประชุมของบริษัท ไทยซัมมิท ฮาร์เนส จำกัด (มหาชน)

2.2 ผู้วิจัยและทีมงาน จัดเตรียมทีมงานและทำความเข้าใจในเรื่องของบทบาทหน้าที่ และประเด็นข้อมูลในการสัมภาษณ์

2.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้สอบถามข้อมูล ทั้งหมดด้วยตนเองและจดข้อมูลในแบบฟอร์มการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.4 จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการเรียบเรียง และวิเคราะห์ผลที่ได้ต่อไป หลังจากนั้นผู้วิจัยจะทำการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากทั้งเอกสาร และบันทึกการ สัมภาษณ์ การสรุปคำตอบจากแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูลจากบันทึกการสัมภาษณ์ของผู้ให้ ข้อมูลหลายๆแห่ง และเอกสารบันทึกสรุปข้อมูลทุกขุม

2. นำข้อมูลที่ได้ออกจากการสัมภาษณ์ และข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร มาบันทึกความถี่ ของข้อมูลที่ซ้ำกัน

3. สรุปข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์แบบสามเส้าระเบียบวิธีวิทยา (Methodology triangle) โดยวิเคราะห์ร่วมกันระหว่าง

1. ข้อมูลจากเอกสาร 2. ข้อมูลจากการสำรวจเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม และ 3. จากการ สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ ข้อมูล จะนำข้อมูลที่ได้ออกจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้อาก การศึกษาเอกสาร วิธีการวิเคราะห์จะเป็นไปตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) คือ พรรณนาข้อมูลในปรากฏการณ์ หรือรูปธรรม และวิเคราะห์ตีความข้อมูลเพื่อสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับ แนวทางที่เหมาะสม ในการส่งเสริมความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของ ไทย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษางานวิจัยเรื่อง การจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี หลังการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตามด้วยการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี จำนวน 398 ตัวอย่าง รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้นำอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่สำคัญในจังหวัดชลบุรี จำนวน 5 ราย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษานโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัญหาและข้อจำกัด และวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสมต่อไป

ตอนที่ 1 ผลการศึกษานโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายภาครัฐ มาตรการ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นพบว่า มีนโยบายของภาครัฐ รวมไปถึงแผนยุทธศาสตร์ของประเทศไทยจนถึงระดับของกระทรวงต่าง ๆ ที่ให้ในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความเข้มแข็ง โดยในการศึกษาครั้งนี้จะทำการรวบรวมนโยบายและมาตรการภาครัฐ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในช่วงปี 2560-2562 และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2562-2563 มาใช้ในการวิเคราะห์เท่านั้น โดยมุ่งไปที่นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่ถูกกำหนดไว้ว่าเป็นรูปธรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการยกระดับเทคโนโลยี นวัตกรรม และผลิตภาพ

ในช่วงปี 2560-2562 รัฐบาลไทยได้ทำการยกระดับยุทธศาสตร์ของประเทศจากประเทศไทย 3.0 มาสู่ ประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมให้มีการมุ่งเน้นการนำนวัตกรรม การผลิต การจัดการเข้ามาใช้ ผ่านตัวนโยบายเทคโนโลยี 4.0 จึงทำให้มีนโยบายของรัฐบาลมากมายที่มีความเกี่ยวข้องกับการยกระดับเทคโนโลยี นวัตกรรม และผลิตภาพ อุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม โดยตัวนโยบายที่มีความเกี่ยวข้องมีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีหรือแนวโน้มการค้าโลก โดยคำนึงถึงศักยภาพ ความสามารถในการแข่งขันแนวโน้มความต้องการของตลาดในประเทศและตลาดโลก และสร้างกลไกสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการรายใหม่ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงเทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม

2. การพัฒนาภาคการท่องเที่ยว ด้วยการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รายได้สูง โดยการนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาภาคการค้าปลีก ด้วยการส่งเสริมธุรกิจการค้าปลีกพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ข้ามพรมแดน โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาสินค้าและบริการของผู้ประกอบการรายย่อยให้เหมาะสมสำหรับการค้าออนไลน์ข้ามพรมแดน เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้ผู้บริโภคในประเทศเพื่อนบ้านสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการได้โดยตรง พร้อมทั้งพัฒนาแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมผ่านระบบดิจิทัลทั้งทางการตลาด การเงินและระบบโลจิสติกส์

4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและการมุ่งสู่การเป็นประเทศอัจฉริยะ ด้วยการรักษาคืนความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม อันเป็นสมบัติของชาติให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน และลงทุนในอินเทอร์เน็ตเกตเวย์ และเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายในระบบ 5G เพื่อให้การติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังคงพัฒนาการอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนธุรกิจการค้า การนำเข้าส่งออก และโลจิสติกส์ในรูปแบบดิจิทัล และส่งเสริมการค้าในรูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยทั้งในภาคการผลิตและบริการในการเข้าถึงตลาด

5. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม ด้วยการพัฒนาสภาพแวดล้อมและระบบ นิเวศที่เอื้อต่อการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม สร้างระบบจัดการข้อมูลเพื่อรองรับการบริหาร

จัดการงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

โดยมาตรการด้านการยกระดับเทคโนโลยี นวัตกรรม และผลิตภาพ ของรัฐบาลนั้นไม่ได้มีเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากนักเหมือนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการตลาดที่มีความเร่งด่วน ซึ่งจากการสังเคราะห์ของผู้วิจัยก็พบว่าภาครัฐมีมาตรการด้านการยกระดับเทคโนโลยี นวัตกรรม และผลิตภาพแก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เพียงมาตรการต้นแบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมพัฒนาระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) โดยมอบหมายกรมโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการมาตรการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมพัฒนาระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) กลุ่มเป้าหมายอุตสาหกรรมพลาสติก ฟอกหนัง และเกษตรแปรรูป งบประมาณ 20 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 24 เดือน

และในส่วนของหน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับการยกระดับเทคโนโลยี นวัตกรรม และผลิตภาพ นั้นมีดังนี้

1. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในทุกเรื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาองค์ความรู้ และข้อมูลด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมอยู่เสมอ
2. สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีหน้าที่ในการพัฒนาผู้ประกอบการรายเดิม และ สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
3. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ มีหน้าที่สนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพราะเมื่ออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีมากขึ้น ก็ย่อมมีศักยภาพในการแข่งขัน
4. สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) มีหน้าที่ให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีธุรกิจเชิงนวัตกรรม โดยให้ทุนสนับสนุนผู้ประกอบการที่มีความสามารถ และต้องการพัฒนานวัตกรรม

2. ด้านการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

ปัญหาในเรื่องของเงินลงทุนนั้นเป็นปัญหาหลักของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมาช้านานที่ภาครัฐยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืนจากที่ผ่านมามีการพบว่ามีผู้ประกอบการรายหนึ่ง ประสบปัญหาเรื่องของการขอกู้เงินจากสถาบันทางการเงิน เพื่อมาลงทุนหรือขยายการลงทุน หรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน เหตุผลหนึ่งสืบเนื่องมาจาก ไม่มีการทำบัญชีที่เป็นระบบ หรือ

การขาดหลักทรัพย์ในการค้ำประกันเงินกู้ ส่งผลให้ผู้ประกอบการหัน ไปพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ และต้องพบกับภาระที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูง ซึ่งไม่ว่าจะผ่านมาก็รัฐบาลก็ยอมให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการเงินเงินมาโดยตลอด สำหรับในช่วงปี 2560 – 2562 นั้นนโยบายด้านการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ผ่านหลากหลายมาตรการดังนี้

1. มาตรการการจัดสรรเงินกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อใช้ในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมครบวงจร 13 มาตรการ อาทิ การเพิ่มรูปแบบการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ SME, สินเชื่อระยะสั้น – กลาง สำหรับผู้ประกอบการรายย่อย, การส่งเสริมการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจรายย่อย โดยมีสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

2. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาค่าเงินบาทแข็ง เพื่อช่วยเหลือ SME ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ได้แก่ การจัดสรรเงินกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, การจัดสรรเงินกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อดำเนินโครงการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (Do business) โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

และในส่วนของหน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน นั้นมีดังนี้

1. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีหน้าที่ในการออกมาตรการทางด้านการเงินเงินแก่ SMEs การประสานงานกับธนาคารต่าง ๆ ในการออกสินเชื่อแก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

2. บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) มีหน้าที่ในการค้ำประกันสินเชื่อแก่ SMEs ในการขอเงินจากแหล่งเงินทุน

3. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank) มีหน้าที่ในการให้สินเชื่อ ค้ำประกัน ร่วมลงทุน ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำสำหรับกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4. สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีหน้าที่ในการลงทุนและร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการที่ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุน ร่วมมือระหว่างภาคเอกชนต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3. ด้านการส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล

จากการศึกษานั้นพบว่านอกจากปัญหาทางการตลาดแล้วนั้น อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมยังคงมีปัญหาด้านการเข้าถึงตลาดโดยธรรมชาติของธุรกิจขนาดย่อมนั้น จะตอบสนองความต้องการของตลาดในท้องถิ่น หรือในประเทศ เป็นหลัก สิ่งหนึ่งที่ประสพก็คือผู้ประกอบการบางราย ยังขาดความรู้ความสามารถในด้านการตลาดในวงกว้าง โดยเฉพาะในตลาดต่างประเทศยิ่งในปัจจุบัน โลกเปลี่ยนไปมาก เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนในทุกภาคส่วน ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวในเรื่องการทำการตลาดให้กับธุรกิจมากขึ้น และอีกสิ่งหนึ่งที่มองข้ามไม่ได้ ก็คือ การเปิดเสรีทางการค้า กอปรกับความสะดวกรวดเร็วในการขนส่ง ทำให้วิสาหกิจขนาดใหญ่ และสินค้าจากต่างประเทศ เข้ามาแข่งขันกับสินค้าในภาคท้องถิ่นมากขึ้น สร้างความยากให้กับผู้ประกอบการรายย่อยหนักเข้าไปอีก ทำให้เป็น โจทย์ให้แก่ทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศจำเป็นจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาโดยตลอด สำหรับในช่วงปี 2560 – 2562 นั้นนโยบายด้านการส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากลนั้นมีดังนี้

1. พัฒนาการค้าการลงทุนเพื่อมุ่งสู่การเป็นชาติการค้า การบริการและการลงทุนในภูมิภาค โดยทำการพัฒนาการค้าชายแดน และส่งเสริมธุรกิจการค้าปลีกพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์(e-Commerce) ข้ามพรมแดน

2. นโยบายการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค การใช้ประโยชน์จากศักยภาพและโอกาสของพื้นที่จะช่วยกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและสร้างโอกาสการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ลดความเหลื่อมล้ำของการพัฒนา ลดการกระจุกตัวของการพัฒนาและประชากรของเมืองใหญ่ในปัจจุบัน โดยการสร้างสังคมชนบทเป็นสังคมเมืองที่สงบสุขเพียงพอ และแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายที่ดินฐาน

3. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก รัฐบาลให้ความสำคัญกับชุมชนในการนำความรู้และทรัพยากรในพื้นที่มาผลิตเป็นสินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจฐานรากให้สามารถสร้างรายได้กระจายรายได้สู่ชุมชน สนับสนุนสินค้าชุมชนและยกระดับวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพัฒนาช่องทางตลาดเชื่อมโยงกับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และสร้างพลังสังคม พลังชุมชนรวมทั้งสร้างการเรียนรู้ ฝึกอาชีพกลุ่มอิสระในการร่วมขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ

โดยมาตรการด้านการส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากลดังนี้

1. พัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับวิสาหกิจรายย่อย/วิสาหกิจชุมชน เพื่อโอกาสทางการตลาดมากขึ้น และให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดำเนินการจัดทำระเบียบเพื่อ

รองรับการสนับสนุนหรืออุดหนุนผู้ประกอบการด้วยระบบเงินสนับสนุน (Voucher) งบประมาณ 30 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 12 เดือน

2. พัฒนากลไกกลางในการพัฒนาช่องทางการตลาดให้แก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดำเนินการจัดงาน SME FEST ระดับประเทศและสัญจรในภูมิภาค

3. มหกรรมการจำหน่ายสินค้าของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านโครงการ SME FEST เพื่อสร้างรายได้ให้แก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม และกระจายรายได้ให้เกิดการหมุนเวียนทั่วประเทศผ่านการจัดงาน SME FEST ระดับประเทศและสัญจรในภูมิภาค

และในส่วนของหน่วยงานภาครัฐหลักที่มีความเกี่ยวข้องกับด้านการส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล นั้นมีดังนี้

1. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (DITP) มีบทบาทช่วยเหลือการนำเข้า – ส่งออก โดยเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางการตลาดที่จัดเพื่อช่วยเหลืออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

2. หอการค้าไทย มีหน้าที่ในการบริการจับคู่ธุรกิจ (Business matching) โดยผู้ประกอบการสามารถแสดงความประสงค์ได้ว่าต้องการทำการค้ากับประเทศใด และยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การค้า ของแต่ละประเทศในการส่งออก

4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ

จากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นั้นพบว่าปัญหาของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม มีปัญหาทางด้านการจัดการในองค์กรค่อนข้างมาก ทั้งการผลิต ด้านแรงงาน และการเงิน เนื่องจากธุรกิจ SME ส่วนใหญ่บริหารจัดการในรูปแบบครอบครัว รวมถึงการไม่มีองค์ความรู้ทางด้านการจัดการที่ดีพอทำให้ภาครัฐทำการดำเนินนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมดังนี้

1. การพัฒนาผู้ประกอบการภาคเกษตร ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ โดยจัดให้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่การปรับโครงสร้างต้นทุนการผลิต และส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ สินค้าเกษตร เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร

2. การพัฒนาผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว โดยส่งเสริมพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับโลกที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นบนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดลอม และการจัดการขยะและของเสียเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบนิเวศ สิ่งแวดลอม และชุมชนท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว

3. สร้างกลไกสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการรายใหม่ โดยการสร้างสภาพแวดลอมที่เอื้อต่อการเข้าถึงเทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ การเข้าถึงแหล่งเงินการพัฒนา

โดยมาตรการด้านการพัฒนาและส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการดังนี้

1. มาตรการพัฒนาระบบการประเมินศักยภาพ MSME (SME scoring) และฐานข้อมูล SME Big data โดยมอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลศักยภาพ SME (SME scoring) เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ฐานข้อมูล SME Big data

2. มาตรการพัฒนาระบบให้เอกชนสามารถเป็นหน่วยงานในการให้การส่งเสริม MSME (Business Development Service: BDS)

และในส่วนของหน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับด้านการพัฒนาและส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการนั้นมีดังนี้

1. สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ประกอบการในรูปแบบการฝึกอบรม สัมมนา เรียนรู้ทางไกล และอื่น ๆ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ทั้งในเรื่องทำการตลาด การปรับปรุงกิจการ

2. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม โดยมีทีมที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการ การผลิต เทคโนโลยี การเงินการบัญชี ให้ข้อมูลทางอุตสาหกรรม การลงทุน โอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม ผู้ต้องการเริ่มต้นธุรกิจ และบุคคลทั่วไปที่สนใจ

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมาในข้างต้นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ภาครัฐในการบริหารจัดการส่งเสริมความมั่นคงของอุตสาหกรรมนั้นชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมของประเทศไทยในช่วงปีปัจจุบัน-พ.ศ. 2564 ว่าภาครัฐนั้นพยายามเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมประเทศไทยด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มผลิตภาพและมาตรฐานส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ประกอบ มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามการเติบโตของอุตสาหกรรมนั้นจะต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัญหาและข้อจำกัด และวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงใน การดำเนินงาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาด้วยวิธีการสำรวจความคิดเห็น โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี จำนวน 398 ตัวอย่าง ประเด็นที่เก็บข้อมูลคือ วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ และ ข้อ 3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินงาน มีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ ดังนี้

n	แทน	ค่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F- distribution)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ t - distribution
k	แทน	ค่าจำนวนตัวแปรอิสระที่ใช้สมการถดถอย
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวพยากรณ์รูปคะแนนมาตรฐาน
r	แทน	ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
SE_b	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
Z	แทน	ค่าคะแนนมาตรฐานของตัวพยากรณ์

Ŷ	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
Sig.	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับบอกนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	แสดงความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางธุรกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน (n = 398)	ร้อยละ
เจ้าของบริษัท	163	40.95
ผู้บริหารระดับสูง	33	8.29
ผู้บริหารระดับกลาง	68	17.09
ผู้บริหารระดับต้น	134	33.67
รวม	398	100.00

จากตารางที่ 4-1 อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของบริษัท คิดเป็นร้อยละ 40.95 รองลงมาคือผู้บริหารระดับต้น คิดเป็นร้อยละ 33.67 ผู้บริหารระดับกลาง คิดเป็นร้อยละ 17.09 และผู้บริหารระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 8.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยองค์กร

ปัจจัยองค์กร	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทอุตสาหกรรม		
เกษตรกรรม	28	7.04
การผลิตสินค้า	100	25.13
ไฟฟ้า	4	1.01
การก่อสร้าง	30	7.54
การขนส่ง	37	9.30
ที่พักแรม	43	10.80
การขายส่ง	38	9.55
อสังหาริมทรัพย์	8	2.01
กิจกรรมทางการเงิน	20	5.03
การบริหารงาน	8	2.01
ศิลปะ ความบันเทิง	4	1.01
ด้านสุขภาพ	14	3.52
การบริการอื่น ๆ	64	16.08
รวม	398	100.00
รูปแบบการดำเนินธุรกิจ		
กิจการเจ้าของคนเดียว/ร้านค้า	136	34.17
ห้างหุ้นส่วน/ห้างหุ้นส่วนจำกัด	42	10.55
บริษัทจำกัด	196	49.25
บริษัทจำกัด (มหาชน)	24	6.03
รวม	398	100.00
ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ		
น้อยกว่า 1 ปี	26	6.53
1 - 5 ปี	95	23.87
6 - 10 ปี	106	26.63
11 - 15 ปี	34	8.54
16 - 20 ปี	34	8.54
มากกว่า 20 ปี	103	25.88
รวม	398	100.00

ตารางที่ 4-2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนพนักงาน		
1 - 25 คน	252	63.32
25 - 50 คน	73	18.34
51 คนขึ้นไป	73	18.34
รวม	398	100.00
ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า/บริการ		
น้อยกว่า 1 ปี	26	6.53
1 - 5 ปี	95	23.87
6 - 10 ปี	106	26.63
11 - 15 ปี	34	8.54
16 - 20 ปี	34	8.54
มากกว่า 20 ปี	103	25.88
รวม	398	100.00
กลุ่มลูกค้าหลัก		
ในพื้นที่จังหวัด	183	45.98
ในประเทศไทย	180	45.23
ต่างประเทศ	35	8.79
รวม	398	100.00

จากตารางที่ 4-2 พบว่า เป็นตารางที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะข้อมูลปัจจัยองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 398 คน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ประเภทอุตสาหกรรม พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในอุตสาหกรรมประเภทการผลิตสินค้า คิดเป็นร้อยละ 25.13 รองลงมา คือการบริการอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 16.08 ที่พักรวม คิดเป็นร้อยละ 10.80 การขายส่ง คิดเป็นร้อยละ 9.55 การขนส่ง คิดเป็นร้อยละ 9.30 การก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 7.54 เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 7.04 กิจกรรมทางการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5.03 ด้านสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 3.52 อสังหาริมทรัพย์กับการบริหารงาน มีสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.01 และศิลปะ ความบันเทิง กับ ไฟฟ้า มีสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.01 ตามลำดับ

ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.63 รองลงมาคือมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.88 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.87 11-15 ปี กับ 16-20 ปี มีสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 8.54 และน้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.53 ตามลำดับ

จำนวนพนักงาน พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงาน 1 - 25 คน คิดเป็นร้อยละ 63.32 และ 25 - 50 คน กับ 51 คนขึ้นไป มีสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 18.34 ตามลำดับ

ช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีช่องทางการจัดจำหน่ายโดยการขายตรงต่อลูกค้า คิดเป็นร้อยละ 53.77 รองลงมาคือผ่านทางออนไลน์/อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 30.40 ผ่านตัวแทนจัดจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 13.32 และผ่านผู้นำเข้าในต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 2.51 ตามลำดับ

กลุ่มลูกค้าหลัก พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีกลุ่มลูกค้าหลักเป็นลูกค้าในพื้นที่จังหวัดชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 45.98 รองลงมาคือลูกค้าในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 45.23 และลูกค้าต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 8.79 ตามลำดับ

ตอนที่ 2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ

ตารางที่ 4-3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านเงินลงทุน

ด้านเงินลงทุน	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา และอุปสรรค	อันดับ ที่
1. กิจการมีงบประมาณจำกัดในการดำเนินงานและ ขยายกิจการ	2.98	1.06	ปานกลาง	2
2. กิจการประสบกับการขาดสภาพคล่องทางการเงิน บ่อยครั้ง เพราะขาดความรู้เรื่องการบริหารการเงิน	2.63	1.06	ปานกลาง	5
3. แหล่งเงินทุนที่มีอยู่มีต้นทุนดอกเบี้ยค่อนข้างสูง	3.17	0.96	ปานกลาง	1
4. ประสบปัญหาการกู้เงินจากสถาบันการเงินเพราะ ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน	2.86	1.19	ปานกลาง	4
5. การกู้เงินทำได้ยากเพราะเป็นบริษัทใหม่และ กิจการมีขนาดเล็ก	2.96	1.28	ปานกลาง	3
เฉลี่ย	2.92	0.78	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-3 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านเงินลงทุน โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.92$, $SD = 0.78$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 3 แหล่งเงินทุนที่มีอยู่มีต้นทุนดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ($\bar{X}= 3.17$, $SD = 0.96$) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 1 กิจการมีงบประมาณจำกัดในการดำเนินงานและขยายกิจการ ($\bar{X}= 2.98$, $SD = 1.06$) ประเด็นข้อที่ 5 การกู้เงินทำได้ยากเพราะเป็นบริษัทใหม่และกิจการมีขนาดเล็ก ($\bar{X}= 2.96$, $SD = 1.28$) ประเด็นข้อที่ 4 ประสบปัญหาการกู้เงินจากสถาบันการเงินเพราะขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน ($\bar{X}= 2.86$, $SD = 1.19$) และประเด็นข้อที่ 2 กิจการประสบกับการขาดสภาพคล่องทางการเงินบ่อยครั้ง เพราะขาดความรู้เรื่องการบริหารการเงิน ($\bar{X}= 2.63$, $SD = 1.06$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านการตลาด

ด้านการตลาด	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา และอุปสรรค	อันดับ ที่
1. ธุรกิจมีการแข่งขันสูง มีคู่แข่งมาก และงบประมาณในการทำการตลาดมีจำกัด	3.48	1.09	มาก	1
2. ขาดความรู้ในการวิเคราะห์ตลาด และการวางแผนการตลาด	2.88	1.11	ปานกลาง	5
3. ลูกค้าที่มีอยู่มีจำกัด ไม่สามารถขยายได้เพราะมีทรัพยากรจำกัดทั้งคน เงินและเทคโนโลยี	2.98	0.97	ปานกลาง	4
4. มีผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันจากต่างชาติ เข้ามาแย่งตลาด	3.09	1.10	ปานกลาง	3
5. บริษัทขนาดใหญ่เข้ามาเปิดสาขาในพื้นที่และแย่งชิงตลาด	3.20	1.11	ปานกลาง	2
เฉลี่ย	3.13	0.84	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-4 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านการตลาด โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.13, SD = 0.84)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นข้อที่ 1 ธุรกิจมีการแข่งขันสูง มีคู่แข่งมาก และงบประมาณในการทำการตลาดมีจำกัด ($\bar{X}$ = 3.48, SD = 1.09)

และมีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อีก 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 5 บริษัทขนาดใหญ่เข้ามาเปิดสาขาในพื้นที่และแย่งชิงตลาด ($\bar{X}$ = 3.20, SD = 1.11) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 4 มีผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันจากต่างชาติ เข้ามาแย่งตลาด ($\bar{X}$ = 3.09, SD = 1.10) ประเด็นข้อที่ 3 ลูกค้าที่มีอยู่มีจำกัด ไม่สามารถขยายได้เพราะมีทรัพยากรจำกัดทั้งคน เงินและเทคโนโลยี ($\bar{X}$ = 2.98, SD = 0.97) และ ประเด็นข้อที่ 2 ขาดความรู้ในการวิเคราะห์ตลาด และการวางแผนการตลาด ($\bar{X}$ = 2.88, SD = 1.11) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านแรงงาน

ด้านแรงงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา และอุปสรรค	อันดับ ที่
1. ต้นทุนด้านค่าจ้างและสวัสดิการแรงงานสูงมาก	3.40	0.97	ปานกลาง	1
2. บุคลากรที่มีทักษะ ฝีมือ หายาก	3.32	1.00	ปานกลาง	2
3. ขาดพนักงานระดับบริหารที่มีความรู้ความสามารถ	3.04	1.08	ปานกลาง	5
4. พนักงานมีการเปลี่ยนงานบ่อย	3.15	1.13	ปานกลาง	3
5. กฎระเบียบด้านแรงงานมีมากและเป็นภาระที่ต้องปฏิบัติ	3.12	1.06	ปานกลาง	4
เฉลี่ย	3.21	0.80	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-5 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านแรงงาน โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.21$, $SD=0.80$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากปานกลางทั้ง 5 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 1 ต้นทุนด้านค่าจ้างและสวัสดิการแรงงานสูงมาก ($\bar{X}=3.40$, $SD=0.97$) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 2 บุคลากรที่มีทักษะ ฝีมือ หายาก ($\bar{X}=3.32$, $SD=1.00$) ประเด็นข้อที่ 4 พนักงานมีการเปลี่ยนงานบ่อย ($\bar{X}=3.15$, $SD=1.13$) ประเด็นข้อที่ 5 กฎระเบียบด้านแรงงานมีมากและเป็นภาระที่ต้องปฏิบัติ ($\bar{X}=3.12$, $SD=1.06$) และประเด็นข้อที่ 3 ขาดพนักงานระดับบริหารที่มีความรู้ความสามารถ ($\bar{X}=3.04$, $SD=1.08$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านความสามารถในการจัดการ

ด้านความสามารถในการจัดการ	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา และอุปสรรค	อันดับ ที่
1. ขาดความรู้และความเข้าใจในการวางแผนธุรกิจ	2.80	0.97	ปานกลาง	1
2. การบริหารการเงินยังเกิดการรั่วไหล และไม่สามารถตรวจพบได้	2.57	1.01	น้อย	4
3. การบริหารวัตถุดิบขาดประสิทธิภาพ บางครั้งขาด บางครั้งเกิน	2.64	0.90	ปานกลาง	2
4. ขาดที่ปรึกษาที่คอยชี้แนะหรือเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินธุรกิจ	2.64	0.94	ปานกลาง	3
เฉลี่ย	2.66	0.78	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-6 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านความสามารถในการจัดการ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.66$, $SD=0.78$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 1 ขาดความรู้และความเข้าใจในการวางแผนธุรกิจ ($\bar{X}=2.80$, $SD=0.97$) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 3 การบริหารวัตถุดิบขาดประสิทธิภาพ บางครั้งขาด บางครั้งเกิน ($\bar{X}=2.64$, $SD=0.90$) และประเด็นข้อที่ 4 ขาดที่ปรึกษาที่คอยชี้แนะหรือเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินธุรกิจ ($\bar{X}=2.64$, $SD=0.94$) ตามลำดับ

และมีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยอีก 1 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นข้อที่ 2 การบริหารการเงินยังเกิดการรั่วไหล และไม่สามารถตรวจพบได้ ($\bar{X}=2.57$, $SD=1.01$)

ตารางที่ 4-7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต

ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา และอุปสรรค	อันดับ ที่
1. เทคโนโลยี/เครื่องจักร ที่ใช้อยู่เป็นรุ่นเก่าและเสียบ่อย	2.72	1.04	ปานกลาง	4
2. เทคโนโลยีรุ่นใหม่มีราคาสูง เกินศักยภาพของบริษัท	3.01	1.22	ปานกลาง	2
3. ช่างเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะคอย ควบคุมดูแลเทคโนโลยี/เครื่องจักร หายาก และค่าจ้างสูง	3.09	1.08	ปานกลาง	1
4. ขาดหน่วยงานให้คำปรึกษาเรื่องเทคโนโลยีการผลิต	2.77	0.94	ปานกลาง	3
เฉลี่ย	2.90	0.90	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-7 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.90, SD = 0.90)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 3 ช่างเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะคอยควบคุมดูแลเทคโนโลยี/เครื่องจักร หายาก และค่าจ้างสูง ($\bar{X}$ = 3.09, SD = 1.08) รองลงมาคือ ประเด็นข้อที่ 2 เทคโนโลยีรุ่นใหม่มีราคาสูง เกินศักยภาพของบริษัท ($\bar{X}$ = 3.01, SD = 1.22) ประเด็นข้อที่ 4 ขาดหน่วยงานให้คำปรึกษาเรื่องเทคโนโลยีการผลิต ($\bar{X}$ = 2.77, SD = 0.94) และประเด็นข้อที่ 1 เทคโนโลยี/เครื่องจักร ที่ใช้อยู่เป็นรุ่นเก่าและเสียบ่อย ($\bar{X}$ = 2.78, SD = 1.04) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ

ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา และอุปสรรค	อันดับ ที่
1. ไม่ทราบข่าวสารว่ามีการบริการภาครัฐเรื่องอะไรบ้าง และต้องติดต่ออย่างไร	2.86	1.06	ปานกลาง	5
2. สถานที่ในการให้บริการของหน่วยงานรัฐอยู่ไกล สะดวก	2.86	1.05	ปานกลาง	4
3. การสนับสนุนของหน่วยงานมีจำกัดและไม่พอเพียง	3.01	1.10	ปานกลาง	2
4. ขั้นตอนการขอรับบริการจากหน่วยงานรัฐยุ่งยาก ลำบาก เช่นการขอจดทะเบียนทางปัญญา การขอใช้สิทธิเงินกู้ หรือการขอข้อมูลต่าง ๆ	3.20	1.19	ปานกลาง	1
5. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ให้บริการไม่มีความรู้ในเรื่อง ที่จะบริการและไม่สามารถให้คำตอบที่ชัดเจนได้	2.90	1.07	ปานกลาง	3
เฉลี่ย	2.97	0.90	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-8 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.97, SD = 0.90)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 4 ขั้นตอนการขอรับบริการจากหน่วยงานรัฐยุ่งยาก ลำบาก เช่นการขอจดทะเบียนทางปัญญา การขอใช้สิทธิเงินกู้ หรือการขอข้อมูลต่าง ๆ ($\bar{X}$ = 3.20, SD = 1.19) รองลงมาคือ ประเด็นข้อที่ 3 การสนับสนุนของหน่วยงานมีจำกัดและไม่พอเพียง ($\bar{X}$ = 3.01, SD = 1.10) ประเด็นข้อที่ 5 เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ให้บริการไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะบริการและไม่สามารถให้คำตอบที่ชัดเจนได้ ($\bar{X}$ = 2.90, SD = 1.07) ประเด็นข้อที่ 2 สถานที่ในการ

ให้บริการของหน่วยงานรัฐอยู่ไกลสะดวก ($\bar{X}=2.86$, $SD = 1.05$) และประเด็นข้อที่ 1 ไม่ทราบ
ข่าวสารว่ามีการบริการภาครัฐเรื่องอะไรบ้าง และต้องติดต่ออย่างไร ($\bar{X}=2.86$, $SD = 1.06$)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4-9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาด
กลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริม
อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา และอุปสรรค	อันดับ ที่
1. กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ มีหลายฉบับและยากต่อ ความเข้าใจ	3.12	1.05	ปานกลาง	4
2. กฎระเบียบมีความซ้ำซ้อน สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการ	3.18	1.03	ปานกลาง	2
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องบางฉบับล้าสมัยไม่ทันต่อเหตุการณ์	3.13	1.07	ปานกลาง	3
4. กฎระเบียบเอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็กเสียเปรียบ เช่น กฎหมายส่งเสริมการลงทุน	3.36	1.14	ปานกลาง	1
เฉลี่ย	3.20	0.93	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-9 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของ
ภาครัฐ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$,
 $SD = 0.93$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น โดยสามารถ
เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 4 กฎระเบียบเอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็ก
เสียเปรียบ เช่น กฎหมายส่งเสริมการลงทุน ($\bar{X}=3.36$, $SD = 1.14$) รองลงมาคือ ประเด็นข้อที่ 2
กฎระเบียบมีความซ้ำซ้อน สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการ ($\bar{X}=3.18$, $SD = 1.03$) ประเด็นข้อที่ 3
กฎหมายที่เกี่ยวข้องบางฉบับล้าสมัยไม่ทันต่อเหตุการณ์ ($\bar{X}=3.13$, $SD = 1.07$) และประเด็นข้อที่ 1
กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ มีหลายฉบับและยากต่อความเข้าใจ ($\bar{X}=3.12$, $SD = 1.05$)

ตามลำดับ

ตารางที่ 4-10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ในภาพรวม

ปัญหาและข้อจำกัด	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาและอุปสรรค	อันดับที่
1. ด้านเงินลงทุน	2.92	0.78	ปานกลาง	5
2. ด้านการตลาด	3.13	0.84	ปานกลาง	3
3. ด้านแรงงาน	3.21	0.80	ปานกลาง	1
4. ด้านความสามารถในการจัดการ	2.66	0.78	ปานกลาง	7
5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต	2.90	0.90	ปานกลาง	6
6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ	2.97	0.90	ปานกลาง	4
7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย	3.20	0.93	ปานกลาง	2
เฉลี่ย	3.00	0.63	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-10 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.00$, $SD = 0.63$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 7 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านแรงงาน ($\bar{X}= 3.21$, $SD = 0.80$) รองลงมาคือ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย ($\bar{X}= 3.20$, $SD = 0.93$) ด้านการตลาด ($\bar{X}= 3.13$, $SD = 0.84$) ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ ($\bar{X}= 2.97$, $SD = 0.90$) ด้านเงินลงทุน ($\bar{X}= 2.92$, $SD = 0.78$) ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต ($\bar{X}= 2.90$, $SD = 0.90$) และ ด้านความสามารถในการจัดการ ($\bar{X}= 2.66$, $SD = 0.78$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

ตารางที่ 4-11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านเงินลงทุน

ด้านเงินลงทุน	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับที่
1. กิจการมีการเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อเพื่อการลงทุนทำธุรกิจ	3.10	0.88	ปานกลาง	4
2. มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันการเงินเพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินลงทุน	3.19	0.97	ปานกลาง	3
3. กิจการมีการจัดทำงบการเงิน อาทิ งบดุล งบรายได้ค่าใช้จ่าย ฯลฯ อย่างละเอียด เป็นมาตรฐาน	3.37	1.03	ปานกลาง	2
4. กิจการมีการวางแผนจัดการระบบการจัดการการเงินที่มีประสิทธิภาพ	3.37	1.00	ปานกลาง	1
เฉลี่ย	3.26	0.79	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-11 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.26$, $SD = 0.79$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 4 กิจการมีการวางแผนจัดการระบบการจัดการการเงินที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X}= 3.37$, $SD = 1.00$) รองลงมาคือ ประเด็นข้อที่ 3 กิจการมีการจัดทำงบการเงิน อาทิ งบดุล งบรายได้ค่าใช้จ่าย ฯลฯ อย่างละเอียด เป็นมาตรฐาน ($\bar{X}= 3.37$, $SD = 1.03$) ประเด็นข้อที่ 2 มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันการเงินเพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินลงทุน ($\bar{X}= 3.19$, $SD = 0.97$) และประเด็นข้อที่ 1 กิจการมีการเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อเพื่อการลงทุนทำธุรกิจ ($\bar{X}= 3.10$, $SD = 0.88$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านการตลาด

ด้านการตลาด	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับที่
1. กิจการมีการวิเคราะห์และประเมินความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอยู่เสมอ	3.52	0.97	มาก	2
2. มีการประเมินสถานการณ์ของตลาด และความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอยู่เสมอ	3.51	0.99	มาก	3
3. มีการใช้เพิ่มช่องทางการตลาดให้มากขึ้น เช่นการขายออนไลน์ และการร่วมออกงานแสดงสินค้า	3.36	1.17	ปานกลาง	5
4. กิจการมีการติดตามผลของลูกค้า สอบถามความพึงพอใจและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงความต้องการของลูกค้า	3.44	1.04	มาก	4
5. กิจการมีการเก็บข้อมูลสถิติการซื้อสินค้าของลูกค้าไว้ตลอด	3.53	1.08	มาก	1
เฉลี่ย	3.47	0.87	มาก	-

จากตารางที่ 4-12 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านการตลาด โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.47$, $SD=0.87$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 5 กิจการมีการเก็บข้อมูลสถิติการซื้อสินค้าของลูกค้าไว้ตลอด ($\bar{X}=3.53$, $SD=1.08$) รองลงมาคือ ประเด็นข้อที่ 1 กิจการมีการวิเคราะห์และประเมินความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.52$, $SD=0.97$) ประเด็นข้อที่ 2 มีการประเมินสถานการณ์ของตลาด และความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.51$, $SD=0.99$) และประเด็นข้อที่ 4 กิจการมีการติดตามผลของลูกค้า สอบถามความพึงพอใจและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงความต้องการของลูกค้า ($\bar{X}=3.44$, $SD=1.04$) ตามลำดับ

และมีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อีก 1 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นข้อที่ 3 มีการใช้เพิ่มช่องทางการตลาดให้มากขึ้น เช่นการขายออนไลน์ และการร่วมออกงานแสดงสินค้า ($\bar{X}=3.36$, $SD=1.17$)

ตารางที่ 4-13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านแรงงาน

ด้านแรงงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับที่
1. บริษัทลงทุนหาทุนนวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้แทนแรงงาน เพื่อลดความเสี่ยงและลดต้นทุนระยะยาว	3.01	0.98	ปานกลาง	4
2. บริษัทปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลให้มีความเหมาะสมและให้ความสำคัญกับความสุขพนักงานควบคู่กับผลประกอบการที่ดี	3.21	1.00	ปานกลาง	3
3. บริษัทนำระบบการจ้างช่วงภายนอกมาใช้เพื่อลดต้นทุนและความเสี่ยงด้านแรงงาน	2.91	0.99	ปานกลาง	5
4. บริษัทให้ความสำคัญกับการพัฒนาพนักงานโดยเน้นการสร้างทักษะและความจงรักภักดี	3.47	0.94	มาก	1
5. บริษัทให้ความร่วมมือกับภาคีด้านแรงงานทั้งหน่วยงานรัฐ และลูกจ้างเพื่อลดโอกาสในการว่างความขัดแย้ง	3.33	0.97	ปานกลาง	2
เฉลี่ย	3.19	0.71	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-13 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการด้านแรงงาน โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.19$, $SD = 0.71$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นข้อที่ 4 บริษัทให้ความสำคัญกับการพัฒนาพนักงานโดยเน้นการสร้างทักษะและความจงรักภักดี ($\bar{X}= 3.47$, $SD = 0.94$)

และมีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อีก 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 5 บริษัทให้ความร่วมมือกับภาคีด้านแรงงานทั้งหน่วยงานรัฐ และลูกจ้างเพื่อลดโอกาสในการว่างความขัดแย้ง ($\bar{X}= 3.33$, $SD = 0.97$) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 2 บริษัทปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลให้มีความเหมาะสมและให้ความสำคัญกับความสุขพนักงานควบคู่กับผลประกอบการที่ดี ($\bar{X}= 3.21$, $SD = 1.00$) ประเด็นข้อที่ 1 บริษัทลงทุน

หาววัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้แทนแรงงานเพื่อลดความเสี่ยงและลดต้นทุนระยะยาว ($\bar{X}$ = 3.01, SD = 0.98) และประเด็นข้อที่ 3 บริษัทนำระบบการจ้างช่วงภายนอกมาใช้เพื่อลดต้นทุนและความเสี่ยงด้านแรงงาน ($\bar{X}$ = 2.91, SD = 0.99) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านความสามารถในการจัดการ

ด้านความสามารถในการจัดการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับที่
1. บริษัทปรับโครงสร้างและกลยุทธ์บ่อยครั้งเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์	3.35	0.92	ปานกลาง	1
2. บริษัทนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการบริหารจัดการ เช่น เทคโนโลยีด้านการบริหารการเงิน การบริหาร วัสดุคืบ และการจัดการข้อมูล	3.24	1.00	ปานกลาง	2
3. ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทเข้าร่วมการอบรมพัฒนาการบริหารบ่อยครั้งทั้งจากหน่วยงานรัฐและเอกชน	3.14	1.09	ปานกลาง	3
4. บริษัทเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายของอุตสาหกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ด้านการจัดการ	3.09	1.03	ปานกลาง	4
5. บริษัทจ้างที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์มาวางแผนและพัฒนาการบริหารขององค์กร	3.05	1.10	ปานกลาง	5
เฉลี่ย	3.17	0.79	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-14 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านความสามารถในการจัดการ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.17, SD = 0.79)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 1 บริษัทปรับโครงสร้างและกลยุทธ์บ่อยครั้งเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ($\bar{X}$ = 3.35, SD = 0.92) รองลงมาคือ ประเด็นข้อที่ 2 บริษัทนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการบริหารจัดการ เช่น เทคโนโลยีด้านการบริหารการเงิน การบริหาร

วัตถุประสงค์ และการจัดการข้อมูล ($\bar{X}=3.24$, $SD=1.00$) ประเด็นข้อที่ 3 ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท เข้าร่วมการอบรมพัฒนาการบริหารบ่อยครั้งทั้งจากหน่วยงานรัฐและเอกชน ($\bar{X}=3.14$, $SD=1.09$) ประเด็นข้อที่ 4 บริษัทเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายของอุตสาหกรรมเพื่อและเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ด้านการจัดการ ($\bar{X}=3.09$, $SD=1.03$) และ ประเด็นข้อที่ 5 บริษัทจ้างที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์มาวางแผนและพัฒนาการบริหารขององค์กร ($\bar{X}=3.05$, $SD=1.10$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต

ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับที่
1. บริษัทลงทุนจัดซื้อเทคโนโลยีการผลิตมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการผลิต	2.89	1.08	ปานกลาง	3
2. บริษัทพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเองเพื่อลดต้นทุนด้านการจัดหาเทคโนโลยีที่มีราคาแพง	2.88	0.97	ปานกลาง	4
3. บริษัทซ่อมบำรุงและพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้อยู่เพื่อชะลอการลงทุนและรักษาผลิตภาพของการผลิต	3.00	0.98	ปานกลาง	1
4. บริษัทร่วมกับสถาบันการศึกษาในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อนำมาใช้ในกิจการ	2.93	0.91	ปานกลาง	2
เฉลี่ย	2.93	0.80	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-15 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านเทคโนโลยีทางการผลิตโดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.93$, $SD=0.80$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 3 บริษัทซ่อมบำรุงและพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้อยู่เพื่อชะลอการลงทุนและรักษาผลิตภาพของการผลิต ($\bar{X}=3.00$, $SD=0.98$) รองลงมาคือ ประเด็นข้อที่ 4 บริษัทร่วมกับสถาบันการศึกษาในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อนำมาใช้ในกิจการ ($\bar{X}=2.93$, $SD=0.91$) ประเด็นข้อที่ 1 บริษัทลงทุนจัดซื้อเทคโนโลยีการผลิตมาใช้เพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพและคุณภาพในการผลิต ($\bar{X}=2.89$, $SD=1.08$) และ ประเด็นข้อที่ 2 บริษัทพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเองเพื่อลดต้นทุนด้านการจัดหาเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ($\bar{X}=2.88$, $SD=0.97$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ

ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับที่
1. ธุรกิจมีการจดทะเบียนทางธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย	3.79	1.11	มาก	2
2. ธุรกิจมีการจ่ายภาษีต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย	3.82	1.04	มาก	1
3. ธุรกิจมีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	3.32	1.10	ปานกลาง	4
4. ธุรกิจมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อการได้รับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ	3.36	1.11	ปานกลาง	3
เฉลี่ย	3.57	0.88	มาก	-

จากตารางที่ 4-16 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, $SD=0.88$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นข้อที่ 2 ธุรกิจมีการจ่ายภาษีต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ($\bar{X}=3.82$, $SD=1.04$) และ ประเด็นข้อที่ 1 ธุรกิจมีการจดทะเบียนทางธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ($\bar{X}=3.79$, $SD=1.11$)

และมีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อีก 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นข้อที่ 4 ธุรกิจมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อการได้รับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ ($\bar{X}=3.36$, $SD=1.11$) และ ประเด็นข้อที่ 3 ธุรกิจมีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ($\bar{X}=3.32$, $SD=1.10$)

ตารางที่ 4-17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับที่
1. ธุรกิจจ้างพนักงานที่จบกฎหมายมารับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายโดยเฉพาะ	2.93	1.18	ปานกลาง	4
2. ผู้บริหารระดับสูง สนใจในการเรียนรู้และทำความเข้าใจกับกฎหมายมากขึ้น	3.39	1.03	ปานกลาง	1
3. ธุรกิจจ้างที่ปรึกษากฎหมายเพื่อให้คำแนะนำและดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย	2.95	1.09	ปานกลาง	3
4. เมื่อเกิดปัญหาด้านกฎหมาย บริษัทจะใช้บริการคลินิกกฎหมายที่หน่วยงานรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อขอคำแนะนำ	3.04	1.16	ปานกลาง	2
เฉลี่ย	3.08	0.96	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-17 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการด้านข้อระเบียบและกฎหมาย โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.08$, $SD=0.96$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 2 ผู้บริหารระดับสูง สนใจในการเรียนรู้และทำความเข้าใจกับกฎหมายมากขึ้น ($\bar{X}=3.39$, $SD=1.03$) รองลงมาคือ ประเด็นข้อที่ 4 เมื่อเกิดปัญหาด้านกฎหมาย บริษัทจะใช้บริการคลินิกกฎหมายที่หน่วยงานรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อขอคำแนะนำ ($\bar{X}=3.04$, $SD=1.16$) ประเด็นข้อที่ 3 ธุรกิจจ้างที่ปรึกษากฎหมายเพื่อให้คำแนะนำและดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ($\bar{X}=2.95$, $SD=1.09$) และประเด็นข้อที่ 1 ธุรกิจจ้างพนักงานที่จบกฎหมายมารับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายโดยเฉพาะ ($\bar{X}=2.93$, $SD=1.18$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินงาน ในภาพรวม

กลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านเงินลงทุน	3.26	0.79	ปานกลาง	3
2. ด้านการตลาด	3.47	0.87	มาก	2
3. ด้านแรงงาน	3.19	0.71	ปานกลาง	4
4. ด้านความสามารถในการจัดการ	3.17	0.79	ปานกลาง	5
5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต	2.93	0.80	ปานกลาง	7
6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ	3.57	0.88	มาก	1
7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย	3.08	0.96	ปานกลาง	6
เฉลี่ย	3.24	0.61	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-18 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินงานโดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.24$, $SD = 0.61$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้นอยู่ในระดับมาก 2 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ ($\bar{X}= 3.57$, $SD = 0.88$) และด้านการตลาด ($\bar{X}= 3.47$, $SD = 0.87$)

และมีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางอีก 4 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ด้านเงินลงทุน ($\bar{X}= 3.26$, $SD = 0.79$) รองลงมาคือ ด้านแรงงาน ($\bar{X}= 3.19$, $SD = 0.71$) ด้านความสามารถในการจัดการ ($\bar{X}= 3.17$, $SD = 0.79$) ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย ($\bar{X}= 3.08$, $SD = 0.96$) และด้านเทคโนโลยีทางการผลิต ($\bar{X}= 2.93$, $SD = 0.80$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4-19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามตำแหน่ง

กลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ	SS	Df	MS	F	Sig.	
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.151	3	1.384	3.776	.011*
	ภายในกลุ่ม	144.365	394	.366		
	รวม	148.516	397			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-19 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีตำแหน่งต่างกัน มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ของในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison) โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบผลต่างแบบเชฟเฟ้ (Scheffe) เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เพื่อหาว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในตารางที่ 4-20

ตารางที่ 4-20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

ตำแหน่ง	n	$\bar{X}$	เจ้าของบริษัท	ผู้บริหารระดับสูง	ผู้บริหารระดับกลาง	ผู้บริหารระดับต้น
			3.14	3.24	3.43	3.26
เจ้าของบริษัท	163	3.14	-	-0.10	-0.29*	-0.12
ผู้บริหารระดับสูง	33	3.24		-	-0.19	-0.02
ผู้บริหารระดับกลาง	68	3.43			-	0.17
ผู้บริหารระดับต้น	134	3.26				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-20 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่ผู้ให้ข้อมูลมีตำแหน่งเจ้าของบริษัท มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีตำแหน่งผู้บริหารระดับกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

กลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาด ย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อ สร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ		<i>SS</i>	<i>Df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	24.190	12	2.016	6.242	.000*
	ภายในกลุ่ม	124.326	385	.323		
	รวม	148.516	397			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-21 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีประเภทอุตสาหกรรมต่างกัน มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการของในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบผลต่างแบบเซฟเฟ เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เพื่อหาว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4-22

ตารางที่ 4-22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามประเภท
อุตสาหกรรม กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย
ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

ประเภทอุตสาหกรรม	n	$\bar{X}$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
			3.07	3.26	2.69	3.49	3.74	3.01	2.92	3.57	3.51	3.35	3.73	3.15	3.11
เกษตรกรรม (1)	28	3.07	-	-.18	.38	-.41	-.66*	.06	.15	-.49	-.43	-.27	-.65	-.07	-.03
การผลิตสินค้า (2)	100	3.26		-	.57	-.23	-.47	.25	.34	-.30	-.24	-.09	-.46	.11	.15
ไฟฟ้า (3)	4	2.69			-	-.80	-1.04	-.31	-.22	-.87	-.82	-.66	-1.03	-.46	-.41
การก่อสร้าง (4)	30	3.49				-	-.24	.48	.57	-.07	-.01	.13	-.23	.34	.38
การขนส่ง (5)	37	3.74					-	.73*	.82*	.17	.22	.38	.01	.59	.63*
ที่พักแรม (6)	43	3.01						-	.09	-.56	-.50	-.34	-.71	-.14	-.09
การขายส่ง (7)	38	2.92							-	-.65	-.59	-.3	-.80	-.23	-.18
อสังหาริมทรัพย์ (8)	8	3.57								-	.05	.21	-.15	.42	.46
กิจกรรมทางการเงิน (9)	20	3.51									-	.15	-.21	.36	.40
การบริหารงาน (10)	8	3.35										-	-.37	.20	.24
ศิลปะ ความบันเทิง (11)	4	3.73											-	.57	.62
ด้านสุขภาพ (12)	14	3.15												-	.04
การบริการอื่น ๆ (13)	64	3.11													-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-22 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ พบว่า

1. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีอุตสาหกรรมประเภทเกษตรกรรม มีกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีอุตสาหกรรมประเภทการขนส่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีอุตสาหกรรมประเภทการขนส่ง มีกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีอุตสาหกรรมประเภทที่พักแรม, การขายส่ง, และการบริการอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจ

กลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ	SS	Df	MS	F	Sig.
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	6.347	3	2.116	5.863	.001*
ภายในกลุ่ม	142.169	394	.361		
รวม	148.516	397			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-23 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจต่างกัน มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ของในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบผลต่างแบบเชฟเฟ้ เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในตารางที่ 4-24

ตารางที่ 4-24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจ กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

รูปแบบการดำเนินธุรกิจ	n	$\bar{X}$	กิจการ	ห้าง	บริษัท	บริษัท
			เจ้าของคนเดียว/ ร้านค้า	หุ้นส่วน/ ห้าง หุ้นส่วน จำกัด	จำกัด	จำกัด (มหาชน)
			3.13	3.57	3.24	3.28
กิจการเจ้าของคนเดียว/ร้านค้า	136	3.13	-	-.44*	-.11	-.15
ห้างหุ้นส่วน/ห้างหุ้นส่วนจำกัด	42	3.57		-	.32*	.29
บริษัทจำกัด	196	3.24			-	-.03
บริษัทจำกัด (มหาชน)	24	3.28				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-24 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจ กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ พบว่า

1. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจแบบกิจการเจ้าของคนเดียว/ร้านค้า มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจ ห้างหุ้นส่วน/ห้างหุ้นส่วนจำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจแบบห้างหุ้นส่วน/ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจ บริษัทจำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

กลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ	SS	Df	MS	F	Sig.
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	6.540	5	1.308	3.612	.003*
ภายในกลุ่ม	141.975	392	.362		
รวม	148.516	397			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-25 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจต่างกัน มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ของในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบผลต่างแบบเชฟเฟ้ เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4-26

ตารางที่ 4-26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

ระยะเวลา ในการดำเนินธุรกิจ	n	$\bar{X}$	น้อยกว่า 1	1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20	มากกว่า 20
			ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี
			3.18	3.36	3.37	3.08	3.17	3.09
น้อยกว่า 1 ปี	26	3.18	-	-.18	-.19	.09	.01	.08
1 - 5 ปี	95	3.36		-	-.01	.27	.19	.26
6 - 10 ปี	106	3.37			-	.29*	.20	.27*
11 - 15 ปี	34	3.08				-	-.09	-.01
16 - 20 ปี	34	3.17					-	.08
มากกว่า 20 ปี	103	3.09						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-26 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 6 - 10 ปี มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 11 - 15 ปี และ มากกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามจำนวนพนักงาน

กลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ	SS	Df	MS	F	Sig.
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	25.070	2	12.535	40.109	.000*
ภายในกลุ่ม	123.446	395	.313		
รวม	148.516	397			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-27 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีจำนวนพนักงานต่างกัน มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ของในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบผลต่างแบบเซฟเฟ่ เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในตารางที่ 4-28

ตารางที่ 4-28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามจำนวนพนักงาน กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

จำนวนพนักงาน	n	$\bar{X}$	1 - 25 คน	25 - 50 คน	51 คนขึ้นไป
			3.07	3.72	3.36
1 - 25 คน	252	3.07	-	-.65*	-.29*
25 - 50 คน	73	3.72		-	.36*
51 คนขึ้นไป	73	3.36			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-28 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามจำนวนพนักงาน กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ พบว่า

1. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีจำนวนพนักงาน 1 - 25 คน มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีจำนวนพนักงาน 25 - 50 คน และ 51 คนขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีจำนวนพนักงาน 25 - 50 คน มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีจำนวนพนักงาน 51 คนขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-29 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการที่ใช้มากที่สุดในปัจจุบัน

กลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาด ย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อ สร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ	SS	Df	MS	F	Sig.
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	2.898	3	.966	2.613	.051
ภายในกลุ่ม	145.618	394	.370		
รวม	148.516	397			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-29 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการที่ใช้มากที่สุดในปัจจุบันต่างกัน มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ของในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4-30 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ จำแนกตามกลุ่มลูกค้าหลัก

กลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ	SS	Df	MS	F	Sig.
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	14.093	2	7.046	20.706	.000*
ภายในกลุ่ม	134.423	395	.340		
รวม	148.516	397			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-30 พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีกลุ่มลูกค้าหลักต่างกัน มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ของในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบผลต่างแบบเซฟเฟ่ เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เพื่อหาว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4-32

ตารางที่ 4-31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามกลุ่มลูกค้าหลัก กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

กลุ่มลูกค้าหลัก	n	$\bar{X}$	ในพื้นที่จังหวัด	ในประเทศไทย	ต่างประเทศ
			3.13	3.43	2.85
ในพื้นที่จังหวัด	183	3.13	-	-.30	.28*
ในประเทศไทย	180	3.43		-	.58*
ต่างประเทศ	35	2.85			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-31 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามกลุ่มลูกค้าหลัก กับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ พบว่า

1. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีกลุ่มลูกค้าหลักเป็นกลุ่มลูกค้าในพื้นที่จังหวัดชลบุรี มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีกลุ่มลูกค้าหลักเป็นกลุ่มลูกค้าในประเทศไทย และต่างประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยที่มีกลุ่มลูกค้าหลักเป็นกลุ่มลูกค้าในประเทศไทย มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีกลุ่มที่มีกลุ่มลูกค้าหลักเป็นกลุ่มลูกค้าต่างประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-32 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่ได้จากความถดถอยพหุคูณของปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ องค์กร ที่มีอิทธิพลกับกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม

	SS	DF	MS	F	Sig.
Regression	14.532	7	2.076	6.043	.000*
Residual	133.984	390	.344		
Total	148.516	397			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4-32 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์คือ ปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ อย่างน้อย 1 ตัวแปร มีอิทธิพลต่อกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-33 ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ของปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ องค์กร ด้านความเข้มแข็งการตรวจสอบ ที่มีต่อกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม

Model	Unstandardized		Standardized	t	Sig.
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(ค่าคงที่)	2.609	.146		17.912	.000*
1. ด้านเงินลงทุน	.089	.050	.113	1.797	.073
2. ด้านการตลาด	-.002	.048	-.002	-.033	.974
3. ด้านแรงงาน	-.095	.055	-.124	-1.745	.082
4. ด้านความสามารถในการจัดการ	.015	.056	.019	.259	.796
5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต	-.010	.048	-.015	-.204	.838
6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ	.010	.046	.014	.206	.837
7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย	.202	.047	.306	4.322	.000*

R = .313, R² = .098, Adjusted R Square = .082, Durbin-Watson = 2.240, F = 6.043, Sig. = .000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4-33 พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวร่วมกันมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม ในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .313 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตามได้ร้อยละ 9.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± .082

สมการพยากรณ์กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม โดยใช้คะแนนดิบ สามารถเขียนได้ดังนี้

$$\hat{Y} (\text{กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ}) = 2.609 + .202 (\text{ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย})$$

สามารถพยากรณ์กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม โดยใช้คะแนนมาตรฐาน สามารถเขียนได้ดังนี้

Z (กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ) = .306 (ด้านข้อ
ระเบียบและกฎหมาย)

โดยสามารถอธิบายอิทธิพลของตัวแปรได้ว่าถ้าหากปัญหาและข้อจำกัดทางด้านข้อ
ระเบียบและกฎหมาย เพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จึงทำให้กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงใน
การดำเนินกิจการ ในภาพรวม เพิ่มขึ้น .306 หน่วย

ดังนั้นสรุปได้ว่ามีตัวแปรด้านปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการ
ส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย มีอิทธิพล
ทางบวกกับกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวมอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4-34 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของของปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายมาตรการ
ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านข้อระเบียบ
และกฎหมาย ที่มีต่อกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนิน
กิจการ ในภาพรวม

Model	Unstandardized		Standardized	t	Sig.
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(ค่าคงที่)	2.616	.105		24.833	.000*
1. กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ มีหลาย ฉบับและยากต่อความเข้าใจ	.162	.044	.278	3.668	.000*
2. กฎระเบียบมีความซ้ำซ้อน สร้างภาระ ให้กับผู้ประกอบการ	-.103	.053	-.173	-1.923	.055
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องบางฉบับล้าสมัยไม่ทัน ต่อเหตุการณ์	.051	.049	.089	1.051	.294
4. กฎระเบียบเอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็ก เสียเปรียบ เช่น กฎหมายส่งเสริมการลงทุน	.085	.039	.159	2.169	.031*

R = .324, R² = .105, Adjusted R Square = .096, Durbin-Watson = 2.252, F = 11.513, Sig. =
.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4-34 พบว่า จากค่า Tolerance แต่ละค่าไม่เกินกว่า 1 และ ค่า VIF แต่ละค่าไม่เกินกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง จึงไม่ทำให้เกิดปัญหา Multi collinearity (Allen & Myers, 1990)

โดยผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวร่วมกันมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม ในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .324 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตามได้ร้อยละ 10.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ $\pm .096$

สมการพยากรณ์กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม โดยใช้คะแนนดิบ สามารถเขียนได้ดังนี้

$\hat{Y}$ (กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ) = 2.616 + .162 (กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ มีหลายฉบับและยากต่อความเข้าใจ) + .085 (กฎระเบียบเอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็กเสียเปรียบ เช่น กฎหมายส่งเสริมการลงทุน)

สามารถพยากรณ์กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม โดยใช้คะแนนมาตรฐาน สามารถเขียนได้ดังนี้

Z (กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ) = .278 (กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ มีหลายฉบับและยากต่อความเข้าใจ) + .159 (กฎระเบียบเอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็กเสียเปรียบ เช่น กฎหมายส่งเสริมการลงทุน)

โดยสามารถอธิบายอิทธิพลของตัวแปรได้ตามลำดับความสำคัญดังนี้

1. กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ มีหลายฉบับและยากต่อความเข้าใจ เพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จึงทำให้กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม เพิ่มขึ้น .278 หน่วย

2. กฎระเบียบเอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็กเสียเปรียบ เช่น กฎหมายส่งเสริมการลงทุน เพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จึงทำให้กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวม เพิ่มขึ้น .159 หน่วย

ดังนั้นสรุปได้ว่ามีตัวแปรด้านปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย 4 ตัวแปร ได้แก่ ประเด็นเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ มีหลายฉบับและยากต่อความเข้าใจ และประเด็นเรื่องกฎระเบียบเอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็กเสียเปรียบ เช่น กฎหมายส่งเสริมการลงทุน

มีอิทธิพลทางบวกกับกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4-35 สรุปสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	Sig.	ผลการทดสอบ
1. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีประเภทวิสาหกิจ/อุตสาหกรรม แตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน	.000*	เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
2. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีรูปแบบการดำเนินวิสาหกิจ/อุตสาหกรรม แตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน	.001*	เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
3. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจ/อุตสาหกรรม แตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน	.003*	เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
4. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีจำนวนพนักงาน แตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน	.000*	เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
5. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีช่องทางหลักของการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ แตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน	.051	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
6. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีกลุ่มลูกค้าหลัก แตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน	.000*	เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
7. ปัญหาและข้อจำกัดของในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ มีอิทธิพลต่อกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ	.000*	เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสม

การศึกษาครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทั้งจากเอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกรวบรวมไว้ทั้งในเอกสาร ในอินเทอร์เน็ต และโดยเฉพาะจากแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) และโครงการศึกษาด้านโครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่มีนัยต่อการดำเนินนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย (2561) ที่ระบุถึงปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยไว้อย่างละเอียด และอีกส่วนที่สำคัญคือ การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group) กับกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญต่อสถานการณ์ทางธุรกิจและสภาพปัญหาในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรีเป็นอย่างดี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารของสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี และหอการค้าจังหวัดชลบุรี ที่ถูกเลือกมาจำนวน 8 ท่าน โดยได้สัมภาษณ์ ณ ห้องประชุมของบริษัท ไทยซัมมิต ฮาร์เนส จำกัด (มหาชน) วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 เวลา 13.00 – 17.00 น. มีผู้ร่วมให้ข้อมูลดังตารางที่ 4-36

ตารางที่ 4-36 ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลการวิจัย

รายชื่อ	ตำแหน่ง, หน่วยงาน
1. ดร.สาโรจน์ วสุวานิช	ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, รองประธานกรรมการบริหาร บริษัท ไทยซัมมิต ฮาร์เนส จำกัด (มหาชน)
2. คุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง	รองประธานหอการค้าจังหวัดชลบุรี, รองประธานอาวุโสสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, กรรมการรองผู้จัดการ บริษัท อาร์ ซี เค รุ่งเจริญ จำกัด
3. คุณกิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์	เลขาธิการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, กรรมการผู้จัดการ บริษัท เมทล บิวส์ (ประเทศไทย) จำกัด
4. คุณวิศิษฐ์ จารุศล	ประธานฝ่ายแรงงานหอการค้าจังหวัดชลบุรี, ประธานบริษัท ยูไนเต็ด อินสเป็คชัน เซอร์วิส จำกัด
5. คุณณัฐธรรณ สารทจินพงษ์	กรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, ผู้จัดการทั่วไป บริษัท ไทยเทครอน คอร์เปอเรชั่น กรุ๊ป จำกัด

ตารางที่ 4-36 (ต่อ)

รายชื่อ	ตำแหน่ง, หน่วยงาน
6. คุณวรุฒิ พัฒนสิน	กรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, ประธานกรรมการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงน้ำแข็งบางละมุง
7. คุณสมบัติ เตมียสถิต	รองประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, กรรมการ ผู้จัดการบริษัท บี.ที.โอโต้พาร์ท จำกัด
8. คุณธีรจิตร สอนแจ้ง	กรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, หุ้นส่วนบริษัท ปลาพโลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด

โดยในการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสม จะถูกแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ตอนดังนี้

1. ปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายการภาครัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ประกอบการไทย

1.1 ด้านเงินลงทุน

1.1.1 ไม่มีการทำแผนธุรกิจ (Business plan)

จากการศึกษาพบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นขาดความสามารถทางการเขียนแผนธุรกิจ ซึ่งการไม่มีแผนนั้นส่งผลกระทบต่อการดำเนินการในภาพรวม เนื่องจากแผนธุรกิจจะเป็นการวิเคราะห์รายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจในทุก ๆ ขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นสินค้าหรือบริการ ลูกค้า จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส รวมถึงอุปสรรคต่อธุรกิจ เพื่อให้การดำเนินธุรกิจเป็นแบบแผนมีความรู้ความเข้าใจ และการจัดการที่ดี จนทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นการมีแผนธุรกิจก็เท่ากับการเป็นแบบแผนให้ธุรกิจดำเนินการได้ง่าย หากไม่มีแผนธุรกิจก็เท่ากับการทำงานที่ไร้ทิศทาง ไม่มีเป้าหมาย อาจทำให้ธุรกิจล้มเหลวได้ในอนาคต

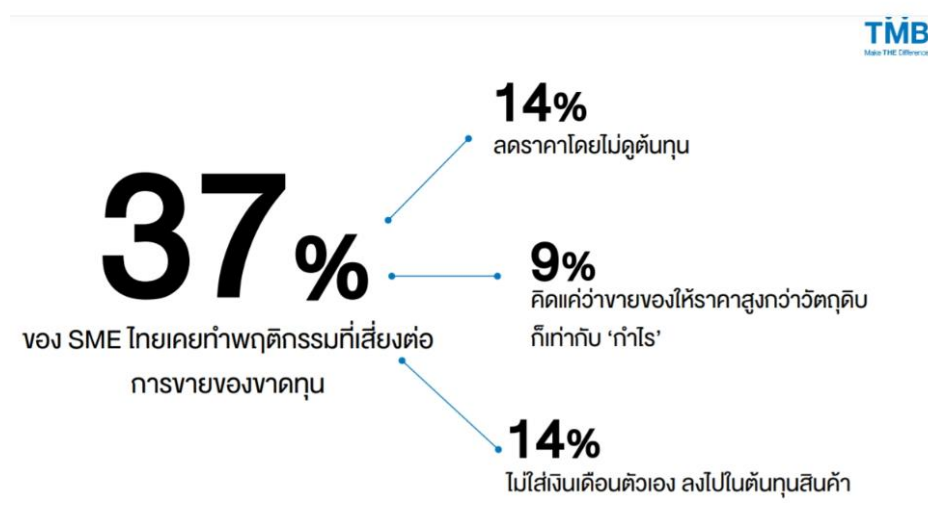
โดยจากการสำรวจของธนาคารทหารไทย (2561) นั้นพบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย กว่าร้อยละ 72 นั้นไม่มีการจัดทำแผนธุรกิจในการดำเนินธุรกิจ ต่อให้ลงมือเขียนแผนไว้แล้วบ้างก็ตาม ดังนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นจึงเป็นการแก้ปัญหาลเฉพาะหน้าเป็นรายวันไปเรื่อย ๆ เปิดช่องว่างให้สามารถเกิดปัญหาจากตัวแปรต่าง ๆ จนสามารถทำให้ธุรกิจสะดุดได้ง่าย รวมถึงการมองไม่เห็นภาพใหญ่ของธุรกิจอย่างครอบคลุม ทำให้ขาดการดำเนินแผนการที่ต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การเติบโตไปข้างหน้าของธุรกิจในระยะยาว

การสัมภาษณ์แบบกลุ่มนั้นผู้ให้ข้อมูลได้มุ่งปัญหาไปที่กลุ่มธุรกิจขนาดเล็ก ประเภทร้านค้า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งได้กล่าวอย่างมั่นใจว่า ธุรกิจขนาดเล็กล้วนส่วนน้อยมาก ๆ ที่ จะมีการทำแผนธุรกิจซึ่งส่วนมากจะเห็นว่าไม่มีความจำเป็น จำตามประสบการณ์และตาม สถานการณ์ที่เกิดขึ้นไปเรื่อย ๆ ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ อาทิ การวางแผนในการใช้เงินทุน การเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันทางการเงิน ฯลฯ ดังการให้ สัมภาษณ์ของคุณวรวิฑูฒิ พัฒนสิน และคุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง ที่ได้กล่าวว่า

“สมัยที่ทำแรก ๆ ธุรกิจผมเองก็ไม่ได้มีการทำแผนธุรกิจอะไร เราก็ทำตาม ประสบการณ์ทำตามสถานการณ์ไปเรื่อย ๆ ใด ๆ แต่ตอนหลังก็เริ่มมีทำแผนธุรกิจ ก็เป็นรูปเป็น ร่างมีทิศทาง ผมว่าธุรกิจรายย่อยต่าง ๆ ก็เป็นเหมือนกัน” (วรวิฑูฒิ พัฒนสิน, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ธุรกิจขนาดเล็กแตรรายย่อย ร้านค้าต่าง ๆ ไม่ค่อยมีการทำแผนธุรกิจมันคือปัญหา หลักเลย นอกจากการดำเนินงานที่ไร้ทิศทางแล้วนั้นยังจะส่งผลกระทบต่อ การสร้างความเชื่อถือแก่ บรรดาธนาคารด้วย ที่เค้าจะพิจารณาการปล่อยสินเชื่อ” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

นอกจากนั้นในผลการศึกษาของธนาคารทหารไทย (2561) ยังพบอีกว่าการขาดการ ทำแผนธุรกิจ (Business Plan) นั้นส่งผลต่อการคำนวณต้นทุนที่แท้จริงในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากการ ไม่มีการวิเคราะห์ราคาวัตถุดิบ การประเมินความเสี่ยงของภาวะเศรษฐกิจที่จะทำให้ราคา วัตถุดิบมีการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้ธุรกิจ SMEs บางรายนั้นขายดีแต่ไม่มีกำไร ดังภาพที่ 4-1

ภาพที่ 4-1 ผลการศึกษาเหตุผลของการขาดทุนของธุรกิจ SMEs

ที่มา : ธนาคารทหารไทย (2561)

1.1.2 ปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ

เงินทุนมีผลอย่างยิ่งต่อการเติบโตและความอยู่รอดของธุรกิจ อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงแหล่งเงินทุนถือเป็นปัญหาสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมาอย่างยาวนาน เป็นผลจากข้อจำกัดทั้งด้านความพร้อมของผู้ประกอบการตามปัญหาในขั้นแรกก็คือความสามารถในการจัดทำแผนธุรกิจ (Business plan) ที่ดีลักษณะที่ไม่ยืดหยุ่นของสถาบันการเงิน ประเภทของเงินทุนในประเทศที่ไม่มีความหลากหลายและไม่ตอบสนองความต้องการของธุรกิจในแต่ละช่วงการเติบโต ทั้งนี้ พบว่าผู้ประกอบการที่ต้องเผชิญปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มิมีแนวโน้มที่จะปิดกิจการ และบางกลุ่มต้องรับภาระจากต้นทุนการกู้ยืมที่สูงเกินไป ซึ่งถือเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเติบโตของธุรกิจดังนั้น แนวทางที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการ SME สามารถอยู่รอดและเติบโตได้ คือ การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน สร้างและพัฒนาปัจจัยที่เอื้อให้ SME สามารถเข้าถึงแหล่งทุน และสนับสนุนให้มีแหล่งเงินทุนที่หลากหลายมากขึ้นเพื่อให้ SME สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560)

สามารถยืนยันปัญหาดังกล่าวได้ด้วยผลการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย (2561) พบว่า สถาบันการเงินมีความเข้มงวดในการพิจารณาให้สินเชื่อและได้กำหนดให้อัตราคอกเบี้ยเงินกู้ของ SMEs สูงกว่าธุรกิจใหญ่ เนื่องจากต้นทุนการประเมินความเสี่ยงของธุรกิจ SMEs นั้นสูงกว่า โดยเฉพาะจากต้นทุนการตรวจสอบ ความน่าเชื่อถือของบัญชีรายรับรายจ่ายจึงทำให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้ยาก

โดยมีความสอดคล้องกับการให้ข้อมูลของดร.สาโรจน์ วสุวานิช และกิตติวุฒิสถิตวิมลพันธ์ ที่กล่าวว่า

“เงินถึงมือเอสเอ็มอีในระดับหนึ่งเหมือนกัน เพราะคอกเบี้ยถูก โดยภาพรวม SMEs เติบโตขึ้น แต่เป็นการแข่งขันที่ไม่เท่าเทียมเท่านั้นเอง คนไทยควรจะได้สิทธิประโยชน์มากกว่านี้” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

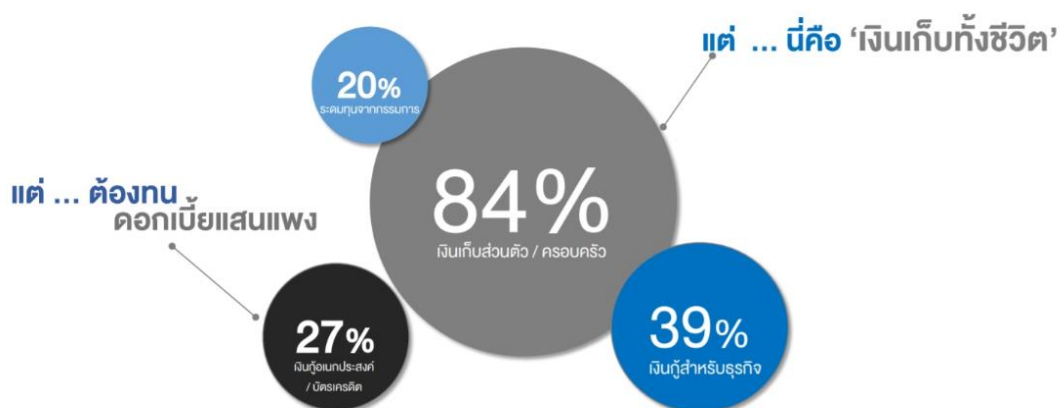
“ปัญหาจากการไม่สามารถเขียนแผนธุรกิจที่ดีได้ นั้นส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนตามมา จริง ๆ สถาบันทางการเงินก็พร้อมปล่อยเงินกู้ให้แต่ SME ไม่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือแก่ตนเองได้” (กิตติวุฒิสถิตวิมลพันธ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

1.1.3 ขาดการวางแผนในการใช้เงินทุน

จากการปัญหาในหัวข้อก่อนหน้านั้นแม้ว่าผู้ประกอบการที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้จะสามารถต่อยอดสร้างการเติบโตของยอดขาย ขยายธุรกิจ และจ้างแรงงานเพิ่ม อย่างไรก็ตามเมื่อ

อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมบางส่วนที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนก็ยังมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการเงินให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560)

โดยมีความสอดคล้องกับข้อมูลการศึกษาของธนาคารทหารไทย (2561) ที่พบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ถึงร้อยละ 84 ใช้เงินเกือบทั้งชีวิตในการลงทุน โดยปราศจากการวางแผนการดำรงชีพของครอบครัว และร้อยละ 27 ใช้เงินกู้เอนกประสงค์/ บัตรเครดิต ซึ่งเข้าถึงได้ง่ายแต่ดอกเบี้ยแพงเกินไป เป็นแหล่งเงินทุนในการทำธุรกิจที่ผิดประเภท มีความเสี่ยงสูงที่จะทำให้เกิดปัญหาหนี้สินเรื้อรัง อีกทั้งในยุคที่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงเร็วมาก แผนการใช้เงินทุนต้องมีความยืดหยุ่นและละเอียดมากขึ้นกว่าเดิม การทุ่มใช้เงินทุนจำนวนมากโดยที่ไม่คำนึงถึงสภาพตลาดที่เปลี่ยนแปลงเร็วตลอดเวลาทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวนมากใช้ทุนไปมาก โดยได้ผลตอบแทนไม่เท่าที่ควร

ภาพที่ 4-2 ผลการศึกษาการวางแผนในการใช้เงินทุนของธุรกิจ SMEs
ที่มา: ธนาคารทหารไทย (2561, ออนไลน์)

1.1.4 ปัญหาการแยกบัญชีส่วนตัวกับบัญชีธุรกิจ

จากผลการศึกษาของธนาคารทหารไทย (2561) พบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ถึงร้อยละ 67 มีพฤติกรรมที่ทำให้เงินธุรกิจกับเงินส่วนตัวปนกัน ซึ่งสำหรับพฤติกรรมที่ทำให้เงินธุรกิจกับเงินส่วนตัวปนกันนั้นมีสาเหตุจากการแยกเงินส่วนตัวกับธุรกิจไม่ขาด ร้อยละ 30 และอีกร้อยละ 29 ไม่เคยตั้งเงินเดือนให้ตัวเอง โดยข้อเสียของการไม่แยกกระเป๋าธุรกิจกับกระเป๋าส่วนตัวคือการที่ไม่มีความน่าเชื่อถือสำหรับธนาคาร ทำให้การวางแผนการใช้เงินในธุรกิจมีโอกาสสะดุดได้ และไม่สามารถรู้ได้ว่าเอาเข้าจริงแล้วธุรกิจมีเงินเหลืออยู่เท่าไร

ซึ่งมีความสอดคล้องกับการให้ข้อมูลของ วิศิษฐ์ จารุคุล และสมบัติ เตมียสถิต ที่ได้กล่าวว่า

“อีกปัญหาที่สำคัญของ SME คือการใช้เงินไม่แบ่งกระเป๋า มั่วกันไปหมดทั้งเงินในธุรกิจ เงินส่วนตัว ไม่มีการแยกกระเป๋า พอถึงเวลาต้องซื้อวัตถุดิบ หรือต้องลงทุนเพิ่มบางทีก็ไม่มีทุน เป็นแบบนี้กันเยอะเลย” (วิศิษฐ์ จารุคุล, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ขอเสริมอีกนิดปัญหานี้มีเยอะจริง ๆ คือเจ้าของหรือหุ้นส่วนนั้นจะต้องตั้งเงินเดือนตนเองไปอยู่ในค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนของธุรกิจเป็นต้นทุน ถ้าเราเอากำไรมาใช้ก่อนเวลาต้องลงทุนก็จะต้องหาทุนใหม่อยู่เรื่อย สุดท้ายก็ต้องไปกู้เงินเสียดอกเบี้ย” (สมบัติ เตมียสถิต, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาด้านแหล่งเงินทุนนั้นพบว่าอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นขาดความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนธุรกิจซึ่งทำให้เกิดผลกระทบอื่น ๆ ตามมา โดยเฉพาะการไม่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือแก่สถาบันการเงินถึงศักยภาพในการประกอบธุรกิจ ทำให้ขาดความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน แต่ก็มีอีกส่วนหนึ่งที่กู้ยืมเงินผิดผิดประเภท รวมถึงการไม่แยกบัญชีส่วนตัวกับบัญชีธุรกิจ

1.2 ด้านการตลาด

จากการศึกษาพบว่าปัญหาการเข้าถึงตลาดและความสามารถในการลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศนับเป็นปัญหาสำคัญในการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะในบริบทที่มีการรวมตัวทางเศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) แต่ที่ผ่านมา SME ยังมีอุปสรรคในการเข้าถึงตลาดอยู่มาก ด้วยข้อจำกัดในเรื่องศักยภาพและขีดความสามารถของผู้ประกอบการ อีกทั้งภาวะการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะการแข่งขันในระดับสากล ซึ่งมี SME ไทยเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่มีขีดความสามารถในการเข้าสู่ตลาดดังกล่าว โดยจากการศึกษาทั้งจากทางเอกสารและการสัมภาษณ์นั้นสามารถสรุปปัญหาด้านการตลาดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมได้ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560)

1.2.1 ขาดการวิเคราะห์สถานการณ์ทางตลาดอย่างละเอียดถี่ถ้วน

จากการศึกษาที่พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นขาดความสามารถทางการเขียนแผนธุรกิจ ซึ่งแผนการตลาดก็คือส่วนหนึ่งในแผนธุรกิจ โดยแผนการตลาดนั้นคือการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งก็คือการวิเคราะห์ภาพรวมของตลาดทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นคู่แข่ง คู่แข่งในอนาคตที่จะเข้าสู่ตลาด สินค้าทดแทน อนาคตของตลาดระบบเศรษฐกิจของโลก แนวโน้มของผู้บริโภค กระแสเทคโนโลยี รวมถึงการวิเคราะห์ตนเองด้วย

ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลนั้นชี้ให้เห็นเลยว่าอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นขาดการวิเคราะห์สถานการณ์ทางตลาดอย่างละเอียดถี่ถ้วน ดำเนินธุรกิจแบบวันต่อวัน ตามเหตุการณ์ หากเกิดปัญหา ก็จะแก้ไขไปตามประสบการณ์ ไม่มีเป้าหมายทางการตลาด จึงทำให้ดำเนินธุรกิจแบบไร้ทิศทาง ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณวิศิษฐ์ จารุคุณ และคุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง ที่กล่าวว่า

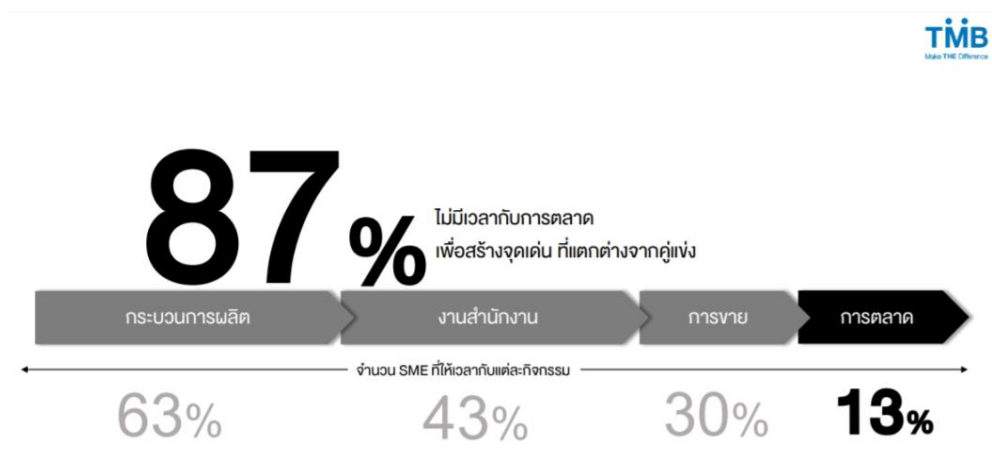
“อย่างที่ถกไปในประเด็นก่อนหน้านี้ การไม่ทำแผนธุรกิจมันก็หมายรวมถึงแผนการตลาดด้วย แผนการตลาดคือส่วนสำคัญของแผนธุรกิจที่ว่าได้ ที่เป็นส่วนของการวิเคราะห์ตลาดทั้งหมด การไม่มีแผนตลาดก็เหมือนเรือไร้หางเสือนั่นแหละ” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“SME ไทยเราน้อยรายมากที่จะมีการทำแผนการตลาดในการทำธุรกิจ ไม่มีการวางแผนเป้าหมาย ไม่มีการคู่แข่ง พฤติกรรมผู้บริโภคก็ไม่วิเคราะห์ เทรนด์ที่เปลี่ยนไปตลอด ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ SME ล้มเหลวเปิดเยอะเจ๊งเยอะ” (วิศิษฐ์ จารุคุณ, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

1.2.2 ไม่สร้างความแตกต่างทางด้านสินค้าและบริการ

จากการศึกษานั้นพบว่าจุดอ่อนทางการตลาดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นขาดความคิดริเริ่มใน “การสร้างความแตกต่าง” ให้แก่ผลิตภัณฑ์และบริการ โดยทั่วไปธุรกิจของไทยมักจะผลิตสินค้าและบริการตามแบบธุรกิจที่ขายดี หรือมีชื่อเสียงขาดการสร้างสิ่งแปลกใหม่ให้ตลาดเมื่อกระแสความนิยมหมดลงธุรกิจก็ลดน้อยลงไม่เกิดความยั่งยืนในการทำธุรกิจ

ซึ่งจากสถิติการวิจัยของธนาคารทหารไทย (2561) ช่วยยืนยันปัญหานี้ได้เป็นอย่างดี เพราะกว่าร้อยละ 87 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ใช้เวลาไปกับการปฏิบัติการ (Operation) เพื่อดำเนินธุรกิจแบบวันต่อวัน และมีเพียงร้อยละ 13% ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ให้เวลาให้กับ “การตลาด” ซึ่งความสำคัญหลัก ๆ ของการตลาดคือการสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง การคิดหาสิ่งใหม่ ๆ มาปรับปรุงให้สินค้าและบริการมีจุดเด่นที่แข็งแกร่ง ความสำคัญของงานปฏิบัติการ (Operation) เปรียบเหมือนการก้มหน้ามองดินซึ่งเป็นสิ่งตรงหน้าที่ต้องทำทุกวัน ให้อ้างอิงธุรกิจหมุนต่อเนื่อง แต่หากไม่ให้ความสำคัญกับการสร้างความแตกต่าง ก็เหมือนกับการไม่เงยหน้ามองฟ้าหรือมองการณ์ไกลจะทำให้ขาดศักยภาพในการแข่งขันระยะยาว

ภาพที่ 4-3 ผลการศึกษาด้านการสร้างความแตกต่างให้กับธุรกิจของธุรกิจ SMEs

ที่มา : ธนาคารทหารไทย (2561, ออนไลน์)

นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญก็ยังพบปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน ดังคำกล่าวของ คุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง และคุณธีรจิตร สอนแจ้ง ที่กล่าวว่า

“ธุรกิจ SME ในไทยส่วนใหญ่มักชอบทำอะไรตามกัน ธุรกิจไหนขายดีมีกำไรคนก็มาทำตามกันไม่ชอบสร้างความแตกต่าง” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“เอสเอ็มอีไทยนั้นยังขาดการสร้างเอกลักษณ์ให้กับสินค้าและบริการของตนในการสร้างความแตกต่างแก่ธุรกิจ” (ธีรจิตร สอนแจ้ง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

1.2.3 ขาดความรู้ความสามารถในด้านการตลาด

จากการศึกษานั้นพบว่าจุดอ่อนทางด้านการตลาดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยอีกประการหนึ่งนั้นคือการขาดความรู้ความสามารถในด้านการตลาด ไม่มีการวางแผนทางการตลาดไม่มีการวิเคราะห์กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย พฤติกรรมของผู้บริโภค สถานการณ์การตลาด และอีกมากมายที่กลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมไม่มีความรู้ รวมทั้งการไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างเต็มที่จึงทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ไม่สามารถหาตลาดถาวรได้ ทำการค้าแบบไม่ยั่งยืน ดังการให้ข้อมูลของคุณกิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์ และคุณวิศิษฐ์ จารุคุล ที่กล่าวว่า

“SME ขาดความรู้ในเรื่องของการวิเคราะห์ตลาดอย่างชัดเจนมาก คือรู้แล้วว่าตัวเองอยากขายอะไรแต่ไม่มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเลย เช่น แถวนั้นมีขายแบบเดียวกันอยู่ที่เจ้า ลูกค้าเป็นใคร มีกำลังซื้อมั้ย เป็นต้น พอเปิดมาก็ขายไม่ได้สุดท้ายก็ล้มเลิกไป” (กิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“อีกประเด็นสำคัญคงเป็นเรื่องของการขาดการวิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาดแบบจริงจังว่าจะขายใครแล้วตลาดเป็นยังไง” (วิศิษฐ์ จารุคุณ, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

1.2.4 ไม่ปรับตัวเพื่อรองรับกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงในการทำการตลาดได้
ในปัจจุบันนี้ไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่าโลกธุรกิจนั้นเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้นทุกวัน และไม่มีธุรกิจใดสามารถหนีพ้นความเปลี่ยนแปลงได้ จากการศึกษาของธนาคารทหารไทย พบว่าธุรกิจ SME กว่าร้อยละ 38 ยังไม่พร้อมรับสิ่งใหม่ ซึ่งแบ่งออกเป็นร้อยละ 19 ที่กลัวว่าการเริ่มสิ่งใหม่จะมีปัญหาตามมา อีกร้อยละ 14 นั้นไม่มีเวลาหาข้อมูลเพื่อคิดสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งกระแสความเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัลที่จะทำลาย (Disrupt) ทุกธุรกิจไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิงในเร็ววันนี้ ทำให้ธุรกิจใดที่ไม่ปรับตัวจะอยู่รอดได้ยากอย่างแน่นอน

ซึ่งความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีนั้นทำให้สถานการณ์ทางการตลาดนั้นเปลี่ยนไปอย่างมาก โดยเฉพาะพฤติกรรมผู้บริโภคของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปตามเทคโนโลยี การซื้อสินค้าและบริการผ่านทางเว็บไซต์ออนไลน์นั้นมีมากขึ้น ทำให้ธุรกิจที่ยังขายแบบดั้งเดิมที่ขายเฉพาะหน้าร้านเพียงอย่างเดียวขายได้น้อยลง การสั่งอาหารผ่านทางเว็บไซต์ก็เป็นกระแสมากเช่นกันในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา โดยยืนยันได้จากจากผลการศึกษาของ ธนาคารแห่งประเทศไทย (2561) พบว่า “อิทธิพลของเทคโนโลยีทำให้ SMEs เกือบร้อยละ 50 เผชิญการแข่งขันที่รุนแรงจากคู่แข่ง ที่เพิ่มขึ้นในตลาดออนไลน์ ทั้งจากภาคธุรกิจและบุคคลธรรมดา โดยผลการวิเคราะห์ แบบสำรวจด้วยแบบจำลองโลจิสติก (Logit Model) พบว่า การแข่งขันกับธุรกิจ E-commerce มีนัยสำคัญต่อความชบเซาของ SMEs ในภาคการค้า ซึ่งมีสาเหตุจากความหลากหลายและ ความสะดวกสบายที่ทำให้ผลให้พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป” (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561)

นอกจากนั้นยังมีความสอดคล้องกับข้อมูลการสัมภาษณ์ของดร.สาโรจน์ วสุวานิช และคุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง ที่ได้กล่าวว่า

“ปัญหาที่สำคัญมากที่สุดในปีนี้เคยคือการไม่ปรับตัวให้กับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ทั้งการค้าขายออนไลน์ พฤติกรรมผู้บริโภคก็เปลี่ยนแปลงไปธุรกิจก็ต้องปรับตัว”

(สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ปัญหาการดิศรับที่ฟของเทคโนโลยี กลุ่มเจ้าของธุรกิจรุ่นเก่า ๆ บางรายปรับตัวไม่ทันก็ประสบกับการที่ลูกค้าหายหมด” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาสภาพปัญหาทางการตลาดนั้นพบว่าอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นมีปัญหาทางการขาดการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาดอย่างละเอียดถี่ถ้วน ไม่มีการวางแผนการตลาด ขาดความรู้ความสามารถในการตลาด ไม่สร้างความแตกต่าง

ให้กับสินค้าและบริการของธุรกิจ ไม่ปรับตัวเพื่อรองรับกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงในการทำ การตลาดได้

1.3 ด้านแรงงาน

1.3.1 ปัญหาอัตราการเข้าออกจางานสูง

จากการศึกษานั้นพบว่า แรงงานที่ทำงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะมี ปัญหาการเข้าออกสูง กล่าวคือ เมื่อแรงงานถูกพัฒนาจนมีฝีมือและมีความชำนาญมากขึ้น ก็จะ ย้ายออกไปทำงานในโรงงานขนาดใหญ่ที่มีระบบและผลตอบแทนที่ดีกว่า นอกจากนี้การสรรหา และคัดเลือกพนักงานใหม่นั้นทำได้ แรงงานรุ่นใหม่สนใจการทำงานประจำน้อยลง อีกทั้งช่อง ทางการรับสมัครพนักงานยังถูกจำกัดอยู่ในรูปแบบเดิม ๆ จึงทำให้การรับพนักงานใหม่เป็นเรื่องที่ ยากมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงทำให้คุณภาพของแรงงานไม่สม่ำเสมอและการพัฒนาไม่ต่อเนื่อง เสีย ค่าใช้จ่ายในการอบรมพัฒนาพนักงานมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพ ของสินค้า ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณกิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์ และคุณธีรจิตร สอนแจ้ง ที่กล่าวว่า

“ปัญหาที่ SMEs ต้องเจอบ่อย ๆ คือปัญหาเทิร์นโอเวอร์ ของพนักงานที่มักเปลี่ยน งานเพื่ออัปเดตเงินเดือนอยู่เรื่อย ๆ ธุรกิจก็ต้องหาคนเข้ามาทำแทนเสียเงิน เสียเวลาเทรดคนใหม่อีก” (กิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ขอเสริมอีกเรื่องคือปัญหาความไม่อดทนของแรงงานรุ่นใหม่ที่มีความเป็นตัวเอ งค่อนข้างสูง ถ้าไม่พอใจงานนิดหน่อยก็ออก บริษัทผมเองก็โดนบ่อยมาก แต่ปัจจัยหลักจริง ๆ ก็คือ การเปลี่ยนงานเพื่อค่าตอบแทนที่สูงขึ้นนั่นแหละ อย่างที่คุณกิตติวุฒิบอก SME ก็ต้องพยายามสร้าง แรงจูงใจให้มากขึ้นเพื่อดึงดูดใจพนักงานให้ทำงานต่อไป” (ธีรจิตร สอนแจ้ง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

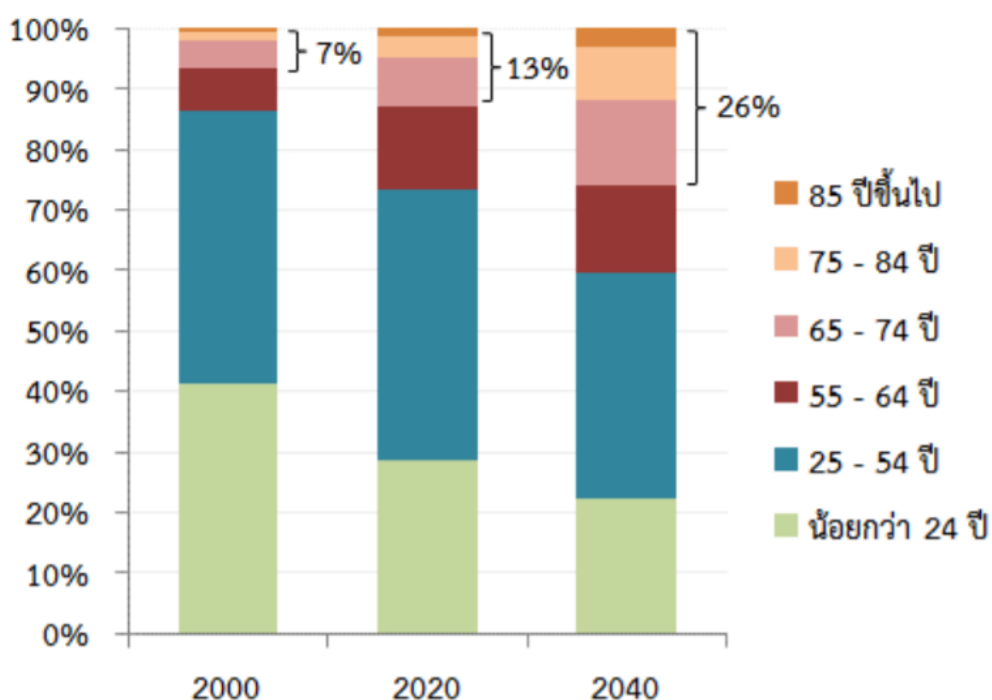
1.3.2 ค่าจ้างแรงงานคนไทยสูงขึ้น

จากการศึกษานั้นพบว่าจากการที่ประชาชนไทยนั้นมีโอกาสในการได้รับการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษามากขึ้น ต่างจากในอดีตจึงทำให้แรงงานไทยมีค่าจ้างที่สูงขึ้นกอบปรักกับนโยบายการ ยกอัตรารายได้ขั้นต่ำของรัฐบาลที่กำหนดค่าแรงขั้นต่ำไว้ที่ 313 – 336 บาท (พ.ศ. 2562) และ สำหรับผู้ที่มิวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี กำหนดเงินเดือนไว้ที่ 15,000 บาท ซึ่งเป็นภาวะต้นทุน ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สูงขึ้นจึงขายสินค้าในราคาสูงอาจเกิดผลกระทบแก่ผลการ ดำเนินการตามมา ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณวิศิษฐ์ จารุคุณ และคุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง ที่กล่าว ว่า

“ปัญหาค่าแรงขั้นต่ำที่สูงขึ้นนั้นเป็นปัญหาอย่างมากของธุรกิจ SME ที่จะต้อง ปรับตัวในการบริหารต้นทุน” (วิศิษฐ์ จารุคุณ, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“เด็กไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่จบปริญญาตรี ค่าแรงต่อเดือนก็ต้องมีหมื่นห้าขึ้นไป ธุรกิจ SME ก็ต้องปรับตัว” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

1.3.3 ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในอนาคตจากสถานะการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ในช่วงที่ผ่านมา การเปลี่ยนผ่านสู่สังคมสูงวัยในหลายประเทศเกิดขึ้นรวดเร็วกว่าในอดีต โดยประเทศพัฒนา แล้วมักเข้าสู่สังคมสูงวัยก่อนประเทศกำลังพัฒนา ขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาใช้เวลาในการเปลี่ยนผ่านจากสังคมสูงวัย (Aging society) ไปยังสังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์ (Aged society) น้อยกว่า โดยเฉพาะประเทศแถบเอเชีย สำหรับปัญหาดังกล่าวในประเทศไทยนั้น จากข้อมูลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2561) พบว่า สถานะของสังคมไทยในตอนนี้คือการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) อย่างเต็มตัวแล้ว ด้วยอัตราประชากรผู้สูงอายุที่ระดับ 16.06% ของประชากรทั้งประเทศ และคาดการณ์ว่าภายในปี พ.ศ. 2578 ประเทศไทยจะ เป็นประเทศกำลังพัฒนาประเทศแรกที่เข้าสู่ Hyper-aged society (ภาพที่ 4-4)

ภาพที่ 4-4 ประมาณการสัดส่วนประชากรไทยตามกลุ่มอายุ
ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2561)

จากปัญหาดังกล่าวนั้นส่งผลต่อการลดลงของประชากรในวัยแรงงานอย่างชัดเจน โดยตรงเนื่องจากผู้สูงวัยที่ เกษียณออกจากกำลังแรงงานและจำนวนแรงงานรุ่นใหม่ที่ลดลง และโดยอ้อม เนื่องจากสังคมสูงวัยอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้วัยแรงงานบางกลุ่มออกจากงาน ลดชั่วโมงการทำงาน หรือออกไปทำงานนอกระบบตั้งแต่ก่อนวัยเกษียณ ผลกระทบดังกล่าวอาจเกิดได้จากหลากหลายปัจจัยทั้งในมิติเฉพาะบุคคลของตัวผู้มีงานทำเอง เช่น อายุ ทักษะ และสุขภาพ และมิติของครอบครัว เช่น การดูแลเด็กเล็กหรือผู้สูงอายุของสมาชิกวัยทำงานในบ้าน ซึ่งปัจจัยทั้งสองมิติล้วน มีผลต่อการตัดสินใจทำงานอย่างมีนัยสำคัญ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561) ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มก็ได้ผลสรุปไปในทิศทางเดียวกันคือการให้สัมภาษณ์ของคุณวิศิษฐ์ จารุคุณ และคุณสมบัติ เตมียสถิต ที่กล่าวว่า

“การเข้าสู่ภาวะผู้สูงวัยนั้นส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนแรงงานอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งแรงงานรุ่นใหม่ที่จะเข้าตลาด และแรงงานผู้สูงอายุที่จะออกจากตลาดแรงงานไวขึ้น”
(วิศิษฐ์ จารุคุณ, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ในอนาคตอีกราว ๆ 5-10 ปี นั้นสถานะสังคมผู้สูงวัยนั้นจะทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานวัยหนุ่มสาวที่เกิดใหม่น้อยลงคงต้องขยเวลาเกษียณอายุให้มากขึ้น”
(สมบัติ เตมียสถิต, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

1.3.4 ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในบางประเภทธุรกิจ

นอกจากปัญหาการขาดแคลนแรงงานจากสถานะการเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยแล้วนั้นจากการศึกษายังพบว่ามีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมายที่ทำให้วิสาหกิจ SME บางประเภท บางพื้นที่ต้องขาดแคลนแรงงานจากการศึกษาในโครงการศึกษาด้านโครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่มีนัยต่อการดำเนินนโยบาย ของธนาคารแห่งประเทศไทย (2561) พบว่า ในระดับมหภาคนั้นแรงงานไทยมี แนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องทั้งจาก 1. จำนวนแรงงานที่ลดลง (Extensive margin) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า แรงงานจะเริ่มออกจากตลาดตั้งแต่อายุ 45 ปี และส่วนใหญ่เป็นแรงงานหญิงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 2. การลดลงของจำนวนชั่วโมงการทำงาน (Intensive margin) และการเพิ่มขึ้นของแรงงานนอกระบบ โดยสาเหตุหลักที่ตัดสินใจออกจากตลาดแรงงานเนื่องจากมีภาระดูแลสมาชิกในครอบครัว ซึ่งทั้ง Extensive margin และ Intensive margin ต่างมีผลต่อความสามารถในการหารายได้และความมั่นคงทางการเงินของประชากรไทย

นอกจากนี้หากวิเคราะห์เพิ่มเติมด้วยข้อมูลระดับจุลภาคซึ่งทำให้เข้าใจปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจทำงานของคนไทย (อุปทานแรงงาน) โดยพิจารณาจาก 1. ปัจจัยด้านบุคคลของตัวแรงงานเอง อาทิ การศึกษา อายุ การแต่งงาน และ 2. ปัจจัยด้านครอบครัว อาทิ โครงสร้างครอบครัว สุขภาพของคนในครอบครัว จำนวนเด็กเล็กในบ้าน ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อ

การตัดสินใจทำงานนอกจากจะขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเฉพาะของคนวัยทำงานแล้ว ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านครอบครัวด้วย โดยทั้ง 2 ปัจจัยดังกล่าวมีส่วนช่วยให้การออกแบบนโยบายทำได้ดียิ่งขึ้น

ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มก็ได้ผลสรุปไปในทิศทางเดียวกันดังการให้สัมภาษณ์ของ ดร.สาโรจน์ วสุวานิช และคุณวิศิษฐ์ จารุคุล ที่กล่าวว่า

“ปัจจุบันนี้มีปัจจัยค่อนข้างหลากหลายที่ทำให้แรงงานไทยออกจากระบบอย่างรวดเร็ว ทั้งสภาพเศรษฐกิจ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัญหาสุขภาพ การศึกษาที่สูงขึ้น ก็ทำให้วิสาหกิจ SME บางประเภท บางพื้นที่ต้องขาดแคลนแรงงาน” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ผมเห็นด้วยกับดร.สาโรจน์ มาก ๆ ที่ว่าแรงงานไทยออกจากตลาดอย่างรวดเร็ว อาจออกไปทำธุรกิจส่วนตัว ไปเลี้ยงลูก หลาน ต่างคนต่างมีเหตุผลส่วนตัว” (วิศิษฐ์ จารุคุล, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทางด้านแรงงานนั้น มีปัญหาหลักคือปัญหาค่าจ้างแรงงานไทยที่สูงขึ้น ปัญหาการขาดแคลนแรงงานเนื่องจากสภาวะการเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงปัญหาอัตราการเข้าออกจางานสูงทำให้การดำเนินธุรกิจไม่ต่อเนื่องและขาดประสิทธิภาพ

1.4 ด้านความสามารถในการจัดการ

1.4.1 การจัดการต้นทุนที่ไม่มีประสิทธิภาพทำให้ภาระต้นทุนการผลิตสูง

จากการศึกษานั้นพบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นไม่มีมีการวางแผนการจัดการการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการวิเคราะห์คำนวณถึงค่าจ้าง เงินเดือนพนักงาน ผู้บริหาร การทำบัญชีแบบมืออาชีพ การบริหารจัดการคลังสินค้าไม่เป็นระบบ ไม่มีการใช้ระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้สำหรับการพยากรณ์วิเคราะห์ยอดขายและความต้องการซื้อของผู้บริโภค รวมทั้งการเกิดของเสียในระบบการผลิต สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบทางตรงต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ โดยจากการสัมภาษณ์กิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์ และคุณณัฐชน สารทจินพงษ์ นั้นได้กล่าวว่า

“ปัญหาด้านการจัดการที่จัดแจ้งที่สุดคงเป็นเรื่องการจัดการต้นทุน ก็เป็นปัญหาที่ทอดยาวมาตั้งแต่การไม่มีแผนธุรกิจนั้นแหละ ไม่วางแผนตั้งแต่ค่าจ้าง ค่าของ ค่าเช่า ทำให้ไม่รู้ว่าต้นทุนมันเท่าไรกันแน่ พอไม่รู้ทุนก็ทำให้ตั้งราคาขายสินค้าแบบไม่มีหลักการ” (กิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ขอเสริมอีกบางประเด็นต่อจากคุณกิตติวุฒิ ผมมองว่ายังมีปัญหาเรื่องการทำบัญชีรายรับรายจ่าย การบริหารคลังสินค้า รวมถึงการไม่บริหาร Zero Waste ก็ทำให้วัตถุดิบตี ๆ กลายเป็นขยะเยอะ สิ่งพวกนี้ทำให้ต้นทุนในการจัดการของ SME ไทยสูงมาก ซึ่งอาจส่งผลต่อกำไรขาดทุนได้เลย” (ณัฐธรรณ สารทจีนพงษ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

โดยสามารถยืนยันข้อมูลดังกล่าวด้วยผลการสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่พบว่า กว่าร้อยละ 60 ของ SMEs โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดเล็ก ยังคงดำเนินธุรกิจโดยพึ่งพาแรงงานคนเป็นหลัก และมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักร ไม่มาก จึงทำให้ธุรกิจมีภาระต้นทุนสูง โดยเฉพาะจากค่าจ้างแรงงานที่มีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง นอกจากนี้ การดำเนินกิจการในรูปแบบดั้งเดิมยังเป็นสาเหตุของค่าใช้จ่ายรั่วไหลและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นซึ่งเกิดขึ้นจาก

1. บัญชีรายรับ-รายจ่ายตรวจสอบได้ยาก
2. การบริหารจัดการคลังสินค้าไม่เป็นระบบ และ
3. ประสิทธิภาพการผลิตลดลง ทำให้ต้นทุนความเสียหาย (Defect cost) เพิ่มขึ้น

1.4.2 ขาดความรู้ในด้านการจัดการและการบริหารงานที่มีระบบ

จากการศึกษานั้นพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นยังขาดความรู้ในด้านการจัดการและการบริหารงานที่มีระบบ เนื่องจากจุดเริ่มต้นของ SMEs ส่วนมากมักจะมีที่มาจากธุรกิจในลักษณะครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยสังคมที่โดยธรรมชาติแล้วจะมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนและปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการต่าง ๆ ของกิจการ ได้ไม่รวดเร็วเหมือนอย่างกิจการที่มีพื้นฐานมาจากทุนที่อิสระ (จากครอบครัว) โดยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักขาดความรู้ในด้านการจัดการ หรือการบริหารงานที่มีระบบ ใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้โดยเรียนลูกเรียนศิษย์เป็นหลัก อาศัยบุคคลในครอบครัวหรือญาติพี่น้องมาช่วยงาน การบริหารในลักษณะนี้แม้มีข้อดีในเรื่องการดูแลที่ทั่วถึงหากธุรกิจไม่ใหญ่นัก แต่เมื่อกิจการเริ่มขยายตัวหากไม่ปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีระบบก็จะเกิดปัญหาขึ้นได้

ในกรณีธุรกิจของครอบครัวที่ดำเนินธุรกิจก้าวมาถึงจุดที่ต้องการขยายตัวขึ้น ข้อจำกัดที่จะพบอยู่เสมอก็คือการปรับระบบการทำงานที่ไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่ขยายใหญ่และเติบโตขึ้นขององค์กร ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญของการแข่งขันทางธุรกิจในยุคสมัยที่ต้องการการปรับตัวได้อย่างรวดเร็วและกระจายความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ดังการให้สัมภาษณ์ของ คุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง และคุณธีรจิตร สอนแจ้ง ที่กล่าวว่า

“การที่ SME ส่วนใหญ่นั้นเติบโตมาจากธุรกิจครอบครัวนั้นระบบการบริหารงานนั้นก็จะมาจากรุ่นพ่อ รุ่นปู่ ที่ดำเนินกิจการมาตามประสบการณ์ไม่อิงตามแนวคิดของการจัดการ ทำให้รุ่นหลานที่มาสานต่อก็ยังคงทำงานในรูปแบบเดิม ๆ” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ผมเห็นด้วยเลยครับธุรกิจผมเองก็รับช่วงต่อมาจากครอบครัวระบบการทำงานก็เป็นแบบครอบครัวมีกงสี การจะเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการต่าง ๆ นั้นทำได้ยาก ต่างจากธุรกิจสมัยใหม่ ๆ ผมเชื่อว่าส่วนมากก็เจอปัญหาเช่นนี้แหละ” (ธีรจิตร สอนแจ้ง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งของการบริหารจัดการในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการแบบครอบครัวแฝงอยู่ด้วยก็คือ ปัญหาการหมุนเวียนเข้า-ออกของแรงงานที่อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานที่มีฝีมือและมีความชำนาญสูงมักจะเคลื่อนย้ายไปสู่ธุรกิจและอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่กว่าด้วยเหตุผลในเรื่องของผลตอบแทนและโอกาสที่ดีกว่าในแง่ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งส่งผลให้ SMEs จำเป็นต้องมีต้นทุนและความเสียหายอันเกิดจากการต้องเร่งพัฒนาฝีมือแรงงานใหม่เพื่อให้ทำงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและมีความชำนาญพอเพียงอยู่ตลอดเวลา ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณกิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์ ที่กล่าวว่า

“ปัญหาของระบบการทำงานแบบครอบครัวนอกจากความไม่มีระบบแล้ว ที่ผมเห็นคือความก้าวหน้าในการทำงานของพนักงานนั้นมันน้อย พนักงานหลาย ๆ คนคงไม่ชอบใจนักทำให้อัตราเทิร์นโอเวอร์ของพนักงานที่ทำงานกับกลุ่มธุรกิจประเภทนี้มีสูงมาก” (กิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

1.4.3 ปัญหาการจัดการต้นทุนวัตถุดิบกับซัพพลายเออร์ (Supplier)

จากการศึกษานั้นพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นยังขาดอำนาจในการต่อรองราคากับซัพพลายเออร์ (Supplier) รวมถึงการจัดการที่เป็นระบบ เนื่องจากในปัจจุบัน ซัพพลายเออร์ กลายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากเป็นผู้จัดส่งวัตถุดิบ แรงงาน และการขนส่งสินค้า ถือเป็นกลไกภายในระบบห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ของการทำธุรกิจ ซึ่งการจัดการซัพพลายเออร์ที่ดีจะทำให้ธุรกิจดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามจากการค้นหาข้อมูลนั้นพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นขาดวางแผนในการจัดการซัพพลายเออร์ (Supplier) อย่างมีระบบ โดยผลสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า เนื่องจากข้อจำกัดของขนาดกิจการและกำลังการผลิตทำให้ปริมาณคำสั่งซื้อไม่สูงนัก ส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ประสบปัญหาการต่อรองกับผู้ขายวัตถุดิบ ทั้งในด้านราคาและระยะเวลาเครดิตการค้า (Credit term) ด้วยเหตุนี้ SMEs บางกลุ่มจึงเผชิญกับ ความยากลำบากในการควบคุมต้นทุนและมีปัญหาสภาพคล่อง โดยผลสำรวจดังกล่าว พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ภาคก่อสร้างและภาคการค้า มีความกังวลต่อปัญหาดังกล่าวสูงที่สุด เนื่องจาก

ราคาวัตถุดิบหรือราคาสินค้า เช่น เหล็ก ปูน และสินค้าอุปโภคบริโภค มีความผันผวน อีกทั้งราคาซื้อขายถูกกำหนดหรือผูกขาดโดยผู้ขายวัตถุดิบหรือผู้เล่นรายใหญ่ ซึ่งปัญหาดังกล่าวนั้นส่งผลกระทบต่อต้นทุนของธุรกิจ และผลกำไรขาดทุนของธุรกิจโดยตรง

โดยจากการสัมภาษณ์ดร.สาโรจน์ วสุวานิช และคุณวิศิษฐ์ จารุคุล นั้นสอดคล้องกับข้อมูลดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยได้กล่าวไว้ว่าอย่างน่าสนใจว่า

“การจัดการกับซัพพลายเออร์นั้นค่อนข้างสำคัญในธุรกิจมาก ๆ แต่ SME เราไม่ค่อยให้ความสำคัญ ทั้งเรื่องแรงงาน วัตถุดิบที่ราคาผันผวน ถ้าจัดการได้ดีก็จะทำให้บริหารต้นทุนได้มีประสิทธิภาพ” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“การจัดการซัพพลายเออร์นั้นสำคัญมาก ๆ ในหลักของซัพพลายเชน ถ้าเราจัดการระบบต้นน้ำได้ไม่ดี ทางปลายน้ำก็ซุ่มตามไปด้วย” (วิศิษฐ์ จารุคุล, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทางด้านการบริหารจัดการนั้นพบว่า ปัญหาหลักของ SME คือการไม่บริหารจัดการต้นทุนให้มีประสิทธิภาพ ไม่มีอำนาจในการต่อรองกับซัพพลายเออร์ ซึ่งการจัดการต้นทุนที่ไม่มีประสิทธิภาพนี้เองก็ทำให้ภาระต้นทุนการผลิตสูงขึ้น กระทบต่อราคาขายที่สูงกว่าคู่แข่งในตลาด ปัญหาอีกประการหนึ่งคือการขาดความรู้ในด้านการจัดการและการบริหารงานที่มีระบบ

1.5 ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต

ที่ผ่านมา การเติบโตของเศรษฐกิจไทยโดยรวมอยู่ในภาวะชะลอตัว ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้นยังไม่สามารถพัฒนาขีดผลิตภาพหรือประสิทธิภาพในการประกอบธุรกิจที่มากเพียงพอที่จะแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ในตลาดสากล โดยจากการศึกษาพบว่า ด้านเทคโนโลยีทางการผลิตนั้นประสบปัญหาดังนี้

1.5.1 ขาดการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต

จากการศึกษาทั้งเอกสาร การเก็บแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์นั้น ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกันก็คือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไม่มีทัศนคติและองค์ความรู้ในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต เนื่องจาก จุดเริ่มต้นของธุรกิจ นั้นเริ่มต้นธุรกิจมาจากการใช้เทคโนโลยีที่ไม่ซับซ้อน การผลิตรวมถึงการติดต่อสื่อสารกับลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจ จะอาศัยความชำนาญเฉพาะด้านและปัจจัยทางภูมิศาสตร์หรือทำเลที่ตั้งกิจการที่ใกล้เคียงกับกลุ่มลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจเป็นจุดแข็งในการดำเนินงาน โดยทั่วไปวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักใช้เทคนิคการผลิตไม่ซับซ้อนเนื่องจากการลงทุนต่ำ และผู้ประกอบการ พนักงาน

ขาดความรู้พื้นฐานที่รองรับเทคนิควิชาการที่ทันสมัย จึงทำให้ขาดการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ดี

แต่ในสถานการณ์จริง การขยายตัวทางธุรกิจไม่สามารถหลีกเลี่ยงการขยายตัวในด้านการผลิต ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของโรงงาน กระบวนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไป เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ทันสมัยขึ้น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการควบคุมกระบวนการผลิตทั้งในภาพรวม และหน่วยการผลิตย่อย และอื่น ๆ ส่งผลให้คนงานที่มีความเคยชินกับวิธีการทำงานแบบเก่า จำเป็นต้องยกระดับความรู้ความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีที่สูงขึ้น ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับตัวได้ของคนงานแต่ละคนและประสิทธิภาพของการส่งเสริมอบรมพัฒนาความรู้ของ SMEs

ในขณะที่เดียวกันกับที่มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต จุดเด่นในเรื่องความแตกต่างของผลิตภัณฑ์อันเนื่องมาจากฝีมือและความชำนาญเฉพาะจากการผลิตในปริมาณในจำนวนไม่มากซึ่งเป็นจุดเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ก็อาจจะถูกลดทอนความเข้มแข็งลงไปเนื่องจากการผลิตที่เข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมเต็มตัว รวมถึงในปี 2020 โลกนั้นกำลังเข้าสู่ภาวะเทคโนโลยี ดิสรัปทีฟ (Technology disruptive) อย่างเต็มตัว โดยเฉพาะโลกดิจิทัลที่ทำให้พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง และคุณวรุฒิ พัฒนสิน ที่ได้กล่าวว่า

“เรื่องเทคโนโลยีการผลิตนี้เป็นปัญหาอย่างชัดเจน SME นั้นเริ่มจากธุรกิจเล็ก ๆ ผลิตของง่าย ๆ ก็ไม่ต้องใช้เทคโนโลยีฯ ซัพซ็อนนั๊ก แต่ตอนขยายกิจการให้ใหญ่ขึ้น SME หลาย ๆ ก็ยังคงใช้ระบบการผลิตแบบเดิม ไม่นำเอานวัตกรรมมาใช้ในการผลิตให้เร็วขึ้นมีประสิทธิผลมากขึ้น” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“อีกประเด็นหนึ่งผมคิดว่าเมื่อพูดถึงเทคโนโลยีผู้ประกอบการก็จะนึกถึงเครื่องจักรหุ่นยนต์ ที่มีราคาแพง ก็ทำให้ไม่มีมีความสนใจที่จะนำเข้ามาใช้ในการดำเนินงาน” (วรุฒิ พัฒนสิน, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

1.5.2 ขาดการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีในเชิงเชิงพาณิชย์จากภาครัฐ

จากการศึกษาพบว่าเหตุผลที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นไม่มีการทัศนคติและองค์ความรู้ในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต เนื่องจากขาดการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีในเชิงเชิงพาณิชย์จากภาครัฐ โดยจากข้อมูลการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2560) นั้นพบว่า สถานการณ์ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของ SME ไทยยังอยู่ในระดับที่น่าเป็นกังวลอย่างมาก จากรายงานของเดอะ โกลบอลอินเวชันอินเด็ก 2015 (The Global Innovation Index 2015) ซึ่งประเมินและจัดอันดับ

ความพร้อมและศักยภาพด้านนวัตกรรมของประเทศต่าง ๆ ได้จัดประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 55 จาก 141 ประเทศ ขณะที่ตัวชี้วัดอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การลงทุนวิจัยและพัฒนาการลงทุน โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร และลิขสิทธิ์ ยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีจุดอ่อนในเรื่องการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ กลไกการเชื่อมโยงงานวิจัยระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และยังขาดความชัดเจนในการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาเชิงพาณิชย์ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560)

1.5.3 เทคโนโลยีทางการผลิตไม่ได้รับการสนับสนุนในการจดสิทธิบัตร

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่สำคัญทางด้านเทคโนโลยีทางการผลิตอีกประการคือ การที่ผู้ประกอบการได้คิดค้นนวัตกรรมทางเครื่องจักร กระบวนการทำงาน รวมทั้งความคิดต่าง ๆ ใหม่ ๆ ได้ แต่ไม่มีการสนับสนุนจากภาครัฐในการจดสิทธิบัตร หรืออนุสิทธิบัตร เพื่อเป็นการป้องกันการลอกเลียนแบบ อาทิ พันธุ์ข้าวหอมมะลิ พันธุ์พืชผลการเกษตร สูตรอาหาร ฯลฯ โดยการจดสิทธิบัตรถือเป็นเครื่องมือในการสร้างความมั่นใจในความพยายามใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อปรับปรุงธุรกิจของ SME เนื่องจากการจดสิทธิบัตรจะเป็นการคุ้มครอง ปกป้องผลประโยชน์จากการลงทุนทั้งด้านสติปัญญา ความพยายาม เวลา และงบประมาณของ SME ในการประดิษฐ์คิดค้น หรือออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อยกระดับศักยภาพทางธุรกิจ ดังการให้สัมภาษณ์ของดร. สาราโรจน์ วสุวานิช และคุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง ที่กล่าวว่า

“ผมว่าผู้ประกอบการไทยคิดเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้เยอะแต่ไม่ได้รับการสนับสนุนการจดสิทธิบัตรเพื่อป้องกันการลอกเลียนแบบ สุดท้ายคิดแล้วไม่ได้เป็นของตัวเองอนาคตเค้าก็จะไม่อยากคิดอะไรใหม่ ๆ” (สาราโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ผมเห็นด้วยกับท่านสาราโรจน์ หลังจากนั้นผมว่ารัฐบาลควรสนับสนุนการคุ้มครองนวัตกรรมใหม่ด้วยการให้ผู้ประกอบการไปจดสิทธิบัตร” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทางด้านเทคโนโลยีการผลิตนั้นพบว่า ผู้ประกอบการไทยนั้นมีปัญหาทางด้านการขาดการพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้ระบบดิจิทัลในการดำเนินการ ขาดการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์จากภาครัฐ และขาดการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์จากภาครัฐ

1.6 ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ

1.6.1 ความยุ่งยากในการติดต่อกับภาครัฐ

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่สำคัญ คือ ความยุ่งยาก ความซับซ้อนในการติดต่อกับภาครัฐ ไม่รู้ว่าการบริการชนิดใดต้องติดต่อหน่วยงานใดบ้าง อาทิ การเปิดบริษัท การขอจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ฯลฯ จากที่ยกตัวอย่างมานั้นเป็นส่วนหนึ่งของการติดต่อกับภาครัฐเพียงเท่านั้นซึ่งต้องไปติดต่อ 3 หน่วยงานที่อยู่คนละแห่ง ทำให้เกิดความลำบากในการเดินทาง รวมถึงการให้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจนของหน่วยงานรัฐ ทำให้ผู้ประกอบการอาจเตรียมเอกสารผิดพลาด ดำเนินการผิดขั้นตอน เป็นต้น ทำให้ขาดความต่อเนื่องของการดำเนินงาน และทำให้ผลผลิตโดยรวมลดน้อยลง

นอกจากนี้ในเรื่องการส่งเสริมการลงทุนก็เช่นเดียวกัน ซึ่งจากผลการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า ถึงแม้รัฐบาลจะได้ลดเงื่อนไขขนาดเงินลงทุนและการจ้างงาน หรือจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเสนอโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุนให้มากขึ้น แต่จากข้อมูลการศึกษาวิจัยพบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพียง 8.1 % เท่านั้นที่มีโอกาสได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล โดยยืนยันผลการศึกษาได้จากการให้สัมภาษณ์ของ คุณวรุฒิ พัฒนสิน และคุณสมบัติ เตมียสถิต ที่กล่าวว่า

“ทุกวันนี้การจะติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐที่ต้องวิ่งกันหลายที่เช่นจะไปเรื่องแรงงานต่างด้าว กับขนส่งใน 1 วันนี่บ้างที่เสียเวลาทั้งวันเพราะไกลกันและรอคิวใช้บริการ ก็อยากให้มี one stop service ให้มีศูนย์บริการมาอยู่รวมกันในที่เดียวมาครั้งเดียวจบเลย” (วรุฒิ พัฒนสิน, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“เห็นด้วยครับอีกประเด็นคือการให้ประชาสัมพันธ์นั้นยังทำได้ไม่ครอบคลุม ไม่ทั่วถึง ผู้ประกอบการบางรายแทบไม่รู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์ของรัฐเลย เสียโอกาสไปหลายครั้งก็มี บางที่โครงการของรัฐต่าง ๆ ดีมาก ๆ และมีประโยชน์” (สมบัติ เตมียสถิต, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

โดยมีความสอดคล้องกับการวิจัยของ ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่เห็นว่า การติดต่อกับภาครัฐและการขอสินเชื่อมี ขั้นตอนซับซ้อน มีเงื่อนไขและใช้เอกสารมาก รวมถึงมีค่าใช้จ่ายแฝงสูง โดยจากการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยบริการจดทะเบียนและบริการขอใบอนุญาตและรับรองมาตรฐาน Thailand Smart Center หรือ TSC พบว่า หาก SMEs ต้องการขึ้นจดทะเบียนธุรกิจหรือ ขอใบอนุญาตและใบรับรองมาตรฐาน อาทิ มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มาตรฐาน ระบบการจัดการ จะมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 80,000 บาท และใช้เวลาดำเนินการ อย่างน้อย 1 เดือน ไม่เพียงเท่านั้นสำหรับ SMEs ที่ต้องการเข้าถึงแหล่งเงินทุนยัง

ต้อง เปรียบเทียบรายจ่ายจากการประเมินหลักประกันที่ซ้ำซ้อน เนื่องจากธนาคารพาณิชย์แต่ละ แห่ง ก
 หนดค่าใช้จ่ายประเมินราคาหลักประกันใหม่ทุกครั้ง เพื่อประกอบการพิจารณาสินเชื่อ

1.6.2 การประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ของรัฐไม่ทั่วถึง

จากการศึกษานั้นพบว่า โครงการของภาครัฐที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจ
 ขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นมีความหลากหลาย มีสาระสำคัญที่มีประโยชน์ต่อการยกระดับ
 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่มีปัญหาจำกัดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โครงการให้กลุ่ม
 ผู้ประกอบการรับรู้เป็นวงกว้างทำให้ผู้ประกอบการพลาดการเข้าร่วมโครงการดี ๆ ดังการให้
 สัมภาษณ์ของคุณวรุฒิ พัฒนสิน และ คุณธีรจิตร สอนแจ้ง ที่กล่าวว่า

“โครงการของรัฐที่ดี ๆ นั้นมีมากแต่ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ทำให้ผู้ประกอบการ
 ได้รับความรู้” (วรุฒิ พัฒนสิน, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ภาครัฐยังมีการประชาสัมพันธ์ ซึ่งแจ้งรายละเอียดข้อมูลข่าวสารได้ไม่ทั่วถึง” (ธีร
 จิตร สอนแจ้ง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

1.6.3 การขาดประสิทธิผลจากการเข้าร่วมโครงการอบรมต่าง ๆ จากภาครัฐ

จากการศึกษานั้นพบว่า โครงการอบรมต่าง ๆ จากภาครัฐนั้นมีเป้าหมายของ
 โครงการ ตัวชี้วัด ที่มุ่งเน้นไปในเชิงปริมาณ อาทิ จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ความพึงพอใจ ฯลฯ แต่
 มิได้มุ่งเน้นไปที่เชิงคุณภาพ อาทิ การนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการธุรกิจได้จริง การก่อให้เกิด
 รายได้ เนื่องจากที่ผ่านมาลักษณะของการอบรมเป็นแบบระยะสั้น แบบหนึ่งวันจบทำให้การเรียนรู้
 ของผู้เข้าร่วมโครงการนั้นได้เรียนไม่มากเท่าที่ควร จึงทำให้ไม่เกิดประสิทธิผลไม่คุ้มค่ากับเงินที่ใช้
 ภายในโครงการ ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณกิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์ และคุณวิศิษฐ์ จารุดุล ที่กล่าวว่า

“โครงการที่ผ่านมาของรัฐที่ส่งเสริม SME นั้นมุ่งไปที่เชิงปริมาณเป็นส่วนใหญ่
 เน้นไปที่จำนวนผู้เข้าร่วม แต่ไม่ค่อยได้เน้นเชิงคุณภาพเลย” (กิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์, สัมภาษณ์, 1
 กรกฎาคม 2563)

“เห็นด้วยเลยผมก็เห็นว่า การจัดโครงการส่งเสริมหลาย ๆ โครงการนั้นยังไม่ตอบ
 โจทย์กับความต้องการของ SME เท่าไหร่ัก ในแง่ของการเอาไปปรับใช้” (วิศิษฐ์ จารุดุล,
 สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

โดยยืนยันได้จากผลการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย (2561) ที่พบว่า
 ถึงแม้ว่าโครงการอบรมให้ความรู้แก่ SMEs จะถูกจัดขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่เนื้อหา มีความซ้ำซ้อน
 ไม่หลากหลาย รวมถึงการติดตามและประเมินผลไม่ได้ยึดโยงกับ ความสำเร็จของธุรกิจ โดยผลการ
 วิเคราะห์แบบสำรวจด้วยแบบจำลองโลจิสต์ (Logit model) พบว่า การเข้าร่วมโครงการจากภาครัฐ
 โดยเฉพาะความช่วยเหลือด้านการเงิน ไม่มีนัยสำคัญต่อการเติบโตของ SMEs เนื่องจากปัญหาเชิง

โครงสร้างที่แต่ละกิจการเผชิญ ยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุด จึงสามารถสรุปผลได้ว่าการเข้าร่วมโครงการอบรมต่าง ๆ จากภาครัฐยังขาดประสิทธิผล

1.6.4 ปัญหาการจัดการ โครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐที่ไม่เอื้ออำนวย

จากการศึกษานั้นพบว่า ในหลาย ๆ พื้นที่นั้นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การจัดการสภาพโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐยังไม่เอื้ออำนวยในการทำธุรกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสะดวกและรวดเร็ว ในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเมืองหลักทางอุตสาหกรรม อาทิ ชลบุรี ระยอง ฯลฯ โดยเฉพาะจากการจราจรที่ติดขัดหรือปัญหาที่จอดรถไม่เพียงพอมีผลต่อพฤติกรรมกรเข้ามาซื้อหรือใช้บริการธุรกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เมืองรอง ปัญหาจากโครงสร้างพื้นฐาน เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ธุรกิจสูญเสียโอกาสทางการค้าและมีภาระต้นทุนสูงขึ้น โดยเฉพาะปัญหาดนที่ชำรุดและคับแคบทำให้ค่าขนส่งแพงกว่าคู่แข่งในเมืองหลัก นอกจากนี้ ปัญหาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ไม่ครอบคลุมและไม่เสถียร รวมทั้งความสามารถในการสร้างสื่อออนไลน์ ยังส่งผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการท่องเที่ยว โดยเฉพาะต่อการเข้าถึงและการรับรองลูกค้าทั้งในและต่างประเทศผ่านช่องทางการขาย และการชำระเงินออนไลน์ ก็ส่งผลต่อการดำเนินการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณสมบัติ เตมียสสิดิต และ คุณจิรจิตร สอนแจ้ง ที่กล่าวว่า

“อีกประเด็นคือปัญหาการจัดการ โครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐที่ไม่เอื้ออำนวยต่อธุรกิจ SME เช่น ถนนหนทาง การจราจร ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ พวกนี้มีผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจมาก” (สมบัติ เตมียสสิดิต, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ผมว่าการจัดการของภาครัฐยังไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานเท่าที่ควร อย่างผมทำโลจิสติกส์ รถคันหนึ่งจะไปส่งคอนเทนเนอร์ลงเรือที่หนึ่งเสียเวลาเป็นวัน ๆ ต้องเสียทรัพยากรมาก ๆ ต้องเอารถไปจอดที่ท่าเรือ” (จิรจิตร สอนแจ้ง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

1.6.5 ปัญหาข้อจำกัดด้านบริการส่งเสริมพัฒนาขององค์กรภาครัฐ

การส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมที่ผ่านมา ได้ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการค้าส่งออก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตลอดจนจรรยาบรรณการค้าและอุตสาหกรรมต่าง ๆ อย่างไรก็ตามเนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วประเทศ ประกอบกับข้อจำกัดของหน่วยงานดังกล่าว เช่น ในเรื่องของบุคลากร งบประมาณ จำนวนสำนักงานสาขาในภูมิภาค การ

ให้บริการส่งเสริมสนับสนุนด้านต่าง ๆ จึงไม่อาจตอบสนองได้ทั่วถึงและเพียงพอ ดังการให้สัมภาษณ์ของดร.สาโรจน์ วสุวานิช ที่กล่าวว่า

“อีกประการที่อยากเสริมก็คือปัญหาของทรัพยากรในหน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมกลุ่มธุรกิจนั้นไม่เพียงพอโดยเฉพาะในส่วนภูมิภาค ยังขาดบุคลากร งบประมาณที่ทำให้การบริการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทางด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ นั้นมีประเด็นที่สำคัญคือความยุ่งยากในการติดต่อกับภาครัฐทั้งทางด้านขั้นตอนการให้บริการ การต้องเตรียมเอกสาร และการไม่รวมศูนย์ของหน่วยงานราชการทำให้ต้องติดต่อกับหน่วยงานราชการหลายแห่ง นอกจากนี้ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ของรัฐไม่ทั่วถึง การขาดประสิทธิภาพจากการเข้าร่วมโครงการอบรมต่าง ๆ จากภาครัฐ ข้อจำกัดด้านบริการส่งเสริมพัฒนาขององค์กรภาครัฐ และปัญหาการจัดการโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐที่ไม่เอื้ออำนวย ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.7 ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

กฎหมาย กฎ ระเบียบ สิทธิประโยชน์ และมาตรการต่าง ๆ ที่ภาครัฐกำหนดเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการสร้างกลไกการแข่งขันที่เป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำอำนวยความสะดวกและสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจรวมทั้งเป็นเครื่องมือจูงใจ SME ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น วิจัยและพัฒนา ขยายตลาดต่างประเทศ สร้างนวัตกรรมที่ผ่านมา ภาครัฐมีการใช้กฎหมายหรือสิทธิประโยชน์ในการส่งเสริม SME ไม่มากนัก โดยพบว่ามีปัญหาทางด้านข้อระเบียบและกฎหมาย ดังนี้

1.7.1 การขาดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ

จากการศึกษานั้นพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นจำนวนมากเป็นการจัดตั้งกิจการที่มีรูปแบบไม่เป็นทางการ เช่น ผลิตตามบ้าน ผลิตในลักษณะ โรงงานห้องแถว ไม่มีการจดทะเบียน โรงงาน ทะเบียนพาณิชย์หรือทะเบียนการค้า ดังนั้นธุรกิจเหล่านี้จึงค่อนข้างปิดตัวเองในการเข้ามาใช้บริการของรัฐ และการเข้าถึงข้อระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวกับภาคธุรกิจ อาทิ กฎหมายแรงงาน การเสียภาษี การควบคุมคุณภาพสินค้า และยังมีอีกหลายกฎหมาย หรือแม้แต่กิจการหรือโรงงานที่มีการจดทะเบียนถูกต้อง ก็มักไม่ค่อยอยากเข้ามายุ่งเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากปฏิบัติไม่ค่อยถูกต้องเกี่ยวกับการเสียภาษี การรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม หรือการรักษาความปลอดภัยที่กำหนดตามกฎหมาย สามารถยืนยันได้จากคำสัมภาษณ์ของดร.สาโรจน์ วสุวานิช และคุณณัฐธิน สารทจินพงษ์ ที่กล่าวว่า

“ทุกวันนี้กลุ่มธุรกิจ SME ผมว่าเค้าไปโฟกัสอยู่ที่การทำธุรกิจว่ายอดขายเท่าไร ผลิตอะไร จนละเลยเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ เรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องแรงงาน ภาษี ที่มันเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ผมค่อนข้างเห็นด้วยกับท่านสาโรจน์เลยเนื่องจากธุรกิจ SME นั้นเติบโตมาจากธุรกิจแบบบ้าน ๆ เริ่มจากธุรกิจครอบครัวโตมาจากเล็ก ๆ ทำให้ไม่ค่อยสนใจเรื่องของกฎหมายมากนัก” (ณัฐฐัน สารทจินพงษ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

1.7.2 กฎหมายบางฉบับมีความล้าสมัยไม่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน

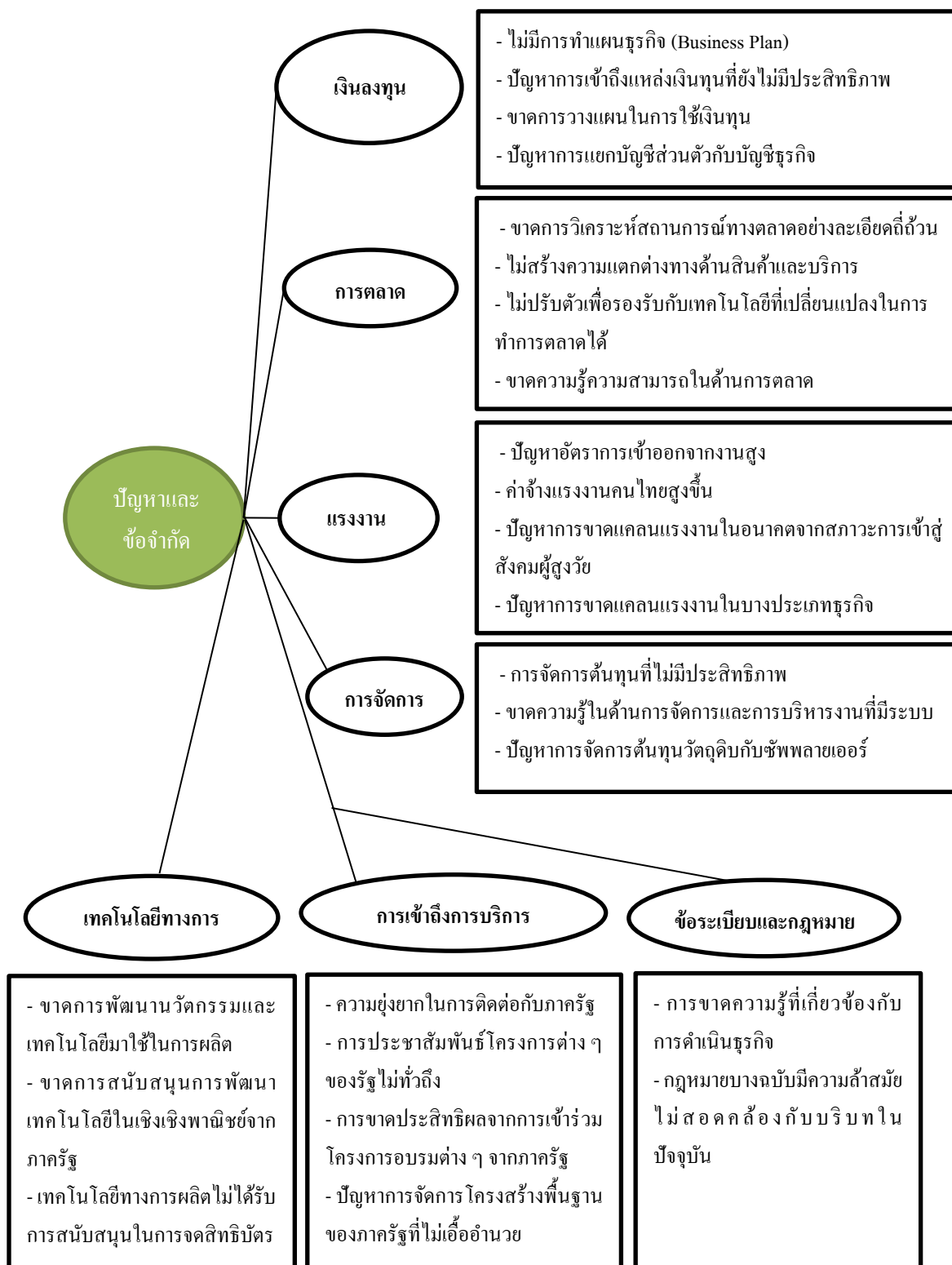
จากการศึกษานั้นพบว่า กฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องต่อการส่งเสริมบางฉบับนั้นไม่เอื้ออำนวยต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความล้าสมัยไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี อาทิ กฎหมายด้านการขนส่งที่ไม่ใช้มีอูเบอร์ แกร็บ ช่วงในภาคการขนส่งสินค้า, กฎหมายคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับอีคอมเมิร์ซ (E-commerce), กฎหมายนำเข้า-ส่งออก, การควบคุมราคาสินค้า, กฎหมายแรงงาน ฯลฯ บางมาตรานั้นควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยขึ้นสามารถยืนยันได้จากคำสัมภาษณ์ของคุณวรุฒิ พัฒนสิน และคุณสมบัติ เตมียสถิต ที่ว่า

“ความล้าสมัยของกฎหมายบางฉบับนั้นเป็นปัญหาต่อการดำเนินธุรกิจ อย่างเช่นอูเบอร์ แกร็บ รวมถึงการขายของออนไลน์” (วรุฒิ พัฒนสิน, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“เห็นด้วยครับเรื่องความไม่ทันสมัยกฎหมายนั้นเป็นข้อจำกัดที่สำคัญของ SME” (สมบัติ เตมียสถิต, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทางด้านข้อระเบียบและกฎหมายพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ อาทิ กฎหมายแรงงาน การเสียภาษี การควบคุมคุณภาพสินค้า และยังมีอีกหลายกฎหมาย รวมถึงกฎหมายบางฉบับมีความล้าสมัยไม่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน โดยเฉพาะกฎหมายคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับอีคอมเมิร์ซ (E-commerce) กฎหมายด้านการขนส่ง โลจิสติกส์ กฎหมายนำเข้า-ส่งออก และอื่น ๆ

โดยจากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายการภาครัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ประกอบการไทย นั้นสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 4-5

ภาพที่ 4-5 ปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายการภาครัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

2. แนวทางที่เหมาะสม ในการส่งเสริมความมั่นคงอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

2.1 ด้านเงินลงทุน

2.1.1 ภาครัฐควรขยายโอกาสของ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

จากการศึกษาพบว่าใน โลกยุคดิจิทัลนั้น โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมถือว่า เปิดกว้างมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสถาบันการเงินมีการ พิจารณาลินเชื่อจากข้อมูลที่หลากหลายและมาจากหลายช่องทาง โดยหนึ่งในข้อมูลสำคัญ คือ ข้อมูลธุรกรรมทางการเงินซึ่งมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบผ่านการใช้โครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน กลาง อาทิ พร้อมเพย์ (Prompt pay) และ การใช้การจ่ายเงินด้วยคิวอาร์ (QR payment) ดังนั้น เพื่อ สนับสนุนการสร้างการบันทึกยอดขาย (Track record) เพื่อประกอบการพิจารณาลินเชื่อ ด้วยการ อนุญาตให้สถาบันการเงินใช้ข้อมูลอื่น ๆ (Alternative data) ประกอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงของ ธุรกิจ เช่น การใช้ข้อมูลการให้คะแนนจาก Customer review ข้อมูลคะแนนเครดิต (Credit scoring) หรือ ข้อมูลค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค เป็นต้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561)

นอกจากนี้ภาครัฐยังควรส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมี ความสามารถในการเขียนแผนธุรกิจเพื่อการขยายโอกาส ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้นเป็น การสร้างความน่าเชื่อถือกับสถาบันทางการเงิน ดังการให้สัมภาษณ์ของดร.สาโรจน์ วสุวานิช และ คุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง ที่กล่าวว่า

“ผมว่าภาครัฐควรส่งเสริมให้ SMEs มีความสามารถในการเขียนแผนธุรกิจเพื่อ ขยายโอกาส ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“นอกจากจากการขึ้นหลักฐานที่เป็นธุรกรรมทางการเงินแล้วควรมีการเปิดโอกาสให้ SMEs สามารถส่งหลักฐานในการสร้างความน่าเชื่อถือเป็น แผนธุรกิจ การให้ดกระแสดการตอบรับ ของผู้บริโภคที่มีร้าน เช่นการรีวิวร้านอะไรแบบนี้” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

2.1.2 การส่งเสริมให้ความรู้แก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้ใช้เงิน ลงทุนให้ถูกประเภท

จากการศึกษามีข้อเสนอแนวทางว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมควรที่จะ จัดการแยกบัญชีธุรกิจกับเงินส่วนตัวออกจากกัน มีการแยกบัญชีเงินที่ใช้ลงทุน กับ บัญชีส่วนตัว ทำรายรับรายจ่ายเป็นประจำทุกเดือน เพื่อนำมาวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งควรมีการใช้เงินกู้ ให้ถูกประเภทเพื่อไม่ประสบกับค่าดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงเกินไป และควรมีการทำบัญชีอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้การดำเนินธุรกิจอยู่บนพื้นฐานของตัวเลขที่ชัดเจน ส่งผลดีต่อการจัดการบริหารเงินทุน

และเป็นความน่าเชื่อถือของบริษัทเองด้วย ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณกิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์ และคุณวิศิษฐ์ จารุคุณ ที่กล่าวว่า

“อยากให้ภาครัฐนั้นให้ความรู้แก่ SME ให้มีการลงทุนที่ถูกประเภทมีการแยก
กระแสส่วนตัวกับธุรกิจไม่ปนกัน” (กิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“SME ควรมีการทำบัญชีอย่างเป็นระบบเพื่อจะได้ทราบถึงต้นทุนที่ชัดเจน”
(วิศิษฐ์ จารุคุณ, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาข้อเสนอแนะทางด้านแรงงานนั้นสามารถสรุปได้ว่า ภาครัฐควรขยายโอกาสของ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนมากกว่าการยื่นธุรกรรมทางการเงินเพียงอย่างเดียว รวมถึงอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมควรที่จะส่งเสริมให้ความรู้แก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้ใช้เงินลงทุนให้ถูกประเภท มีการแยกบัญชีเงินที่ใช้ลงทุน กับ บัญชีส่วนตัว ทำรายรับรายจ่ายเป็นประจำทุกเดือน

2.2 ด้านการตลาด

2.2.1 ส่งเสริมความสามารถในการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce)

จากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันพฤติกรรมผู้บริโภคบนอินเทอร์เน็ตหันมาซื้อขายสินค้าผ่านทางออนไลน์กันมากขึ้น ตามแอปพลิเคชันต่าง ๆ อาทิ Shopee, Lazada ฯลฯ ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐควรมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ SMEs มีการปรับตัวและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีด้วยต้นทุนที่ต่ำลง โดยการจัดทำหรือร่วมลงทุนกับภาคเอกชนในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน ด้านดิจิทัล เช่น Cloud , Software สำเร็จรูป หรือ Web Service นอกจากนี้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ SMEs สามารถเติบโตได้และมีศักยภาพทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น บทบาทสำคัญของภาครัฐจึงเกี่ยวข้องกับการจัดอบรม เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะด้านการประยุกต์ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยี รวมถึงการสร้างและสนับสนุนการสร้างที่ปรึกษาทางธุรกิจ ซึ่งมาจากนักธุรกิจหรือผู้ประกอบการ SMEs ที่มีประสบการณ์และความชำนาญในแต่ละสาขา โดยที่ปรึกษามีหน้าที่หลักในการช่วยกระตุ้นแนวคิด และให้คำปรึกษาแนวทางการดำเนินธุรกิจอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งการมุ่งส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีความสามารถในการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ในการทำการซื้อขายสินค้าออนไลน์ ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณธีรจิตร สอนแจ้ง และคุณสมบัติ เตมียสถิต ที่กล่าวว่า

“ภาครัฐควรมีการส่งเสริมให้ SMEs มีความสามารถในการซื้อขายออนไลน์”
(สมบัติ เตมียสถิต, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ภาครัฐควรมีการสนับสนุนให้ธุรกิจสามารถจัดทำเว็บไซต์ขายของตัวเองแบบสะดวก” (ธีรจิตร สอนแจ้ง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

2.2.2 เพิ่มบทบาทสถานศึกษาให้เป็นกลายป็นศูนย์บ่มเพาะศักยภาพทางด้านการตลาด

ภาครัฐควรมีการสนับสนุนทางการเงินแก่สถานศึกษาและสถาบันวิจัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อเพิ่มบทบาทในการเป็นศูนย์กลางการบ่มเพาะ ส่งเสริม ตลอดจนให้คำแนะนำในการดำเนินธุรกิจแก่ SMEs โดยเฉพาะการสร้างความรู้ทางด้านการตลาด การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจ การประเมินคู่แข่งและผู้บริโภค ว่ามีศักยภาพและพฤติกรรมอย่างไร สามารถสร้างความได้เปรียบเพื่อแข่งขันส่วนแบ่งทางการตลาดได้อย่างไร โดยจัดให้มีหลักสูตรสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ที่ต้องการเป็นเจ้าของกิจการ การมีชมรมผู้ประกอบการเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ และทำให้โอกาสในการพัฒนาศักยภาพธุรกิจและผู้ประกอบการรุ่นใหม่มีจำนวนและประสิทธิผลมากขึ้น ดังการให้สัมภาษณ์ของดร.สาโรจน์ วสุวานิช และคุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง ที่กล่าวว่า

“สถาบันการศึกษาคควรเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการภายใต้การสนับสนุนของภาครัฐ” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“เห็นด้วยครับเพราะสถาบันการศึกษานั้นอุดมไปด้วยอาจารย์เก่ง ๆ ที่มีความรู้ควรมีการสร้างหลักสูตรอบรมด้านการตลาด” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

2.2.3 การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการตลาด

จากการศึกษานั้นพบว่า ธุรกิจ SME นั้นประสบกับปัญหาบริษัทขนาดใหญ่เข้ามาเปิดสาขาในพื้นที่และแข่งขันส่วนแบ่งทางการตลาด รวมทั้งขาดการวิเคราะห์สถานการณ์ทางตลาดอย่างละเอียดถี่ถ้วน ไม่สร้างความแตกต่างทางด้านสินค้าและบริการ จึงมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐว่าควรมีโครงการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SME ได้มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการตลาด ด้วยการใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ อาทิ การวิเคราะห์ SWOT, TOWS Matrix, Five force Model ฯลฯ เพื่อเป็นการวิเคราะห์ตนเอง คู่แข่ง และสถานการณ์ตลาดโดยรวมเพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างมีทิศทาง ดังการให้สัมภาษณ์ของดร.สาโรจน์ วสุวานิช และคุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง ที่กล่าวว่า

“นอกจากการขายออนไลน์ ความร่วมมือกับสถานศึกษายังควรให้ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์และจัดทำแผนการตลาดแก่ SME ด้วย เพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างมีทิศทาง” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“อย่างน้อย ๆ SME ควรทำการวิเคราะห์ SWOT ได้ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการตลาด คู่แข่ง และลูกค้า” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาข้อเสนอแนะทางด้านตลาดนั้นสามารถสรุปได้ว่า ภาครัฐและผู้ประกอบการนั้นควรส่งเสริมความสามารถในการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารกับกลุ่มลูกค้า เพิ่มบทบาทสถานศึกษาให้เป็นกลายเป็นศูนย์กลางเพาะศักยภาพทางการตลาด และการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการตลาด

2.3 ด้านแรงงาน

2.3.1 ควรส่งเสริมทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้และทักษะในการประกอบธุรกิจ

จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเน้น โครงการให้ความรู้และทักษะ ที่จำเป็นแก่ผู้ประกอบการให้มีความพร้อมด้านการประยุกต์ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีใหม่ พร้อมทั้งการฝึกอบรมแรงงาน โดยเฉพาะทักษะที่ขาดแคลน อาทิ ทักษะทางภาษา การใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน และการใช้และซ่อมบำรุงเครื่องจักร ดังการให้สัมภาษณ์ของดร.สาโรจน์ วสุวานิช และคุณวิศิษฐ์ จารุดุล ที่กล่าวว่า

“ภาครัฐควรให้ความรู้ในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี และทักษะภาษาของแรงงาน SMEs” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ควรให้ความรู้และทักษะ ที่จำเป็นแก่กลุ่มที่เป็นวัยแรงงานในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี” (วิศิษฐ์ จารุดุล, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

2.3.2 พัฒนาบุคลากรของ SME ให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาความท้าทายทางด้านเทคโนโลยีนั้นมีความรุนแรงมากขึ้นธุรกิจที่ไม่ปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงก็เกิดความล้มเหลวในการประกอบธุรกิจ ดังนั้นเพื่อนำธุรกิจไปสู่ความสำเร็จ SME จึงควรพัฒนาบุคลากรของ SME ให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อาทิ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การใช้เว็บไซต์การซื้อขายของออนไลน์ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นภาครัฐเองควรโดยสร้างความตระหนักให้ SME เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การสนับสนุนให้ SME มีการพัฒนาให้ความรู้และทักษะแก่บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในกระบวนการทำงานในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการบริหารจัดการภายในองค์กร ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณวิศิษฐ์ จารุดุล และคุณณัฐชน สารทจินพงษ์ ที่กล่าวว่า

“ภาครัฐควรส่งเสริมทักษะแรงงานให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้ ICT” (วิศิษฐ์ จารุตุล, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ตอนนี้เทคโนโลยีที่ฟิ้นค่อนข้างทำลายทุกประเภทธุรกิจ SME ควรต้องเตรียมความพร้อมของพนักงานให้สามารถรองรับการใช้เทคโนโลยีพวกนี้” (ณัฐธัน สารทจินพงษ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

2.3.3 มุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานมีความต้องการทำงานในระยะยาว

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มธุรกิจ SME นั้นประสบกับปัญหาอัตราคนเข้าออกจากงานมีสูงมากทำให้ต้องเสียทรัพยากรในการฝึกอบรมพนักงานใหม่ในการทำงาน ดังนั้นเพื่อยั่งยืนของธุรกิจจึงควรสร้างแรงจูงใจให้พนักงานมีความต้องการทำงานในระยะยาว ทั้งที่เป็นตัวเงิน อาทิ เงินเดือน สวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาล ฯลฯ และไม่ใช่ว่าตัวเงิน อาทิ ค่าชมเชย การเพิ่มโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสถานที่ทำงาน สร้างบรรยากาศที่ทำงานแห่งความสุข ฯลฯ เพิ่มเป็นการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานไม่ต้องการลาออกไปหาสถานที่ที่ทำงานมากกว่าต้องการให้สัมภาษณ์ของ คุณสมบัติ เตมียสถิต และคุณธีรจิตร สอนแจ้ง ที่กล่าวว่า

“SME ควรสร้างแรงจูงใจให้พนักงานต้องการอยู่กับบริษัทไปจนเกษียณ ด้วยการสร้างความสุขในการทำงาน” (สมบัติ เตมียสถิต, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“นอกจากเงินเดือน ค่าจ้างสวัสดิการแล้วสิ่งที่สำคัญมาก ๆ คือ ความสัมพันธ์ในที่ทำงานการที่คนเราทำงานแล้วมีความสุข มีความเท่าเทียม มีความสบายใจนั้นจะทำให้เค้ามีความสบายใจ” (ธีรจิตร สอนแจ้ง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาข้อเสนอแนะทางด้านแรงงานนั้นสามารถสรุปได้ว่า ภาครัฐและผู้ประกอบการนั้นควรส่งเสริมทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้และทักษะในการประกอบธุรกิจ ทั้งทางด้านความเชี่ยวชาญในงานที่ทำ การใช้ภาษา ฯลฯ ประเด็นที่สำคัญมาก ๆ คือควรมีการพัฒนาบุคลากรของ SME ให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการมุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานมีความต้องการทำงานในระยะยาว

2.4 ด้านความสามารถในการจัดการ

2.4.1 เสริมสร้างความรู้ให้กับ SME ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจ

จากการศึกษาพบว่า ภาครัฐควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมความรู้ให้กับ SME ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจอย่างเต็มที่ เพื่อยกระดับทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญให้ SME และบุคลากรในสถานประกอบการ เช่น การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การจัดทำระบบบัญชี การบริหารการเงิน การนำรูปแบบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ (Best practices) มา

ประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น โดยการฝึกอบรมเชิงลึกเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ การให้คำปรึกษาแนะนำจากที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่มีประสบการณ์ทางธุรกิจ เพื่อให้ผู้ที่ต้องการจะเป็นผู้ประกอบการใหม่สามารถวางแผนธุรกิจได้อย่างชัดเจน รวมทั้งจัดให้มีการเชื่อมโยงกิจกรรมสนับสนุนต่าง ๆ ที่สำคัญเพื่อให้สามารถก่อตั้งกิจการได้สำเร็จ เช่น การจัดหาแหล่งเงินทุน การนำสินค้าออกสู่ตลาด ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณวิศิษฐ์ จารุคุณ และคุณณัฏฐ์ธนา สารทจินพงษ์ ที่กล่าวว่า

“ควรสร้างความรู้แก่ SME ในทุกระบบของการจัดการธุรกิจ ตั้งแต่ต้นน้ำ การเลือกวัตถุดิบ การจัดการการผลิต การทำระบบบัญชี การจัดการ โลจิสติกส์” (วิศิษฐ์ จารุคุณ, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ปัญหาคือการบริหารจัดการกันไม่เป็นระบบ ภาครัฐควรเข้ามาให้ความรู้” (ณัฏฐ์ธนา สารทจินพงษ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

2.4.2 ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ

จากการศึกษาพบว่า การรวมตัวเป็นกลุ่มในรูปแบบคลัสเตอร์ของ SME เป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SME เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ มีอำนาจการต่อรองที่สูงขึ้น ต้นทุนการผลิตที่ลดต่ำลงเพิ่มโอกาสทางการตลาด และมีเป้าหมายในการพัฒนาสมาชิกในคลัสเตอร์ร่วมกัน ดังนั้น จึงควรเสริมสร้างความเข้มแข็งให้คลัสเตอร์ SME ด้วยการเพิ่มศักยภาพการประกอบธุรกิจให้คลัสเตอร์ SME เพื่อยกระดับศักยภาพการดำเนินธุรกิจโดยรวมของกลุ่ม โดยจัดกิจกรรมพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่าย อาทิ การสร้างระบบการบริหารงานเครือข่ายและการบริหารสมาชิก และการพัฒนาผู้นำเครือข่ายและผู้ประสานงานเครือข่าย (Cluster Development Agent) จัดกิจกรรมการสร้างและพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ เช่น การบริหารจัดการวัตถุดิบ การบริหารจัดการทรัพยากรและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกัน หรือพัฒนาระบบ โลจิสติกส์ รวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายกับตลาดเป้าหมาย เช่น การจัดงานหรือร่วมงานแสดงและจำหน่ายสินค้าร่วมกันทั้งในและต่างประเทศ ดังการให้สัมภาษณ์ของดร.สาโรจน์ วสุวานิช ที่กล่าวว่า

“ผมว่าภาครัฐและ SME เองควรส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ เพื่อสร้างพันธมิตรทางการตลาด และการผลิตเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้ SME ไทย” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

2.4.3 ให้ความรู้ในการจัดการต้นทุนและซัพพลายเออร์

จากการศึกษานั้นพบปัญหาว่าธุรกิจ SME นั้นประสบกับปัญหาการจัดการต้นทุนที่ไม่มีประสิทธิภาพ และปัญหาการจัดการต้นทุนวัตถุดิบกับซัพพลายเออร์ จึงควรส่งเสริมศักยภาพ

ด้านดังกล่าวอย่างเร่งด่วน เนื่องจากการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันมีรูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจมากขึ้น โดยเฉพาะในลักษณะของห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ซึ่งธุรกิจขนาดใหญ่จะมี SME เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น SME จึงควรได้รับการพัฒนาศักยภาพให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้เข้าถึงการมีส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจขนาดใหญ่เพิ่มขึ้น รวมทั้งจูงใจให้ธุรกิจขนาดใหญ่และบริษัทต่างชาติมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือองค์ความรู้ขั้นสูงแก่ SME ไทย ด้วยการสนับสนุนให้ SME พัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการรายใหญ่ จัดกิจกรรมจับคู่ให้ SME มีโอกาสเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการรายใหญ่ และให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้ประกอบการขนาดใหญ่ที่มีการให้ความช่วยเหลือแก่ SME ในห่วงโซ่อุปทาน ดังการให้สัมภาษณ์ของดร.สาโรจน์ วสุวานิช และคุณกิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์ ที่กล่าวว่า

“ควรให้ความรู้ SME ในการจัดการต้นทุนให้มีประสิทธิภาพพยากรณ์การซื้อวัตถุดิบให้พอดีไม่มีของเสียหายจะทำให้เพิ่มกำไรได้มาก” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ควรมีกิจกรรมหรือโครงการให้ธุรกิจ SME และซัพพลายเออร์ได้มาทำความรู้จักกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการประกอบธุรกิจ” (กิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาข้อเสนอแนะทางด้านความสามารถในการจัดการนั้นสามารถสรุปได้ว่าภาครัฐและผู้ประกอบการนั้นควรเสริมสร้างความรู้ให้กับ SME ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจทั้งระบบทั้งการผลิต การจำหน่ายบัญชี ระบบการจัดการคลังสินค้า ฯลฯ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจทุกประเภท ทุกระดับให้เป็นเครือข่ายในการประกอบธุรกิจสามารถแลกเปลี่ยนนวัตกรรม ความรู้ต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมให้ SME มีความรู้ในการจัดการต้นทุนและซัพพลายเออร์

2.5 ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต

2.5.1 มุ่งเน้นการสร้างความสามารถทางการแข่งขันด้วยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่า การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในภาวะการแข่งขันที่รุนแรงเช่นทุกวันนี้ จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญอย่างมากกับเรื่องการพัฒนาผลิตภาพ เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ ให้มีขีดความสามารถทางการแข่งขันมากขึ้นทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการ

แข่งขันให้กับประเทศเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้หลุดพ้นจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางและมีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศพัฒนาแล้ว มีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของคุณกิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์ และคุณวิศิษฐ์ จารุคุณ ที่กล่าวว่า

“ภาครัฐและตัว SME เองควรที่จะพัฒนาการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการเพิ่มความสามารถทางการแข่งขัน” (กิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ช่วงนี้ความท้าทายทางเทคโนโลยีนั้นคุณถามในทุกธุรกิจ SMEs จะต้องทำการปรับตัวเพื่อรองรับในเรื่องนี้” (วิศิษฐ์ จารุคุณ, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

2.5.2 พัฒนาศักยภาพวิสัยทัศน์ของผู้ประกอบการเพื่อปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

จากการศึกษาพบว่า แม้ว่าภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการเงิน จะร่วมกันสนับสนุน SMEs อย่างเต็มกำลัง แต่การเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนมีจุดเริ่มต้นที่สำคัญจาก ความวิสัยทัศน์ของผู้ประกอบการ SMEs ที่ตระหนักรู้และมีการเตรียมพร้อมเพื่อปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการให้มีคุณภาพหรือแตกต่างจากคู่แข่ง รวมถึงการประยุกต์ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการดำเนินงาน ดังนั้น การจะยกระดับความสามารถทางการแข่งขันและผลักดันให้ SMEs สามารถเติบโตได้อย่างเข้มแข็งและมีศักยภาพ จึงต้องอาศัยการปรับตัวของทุกภาคส่วน ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการเงิน และ ผู้ประกอบการ SMEs ที่พร้อมใจกันปรับตัวเพื่อสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเติบโตภายใต้บริบทของโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง และคุณกิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์ ที่ได้กล่าวว่า

“ควรสร้างทัศนคติของเจ้าของให้มีวิสัยทัศน์ที่คิดต่อการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการผลิต” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ตอนนี้ต้องสร้างความพร้อมแก่ผู้ประกอบการให้มีความพร้อมในการปรับตัวเพื่อรองรับการใช้เทคโนโลยี” (กิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาข้อเสนอแนะทางด้านเทคโนโลยีทางการผลิตนั้นสามารถสรุปได้ว่า ภาครัฐและผู้ประกอบการนั้นควรมุ่งเน้นการสร้างความสามารถทางการแข่งขันด้วยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาความวิสัยทัศน์ของผู้ประกอบการเพื่อปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

2.6 ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ

2.6.1 ภาครัฐควรพิจารณาลดกฎเกณฑ์และขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซับซ้อนในการให้บริการ

จากการศึกษาพบว่า ภาครัฐควรพิจารณาคกกฎเกณฑ์และขั้นตอนที่ยุงยาก ซับซ้อน รวมถึงควรเพิ่มความเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อลดต้นทุนแฝง และเพิ่มความสะดวกให้แก่ SMEs ในการเข้ารับบริการในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัดอำเภอ ฯลฯ ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณณัฐธิน สารทจินพงษ์ และคุณวรวิฒิ พัฒนสิน ที่กล่าวว่า

“ทุกวันนี้การให้บริการของหน่วยงานภาครัฐค่อนข้างซับซ้อนควรลดขั้นตอนความยุ่งยากซับซ้อนลง” (ณัฐธิน สารทจินพงษ์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ควรพัฒนาการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานเพราะทุกวันนี้ธุรกิจต้องติดต่อประสานงานแบบซับซ้อนมาก ๆ” (วรวิฒิ พัฒนสิน, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

2.6.2 ภาครัฐควรส่งเสริมการให้บริการของพนักงานสู่ความเป็นเลิศ

จากการศึกษานั้นพบว่า การเข้าถึงการบริการของภาครัฐนั้นยังคงลำบาก การให้บริการของหน่วยงานรัฐยังคงมีความล่าช้า การให้บริการของเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่มีประสิทธิภาพ การประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ของรัฐไม่ทั่วถึง ผู้วิจัยเห็นว่าภาครัฐควรมีการส่งเสริมการให้บริการของพนักงานสู่ความเป็นเลิศ ด้วยการสร้างความเอาใจใส่ในการบริการของเจ้าหน้าที่ให้มีจิตใจในการให้บริการ และเพิ่มการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐให้มีความทั่วถึง ดังการให้สัมภาษณ์ของคุณวรวิฒิ พัฒนสิน และคุณสมบัติ เตมียสถิต ที่กล่าวว่า

“ภาครัฐควรเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งขั้นตอนการให้บริการและเจ้าหน้าที่” (วรวิฒิ พัฒนสิน, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลรายละเอียดการดำเนินการต่าง ๆ ให้มีความทั่วถึงทุกวันนี้ได้รับข้อมูลช้ามาก ๆ” (สมบัติ เตมียสถิต, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาข้อเสนอแนะทางด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐนั้นสามารถสรุปได้ว่า ภาครัฐควรพิจารณาคกกฎเกณฑ์และขั้นตอนที่ยุงยาก ซับซ้อนในการให้บริการ และควรส่งเสริมการให้บริการของพนักงานสู่ความเป็นเลิศ ให้มีความเอาใจใส่ มีจิตใจในการให้บริการประชาชนอย่างเต็มที่ มีความเท่าเทียม รวมถึงการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐให้มีความทั่วถึง

2.7 ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

2.7.1 ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความรู้เกี่ยวกับด้านข้อระเบียบและกฎหมายในการประกอบธุรกิจ

จากการศึกษานั้นพบว่าธุรกิจ SME นั้นประสบปัญหาในการขาดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจผู้วิจัยเห็นว่าภาครัฐควรมีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความรู้เกี่ยวกับด้านข้อ

ระเบียบและกฎหมายในการประกอบธุรกิจ โดยการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับข้อระเบียบ และกฎหมายในการประกอบธุรกิจ อาทิ กฎหมายเกี่ยวกับภาษี การจัดการแรงงาน การพาณิชย์ การตั้งราคาขาย เป็นต้น เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ในการดำเนินธุรกิจอย่างถูกระเบียบ ดังการให้สัมภาษณ์ของ คุณวิศิษฐ์ จารุคุล ที่กล่าวว่า

“ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการได้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องภาษี ด้านแรงงาน ต่าง ๆ จะได้ปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องไม่ผิดกฎหมาย” (วิศิษฐ์ จารุคุล, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

2.7.2 การปฏิรูปกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของ SMEs จากการศึกษานั้นพบว่า ธุรกิจ SME นั้นประสบปัญหาว่าถูกระเบียบต่าง ๆ เอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็กเสียเปรียบ เช่น กฎหมายส่งเสริมการลงทุน ฯลฯ รวมถึงกฎหมายบางฉบับมีความล้าสมัยไม่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน ทำให้ SME ต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากกฎเกณฑ์และข้อบังคับส่วนใหญ่ เอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจขนาดใหญ่เป็นสำคัญ ดังนั้น เพื่อขยายโอกาสในการเติบโตให้แก่ SMEs และลดความเหลื่อมล้ำทางการดำเนินธุรกิจ ภาครัฐจึงควรมีการปฏิรูปกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของ SMEs รวมถึงมีการจัดทำศูนย์กลางการรับฟังข้อคิดเห็นจากมุมมองผู้ประกอบการ SMEs ต่อการออกกฎหมาย กฎเกณฑ์ หรือข้อบังคับต่าง ๆ

นอกจากนั้นยังควรมีการแก้ไขกฎ ระเบียบ เพื่อสนับสนุนให้ SME สามารถแข่งขันในตลาดภาครัฐได้มากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสและอำนวยความสะดวกให้ SME ในการเข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เช่น การอนุญาตให้มีแต้มต่อด้านราคาแก่ SME (Price preference) การกำหนดประเภทของงานหรือโครงการที่ต้องจัดซื้อจัดจ้างจาก SME เท่านั้น และการปรับปรุงกระบวนการเบิกจ่ายเงินให้ SME ให้มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น เป็นต้น ดังการให้สัมภาษณ์ของ ดร.สาโรจน์ วสุวานิช และคุณสุรชาติ ชัยตระกูลทอง ที่กล่าวว่า

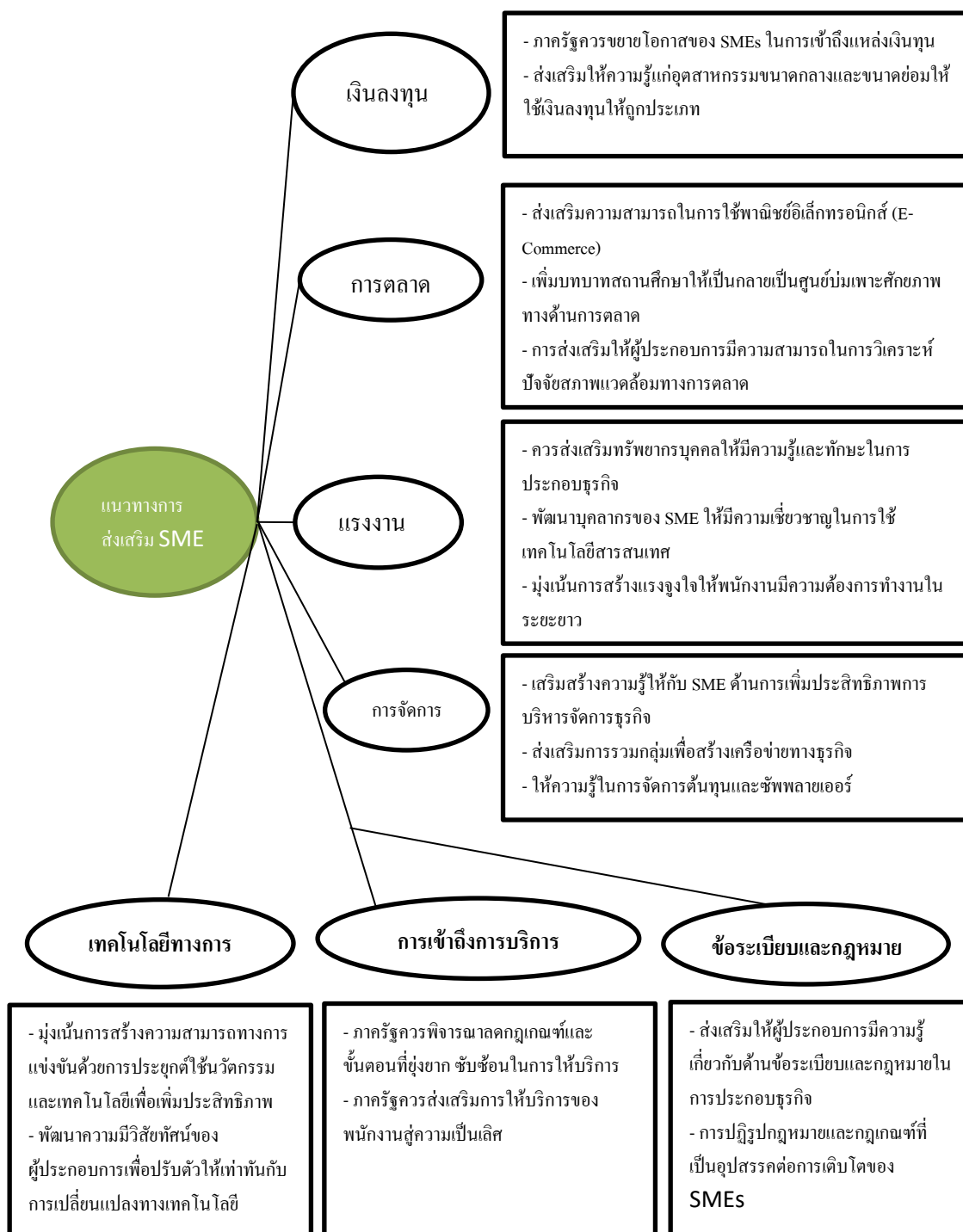
“กฎหมายบางฉบับนั้นมีความเอื้อต่อบริษัทรายใหญ่และบริษัทข้ามชาติ และบางฉบับก็มีความล้าสมัยไม่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบันเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของ SME ต้องเร่งแก้ไข” (สาโรจน์ วสุวานิช, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

“ควรมีกฎระเบียบบางตัวที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจของ SME เช่น การให้หน่วยงานรัฐจัดซื้ออุปกรณ์จาก SME เท่านั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจ SME” (สุรชาติ ชัยตระกูลทอง, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2563)

จากการศึกษาข้อเสนอแนะทางด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐนั้นสามารถสรุปได้ว่า ภาครัฐควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความรู้เกี่ยวกับด้านข้อระเบียบและกฎหมายในการ

ประกอบธุรกิจ อาทิ กฎหมายเกี่ยวกับภาษี, การจัดการแรงงาน, การพาณิชย์ การตั้งราคาขาย เป็นต้น เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ในการดำเนินธุรกิจอย่างถูกระเบียบ รวมทั้งการปฏิรูปกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของ SMEs

จากการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสมต่อไปสรุปดังภาพที่ 4-6

ภาพที่ 4-6 แนวทางการปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อศึกษานโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดของผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ
4. เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้มีความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสมต่อไป

การวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed-method design) ระหว่างเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ สำหรับวิธีการเชิงปริมาณมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามที่มีโครงสร้างที่ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อจำกัดของการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ และส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ส่วนเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ที่ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ และ ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมความมั่นคงผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1. กลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี จำนวน 398 ตัวอย่าง เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำรวจโดยให้แบบสอบถามการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณนั้นใช้สถิติเชิงพรรณนาและตัวแปรเชิงอนุมาน ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis: MRA) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (Coefficient of Determination: R²) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญต่อสถานการณ์ทางธุรกิจและสภาพปัญหาในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรีเป็นอย่างดี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารของสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี และหอการค้าจังหวัดชลบุรี ที่ถูกเลือกมาจำนวน 8 ท่าน เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มาแล้วผู้วิจัย ได้ใช้วิธีการพรรณนาข้อมูลในปรากฏการณ์ หรือรูปธรรม และวิเคราะห์ตีความข้อมูลเพื่อสร้างแนวทางในการปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้มีความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความเหมาะสมต่อไป

สรุปผล

แหล่งข้อมูลเพื่อใช้เก็บข้อมูลการวิจัย มีดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ แผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ของภาครัฐ รวมทั้งโครงการงานวิจัย และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการเก็บแบบสอบถามโดยข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 398 ตัวอย่าง พบว่าอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของบริษัท คิดเป็นร้อยละ 40.95 อยู่ในอุตสาหกรรมประเภทการผลิตสินค้า คิดเป็นร้อยละ 25.1 มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.63 มีจำนวนบุคลากร 1 - 25 คน คิดเป็นร้อยละ 63.32 มีช่องทางการจัดจำหน่ายโดยการขายตรงต่อลูกค้า คิดเป็นร้อยละ 53.77 และมีกลุ่มลูกค้าหลักเป็นลูกค้าในพื้นที่จังหวัดชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 45.98
3. กลุ่มตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์กลุ่ม จำนวน 8 ท่าน โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group) กับกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญต่อสถานการณ์ทางธุรกิจและสภาพปัญหาในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรีเป็นอย่างดี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารของสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี และหอการค้าจังหวัดชลบุรี ที่ถูกเลือกมาจำนวน 8 ท่าน โดยได้สัมภาษณ์ ณ ห้องประชุมของบริษัท ไทยซัมมิท ฮาร์เนส จำกัด (มหาชน) วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 เวลา 13.00 – 17.00 น.

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษานโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้
อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

จากการศึกษานโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
ของไทยที่สำคัญสามารถสรุปนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์
จันทร์โอชา ที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐาน
ราก กลุ่มธุรกิจชุมชน ธุรกิจขนาดเล็กซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมาก ที่มีความสำคัญของระบบเศรษฐกิจ
ของประเทศไทย โดยเน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินงาน
ซึ่งจากนโยบายดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 5-1

ภาพที่ 5-1 สรุปนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยในช่วงปี พ.ศ. 2562

โดยหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า หน่วยงานหลักของภาครัฐที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมไว้ 15 หน่วยงาน ดังตารางที่ 5-1

ตารางที่ 5-1 หน่วยงานหลักของภาครัฐที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

หน่วยงานหลักของภาครัฐที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม			
ด้านการพัฒนา ศักยภาพ	ด้านการส่งเสริม การตลาด	ด้านการส่งเสริม การเงินและการ ลงทุน	ด้านการดำเนินธุรกิจ และการควบคุม มาตรฐาน
1. สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (สสว.)	1. สำนักงาน คณะกรรมการ ส่งเสริมการ ลงทุน (BOI)	1. บรรษัทประกัน สินเชื่ออุตสาหกรรม ขนาดย่อม (บสย.)	1. กรมพัฒนาธุรกิจ การค้า
2. สถาบันพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม	2. กรมส่งเสริม การค้าระหว่าง ประเทศ (DITP)	2. ธนาคารพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่ง ประเทศไทย (SME Bank)	2. กรมทรัพย์สินทาง ปัญญา
3. สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ	3. หอการค้าไทย		3. กรมศุลกากร
4. กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม			4. สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)
5. สำนักงานนวัตกรรม แห่งชาติ (NIA)			5. สำนักงาน คณะกรรมการอาหาร และยา

ส่วนผลการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการภาครัฐที่ใช้ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า มาตรการในการส่งเสริมกลุ่มธุรกิจ SME ในช่วงปี 2562 – 2563 นั้นภาพรวม มาตรการส่งเสริม SME ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) แบ่งเป็น มาตรการด้านการเงิน 10,450 ล้านบาท ได้แก่โครงการสนับสนุน SME รายย่อย ผ่านกองทุน สสว.

5,000 ล้านบาท อุดหนุนผ่านโครงการบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม สร้างไทย 5,000 ล้านบาท โครงการ FX Option 450 ล้านบาท รวมทั้งสนับสนุนมาตรการ MSME 2020 วงเงิน 215 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 10,665 ล้านบาท ซึ่งทั้งหมดนี้ จะเป็นแนวทางการทำงานของ สสว. ในการขับเคลื่อน SME เพื่อนำไปปรับปรุง ซ่อมแซม ขยกระดับการพัฒนาการให้บริการและขยายกำลังการผลิต ซึ่งจะทำให้กิจการสามารถดำเนินงานต่อไปได้ ซึ่งมาตรการดังกล่าวนี้จะส่งผลให้ SME มีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้จะทำให้เศรษฐกิจเกิดการหมุนเวียนของเงินทุนในระบบ และยังเป็นการรักษาการจ้างงาน หรือเกิดการจ้างงานในประเทศให้เพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดของผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ

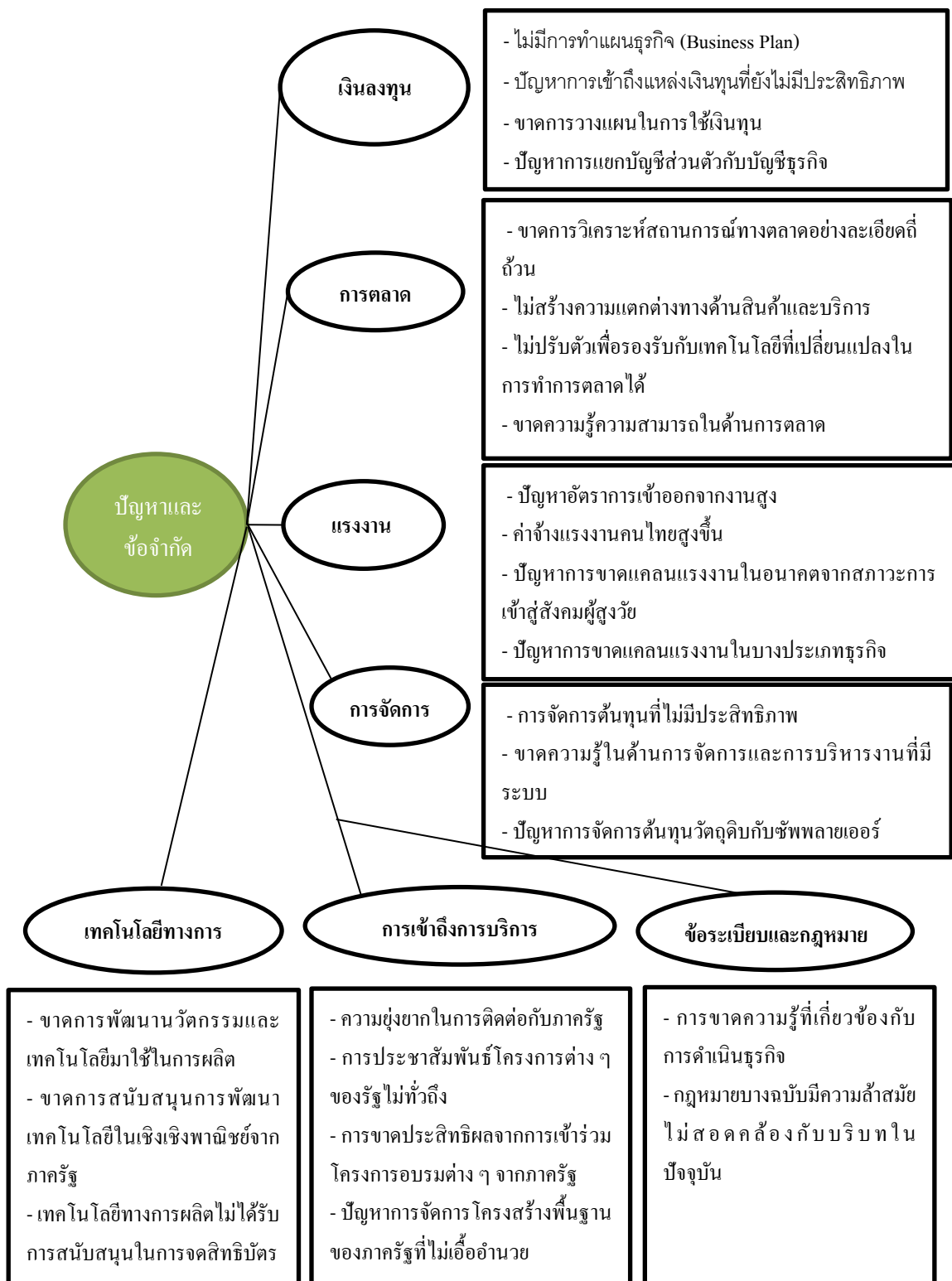
จากการศึกษา พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.00$, $SD = 0.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 7 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านแรงงาน ($\bar{X}= 3.21$, $SD = 0.80$) รองลงมาคือด้านข้อระเบียบและกฎหมาย ($\bar{X}= 3.20$, $SD = 0.93$) ด้านการตลาด ($\bar{X}= 3.13$, $SD = 0.84$) ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ ($\bar{X}= 2.97$, $SD = 0.90$) ด้านเงินลงทุน ($\bar{X}= 2.92$, $SD = 0.78$) ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต ($\bar{X}= 2.90$, $SD = 0.90$) และ ด้านความสามารถในการจัดการ ($\bar{X}= 2.66$, $SD = 0.78$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับของปัญหาและข้อจำกัดของผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ สูงสุดและต่ำสุดของแต่ละด้าน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 อันดับของปัญหาและข้อจำกัดของผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ สูงสุด และต่ำสุดของแต่ละด้าน

ปัจจัย	สูงที่สุด	ต่ำที่สุด
1. ด้านเงินลงทุน	แหล่งเงินทุนที่มีอยู่มีต้นทุนดอกเบี้ยก่อนข้างสูง ($\bar{X}$ = 3.17)	กิจการประสบกับการขาดสภาพคล่องทางการเงินบ่อยครั้ง เพราะขาดความรู้เรื่องการบริหารการเงิน ($\bar{X}$ = 2.63)
2. ด้านการตลาด	บริษัทขนาดใหญ่เข้ามาเปิดสาขาในพื้นที่และแย่งชิงตลาด ($\bar{X}$ = 3.20)	ขาดความรู้ในการวิเคราะห์ตลาดและการวางแผนการตลาด ($\bar{X}$ = 2.88)
3. ด้านแรงงาน	ต้นทุนด้านค่าจ้างและสวัสดิการแรงงานสูงมาก ($\bar{X}$ = 3.40)	ขาดพนักงานระดับบริหารที่มีความรู้ความสามารถ ($\bar{X}$ = 3.04)
4. ด้านความสามารถในการจัดการ	ขาดความรู้และความเข้าใจในการวางแผนธุรกิจ ($\bar{X}$ = 2.80)	การบริหารการเงินยังเกิดการรั่วไหลและไม่สามารถตรวจพบได้ ($\bar{X}$ = 2.57)
5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต	ช่างเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถที่จะคอยควบคุมดูแลเทคโนโลยี/เครื่องจักร หายาก และค่าจ้างสูง ($\bar{X}$ = 3.09)	เทคโนโลยี/เครื่องจักร ที่ใช้อยู่เป็นรุ่นเก่าและเสียบ่อย ($\bar{X}$ = 2.78)
6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ	ขั้นตอนการขอรับบริการจากหน่วยงานรัฐยุ่งยาก ลำบาก เช่นการขอจดทะเบียนทางปัญญา การขอใช้สิทธิเงินกู้ หรือการขอข้อมูลต่าง ๆ ($\bar{X}$ = 3.20)	ไม่ทราบข่าวสารว่ามีบริการภาครัฐเรื่องอะไรบ้าง และต้องติดต่ออย่างไร ($\bar{X}$ = 2.86)
7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย	กฎระเบียบเอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็กเสียเปรียบ เช่น กฎหมายส่งเสริมการลงทุน ($\bar{X}$ = 3.36)	กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ มีหลายฉบับและยากต่อความเข้าใจ ($\bar{X}$ = 3.12)

สำหรับปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายการภาครัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ประกอบการไทย จากการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group) กับกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญต่อสถานการณ์ทางธุรกิจและสภาพปัญหาในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี จำนวน 8 ท่าน สรุปผลการศึกษาค้นคว้าที่ 5-2

ภาพที่ 5-2 ปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายการภาครัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ประกอบการไทย

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

จากการศึกษาพบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.24, SD = 0.61)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม นั้นอยู่ในระดับมาก 2 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ ($\bar{X}$ = 3.57, SD = 0.88) และด้านการตลาด ($\bar{X}$ = 3.47, SD = 0.87) และมีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางอีก 4 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ด้านเงินลงทุน ($\bar{X}$ = 3.26, SD = 0.79) รองลงมาคือด้านแรงงาน ($\bar{X}$ = 3.19, SD = 0.71) ด้านความสามารถในการจัดการ ($\bar{X}$ = 3.17, SD = 0.79) ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย ($\bar{X}$ = 3.08, SD = 0.96) และด้านเทคโนโลยีทางการผลิต ($\bar{X}$ = 2.93, SD = 0.80) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับของกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ สูงสุด และต่ำสุดของแต่ละด้าน แสดงผลดังตารางที่ 5-3

ตารางที่ 5-3 อันดับของกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ สูงสุด และต่ำสุดของแต่ละด้าน

ปัจจัย	สูงที่สุด	ต่ำที่สุด
1. ด้านเงินลงทุน	การวางแผนจัดการระบบการจัดการการเงินที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 3.37)	การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อเพื่อการลงทุนทำธุรกิจ ($\bar{X}$ = 3.10)
2. ด้านการตลาด	การเก็บข้อมูลสถิติการซื้อสินค้าของลูกค้าไว้ ($\bar{X}$ = 3.53)	การใช้เพิ่มช่องทางการตลาดให้มากขึ้น เช่นการขายออนไลน์ และการร่วมออกงานแสดงสินค้า ($\bar{X}$ = 3.36)
3. ด้านแรงงาน	การให้ความสำคัญกับการพัฒนาพนักงานโดยเน้นการสร้างทักษะและความจงรักภักดี ($\bar{X}$ = 3.47)	การนำระบบการจ้างช่วงภายนอกมาใช้เพื่อลดต้นทุนและความเสี่ยงด้านแรงงาน ($\bar{X}$ = 2.91)

ตารางที่ 5-3 (ต่อ)

ปัจจัย	สูงที่สุด	ต่ำที่สุด
4. ด้าน ความสามารถใน การจัดการ	การปรับโครงสร้างและกลยุทธ์ บ่อยครั้งเพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ ($\bar{X}=3.35$)	การจ้างที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ มาวางแผนและพัฒนาการบริหาร ขององค์กร ($\bar{X}=3.05$)
5. ด้านเทคโนโลยี ทางการผลิต	การซ่อมบำรุงและพัฒนาเทคโนโลยี ที่ใช้เพื่อชะลอการลงทุนและรักษา ผลิตภาพของการผลิต ($\bar{X}=3.00$)	การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเอง เพื่อลดต้นทุนด้านการจัดหา เทคโนโลยีที่มีราคาแพง ($\bar{X}=2.88$)
6. ด้านการเข้าถึง การบริการภาครัฐ	การถ่ายภาษีต่าง ๆ อย่างถูกต้องตาม กฎหมาย ($\bar{X}=3.82$)	การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเครือข่าย ต่าง ๆ เพื่อรับการสนับสนุนจาก หน่วยงานภาครัฐ ($\bar{X}=3.32$)
7. ด้านข้อระเบียบ และกฎหมาย	ผู้บริหารระดับสูง ไม่สนใจในการ เรียนรู้และทำความเข้าใจกับกฎหมาย ($\bar{X}=3.39$)	การจ้างพนักงานที่จบกฎหมายมา รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับ กฎหมายโดยเฉพาะ ($\bar{X}=2.93$)

เพื่อให้การศึกษากลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทย ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการมากยิ่งขึ้นผู้วิจัยได้ทำการสรุป กลยุทธ์ที่ SME ในจังหวัดชลบุรีได้นำมาใช้ในการประกอบธุรกิจมากที่สุด 5 อันดับแรกดังนี้

โดยกลยุทธ์ที่ SME ในจังหวัดชลบุรีได้นำมาใช้ในส่วนใหญ่นั้นเป็นด้านด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ และด้านการตลาด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การที่ธุรกิจมีการถ่ายภาษีต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย รองลงมาคือ ธุรกิจมีการจดทะเบียนทางธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการดำเนินการตามการถูกบังคับจากรัฐบาลมากกว่าการตั้งใจทำ ตั้งใจพัฒนากลยุทธ์ ในอันดับถัดมาจะเป็นเรื่องของกลยุทธ์การพัฒนาในภาคการตลาดทั้งสิ้น โดยพบว่า ธุรกิจ SME ในจังหวัดชลบุรีมีการเก็บข้อมูลสถิติการซื้อสินค้าของลูกค้าไว้ตลอด รวมถึงมีการวิเคราะห์และประเมินความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอยู่เสมอ และสุดท้ายมีการประเมินสถานการณ์ของตลาด และความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอยู่เสมอ

จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า SME ในจังหวัดชลบุรีนั้นมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาการตลาด การดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานความปลอดภัยไม่เน้นความเสี่ยงมีการพยากรณ์ความต้องการของการตลาดอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังมีการดำเนินธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมายอีกด้วย

ส่วนกลยุทธ์ที่ SME ในจังหวัดชลบุรีมักไม่ค่อยได้นำมาใช้ในการประกอบธุรกิจ 5 อันดับแรกโดยเรียงลำดับจากประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดไปมาก ดังนี้ การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเองเพื่อลดต้นทุนด้านการจัดหาเทคโนโลยีที่มีราคาแพง รองลงมาคือ การลงทุนจัดซื้อเทคโนโลยีการผลิตมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการผลิต การร่วมกับสถาบันการศึกษาในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อนำมาใช้ในกิจการ การจ้างพนักงานที่จบกฎหมายมารับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายโดยเฉพาะ และ ธุรกิจจ้างที่ปรึกษากฎหมายเพื่อให้คำแนะนำและดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย

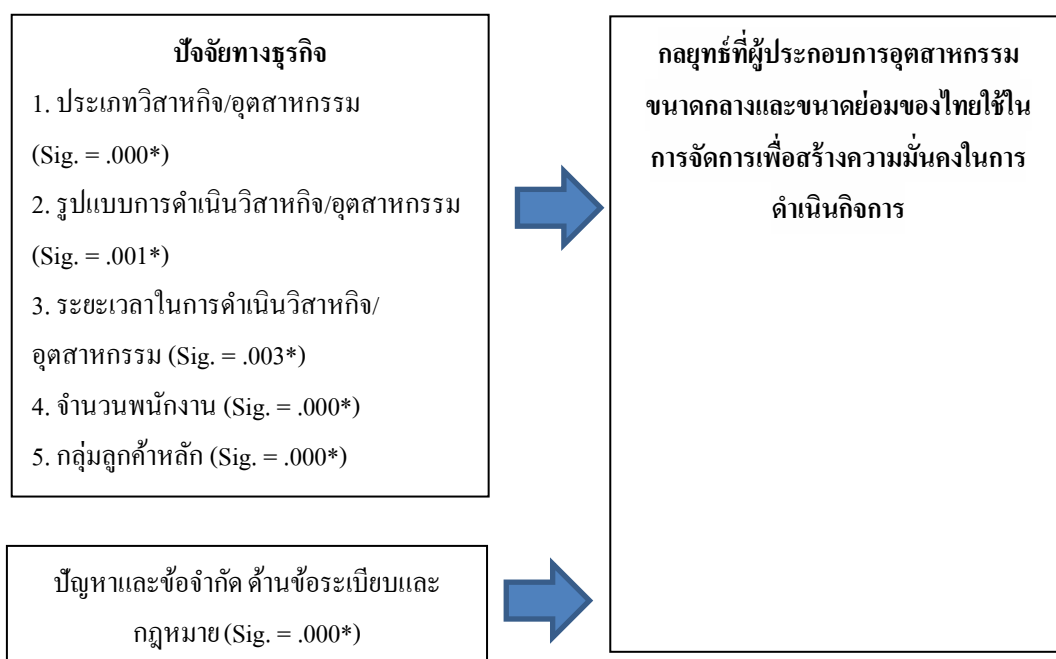
จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า SME ในจังหวัดชลบุรีนั้นไม่ได้มุ่งให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ทางด้านเทคโนโลยีทางการผลิต เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยากลำบาก มีมูลค่าสูง และต้องเพิ่มงานที่ทำในแต่ละวัน และด้านข้อระเบียบและกฎหมาย ที่กลุ่มผู้ประกอบการไม่เน้นในการรับพนักงานที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายเข้ามาทำ

โดยการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ นั้นมีข้อค้นพบ ดังนี้

1. จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีประเภทอุตสาหกรรม รูปแบบการดำเนินวิสาหกิจ/อุตสาหกรรม ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจ/อุตสาหกรรม และกลุ่มลูกค้าหลักแตกต่างกันมีกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ตัวแปรด้านปัญหาและข้อจำกัดในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย มีอิทธิพลทางบวกกับกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทดสอบสมมติฐานแล้วนั้นสามารถสรุปเป็น โมเดลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ ดังภาพที่ 5-3

ภาพที่ 5-3 โมเดลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐานในงานวิจัยเรื่องการจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี อภิปรายผลและอ้างอิงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษานโยบายภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

จากการศึกษานั้นพบว่า นโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กลุ่มธุรกิจชุมชน ธุรกิจขนาดเล็กซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมาก ที่มีความสำคัญของระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินการดำเนินกิจการ ซึ่งนวัตกรรมนั้นหมายรวมถึงนวัตกรรมด้านสิ่งประดิษฐ์ กระบวนการความคิด ฯลฯ การสนับสนุนการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เข้ามามีส่วนทางการค้าขาย เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางการแข่งขัน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าเป็นผลดีต่อกลุ่มวิสาหกิจ SMEs เป็นอย่างมากเนื่องจากในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเทคโนโลยี

ได้พัฒนาอย่างก้าวกระโดดและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริโภคอย่างมาก อาทิ การซื้อสินค้าออนไลน์ การติดต่อพูดคุยกับผู้ขายสินค้าผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ การสั่งอาหารผ่านทางแอปพลิเคชัน ฯลฯ ซึ่งธุรกิจที่ไม่ปรับตัวให้สอดคล้องกับพฤติกรรมดังกล่าวก็เกิดผลกระทบต่อยอดขาย จึงทำให้นโยบายของรัฐบาลจึงได้มุ่งเน้นการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินงาน

โดยจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นพบว่า การสนับสนุนด้านนโยบายของรัฐบาลนั้นมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจทุกขนาดภายในทุกประเทศ โดยนโยบายการสนับสนุนนั้นจะต้องมีความไม่เหลื่อมล้ำกันระหว่างขนาดของธุรกิจ ดังผลการศึกษาของจูโซห์ (Jusoh, 2011) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการเผชิญปัญหาของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของกลุ่มธุรกิจ โลจิสติกส์ ในประเทศมาเลเซีย ซึ่งพบว่า ปัญหาจากนโยบายและกฎหมายของรัฐบาล การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ นั้นเป็นความท้าทายที่บริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมของมาเลเซียในธุรกิจ โลจิสติกส์ต้องเผชิญ เช่นเดียวกับงานวิจัยของฮอฟเตอร์ (Hoefter, 2001) ที่พบว่า การสนับสนุนจากภาครัฐ การสร้างนวัตกรรม การสร้างเครือข่ายความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมภายในประเทศ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน และความสามารถในการแข่งขันในตลาดการค้าโลก นอกจากนี้ในการวิจัยของธราพงศ์ ลิ้มสุทธิวันภูมิ (2558) ยังพบว่า ปัจจัยบทบาทภาครัฐซึ่งประกอบด้วยปัจจัยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะทางคมนาคมกับปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน นั้นมีอิทธิพลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมโรงแรมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการอภิปรายดังกล่าวจะเห็นได้ว่านโยบายของภาครัฐในการส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนี้มีอิทธิพลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้ การสนับสนุนแหล่งเงินทุน นโยบายด้านแรงงาน การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ล้วนแล้วแต่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอย่างมาก

การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดของผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ

จากการศึกษานั้นพบว่า ปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัยมองว่าจังหวัดชลบุรีนั้นเป็นจุดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมของประเทศไทยมากกว่า 30 ปี ในการพัฒนานคม

อุตสาหกรรม จนล่าสุดในโครงการระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ก็ได้มีการส่งเสริมยกระดับความสามารถในการแข่งขันอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ในหลากหลายกิจกรรม อาทิ ด้านเงินทุน ด้านการให้ความรู้ในการบริหารจัดการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ฯลฯ ทำให้ปัญหาและข้อจำกัดนั้นมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง โดยผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดม สายะพันธุ์ และคณะ (2557) ที่พบว่า ปัญหาของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นั้นมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

ด้านแรงงาน นั้นจากการศึกษาพบว่าเป็นปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทยมากที่สุดเป็นอันดับแรก โดยปัญหาที่พบส่วนมากคือ ค่าจ้างแรงงานคนไทยสูงขึ้นทำให้ต้นทุนด้านค่าจ้างและสวัสดิการแรงงานสูงมาก ปัญหาอัตราการเข้าออกจากงานสูง และปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ที่พบว่า ปัญหาหนึ่งของผู้ประกอบการรายย่อย ก็คือการเข้าออกของแรงงานมีตัวเลขค่อนข้างสูง เมื่อคนทำงานมีฝีมือและมีความชำนาญมากขึ้นก็จะย้ายออกไปทำงาน โรงงานที่มีขนาดใหญ่ที่มีระบบ รายได้ สวัสดิการ ที่มากกว่า ปัญหาจึงเกิดกับผู้ประกอบการรายย่อย ทำให้คุณภาพแรงงานไม่สม่ำเสมอ การพัฒนาขาดความต่อเนื่อง ส่งผลไปถึงประสิทธิภาพ คุณภาพสินค้าได้

โดยผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดม สายะพันธุ์ และคณะ (2557) ที่พบว่า ปัญหาของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่สำคัญคือ การจ่ายค่าจ้างแรงงานสูง เช่นเดียวกับการวิจัยของสุชน ทิพย์ทิพากร (2558) ที่พบว่า นโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาทต่อวัน นั้นทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะธุรกิจใช้แรงงานเข้มข้น ธุรกิจภาคเกษตรกรรมซึ่งราคาสินค้าเกษตรต่ำ ธุรกิจภาคบริการซึ่งต้องใช้แรงงานในการให้บริการ และมีความสอดคล้องกับการวิจัยของฐิติมา เกษมสุข (2562) ที่พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดนไทยกับกัมพูชาด้านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ ปัญหาทางด้านทักษะแรงงานที่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษากัมพูชา

ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย นั้นจากการศึกษาพบว่าเป็นปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทยมากที่สุดเป็นอันดับสอง โดยปัญหาที่พบส่วนมากคือ กฎระเบียบเอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็กเสียเปรียบ เช่น กฎหมายส่งเสริมการลงทุน การขาดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ และความล้าสมัยของกฎหมายบางฉบับ โดยผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดม สายะพันธุ์ และคณะ (2557) ที่พบว่า ปัญหาของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่สำคัญคือ กฎระเบียบของ

รัฐไม่ยืดหยุ่น และสภาวะทางการเมืองที่ไม่สงบ เช่นเดียวกับการวิจัยของฐิติมา เกษมสุข (2562) ที่พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดนไทยกับกัมพูชาด้านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ นโยบายของภาครัฐ คือ นโยบายบางส่วนไม่สามารถส่งเสริมความสามารถทางการแข่งขันให้ผู้ประกอบการในเขตชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมจากภาครัฐด้านระบบโลจิสติกส์ยังไม่เพียงพอ นโยบายและการดำเนินงานยังไม่เป็นรูปธรรม กีดขวางนักลงทุนไทย รวมถึงนโยบายผ่อนปรนสำหรับผู้ประกอบการที่ติดบัญชีดำ (แบล็กลิสต์) ที่เป็นไปได้ยาก และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของจูโซ่ (Jusoh, 2011) ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการเผชิญปัญหาของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของกลุ่มธุรกิจ โลจิสติกส์ ในประเทศมาเลเซีย ซึ่งพบว่า ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่มากที่สุดคือ ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบาย และกฎหมายของรัฐบาลและปัญหาการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ

ด้านการตลาด นั้นจากการศึกษาพบว่าเป็นปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทยมากที่สุดเป็นอันดับสาม โดยปัญหาที่พบส่วนมากคือบริษัทขนาดใหญ่เข้ามาเปิดสาขาในพื้นที่และแย่งชิงตลาด ขาดการวิเคราะห์สถานการณ์ทางตลาดอย่างละเอียดถี่ถ้วน ไม่สร้างความแตกต่างทางด้านสินค้าและบริการ และขาดความรู้ความสามารถในด้านการตลาด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ที่พบว่า ผู้ประกอบการบางราย ยังขาดความรู้ความสามารถในด้านการตลาดในวงกว้าง โดยเฉพาะในตลาดต่างประเทศยิ่งในปัจจุบัน โลกเปลี่ยนแปลงไปมาก เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนในทุกภาคส่วน ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวในเรื่องการทำการตลาดให้กับธุรกิจมากขึ้น และอีกสิ่งหนึ่งที่มองข้ามไม่ได้ ก็คือ การเปิดเสรีทางการค้า กอปรกับความสะดวกรวดเร็วในการขนส่ง ทำให้วิสาหกิจขนาดใหญ่ และสินค้าจากต่างประเทศ เข้ามาแข่งขันกับสินค้าในภาคท้องถิ่นมากขึ้น สร้างความยากให้กับผู้ประกอบการรายย่อยหนักเข้าไปอีก

โดยผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดม สายะพันธุ์ และคณะ (2557) ที่พบว่า ปัญหาของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่สำคัญคือ กำลังการซื้อของลูกค้าลดลง และผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย เช่นเดียวกับ การวิจัยของฐิติมา เกษมสุข (2562) ที่พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดนไทยกับกัมพูชาด้านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ ปัญหาด้านการตลาดที่ผู้ประกอบการไม่สามารถวิเคราะห์มุมมองในภาพรวมของการทำธุรกิจการรอให้ผู้ประกอบการจากฝั่งประเทศเพื่อนบ้านเข้ามารับสินค้ากลับไปจำหน่ายต่อ การขาดการหาพันธมิตรทางธุรกิจ และขาดการพัฒนาและการออกแบบให้เป็นสินค้าของตนเอง

จากการอภิปรายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัญหาและข้อจำกัดของผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐนั้นมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่พบปัญหาที่สำคัญของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมคือด้านแรงงาน ด้านนโยบายภาครัฐ และด้านการตลาดที่คล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะเป็นในประเทศและต่างประเทศ

การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

จากการศึกษานั้นพบว่าอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งก็เป็นไปตามการให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่พบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นขาดความสามารถทางการเขียนแผนธุรกิจ ซึ่งการไม่มีแผนนั้นส่งผลกระทบต่อการดำเนินการในภาพรวม เนื่องจากแผนธุรกิจจะเป็นการวิเคราะห์รายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจในทุก ๆ ขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นสินค้าหรือบริการ ลูกค้า จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส รวมถึงอุปสรรคต่อธุรกิจ เพื่อให้การดำเนินธุรกิจเป็นแบบแผนมีความรู้ความเข้าใจ และการจัดการที่ดี จนทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นการมีแผนธุรกิจก็เท่ากับการเป็นแบบแผนให้ธุรกิจดำเนินการได้ง่าย หากไม่มีแผนธุรกิจก็เท่ากับการทำงานที่ไร้ทิศทาง ไม่มีเป้าหมาย อาจทำให้ธุรกิจล้มเหลวได้ในอนาคต โดยผลการศึกษามีความไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร ไชยสร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง บริบทของสภาพแวดล้อมและการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของการจัดการเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ นั้นจากการศึกษาพบว่า เป็นกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการมากที่สุดเป็นอันดับแรก โดยสิ่งที่น่าสนใจในการดำเนินกลยุทธ์มากที่สุดก็คือการจ่ายภาษีต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และการจดทะเบียนทางธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยผลการศึกษานั้นมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของปรัชญ์นนท์ เต็มฤทธิกุลชัย (2560) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีการบริหารงานโดยยึดหลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้เพื่อให้ธุรกิจมีความประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ด้านการตลาด นั้นจากการศึกษาพบว่า เป็นกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการมากที่สุดเป็นอันดับที่สอง โดยสิ่งทีนำมาใช้ในการดำเนินกลยุทธ์มากที่สุดก็คือการเก็บข้อมูลสถิติการซื้อสินค้าของลูกค้าไว้ตลอด และการวิเคราะห์และประเมินความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอยู่เสมอ โดยผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของปรัชญ์นนท์ เต็มฤทธิกุลชัย (2560) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การจัดการด้านการตลาดนั้นดำเนินการโดยการสร้างความประทับใจโดยมุ่งเน้นการให้ลูกค้าซื้อซ้ำและบอกต่อ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี ตปนีย์วรวงศ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง โมเดลการวิเคราะห์ปัจจัยความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมส่งออกของไทย ผลการศึกษาพบว่า อุตสาหกรรมส่งออกของไทย ได้ทำการดำเนินกลยุทธ์การปรับเปลี่ยนสินค้าให้สอดคล้องกับตลาดส่งออก กลยุทธ์การเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ และการสื่อสารกับลูกค้าเป็นตัวแทนวัดการดำเนินกลยุทธ์ทางการค้าของธุรกิจได้

ด้านเงินลงทุน นั้นจากการศึกษาพบว่า เป็นกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการมากที่สุดเป็นอันดับที่สาม โดยสิ่งทีนำมาใช้ในการดำเนินกลยุทธ์มากที่สุดก็คือการวางแผนจัดการระบบการจัดการการเงินที่มีประสิทธิภาพ และมีการจัดทำงบการเงิน อาทิ งบดุล งบรายได้ค่าใช้จ่าย ฯลฯ อย่างละเอียด เป็นมาตรฐาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดม สายะพันธุ์ และคณะ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถทางแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า การนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจนั้นมีอิทธิพลต่อความสามารถทางแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จากการอภิปรายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยนั้นดำเนินธุรกิจโดยใช้ประสบการณ์ในการทำงาน ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ไม่มีแผนธุรกิจ ไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์สภาพเศรษฐกิจ บริบทด้านการตลาด ด้านแรงงาน เมื่อเกิดปัญหาที่ทำการแก้ไขแบบที่ละจุดตามประสบการณ์จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา และขาดความสามารถทางการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเชิงนโยบายที่สำคัญดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ

1. ด้านเงินลงทุน จากการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะทางว่าภาครัฐควรขยายโอกาสของ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการส่งเสริมให้ SMEs สร้างความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจ อาทิ การทำแผนธุรกิจ การวางแผนทำการตลาด ฯลฯ การจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยราคาไม่สูง รวมถึงการพิจารณากฎระเบียบเกี่ยวกับหลักฐานการค้าประกันสินเชื่อให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น

2. ด้านการตลาด จากการศึกษาพบว่า ธุรกิจ SME นั้นประสบกับปัญหาบริษัทขนาดใหญ่เข้ามาเปิดสาขาในพื้นที่และแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาด รวมทั้งขาดการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาดอย่างละเอียดถี่ถ้วน ไม่สร้างความแตกต่างทางด้านสินค้าและบริการ จึงมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐว่าควรมีโครงการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SME ได้มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการตลาด ด้วยการวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ อาทิ การวิเคราะห์ SWOT, TOWS Matrix, Five force model ฯลฯ เพื่อเป็นการวิเคราะห์ตนเอง คู่แข่ง และสถานการณ์ตลาดโดยรวมเพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างมีทิศทาง ด้วยการเพิ่มบทบาทสถานศึกษาให้เป็นกลายเป็นศูนย์บ่มเพาะศักยภาพทางการตลาด และการส่งเสริมความสามารถในการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce)

3. ด้านแรงงาน จากการศึกษาที่ค้นพบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี นั้นประสบปัญหาอัตราการเข้าออกของแรงงานมีสูง รวมถึงทักษะแรงงานไม่สูงนัก ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ภาครัฐทำการวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนเกี่ยวกับการออกกฎระเบียบปรับขึ้นค่าแรง และค่าตอบแทนของแรงงานในระบบโดยการสอบถามความเป็นไปได้จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจถึงความคิดเห็นและแนวทางในการดำเนินการ เพื่อการควบคุมต้นทุนด้านค่าจ้างและสวัสดิการแรงงานไม่ให้สูงเกินไป นอกจากนี้ยังควรจัดการฝึกอบรมให้ความรู้กลุ่มแรงงานในประเทศให้มีทักษะเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการ SMEs

4. ด้านความสามารถในการจัดการ จากการศึกษาที่ค้นพบว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี นั้นประสบปัญหาการจัดการต้นทุนที่ไม่มีประสิทธิภาพ และปัญหาการจัดการต้นทุนวัดดูกับซัพพลายเออร์ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ภาครัฐนั้นควรเสริมสร้างความรู้ให้กับ SME ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจทั้งระบบทั้งการผลิต การจำหน่ายบัญชีระบบการจัดการคลังสินค้า ฯลฯ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจทุกประเภท ทุก

ระดับให้เป็นเครือข่ายในการประกอบธุรกิจสามารถแลกเปลี่ยนนวัตกรรม ความรู้ต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมให้ SME มีความรู้ในการจัดการต้นทุนและซัพพลายเออร์

5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต จากการศึกษาที่พบว่ามีอุปสรรคขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี นั้นประสบปัญหาขาดการพัฒนาวัตกรรมการผลิตและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ภาครัฐนั้นควรมุ่งเน้นการสร้างความสามารถทางการแข่งขันด้วยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาความมีวิสัยทัศน์ของผู้ประกอบการเพื่อปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ จากการศึกษาที่พบว่าการเข้าถึงการบริการของภาครัฐนั้นยังคงลำบาก การให้บริการของหน่วยงานรัฐยังคงมีความล่าช้า การให้บริการของเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่มีประสิทธิภาพผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ภาครัฐควรพิจารณาลดกฎเกณฑ์และขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซับซ้อนในการให้บริการ และควรส่งเสริมการให้บริการของพนักงานสู่ความเป็นเลิศ ให้มีความเอาใจใส่ มีจิตใจในการให้บริการประชาชนอย่างเต็มที่ มีความเท่าเทียม รวมถึงการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐให้มีความทั่วถึง

7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย จากการศึกษาที่พบว่ามีอุปสรรค SME นั้นประสบปัญหาในการขาดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ และปัญหาว่ากฎระเบียบต่าง ๆ เอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็กเสียเปรียบผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ภาครัฐควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความรู้เกี่ยวกับด้านข้อระเบียบและกฎหมายในการประกอบธุรกิจ อาทิ กฎหมายเกี่ยวกับภาษี, การจัดการแรงงาน, การพาณิชย์ การตั้งราคาขาย เป็นต้น เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ในการดำเนินธุรกิจอย่างถูกระเบียบ รวมทั้งการปฏิรูปกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของ SMEs
ข้อเสนอแนะต่ออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

1. ด้านเงินลงทุน จากการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะว่าอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมควรที่จะจัดการแยกบัญชีธุรกิจกับเงินส่วนตัวออกจากกัน มีการแยกบัญชีเงินที่ใช้ลงทุน กับบัญชีส่วนตัว ทำรายรับรายจ่ายเป็นประจำทุกเดือน เพื่อนำมาวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งควรมีการใช้เงินกู้ให้ถูกประเภทเพื่อไม่ประสบกับค่าดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงเกินไป และควรมีการทำบัญชีอย่างเป็นระบบจะช่วยให้การดำเนินธุรกิจอยู่บนพื้นฐานของตัวเลขที่ชัดเจน ส่งผลดีต่อการจัดการบริหารเงินทุน และเป็นความน่าเชื่อถือของบริษัทเองด้วย

2. ด้านการตลาด จากการศึกษา พบว่า ธุรกิจ SME นั้นประสบกับปัญหาบริษัทขนาดใหญ่เข้ามาเปิดสาขาในพื้นที่และแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาด รวมทั้งขาดการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาดอย่างละเอียดถี่ถ้วน ไม่สร้างความแตกต่างทางด้านสินค้าและบริการ จึงมีข้อเสนอแนะต่ออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ว่าควรมีการเรียนรู้ที่จะดำเนินการทำแผนการตลาด ทำการ

วิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค กำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน วิเคราะห์คู่แข่ง พยากรณ์ความต้องการของตลาดเพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาการตลาดอย่างยั่งยืน

3. ด้านแรงงาน จากการศึกษาที่พบว่ามีปัญหาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี นั้นประสบปัญหาอัตราการเข้าออกของแรงงานมีสูง รวมถึงทักษะแรงงานไม่สูงนัก ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้ประกอบการนั้นควรส่งเสริมทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้และทักษะในการประกอบธุรกิจ ทั้งทางด้านความเชี่ยวชาญในงานที่ทำ การใช้ภาษา ฯลฯ ประเด็นที่สำคัญมาก ๆ ก็คือควรมีการพัฒนาบุคลากรของ SME ให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการมุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานมีความต้องการทำงานในระยะยาว

4. ด้านความสามารถในการจัดการ จากการศึกษาที่พบว่ามีปัญหาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี นั้นประสบปัญหาขาดความรู้และความเข้าใจในการวางแผนธุรกิจ และปัญหาการจัดการต้นทุนวัตถุดิบกับซัพพลายเออร์ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้ประกอบการนั้นควรเรียนรู้ เข้ารับการอบรมในการจัดทำแผนธุรกิจเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานของธุรกิจ สร้างความน่าเชื่อถือแก่สถาบันการเงิน รวมถึงคู่ค้าพันธมิตรทางธุรกิจ และดำเนินการจัดการในการผลิตต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพโดยการลดความเสียหายจากการผลิตสินค้า

5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต จากการศึกษาที่พบว่ามีปัญหาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี นั้นประสบปัญหาขาดการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้ประกอบการนั้นควรมุ่งเน้นการพัฒนาพนักงานที่มีความรู้ ทักษะในการคิดค้นนวัตกรรมต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อลดต้นทุนการซื้อเทคโนโลยี

6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ จากการศึกษาที่พบว่าการเข้าถึงการบริการของภาครัฐนั้นยังคงลำบาก การให้บริการของหน่วยงานรัฐยังคงมีความล่าช้า การให้บริการของเจ้าหน้าที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้ประกอบการควรสร้างความเชี่ยวชาญแก่พนักงานให้เรียนรู้รูปแบบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ขั้นตอนที่ต้องดำเนินงาน เอกสารที่ใช้ประกอบ เพื่อเป็นการประหยัดเวลาในการเข้าถึงการบริการภาครัฐ

7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย จากการศึกษาที่พบว่ามีปัญหา SME นั้นประสบปัญหาในการขาดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้ประกอบการควรหาข้อมูลเพื่อฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับข้อระเบียบและกฎหมายในการประกอบธุรกิจ อาทิ กฎหมายเกี่ยวกับภาษี การจัดการแรงงาน การพาณิชย์ การตั้งราคาขาย เป็นต้น เพื่อให้มีความรู้ในการดำเนินธุรกิจอย่างถูกระเบียบ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านแรงงาน นั้นเป็นปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทยมากที่สุดเป็นอันดับแรกเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่องผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาประเด็นดังกล่าวในเชิงลึก จึงควรศึกษาเรื่อง การจัดการทรัพยากรบุคคลเพื่อความมั่นคงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดชลบุรี

2. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการตลาดนั้นเป็นปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทยมากเป็นอันดับสามเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่องผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาประเด็นดังกล่าวในเชิงลึก ในเรื่อง แนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารการตลาด และการสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดชลบุรี

3. จากการศึกษาพบว่า ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต นั้นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทยนั้นปรับตัวใช้กลยุทธ์ดังกล่าวน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ ดังนั้นเพื่อการตอบเป้าหมายของนโยบายรัฐบาลและแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรศึกษาเรื่อง การพัฒนานำเอานวัตกรรมมาใช้ในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดชลบุรี

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2561). *ข้อมูลสถิติจำนวน SME ปี 2561*. เข้าถึงได้จาก <http://www.dop.go.th/th/know/1/153>
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2552). *คู่มือการวางแผนกลยุทธ์*. เข้าถึงได้จาก <https://www.cpd.go.th/cpdth2560/>
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2562). *หน่วยงานที่ให้ความสนับสนุน SMEs ในด้านต่าง ๆ*. เข้าถึงได้จาก <https://bsc.dip.go.th/th/category/marketing2/sm-WhoSupportSMEs>.
- กรมสรรพากร. (2561). *ลักษณะของ SME*. เข้าถึงได้จาก <https://www.rd.go.th/publish/38056.0.html>.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). *สถิติโรงงานอุตสาหกรรม1/ ที่จดทะเบียนไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรม และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ (ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535) จังหวัดชลบุรี ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2548 – 2557*. เข้าถึงได้จาก http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/tables/00000_Whole_Kingdom/11.2.xls.
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). *แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564*. เข้าถึงได้จาก <http://www.industry.go.th/psd/joomlatools-files/docman-files/แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559-2564.pdf>.
- กิตติวุฒิ ศศิวิมลพันธ์. (2563, 1 กรกฎาคม). *เลขานุการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, กรรมการผู้จัดการบริษัท เมทัล บิวล์ (ประเทศไทย) จำกัด, สัมภาษณ์*.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัย*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ครองช้าง.
- โกศล จิตวิรัตน์. (2556). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางพาราขนาดกลางและขนาดย่อมภายใต้การเปลี่ยนแปลงแบบพลวัต*. คุยฉินิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข.). (2554). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2558). *ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนในระยะ 7 ปี (2558-2564)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.boi.go.th/index.php?page=index>
- จิราพร ไชยสร. (2560). *บริบทของสภาพแวดล้อมและการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ฉันทพิชญ์ อาริยะโรจน์กุล. (2554). *ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงกลยุทธ์กับความสามารถทางการแข่งขันด้านการศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนกลุ่มเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชญัญชิตา เจริญวัฒน์. (2558). *ลักษณะการบริโภคสินค้าและบริการของแรงงานต่างด้าว และการปรับตัวของการประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรณีศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสาคร*. *Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(2), 1102 – 1113.
- ชื่นจิตร อังวรารัง และนงคณิตย์ จันทร์จรัส. (2553). *ปัญหาแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย*. *วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ*, 1(1), 42-54.
- ชุมพร คุรุพัฒน์. (2552). *ระบบการผลิตและการบริการ นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.
- โชเพีย แวะหะมะ. (2561). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของผู้บริโภคในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตติมา เกษมสุข. (2562). *การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทยกับกัมพูชาด่านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ
- ณัฐชน สารทจินพงษ์. (2563, 1 กรกฎาคม). *กรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, ผู้จัดการทั่วไป บริษัท ไทยเทครอน คอร์ปอเรชั่น กรุ๊ป จำกัด. สัมภาษณ์*.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2541). *ทฤษฎีองค์การและการออกแบบ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชนชัย ยมจินดา. (2545). *ความได้เปรียบทางการแข่งขันในประมวลสาระชุดวิชาการวางแผนกลยุทธ์และการควบคุมหน่วยที่ 4 (หน้า 193-200)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ชนชัย ยมจินดา. (2552). *การจัดการกลยุทธ์และสมรรถนะ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธนาคารทหารไทย. (2561). *เปิดผลวิจัย 7 ปัญหา SME ต้องเร่งแก้ไขเพื่อ “รอดตาย” และ “ไปให้ถึงฝัน”*. เข้าถึงได้จาก <https://www.tmbbank.com/sme-insights/>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). *โครงการศึกษาด้าน โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่มีนัยต่อการดำเนินนโยบาย*. เข้าถึงได้จาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/SMEs_paper.pdf.
- ธราพงศ์ ลิ้มสุทธิวันภูมิ. (2558). *บทบาทของภาครัฐก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรม โรงแรมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. คุยฉินิพนธ์ปรัชญาคุยฉินิพนธ์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีรจิตร สอนแจ้ง. (2563, 1 กรกฎาคม). *กรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, หุ่นส่วนบริษัทปลาพาโลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด. สัมภาษณ์*.
- ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. (2550). *การจัดการ โลจิสติกส์และซัพพลายเชน*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- นิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์. (2560). *การประยุกต์การวิเคราะห์ความถดถอย (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิรมล กิติกุล. (2551). *องค์และการจัดการ*. กาญจนบุรี: พิมพ์ลักษณ์.
- ปัทมา อินทรจันทร์ และฟูเลีย ธีระชัยศิริกุล. (2562). *ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านผู้ประกอบการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม*. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 11(1), 289 – 303.
- ปรัชญ์นันท์ เต็มฤทธิกุลชัย. (2560). *กลยุทธ์การจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน*. คุยฉินิพนธ์บริหารธุรกิจคุยฉินิพนธ์, สาขาวิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ปราณี ตปนิยารวงศ์. (2552). *โมเดลการวิเคราะห์ปัจจัยความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมส่งออกของไทย*. คุยฉินิพนธ์ปรัชญาคุยฉินิพนธ์, สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พัชสิริ ชมภูคำ. (2552). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัลลิกา ต้นสอน. (2545). *การจัดการยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2556). *หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- วรุฒิ พัฒนสิน. (2563, 1 กรกฎาคม). กรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, ประชานกรรมการ
ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงน้ำแข็งบางละมุง. สัมภาษณ์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา*.
กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธี.
- วิศิษฐ์ จารุคุด. (2563, 1 กรกฎาคม). ประธานฝ่ายแรงงานหอการค้าจังหวัดชลบุรี, ประธานบริษัท
ยูไนเต็ด อินสเป็คชัน เซอร์วิส จำกัด. สัมภาษณ์.
- สมบัติ เตมียสถิต. (2563, 1 กรกฎาคม). รองประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, กรรมการ
ผู้จัดการบริษัท บี.ที. โอโต้พาร์ท จำกัด. สัมภาษณ์.
- สร้อยตระกูล (ดิวยานนท์) อรรถมานะ. (2543). *สาขารณบริหารศาสตร์*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สาโรจน์ วสุวานิช. (2563, 1 กรกฎาคม). ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, รองประธาน
กรรมการบริหาร บริษัท ไทยซัมมิท ฮาร์เนส จำกัด (มหาชน). สัมภาษณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. (2558). *ทิศทางของแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12*. เข้าถึงได้จาก [www.nesdb.go.th/ewt_news.php?
nid=5233&filename=index](http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=5233&filename=index).
- สำนักงานจังหวัดชลบุรีกลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด. (2558). *แผนพัฒนาจังหวัดชลบุรี
(พ.ศ. 2558-2561)*. เข้าถึงได้จาก [http://www.chonburi.go.th/tabid/101/articleType/
ArticleView/articleId/4845/-4--25582561.aspx](http://www.chonburi.go.th/tabid/101/articleType/ArticleView/articleId/4845/-4--25582561.aspx)
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2560). *แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4
(พ.ศ. 2560-2564)*. เข้าถึงได้จาก www.sme.go.th > download.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). (2560). *ปัญหา และอุปสรรคที่ SMEs
ต้องพบเจอ*. เข้าถึงได้จาก <https://www.smeone.info/start-up-detail/1006>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2560). *สถานการณ์ของ SME*. เข้าถึงได้จาก
<https://www.smeone.info/detail-article/8143>
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2558). *แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการ
การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมพ.ศ. 2559 -2564*.
เข้าถึงได้จาก [http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_plan/
productivity59_64_master_plan.pdf](http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_plan/productivity59_64_master_plan.pdf).

- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2558). *ขีดแข่งขัน “ WEF 2016 ” ประเทศไทยมีอะไรที่ผู้ประกอบการไทยควรรู้*. เข้าถึงได้จาก www.oie.go.th/.../files/attachments/article/capabilities_wef2016.pdf.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2558). *สรุปภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ปี 2558*. เข้าถึงได้จาก http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_overview/annual2015.pdf.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2558). *การสำรวจผลิตภาพและผลประกอบการอุตสาหกรรมปีพ.ศ. 2557*. เข้าถึงได้จาก <http://www.oie.go.th/academic/industrysurvey>.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2558). *รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายไตรมาสไตรมาส 1 ปี 2559 (มกราคม – มีนาคม 2559)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.oie.go.th/academic/industrysurvey>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558ก). *จำนวนโรงงานและเงินลงทุนในจังหวัดชลบุรี*. เข้าถึงได้จาก <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries16.html>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558ข). *ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. 2548 – 2557 จังหวัดชลบุรี*. เข้าถึงได้จาก <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries15.html>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). *สำมะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560 ข้อมูลพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี*. เข้าถึงได้จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/files/2017-Central/ChonBuri.pdf>.
- สำนักแผนงานและงบประมาณ. (2551). *การจัดทำแผนกลยุทธ์*. เข้าถึงได้จาก http://www.coj.go.th/oppb/info.php?info=sub_menu&cid=7.
- สุชน ทิพย์ทิพากร. (2558). *แนวทางการปรับตัวของการประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาทต่อวัน: กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม*. *Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(2), 2271 – 2289.
- สุรชาติ ชัยตระกูลทอง. (2563, 1 กรกฎาคม). *รองประธานหอการค้าจังหวัดชลบุรี, รองประธานอาวุโสสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, กรรมการรองผู้จัดการ บริษัท อาร์ ซี เค รุ่งเจริญ จำกัด. สัมภาษณ์*.
- เสนาะ ตีเยาว์. (2544). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- อุดม สายะพันธุ์ และคณะ. (2557). ความสามารถทางแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 34(2), 18 – 30.
- อนิวัช แก้วจันทน์. (2558). ปัญหาในการประกอบการกับความพร้อมเพื่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม: กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ*, 4(2), 77 – 88.
- Allen, N. J. , & Meyer, J. P. (1990). The measurement and antecedents of affective, continuance, And normative commitment to the organization. *Journal Of Occupational Psychology*, 63(10), 1-18.
- Burns, N., & Grove, S. K. (2005). *The practice of nursing research: Conduct, critique, and utilization* (5th ed.). St. Louis: Elsevier Saunders.
- Chandler, G. N. & Hanks, S. H. (1994). Market attractiveness resource-based capabilities, venture strategies and venture performance. *Journal of Business Venturing*, 9(4), 331-349.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essential of psychological testing* (3rd ed.). New York: Harper Row.
- Denhardt, J. V., & Denhardt, R. B. (2007). *The new public service: Serving not steering*. New York: M. E. Sharpe.
- Fayol, H. (1949). *General and industrial management*. Washinton, DC: Robert Brookings.
- George, J.. (2008). *Contemporary management* (5th ed.). New York: McGraw Hill.
- Gulick, H. L., & Urwick, F. L. (1937). *Papers on The Science of Administration: Notes on the theory of Organization*. Retried from. <http://bovisualize.wordpress.com/2013/01/29/ทฤษฎี-การบริหาร -posdcorb/comment-page-1/>.
- Hill, C. W. L. & Jones, G. R. (1998). *Strategic management theory: An integrated approach*. Houghton: Mifflin.
- Hoefte, M. (2001). *The competitiveness of Ghana's industry*. Unpublished doctorate dissertation, University St. Gallen, St. Gallen, Switzerland.
- Jusoh, O. (2011). *Involvement of Malaysian SMEs in logistics: Potential and prospects*. n.p.
- Kast, F. E. & Rosenzweig, J. E. (1995). *Orginazation and management : A system and contingency approach* (4thed.). New York: McGraw-Hill.

Koontz, H. D. (1998). *Principles of management: An analysis of managerial function* (6th ed.).

New York: McGraw-Hill.

Kunene, T. R. (2009). *A critical analysis of entrepreneurial and business skills in SMEs in the textile and clothing industry*. Retrieved from <https://repository.up.ac.za/handle/2263/2417>

Porter, M. E. (1990). *The comparative advantage of nations*. New York: Macmillan.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, (2), 49-60.

Stoner, A. F. & Freeman, E. R. (1992). *Management* (4th ed.). Englewood Cliffs: Prentice-Hill.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำโดยนิสิตปริญญาเอก คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดของผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ และเพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ โดยผลของการตอบจะไม่กระทบใด ๆ กับท่านทั้งสิ้น และทางผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยองค์กร

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อจำกัดของการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ครั้งนี้

6. ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการที่ใช้มากที่สุดในปัจจุบัน

1. ผ่านทางออนไลน์ / อินเทอร์เน็ต 2. ขายตรงต่อลูกค้า
3. ผ่านตัวแทนจัดจำหน่าย 4. ผ่านผู้นำเข้าในต่างประเทศ
5. อื่น ๆ .....

7. กลุ่มลูกค้าหลัก

1. ในพื้นที่จังหวัด 2. ในประเทศไทย
3. ต่างประเทศ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อจำกัดของการเข้าถึงนโยบายมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ

ประเด็น	ระดับปัญหา				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
ด้านเงินลงทุน					
1. กิจกรรมงบประมาณจำกัดในการดำเนินงานและขยายกิจการ					
2. กิจกรรมประสบกับการขาดสภาพคล่องทางการเงินบ่อยครั้ง เพราะขาดความรู้เรื่องการบริหารการเงิน					
3. แหล่งเงินทุนที่มีอยู่มีต้นทุนดอกเบี้ยค่อนข้างสูง					
4. ประสบปัญหาการกู้เงินจากสถาบันการเงินเพราะขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน					
5. การกู้เงินทำได้ยากเพราะเป็นบริษัทใหม่และกิจการมีขนาดเล็ก					
ด้านการตลาด					
1. ธุรกิจมีการแข่งขันสูง มีคู่แข่งมาก และงบประมาณในการทำการตลาดมีจำกัด					
2. ขาดความรู้ในการวิเคราะห์ตลาด และการวางแผนการตลาด					

ประเด็น	ระดับปัญหา				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
3. ลูกค้าที่มีอยู่มีจำกัด ไม่สามารถขยายได้เพราะมีทรัพยากรจำกัดทั้งคน เงินและเทคโนโลยี					
4. มีผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันจากต่างชาติ เข้ามาแย่งตลาด					
5. บริษัทขนาดใหญ่เข้ามาเปิดสาขาในพื้นที่และแย่งชิงตลาด					
ด้านแรงงาน					
1. ต้นทุนด้านค่าจ้างและสวัสดิการแรงงานสูงมาก					
2. บุคลากรที่มีทักษะ ฝีมือ หายาก					
3. ขาดพนักงานระดับบริหารที่มีความรู้ความสามารถ					
4. พนักงานมีการเปลี่ยนงานบ่อย					
5. กฎระเบียบด้านแรงงานมีมากและเป็นภาระที่ต้องปฏิบัติ					
ด้านความสามารถในการจัดการ					
1. ขาดความรู้และความเข้าใจในการวางแผนธุรกิจ					
2. การบริหารการเงินยังเกิดการรั่วไหล และไม่สามารถตรวจพบได้					
3. การบริหารวัตถุดิบขาดประสิทธิภาพ บางครั้งขาด บางครั้งเกิน					
4. ขาดที่ปรึกษาที่คอยชี้แนะหรือเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินธุรกิจ					
ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต					
1. เทคโนโลยี/เครื่องจักร ที่ใช้อยู่ เป็นรุ่นเก่าและเสียบ่อย					
2. เทคโนโลยีรุ่นใหม่มีราคาสูง เกินศักยภาพของบริษัท					
3. ช่างเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะคอยควบคุมดูแลเทคโนโลยี/เครื่องจักร หายาก และค่าจ้างสูง					
4. ขาดหน่วยงานให้คำปรึกษาเรื่องเทคโนโลยีการผลิต					

ประเด็น	ระดับปัญหา				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ					
1. ไม่ทราบข่าวสารว่ามีบริการภาครัฐเรื่องอะไรบ้าง และต้องติดต่ออย่างไร					
2. สถานที่ในการให้บริการของหน่วยงานรัฐอยู่ไกล สะดวก					
3. การสนับสนุนของหน่วยงานมีจำกัดและไม่พอเพียง					
4. ขั้นตอนการขอรับบริการจากหน่วยงานรัฐยุ่งยาก ลำบาก เช่นการขอจดทะเบียนทางปัญญา การขอใช้สิทธิเงินกู้ หรือการขอข้อมูลต่าง ๆ					
5. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ให้บริการไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะบริการและไม่สามารถให้คำตอบที่ชัดเจนได้					
ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย					
1. กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ มีหลายฉบับและยากต่อความเข้าใจ					
2. กฎระเบียบมีความซ้ำซ้อน สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการ					
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องบางฉบับล้าสมัยไม่ทันต่อเหตุการณ์					
4. กฎระเบียบเอื้อแต่ทุนรายใหญ่ ทุนรายเล็กเสียเปรียบ เช่น กฎหมายส่งเสริมการลงทุน					

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

ประเด็น	ระดับการจัดการ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
ด้านเงินลงทุน					
1. กิจการมีการเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อเพื่อการลงทุนทำธุรกิจ					
2. มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันการเงินเพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินลงทุน					
3. กิจการมีการจัดทำงบการเงิน อาทิ งบดุล งบรายได้ ค่าใช้จ่าย ฯลฯ อย่างละเอียด เป็นมาตรฐาน					
4. กิจการมีการวางแผนจัดการระบบการจัดการการเงินที่มีประสิทธิภาพ					
ด้านการตลาด					
1. กิจการมีการวิเคราะห์และประเมินความต้องการของลูกค้าเป้าหมายอยู่เสมอ					
2. มีการประเมินสถานการณ์ของตลาด					
3. มีการใช้เพิ่มช่องทางการตลาดให้มากขึ้น เช่นการขายออนไลน์ และการร่วมออกงานแสดงสินค้า					
4. กิจการมีการติดตามผลของลูกค้า สอบถามความพึงพอใจและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงความต้องการของลูกค้า					
5. กิจการมีการเก็บข้อมูลสถิติการซื้อสินค้าของลูกค้าไว้ตลอด					
ด้านแรงงาน					
1. บริษัทลงทุนหาทุนด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้แทนแรงงานเพื่อลดความเสี่ยงและลดต้นทุนระยะยาว					

ประเด็น	ระดับการจัดการ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
2. บริษัทปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลให้มีความเหมาะสมและให้ความสำคัญกับความสุขพนักงานควบคู่กับผลประกอบการที่ดี					
3. บริษัทนำระบบการจ้างช่วงภายนอกมาใช้เพื่อลดต้นทุนและความเสี่ยงด้านแรงงาน					
4. บริษัทให้ความสำคัญกับการพัฒนาพนักงานโดยเน้นการสร้างทักษะและความจงรักภักดี					
5. บริษัทให้ความร่วมมือกับภาคีด้านแรงงานทั้งหน่วยงานรัฐและลูกจ้างเพื่อลดโอกาสในการสร้างความขัดแย้ง					
ด้านความสามารถในการจัดการ					
1. บริษัทปรับโครงสร้างและกลยุทธ์บ่อยครั้งเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์					
2. บริษัทนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการบริหารจัดการเช่น เทคโนโลยีด้านการบริหารการเงิน การบริหารวัตถุดิบ และการจัดการข้อมูล					
3. ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทเข้าร่วมการอบรมพัฒนาการบริหารบ่อยครั้งทั้งจากหน่วยงานรัฐและเอกชน					
4. บริษัทเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายของอุตสาหกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ด้านการจัดการ					
5. บริษัทจ้างที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์มาวางแผนและพัฒนาการบริหารขององค์กร					
ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต					
1. บริษัทลงทุนจัดซื้อเทคโนโลยีการผลิตมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการผลิต					
2. บริษัทพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเองเพื่อลดต้นทุนด้านการจัดหาเทคโนโลยีที่มีราคาแพง					

ประเด็น	ระดับการจัดการ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
3. บริษัทซ่อมบำรุงและพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้อยู่เพื่อชะลอการลงทุนและรักษาผลิตภาพของการผลิต					
4. บริษัทร่วมกับสถาบันการศึกษาในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อนำมาใช้ในกิจการ					
ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ					
1. ธุรกิจมีการจดทะเบียนทางธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย					
2. ธุรกิจมีการจ่ายภาษีต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย					
3. ธุรกิจมีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ					
4. ธุรกิจมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อการได้รับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ					
ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย					
1. ธุรกิจจ้างพนักงานที่จบกฎหมายมารับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายโดยเฉพาะ					
2. ผู้บริหารระดับสูง สนใจในการเรียนรู้และทำความเข้าใจกับกฎหมายมากขึ้น					
3. ธุรกิจจ้างที่ปรึกษากฎหมายเพื่อให้คำแนะนำและดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย					
4. เมื่อเกิดปัญหาด้านกฎหมาย บริษัทจะใช้บริการคลินิกกฎหมายที่หน่วยงานรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อขอคำแนะนำ					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง

การจัดการเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำโดยนิติตปริญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
ยุทธศาสตร์และความมั่นคงคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษานโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลาง
และขนาดย่อมของไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดของผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงนโยบายมาตรการ
ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาด
ย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ
4. เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้
อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความมั่นคงในการดำเนินกิจการให้มีความ
เหมาะสมต่อไป

โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้
อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลาง
และขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสม ในการส่งเสริมความมั่นคง
ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ครั้งนี้

(จารุภาส พลก่อ)

นิติตหลักสูตรรัฐศาสตร์ดุสิต สาขายุทธศาสตร์และความมั่นคง

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา

แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาผลกระทบการจัดการภาครัฐในการส่งเสริมความมั่นคงของผู้ประกอบการ
อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย กรณีศึกษาอุตสาหกรรมทอสิ่งทอใน
จังหวัดชลบุรี

ชื่อ .....

หน่วยงาน .....

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรม
ขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

นโยบายหรือมาตรการภาครัฐในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
ของไทยมีปัญหาอย่างไร

.....
.....
.....

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
ของไทยใช้ในการจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยใช้ในการจัดการ
เพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินกิจการ

1. ด้านเงินลงทุน

.....
.....
.....

2. ด้านการตลาด

.....
.....
.....

3. ด้านแรงงาน

.....
.....
.....

4. ด้านความสามารถในการจัดการ

.....
.....
.....

5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต

.....
.....
.....

6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ

7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

.....
.....
.....

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสม ในการส่งเสริมความมั่นคงผู้ประกอบการ
อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย

ท่านหรือหน่วยงานของท่านมีบทบาทและมาตรการในการส่งเสริมความมั่นคงของ
ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย อย่างไร

1. ด้านเงินลงทุน

.....
.....
.....

2. ด้านการตลาด

.....

.....

.....

3. ด้านแรงงาน

.....

.....

.....

4. ด้านความสามารถในการจัดการ

.....

.....

.....

5. ด้านเทคโนโลยีทางการผลิต

.....

.....

.....

6. ด้านการเข้าถึงการบริการภาครัฐ

.....

.....

.....

7. ด้านข้อระเบียบและกฎหมาย

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าสำหรับความอนุเคราะห์
ในการให้ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

ภาคผนวก ค

การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเนื้อหา

สรุปผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเนื้อหา

ตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
1. ปัญหาและข้อจำกัดของการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ	.949
2. กลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย	
ภาพรวม	

จากผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม หรือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า ทุกตัวแปรมีค่ามากกว่า 0.70 สามารถนำเอาแบบสอบถามชุดนี้ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

โดยรายละเอียดในแต่ละข้อย่อยมีดังนี้

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	30	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

1. ปัญหาและข้อจำกัดของการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.949	32

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
p2_a1	95.6667	347.885	-.152	.954
p2_a2	95.7667	328.461	.378	.950
p2_a3	95.7000	325.666	.547	.948
p2_a4	95.7667	320.461	.688	.947
p2_a5	95.9667	322.585	.522	.948
p2_b1	95.4000	326.041	.489	.948
p2_b2	95.8000	326.924	.470	.949
p2_b3	95.8000	322.441	.640	.947
p2_b4	95.7333	319.857	.591	.948
p2_b5	95.6667	317.195	.644	.947
p2_c1	95.1000	323.679	.687	.947
p2_c2	95.2000	327.959	.597	.948
p2_c3	95.6000	321.834	.608	.947
p2_c4	95.3667	322.447	.571	.948
p2_c5	95.2333	326.461	.659	.947
p2_d1	95.8000	319.821	.727	.947
p2_d2	96.0667	318.685	.662	.947
p2_d3	95.9000	316.162	.773	.946
p2_d4	96.0000	322.000	.690	.947
p2_e1	95.8333	318.489	.643	.947
p2_e2	95.6000	316.731	.684	.947
p2_e3	95.4333	316.737	.698	.947
p2_e4	95.9000	323.817	.657	.947
p2_f1	95.6333	320.930	.711	.947
p2_f2	95.6667	323.540	.673	.947
p2_f3	95.6667	328.575	.464	.949
p2_f4	95.4333	321.082	.596	.948

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
p2_f5	95.8333	320.626	.656	.947
p2_g1	95.5000	318.534	.683	.947
p2_g2	95.5333	318.464	.667	.947
p2_g3	95.5667	316.944	.720	.946
p2_g4	95.6000	321.628	.547	.948

2. กลยุทธ์การจัดการเพื่อความมั่นคงของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและ ขนาดย่อมของไทย

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.956	31

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
p3_a1	99.5000	306.879	.636	.954
p3_a2	99.4000	303.421	.651	.954
p3_a3	99.3000	307.941	.561	.955
p3_a4	99.2000	305.269	.578	.955
p3_b1	98.9333	310.616	.565	.955
p3_b2	99.0667	309.237	.576	.955
p3_b3	99.1000	305.748	.606	.954
p3_b4	99.1333	305.430	.685	.954
p3_b5	98.9667	302.861	.775	.953

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
p3_c1	99.5333	305.568	.632	.954
p3_c2	99.3000	303.666	.790	.953
p3_c3	99.5000	309.638	.425	.956
p3_c4	98.9000	309.817	.563	.955
p3_c5	99.1667	305.868	.607	.954
p3_d1	99.3333	306.437	.621	.954
p3_d2	99.4667	309.706	.450	.956
p3_d3	99.3333	296.644	.814	.953
p3_d4	99.1667	298.971	.770	.953
p3_d5	99.2667	304.202	.621	.954
p3_e1	99.7667	302.530	.712	.954
p3_e2	99.5333	305.913	.592	.955
p3_e3	99.3333	304.023	.642	.954
p3_e4	99.3667	306.378	.550	.955
p3_f1	98.9000	311.472	.424	.956
p3_f2	98.7333	313.237	.436	.956
p3_f3	99.0000	304.138	.689	.954
p3_f4	99.1000	303.197	.690	.954
p3_g1	99.2000	302.510	.638	.954
p3_g2	99.0333	302.447	.682	.954
p3_g3	99.2667	300.478	.772	.953
p3_g4	99.2000	301.683	.719	.954

3. ภาพรวมทั้งแบบสอบถาม

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.958	63

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
p2_a1	198.2000	915.545	-.040	.960
p2_a2	198.3000	903.321	.163	.959
p2_a3	198.2333	892.875	.404	.958
p2_a4	198.3000	892.976	.383	.958
p2_a5	198.5000	899.638	.215	.959
p2_b1	197.9333	899.857	.243	.959
p2_b2	198.3333	902.575	.197	.959
p2_b3	198.3333	883.678	.575	.957
p2_b4	198.2667	873.168	.642	.957
p2_b5	198.2000	880.579	.505	.958
p2_c1	197.6333	891.964	.472	.958
p2_c2	197.7333	893.375	.498	.958
p2_c3	198.1333	891.361	.391	.958
p2_c4	197.9000	892.852	.353	.958
p2_c5	197.7667	891.840	.536	.958
p2_d1	198.3333	876.644	.714	.957
p2_d2	198.6000	874.800	.652	.957
p2_d3	198.4333	872.875	.719	.957
p2_d4	198.5333	882.464	.630	.957
p2_e1	198.3667	875.964	.609	.957
p2_e2	198.1333	869.292	.712	.957
p2_e3	197.9667	870.516	.706	.957
p2_e4	198.4333	881.978	.671	.957
p2_f1	198.1667	883.385	.598	.957
p2_f2	198.2000	880.028	.719	.957
p2_f3	198.2000	889.269	.490	.958

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
p2_f4	197.9667	876.792	.622	.957
p2_f5	198.3667	881.689	.576	.957
p2_g1	198.0333	877.068	.628	.957
p2_g2	198.0667	879.995	.561	.957
p2_g3	198.1000	883.059	.514	.958
p2_g4	198.1333	886.740	.424	.958
p3_a1	198.2333	881.495	.666	.957
p3_a2	198.1333	879.568	.606	.957
p3_a3	198.0333	885.895	.538	.957
p3_a4	197.9333	879.030	.601	.957
p3_b1	197.6667	888.575	.580	.957
p3_b2	197.8000	893.683	.428	.958
p3_b3	197.8333	890.144	.433	.958
p3_b4	197.8667	891.361	.455	.958
p3_b5	197.7000	881.390	.661	.957
p3_c1	198.2667	885.513	.537	.957
p3_c2	198.0333	889.757	.515	.958
p3_c3	198.2333	878.461	.585	.957
p3_c4	197.6333	893.482	.439	.958
p3_c5	197.9000	893.817	.367	.958
p3_d1	198.0667	886.547	.533	.958
p3_d2	198.2000	881.890	.559	.957
p3_d3	198.0667	883.099	.507	.958
p3_d4	197.9000	882.507	.536	.957
p3_d5	198.0000	888.897	.432	.958
p3_e1	198.5000	877.638	.671	.957
p3_e2	198.2667	889.995	.429	.958
p3_e3	198.0667	880.685	.594	.957

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
p3_e4	198.1000	885.334	.494	.958
p3_f1	197.6333	898.240	.283	.958
p3_f2	197.4667	899.430	.309	.958
p3_f3	197.7333	884.961	.555	.957
p3_f4	197.8333	884.420	.541	.957
p3_g1	197.9333	885.857	.461	.958
p3_g2	197.7667	883.633	.531	.957
p3_g3	198.0000	878.897	.640	.957
p3_g4	197.9333	881.857	.574	.957